

Biblioteca Municipală "Dava"
SALA DE LECTURĂ

1
73

FLACĂRA

ANUL XXII
NR. 917
1 IANUARIE 1973

3

la
mulți
ani!

Coșbuc

«Anul 1973 este anul hotăritor și va trebui să ne concentrăm toată atenția, toate forțele pentru pregătirea și realizarea măsurilor necesare îndeplinirii planului în acest an».

NICOLAE CEAUȘESCU

1973 - ANUL MARIILOR DECIZII

REALIZĂRILE NOASTRE ÎNCHINATE REPUBLICII- PIATRĂ DE TEMELIE PENTRU IZBÎNZILE NOULUI AN

Să privim spre acest 1973 care abia începe! Să meditam asupra lui! Să meditam pentru că e vorba de propriul nostru viitor.

Aici, chiar așa de la început, simt nevoia unei precizări. Dacă ținem cont de regulile științei conducerii, — și asta e obligatoriu — o bună decizie «pentru mâine» se dă «de azi», ba chiar «de ieri». Cu alte cuvinte, viitorul depinde de cum îl pregătim, de cum îl planificăm, de cum îi facem prognoza.

În această accepțiune a lucrurilor înseamnă că marile decizii care-l privesc pe 1973 — pe acest începător în ale istoriei devenirii în timp — au și fost luate. Au fost luate în 1969 la Congresul al X-lea, au fost luate în iulie 1972 la Conferința Națională, dar au fost luate, în special, la Plenara Comitetului Central al partidului nostru din noiembrie și în sesiunea Marii Adunări Naționale din aceeași lună a anului 1972. Și au mai fost luate aceste decizii în fiecare clipă de muncă a fiecăruia dintre noi; în fiecare clipă de strădanie, de orice fel, închinată grăbirii dezvoltării producției materiale, și aceasta spre binele nostru, spre sporirea neîntreruptă și substanțială a bunăstării și civilizației națiunii noastre.

Dar așa cum 1973 va fi un an al realizării unor mari decizii, pe care națiunea noastră inspirată și condusă de partidul comunistilor le-a și adoptat, el va fi și un an al marilor decizii ale propriului său timp, ale unor decizii care vor implica obligații și perspective pentru al patrulea an al cincinalului, pentru 1974.

Să ne rezumăm azi la marile decizii sub ale căror semne debutează acum, în aceste zile, 1973. Și vă propun să facem această recapitulare cu sentimentul omului care-i convins că înainte de a începe o zi de lucru e bine să revadă ce are de făcut și să-și pună la îndemână în ordinea cea mai fericită uneltele.

Va fi 1973 un an în care — ca urmare a masivei munci de identificare și mobilizare a rezervelor reale ale economiei noastre; ca urmare a angajamentelor sporite pe care, cu crez patriotic, cu crez comunist, au înțeles să și le asume toate colectivele de muncă ale țării; ca urmare a adoptării unor noi măsuri politice, organizatorice și legislative — creșterea noastră economică va înregistra un substanțial spor. Așa de pildă, producția suplimentară industrială s-a ridicat — în primii doi ani ai cincinalului — la 14,5 miliarde lei, iar ritmul mediu anual de creștere a fost de 11,5 la sută. În 1973, într-un singur an deci, va trebui obținută aceeași producție suplimentară.

Va fi, cu alte cuvinte, 1973 un an al eficienței economice, un an în care vom produce cu cheltuieli mai mici, cu randament mai mare, cu rezultate superioare în privința calității produselor. Va fi un an în care vom gospodări mai rațional, spre o maximă eficiență, fondurile de producție; în care vom reduce costurile de producție și cheltuielile materiale pe unitatea de produs; în care vom valorifica superior materiile prime și materialele; în care vom spori accentuat productivitatea muncii. Pe scurt, va fi un an în care va trebui să ne îndeplinim sarcinile la nivelul maxim prevăzut.

Însă tot 1973 va fi anul în care, tocmai ca urmare a realizării sarcinilor maxime ale planului economic, veniturile noastre reale vor spori în totalitatea lor cu 8 la sută; fondul de salarii va crește cu 10,5 la sută; salariile, de asemeni vor crește; numărul salariaților se va mări cu 235 000; cheltuielile social-culturale vor spori cu 12,9 la sută; față de cele 100 000 apartamente prevăzute inițial se vor construi 11 000 în plus; se vor da în folosință încă 2 400 săli de clasă, 20 900 locuri în internate, 11 800 locuri în grădinițe cu cămin, 12 800 locuri în creșe, 4 200 paturi de spital, 1 450 locuri în sanatorii și complexe balneare.

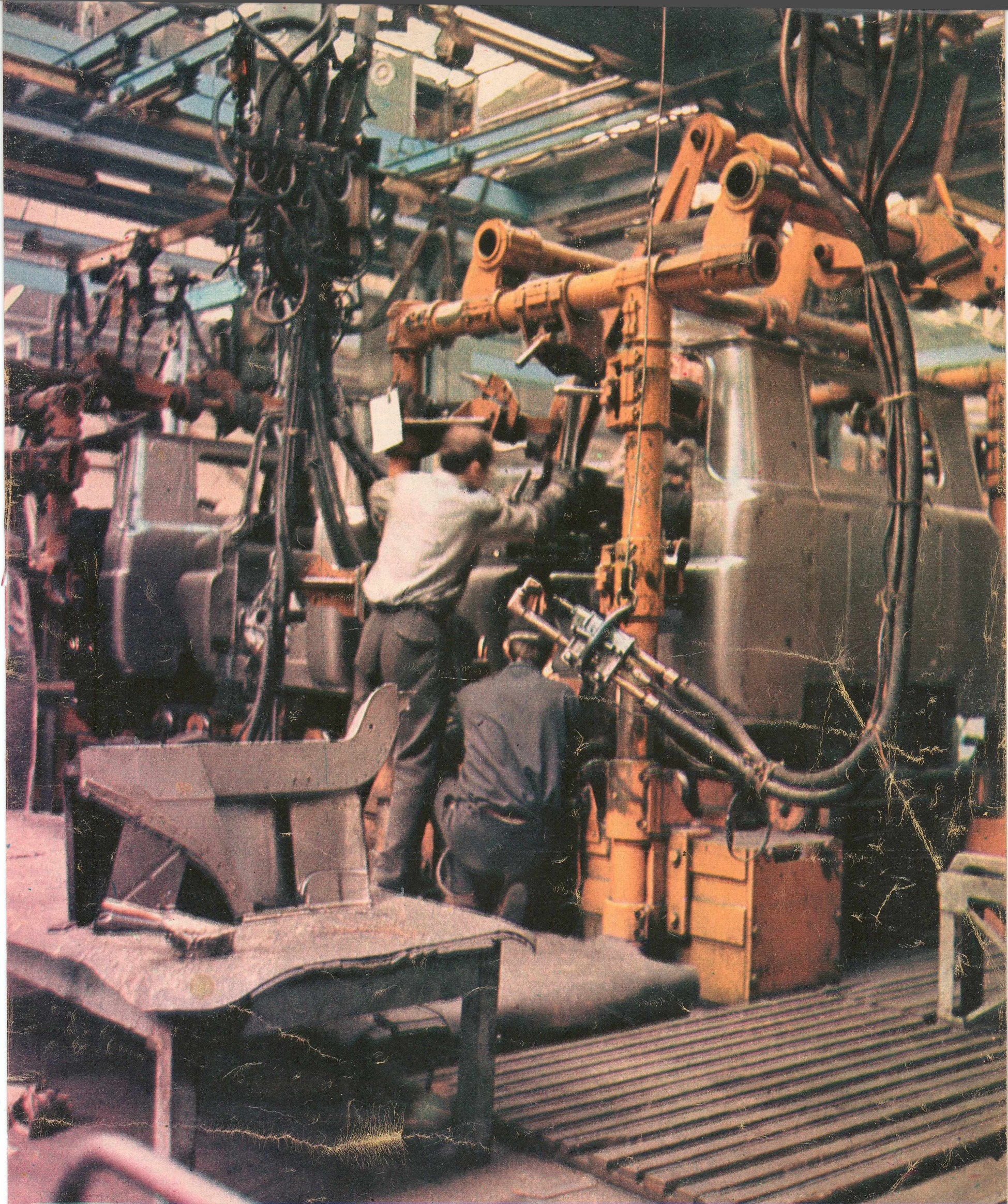
În 1973, mai mult ca pînă acum, raportul dintre dezvoltarea generală a economiei, dintre creșterea venitului național, pe de o parte, și nivelul de trai al poporului pe de altă parte, va fi marcat de adevărul subliniat de tovarășul Nicolae Ceaușescu:

«Partidul și statul subordonează întreaga dezvoltare a producției materiale țelului suprem al societății socialiste pe care o făurim — ridicarea continuă a bunăstării și civilizației întregului popor. Realizarea sarcinilor maxime ale planului pe 1973 creează condiții pentru o creștere a nivelului de trai mai mare decît s-a prevăzut inițial în cincinal».

Fără îndoială, 1973 va fi un an-cheie, dar trebuie să ne fie cît se poate de limpede că aceasta depinde de noi. De conștiința noastră, de munca noastră, de competența noastră, de eforturile fiecăruia dintre noi în parte, de devotamentul nostru.

Sîntem proprietari și producători, gospodari și beneficiari ai puterii economice a țării; de noi depinde prosperitatea ei, a noastră.

Nelu IONESCU

Constructorii de autocamioane de la Uzina «Steagul roșu» din Brașov — cunoscuți în țară și peste hotare pentru pecetea de bună calitate pe care o pun pe produsele realizate de ei — vor trebui, asemeni celorlalți constructori de mașini, să-și onoreze pe mai departe faima. Cu atât mai mult cu cât în această ramură se prevede realizarea unui spor de producție cu 4,4 miliarde lei peste prevederile cincinalului.

1973 - ANUL MARILOR DECIZII

PRIN MĂSURI BINE GÎNDITE, LUATE DIN TIMP

Îndeplinirea cincinalului în patru ani și jumătate constituie o sarcină și un angajament ferm pentru colectivele tuturor întreprinderilor din țară. Industriei bucureștene îi revine în mod special sarcina de a contribui la acest angajament — a cărui inițiativă de altfel a avut-o — prin realizări cu totul deosebite. Astfel, din sporul de producție față de prevederile cincinalului, spor care pentru anul 1973 totalizează pe țară 14,5 miliarde lei, întreprinderile din Capitală vor realiza circa 51% — mai precis: 7 460 milioane lei. Pentru îndeplinirea acestor prevederi și angajamente se iau măsuri cu totul speciale. Printre altele, echipe de specialiști studiază în cinci întreprinderi etalon o serie de măsuri tehnico-organizatorice menite a asigura îndeosebi înnoirea rapidă a producției.

Stînd de vorbă cu tov. Mihai Grigore, inginer-șef al Uzinei de mecanică fină—București — una din aceste cinci întreprinderi etalon — am putut lua cunoștință de câteva dintre problemele cu care uzina este confruntată la începutul noului an.

Cea mai de seamă este, desigur, creșterea sarcinilor de plan. În 1973 U.M.F.B. va trebui să realizeze o producție globală de circa 25% mai mare decît cea din 1972. Sarcinile sînt sporite nu numai sub aspectul creșterii fizice, ci și sub acela al asimilării de noi produse și al nominalizării întregii producții, pînă la ultimul reper și

subansamblu. Unele sortimente, cum ar fi, de pildă, bucele de reducții pentru scule, mult solicitate la export, vor trebui să fie produse în cantități de cinci ori mai mari decît în 1972. Portsculele, accesoriile speciale pentru frezele de sculărie, cele pentru mașinile de filetat ș.a. vor cunoaște de asemenea mari sporuri de producție. Iar dintre noile sortimente pe care le va produce U.M.F.B., amintim antrenările unghiulare pentru autocamioanele românești cu motoare diesel, termostatele pentru autoturisme Dacia 1300, aparatele pentru controlul activității pe mașină pentru utilajele de prelucrare mecanică ș.a.

Aceste importante sarcini de plan — și multe altele încă, pe care nu le mai menționăm aci — trebuie îndeplinite în condițiile obținerii unor prețuri de cost reduse, asigurate prin creșterea productivității muncii, o mai bună folosire a capacității de producție a utilajelor cu care este înzestrată uzina, economii de materii prime și materiale, reducerea cheltuielilor de tot felul și în special a celor valutare etc., dar mai ales, așa cum am menționat mai sus, în condițiile nominalizării întregii producții.

Pentru a se ajunge la un indice mai înalt de utilizare a capacităților de producție, o atenție deosebită se acordă extinderii schimburilor II și III de lucru. În anul 1972, în schimbul II au lucrat, în medie, 50% din numărul muncitorilor și tehnicienilor folosiți în primul schimb, iar în schimbul III, doar 12%; în 1973 acțiunea de extindere va fi mult lărgită, astfel ca schimbul II să ajungă la 90%, iar schimbul III, la 50%, din numărul cadrelor folosite în primul schimb. Pentru a se asigura cadrele necesare completării schimburilor la nivelul amintit, în 1972 au fost școlarizați 800 de tineri care și-au însușit diverse calificări; alți 200—300 tineri vor mai fi școlarizați în anul 1973.

În ceea ce privește economiile, uzina se preocupă în mod special de cele ce se pot face la fondurile valutare, acordînd o mare importanță autoutilării. S-a înființat un atelier special pentru autoutilare cu o mare capacitate de producție, care, dispunînd de cadre foarte pricepute și de utilaj adecvat, a și înregistrat o serie de succese. Maistrul Mihai Iancu, șeful acestui atelier, șeful de brigadă Dumitru Lazăr și alți tehnicieni și muncitori de aci mi-au arătat cu mîndrie o serie de aparate și mașini de înaltă tehnicitate făurite de ei, care pot rivaliza cu produsele similare realizate de cele mai moderne uzine de specialitate din țară și de peste hotare.

Grija pentru economii se manifestă sub cele mai variate aspecte. Vom mai da încă un exemplu.

Fiind vorba de o uzină de mecanică fină, o uzină care produce aparate, scule și dispozitive ca și repere pentru toate acestea, producția de aci nu presupune un consum specific ridicat de metal. Cu toate acestea, comuniștii din uzină au studiat căile reducerii și a acestui consum specific mic. Ei au ajuns la concluzia că, schimbînd tehnologia la unele produse și înlocuindu-se unele materiale laminate prin forjări — e vorba de unele repere cum ar fi carcasa pentru virfurile rotative, virfurile fixe pentru centrare și altele — se obțin, cu mai puțin consum de metal, produse de aceeași calitate. Numai datorită acestei inițiative se vor economisi 10 tone materiale feroase în anul 1973.

Anul 1973 va fi și la U.M.F.B. un an hotărîtor în îndeplinirea sarcinilor cincinalului, care, printre altele, prevăd ca pînă în 1975 circa 60% din produsele uzinei s-o constituie sortimentele noi. Nucleul de specialiști luptă să se reprofileze și să-și asimileze tehnologiile cerute de producerea acestor noi sortimente — și în primul rînd a aparatelor de control activ, a aparatelor de control sistem orologerie ș.a. — pregătind și specializînd în același timp sute și sute de muncitori calificați și tehnicieni — cei chemați să dea viață acestor mari sarcini.

V. SAVIN

Un colectiv inventiv din atelierul de autoutilare al Uzinei de mecanică fină—București realizează mașini și utilaje de înaltă tehnicitate, ca această «turbulă», utilaj utilizat pentru ajustarea pieselor de mecanică fină.

ARGUMENTE ÎN LUPTA CU TIMPUL

Uzinele «23 August» din Capitală nu mai au nevoie de vreo recomandare specială. Unitate de prim rang, ea și-a asigurat, datorită calității muncii numerosului său colectiv, un prestigiu binemeritat, mărtoară fiind vasta gamă a locomotivelor diesel hidraulice deosebit de apreciate atît în țară cît și peste hotare.

Capitala a hotărît să înfăptuiască cincinalul în patru ani și jumătate. Este un angajament ce poate fi adus la îndeplinire numai printr-o concentrare deosebită a tuturor forțelor, printr-o muncă de înaltă calitate și eficiență. Anul care începe, anul 1973, a fost pe bună dreptate definit ca hotărîtor în această patetică întrecere cu timpul. De felul în care vom reuși să-i îndeplinim prevederile va depinde în mare măsură realizarea întregului cincinal înainte de termen. Uzinele «23 August», ca întreprindere «cheie» nu numai a Capitalei, dar și a industriei constructoare de mașini, reprezintă unul din «atuurile» principale în această întrecere cu timpul în care este antrenată întreaga noastră economie. De felul cum se va munci aici în anul care vine, de rezultatele ce se vor obține depinde foarte mult aducerea la îndeplinire a angajamentului Capitalei de a realiza prevederile cincinalului în patru ani și jumătate.

Firesc, am vrut să aflăm ce-și propune să realizeze în această direcție, în anul care bate la ușă, colectivul marii uzine bucureștene. Ne-am adresat deci inginerului Ion DUMITRACHE, șeful serviciului dezvoltare.

— Aș vrea în primul rînd să remarc câteva dintre acțiunile mai importante menite să dezvolte și să diversifice producția uzinei. Astfel, ne-am propus să sporim în anul care vine indicele de utilizare a mașinilor de la 71%, cit este în prezent, la 84%. Vom realiza aceasta prin generalizarea schimbului II și extinderea schimbului III. De asemenea, ne-am propus să extindem o serie de secții, cum ar fi cele de fabricație a locomotivelor diesel hidraulice, echipamente de frînă pentru vagoane și locomotive, motoare diesel cu șase și doisprezece cilindri și de utilaje complexe. Vom spori apoi capacitatea secțiilor auxiliare. Toate aceste acțiuni, care sînt deja în curs, vor permite sporirea și diversificarea deosebită a producției uzinei.

— Cred că una dintre cele mai imperioase cerințe pasibile de a declanșa o emulație la scara întregii noastre economii o găsim exprimată în îndemnul secretarului general al partidului de a spori producția și îndeobște de a obține rezultate eficiente mai ales printr-o muncă inteligentă, creatoare, care să anime pe fiecare dintre salariați. O asemenea emulație bănuiesc că se face simțită și în uzina dv.

— Desigur. Și aș vrea să argumentez imediat. De pildă, la noi se pune acut problema reducerii importului de utilaje. Ne-am gîndit, am studiat problema, ne-am concentrat eforturile. După luni de muncă de proiectare și reproiectare, putem consemna cu satisfacție că vom reuși să realizăm prin forțe proprii un carusel cu diametrul de prelucrare de pînă la 7 m, mașini agregate pentru producția de serie, cuptoare de turnare prin inducție și pentru tratamente termice cu atmosferă, dispozitive cu acționare hidraulică, dispozitive multiax necesare la realizarea preselor etc., etc. Valoarea totală a acestor economii, obținute deci prin autoutilare, se va ridica la peste 45 milioane lei (80% din această sumă reprezentînd economii valutare).

— «Fabricat la Uzinele 23 August». Iată o carte de vizită de prestigiu. Cum va fi onorată în anul 1973?

— Prin introducerea în fabricația de serie a unor produse asimilate în anul 1972. Vom produce în 1973 locomotive diesel hidraulice cu motor de 6 cilindri în loc de 12 (și vă rog să rețineți că motorul acesta nou, realizat prin reproiectare, are aceeași putere, 700 CP, ca și cel de 12 cilindri), locomotive diesel cu inversare hidraulică, grupuri electrogene pentru nave, cilindri pneumatici pentru echipamentele cu frînă, cilindri de comandă pentru locomotive diesel, o presă hidraulică de 1975 tone, solicitată de industria forestieră, realizată, ca și grupurile electrogene mai sus-amintite, pentru prima oară la noi în țară. Ne propunem deci realizarea de produse fizice nominalizate care să reprezinte aportul efectiv al întreprinderii noastre la sporirea gamei de mașini unelte și agregate a ramurii în care activăm. Să mai adaug că, față de normele planificate, consumul de metal se va reduce în 1973 cu 1 000 tone (prin reproiectarea unor piese, mai ales).

— Cu alte cuvinte, aveți argumente serioase în lupta cu timpul...

— Și vom face totul pentru a le materializa.

H. MIHAI

de H.DONA

Să ne mindrim cu marca fabricii noastre! Nici un motor cu defecte de montaj.

TIMIȘOARA ÎNTRE TRADIȚIE ȘI MODERNITATE

Bucureștenii ar putea fi invidioși pe inventivitatea de care dau dovadă bănașii când își alintă capitala județului — orașul parcurilor și al grădinilor, Viena sudului, orașul florilor... Timișoara însăși fiind diminutivul râului de unde și-a luat numele: Timiș. Iar acestuia, râului, locuitorii străvechii așezări românești îi spuneau Timișel. Oricum ar fi botezat și dezmiertat, orașul, cu înțelepciunea a șapte secole de existență atestată, nu respinge nimic și devine pe rând, printr-o ciudată metamorfoză, asemenea ipostazelor în care e înfățișat, reușind totodată să rămână el însuși: străveche vatră de istorie și cultură românească. Fiindcă ceea ce impresionează cu adevărat la orașul de pe Bega nu sînt cîteva obiective turistice, cutare sau cutare monument arhitectonic ori vestigiu istoric, ci forța de a asimila orice și a-l integra într-o unitate de armonii. Încercați să găsiți pentru Timișoara un turn Eiffel și nu veți reuși. Nimic din ce se vede ori se află nu șochează; totul pare firesc, organic împlîntat în corpul orașului.

La margine de țară, cetate de hotar, orașul a trăit dintotdeauna nu cu orgoliul măririi sau al performanței abstracte, ci cu aspirația implicării utile în opera de construcție și așezare în vatra stabilă a țării; în nici un alt oraș poate ramurile productive nu sînt atît de total angajate în diviziunea națională a muncii. Practic nu există uzină, fabrică, unitate de orice fel, sector de activitate ori simplu cetățean care să nu beneficieze de unul dintre produsele industriei timișorene.

COPILUL RĂSFĂȚAT AL FAMILIEI INDUSTRIALE

În doisprezece ani de existență, Uzinele metalice și-au mărit volumul productiv de aproape treisprezece ori, însușindu-și prin inteligență tehnică proprie peste trei sute de noi produse. Utilajele de care dispun reprezintă expresia celei mai înalte productivități: strunguri, poduri rulante, mașini de rectificat, mașini de găurit radiale, mașini de planat tablă; cit despre corpul tehnic? Inginerul Rădulescu, șeful producției, are treizeci și doi de ani... Legitimația de muncitor la U.M.T. reprezintă certificatul de garanție pentru orice candidat la însurătoare, la fel cum emblema fabricii asigură competitivitatea produselor pe piețele din Iran, Cuba, Cehoslovacia, U.R.S.S., China și multe altele. Parametrii tehnico-funcționali egalează și întrec performanțele realizate de utilajele similare din Franța, Italia, R.F.G.

Sfîrșitul acestui cincinal, pe care familia muncitorilor umetiști se pregătește să-l sărbătorească cu șase luni mai devreme, marchează momentul cînd întreprinderea va produce cu întreaga capacitate proiectată, adică de șaptesprezece ori nivelul anului de debut. Anul '73 fiind pe calea spre acest obiectiv, anul examenului de maturitate, investițiile vor dobîndi integral înfățișarea productivă, hala cea nouă va intra în funcțiune, angaja-

(Continuare în pag. 6)

Deși cînd scriem aceste rînduri mai sînt cîteva zile bune pînă la Anul nou, pe biroul nostru s-au și adunat un mare număr de felicitări din partea cititorilor «Flacării». Printre ele, ca de obicei, destule desene și versuri. (Românul e născut poet, doar!) Tuturor le mulțumim din inimă și le transmitem urările noastre de fericire și prosperitate.

Printre feluritele urări primite la redacție este și cea a cititorului *Marin Pădure* din București care ne propune ca în 1973 să nu mai avem nici o greșeală de tipar. Urarea este, în același timp, amabilă și malițioasă. Amabilă pentru că sugerează că principala noastră deficiență sînt greșelile de tipar (ar fi foarte bine să fie așa, mai ales că — în comparație cu alte publicații — numărul acestor erori este relativ redus la noi) și malițioasă pentru că se știe că de la Gutenberg încoace nici o tipăritură n-a scăpat de această pacoste, cu toate eforturile insistente ale prietenilor noștri tipografi. Făcînd haz de necaz, unii apreciază greșelile de tipar drept «sarea-n bucate» a oricărei cărți, iar alții, asemenea filateliștilor în căutare de timbre cu erori, colecționează ediții remarcabile prin cîteva boacăne de anvergură. Recent, în Franța a apărut o ediție jubiliară a teatrului lui Molière cu prilejul apropiatului tricentenal al morții marelui dramaturg. S-au făcut eforturi considerabile pentru ca actuala ediție să fie o reproducere absolut conformă a primei ediții a teatrului molieresc; s-a confecționat o hîrtie identică cu cea de acum trei sute de ani, s-au realizat litere identice, cerneală identică și așa mai departe. O grijă deosebită s-a acordat reproducerii celor două greșeli de tipar care au caracterizat ediția princeps. Strădanțiile au fost recompensate: cele două greșeli au apărut și în ediția nouă. Dar pe lîngă ele și, desigur, involuntar, au înflorit și alte două care vor rămîne pentru bibliofili marca distinctivă a ediției 1972-1973.

Sărbătorile de iarnă sînt legate pentru fiecare familie (obrazul subțire cu chelțuială se ține!) de o intensificare a preocupărilor financiare. Probabil, pornind de la această stare de fapt și de spirit, cititorul *V. Lăzureanu* din Brăila a ajuns să ne întrebze tocmai acum, la sfîrșitul anului, cum se pune problema unei eventuale convertibilități a leului. După cum se știe, chestiunea a fost evocată de unele documente de partid unde s-a precizat că ea ține de o perspectivă mai îndepărtată, soluționarea ei fiind legată de atingerea unor parametri înalți ai producției materiale, de realizarea unei productivități de un nivel deosebit de ridicat, de o dezvoltare masivă și de îmbunătățire radicală a structurii comerțului exterior, ca și de alți factori, fie din domeniul economico-financiar, fie din cel al relațiilor internaționale. O asemenea operație nu se poate înfăptui decît atunci cînd vor exista toate condițiile pentru ca independența economică a țării, dezvoltarea planică ascendentă a economiei, stabilitatea prețurilor să nu poată fi cu nimic știrbite. Contrar părerii unor așezămîni în ale economiei, convertibilitatea nu este pretutindeni și în toate cazurile un semn de tărie. Pentru o serie întreagă de țări insuficient dezvoltate și cu finanțele nesigure, convertibilitatea monedei naționale este încă o cale de pătrundere a capitalului străin, de dependență față de monedele marilor țări imperialiste (monede care și ele, după cum se știe, trec în ultimii ani prin dificultăți foarte serioase).

Îi mulțumim prof. *Avram Segal* din Tecuci pentru cuvintele frumoase la adresa Flacării, și-l asigurăm că avem concepții asemănătoare cu privire la egalitatea dintre bărbați și femei (inclusiv în ce privește treburile casnice). Dar cum se face că n-a observat autoironia care străbate interviul publicat în Almanah și care l-a nemulțumit?

Nota satirică «Meseria de a căuta serviciu» (despre un soi mai aparte de paraziți, mereu agitîndu-se în căutare de serviciu dar făcînd totul pentru ca să nu-l găsească și să nu fie nevoiți să muncească) pe care ne-a trimis-o cititorul *Ștefan Helman* din Bicz, jud. Neamț, nu e lipsită nici de vervă, nici de spirit de observație. Am fi bucuroși să continuăm corespondența.

Cititorul *Grigorie Butariu* din Arad ridică din nou problema «aranjării» și «prelucrării» folclorului, pledînd pentru autenticitate. Despre aceste lucruri s-a scris și s-a vorbit foarte mult, dar probabil că situația nu se poate schimba de la o zi la alta. Faptul că la emisiunea «Floarea din grădină» apar și tineri care promovează un folclor nefalsificat este totuși încurajator. Nu sîntem însă de acord cu tov. Butariu atunci cînd se ridică împotriva scriitorilor care dețin rubrica sportive. Avem impresia că dumneasa uită un amănunt: aceste cronici sînt citite și savurate nu pentru competența lor sportivă, ci pentru talentul celor care le scriu, pentru imaginile și ideile pe care scriitorii respectivi le vehiculează.

Cititorul *Gh. Martin* din Babadag, jud. Tulcea, str. Stejarului nr. 13, ne roagă să-i informăm pe cei interesați că ține la dispoziție numere disparate și colecții anuale ale Flacării, începînd din 1955.

1973 - ANUL MARILOR DECIZII

(Urmare din pag. 5)

mentele suplimentare asumate devin obligație de plan și disciplină muncitorească, disciplină care în limbajul statistic se traduce cu o sarcină dublă față de cea inițială.

«Și ca orice gospodar în fața unui examen greu — mărturisește directorul general Ionuță Bagiu — și noi am început prin a ne îngriji în primul rând de băutura casei: profităm de intrarea în funcțiune înainte de termen a noii hale pentru a reorganiza spațiile productive în așa fel încât prin redimensionarea sectorului scularie-prototipuri și a sectorului de autoutilare să găsim pregătirea fabricației pentru un spor corespunzător de producție; procedăm în paralel la tipizarea elementelor de la mașinile de ridicat, evitând orice risipă de energie și de timp de muncă și aducând un spor de eficiență într-unul dintre sectoarele de bază ale producției. Amintesc totodată măsurile privind stabilizarea forței de muncă, o condiție sine qua non a ritmicității oricărei producții. Teoretic, în fiecare an intră în uzină prin școala profesională, liceul industrial și cursurile de calificare la locul de muncă circa o mie de lucrători; în fapt însă, din cauza fluctuației mari, această cifră se reduce la numai trei sute. Începând din acest an, liniile tehnologice, care nu solicită calități fizice deosebite, vor fi deservite, dacă se poate, în exclusivitate de femei, în care scop vom angaja cu prioritate soții, mame, fiice, rude apropiate ale muncitorilor uzinei: o mare familie umestită. Am înființat deja un cămin pentru copii preșcolari, am construit trei cămine pentru navetiști, o cantină-restaurant. Vom continua lucrările prin muncă patriotică în vederea amenajării celor două bazine de înot, a terenurilor de tenis și a complexului sportiv de iarnă».

Sarcina trasată de Conferința Națională și subliniată stăruitor de secretarul general al partidului la Plenara C.C. al P.C.R. din noiembrie în vederea reducerii consumului de metal va fi îndeplinită de colectivul de muncitori ai uzinei în acest an printr-o economie la metal de o mie două sute de tone, obținute prin reproiectarea unor utilaje, îmbunătățirea tehnologiilor, reorganizarea sectorului de debitare și înlocuirea unor piese din oțel cu piese din fontă. Înlocuitorii dealtfel sînt la ordinea zilei; și nu numai cei ai oțelului. În primul rând cei ai muncii manuale, ai muncii necalificate și ai forței brute și utilizarea disponibilului de forță de muncă astfel obținut în operațiuni de înaltă calificare. De aceea poate directorul general și-a început intervenția amintind de reorganizarea sectorului de autoutilare, căci acestuia îi revine responsabilitatea de a dota atelierele cu poduri rulante, motostivuitoare, electrocare, mașini de roluit profiluri, aparate cu șase arzătoare în vederea abordării debitării după șablon, standuri de rodaj, prese pneumatice, polizoare pendulare pentru turnătorile de fontă și atâtea altele. Într-adevăr, dublarea sarcinii de plan n-ar fi cu puțință fără ca știința și tehnica cea mai avansată să nu fi devenit în practică un factor de producție permanent și generalizat. Copilul minune al orașului pășește în acest an în perioada maturizării definitive.

Munca fizică este redusă la minimum. Ceea ce contează pentru mînuirea acestei mașini de găurit în coordonate de înaltă precizie se numește înaltă calificare profesională.

CRITERIILE EFICIENȚEI MAXIME

Peste treizeci la sută din motoarele electrice fabricate în țară sînt opera colectivului de oameni ai muncii de la Uzina «Electromotor». Industria electrotehnică românească — creație a socialismului — încă din perioada de pionierat și-a legat nemijlocit numele de uzina timișoreană. Aici au fost asimilate, prin forțe proprii, pentru prima oară în țară echipamentul electric auto și tractor (generator și releu), aspiratoarele de praf, ventilatoarele de masă, uscătoarele de păr, motoarele electrice asincrone trifazate, servomotorul și ampliconul, medaliat cu medalia de aur la salonul de invenții din Viena. Aici își duce activitatea de cercetare multiplu inventator dr. ing. Dan Teodorescu. (Despre prestigioasa activitate a acestui inventator am aflat întâia oară nu la Timișoara, ci la Alba Iulia, într-o fabrică modernă de materiale refractare. Un alt multiplu inventator, foarte tânărul electrician Petre Constantinescu, și-a făurit din activitatea inginerului bănățean model de viață.) Pare firesc în asemenea condiții angajamentul uzinei de a tripla în următorii ani volumul fizic al motoarelor electrice și de a urca anual producția într-un ritm de 24,7 la sută; productivitatea muncii va crește într-un ritm de 12 la sută, ceea ce înseamnă că aproximativ 90 la sută din sporul de producție se va obține pe seama creșterii acestui indicator. Alăturăm acestor cifre câteva dintre măsurile preconizate în acest scop de comitetul oamenilor muncii și de comitetul de partid: modernizarea unor produse din fabricația curentă, modernizarea tehnologiilor de fabricație, asimilarea de produse cu performanțe tehnice superioare, realizarea de utilaje de mecanizare și automatizare prin autoutilare, îmbunătățirea utilizării capacităților de producție, punerea în funcțiune a noilor capacități la parametri proiectați cu trei luni înainte de termen, introducerea unui regim sever de economii prin întărirea disciplinei de plan și financiară, înlăturarea pierderilor și a risipei, aprovizionarea cu materiale la dimensiunile prevăzute în documentația tehnică și altele.

Printre procedeele tehnologice noi ce vor fi introduse în acest an amintim consolidarea miezurilor magnetice prin sudură cu microplasmă. Instalația corespunzătoare este concepută și executată prin autoutilare în colaborare cu Centrul de sudură din Timișoara: se obține o creștere a productivității cu 50 la sută și se realizează o economie de metal de un kilogram pentru fiecare motor fabricat. Un salt spectaculos al productivității, de aproape 10 ori, va rezulta prin mecanizarea și semiautomatizarea bobinării statoarelor.

Prezența în comitetele oamenilor muncii a cadrelor didactice universitare, a cercetătorilor științifici și a oamenilor de știință garantează alierea factorilor indispensabili progresului tehnic, pătrunderii pe spații largi și în flux continuu a științei; face totodată posibilă concentrarea și coordonarea planurilor de cercetare științifică. Rețin atenția printre altele: îmbunătățirea verificării bobi-

najelor prin introducerea aparatului de control cu impulsuri repetate, definitivarea tratamentului termic pentru oțeluri de scule, utilizat la executarea ștanțelor pentru tole la motoarele electrice și instalația de sudat pachete statice cu plasmă, procedeul la nivelul tehnicii mondiale, conținând soluții brevetate și care se va realiza în colaborare cu Centrul de sudură și încercări la oboșeală din Timișoara. Vor fi introduse începînd cu acest an tehnici moderne folosite de știința conducerii, urmare a colaborării cu Centrul de calcul, în operațiunile de lansare a materialelor, de încărcare a utilajelor și a forței de muncă și de programare a producției.

Împreună cu noile capacități prevăzute să intre în funcțiune în acest an, toate aceste măsuri și multe altele pe care nu le-am amintit îi determină pe încercații muncitori ai industriei electrotehnice din Timișoara să privească cu încredere și optimism acest început de an, care poartă încă însemnele sărbătorilor prilejuite de succesele anului nu demult încheiat.

CALEA LUMINILOR

«Cincinalul trecut l-am încheiat, la indicatorii de bază, în trei ani și jumătate, ne spune tovarășul Matu, secretarul comitetului de partid de la Întreprinderea industrială de stat «Electrobanat». Și cu 11 luni mai devreme la absolut toate capitolele de plan. O adevărată revoluție tehnică. Sortimentul de produse urcă vertiginos la cinci sute. O treime din producție se exportă. 550 de milioane lei producție marfă peste plan. La mia de lei investită se obțin șase mii trei sute. Ritmul de creștere ajunge la 26 la sută. Sînt asimilate o serie de produse cu performanțe tehnice superioare: corpuri de iluminat fluorescente antiexploziv, corpurile de iluminat exterioare cu vapori de mercur tip PVB, corpurile de iluminat pentru autoturismul «Dacia 1300», autocamionul «Roman» și altele. Zestrea tehnică a uzinei se completează cu utilaje de înaltă productivitate: instalațiile de vopsire electroforetică și electrostatică, instalația de acoperire Cu-Ni-Cr, prese de injectat repere de mase plastice etc.

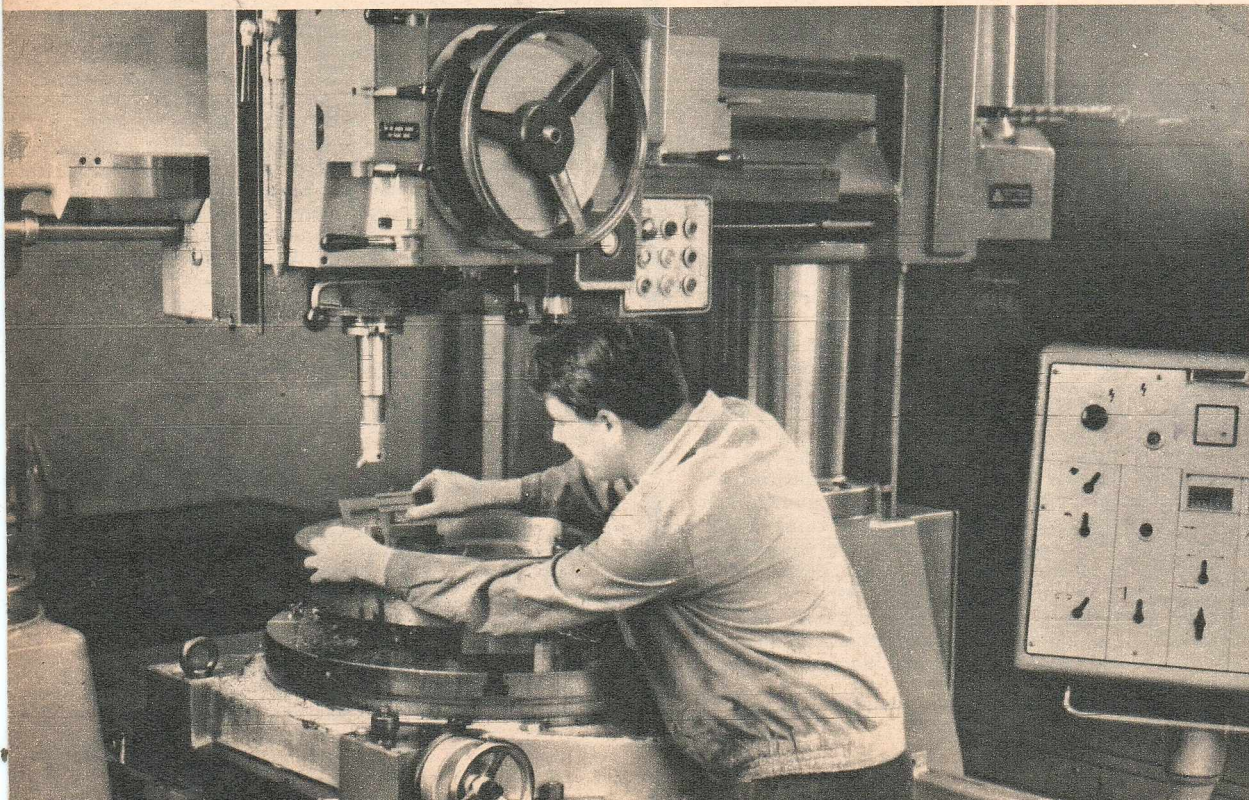
De ce vă spun toate acestea? Pe de o parte ca să înțelegeți mai bine ce înseamnă pentru întreprinderea noastră sarcina de a tripla cifrele de plan în acest cincinal, iar pe de altă parte, dorind să afirm că sîntem pregătiți în acest scop din toate punctele de vedere. Calculele de pînă acum au arătat că vom fi în măsură să raportăm îndeplinirea tuturor indicatorilor de plan cu patru luni mai devreme. Resurse există, rămîne să le descoperim în continuare. '73 este din acest punct de vedere un an de încercare. Nădăjduim din tot sufletul să putem raporta peste câteva luni detaliat, cu nominalizări în produse și cu acoperire tehnică, îndeplinirea obiectivelor cincinalului cu șase luni mai devreme. Din păcate nu depinde numai de noi. Sîntem condiționați de Uzina de cinescoape din București, care produce tuburi fluorescente. Constructorul ICIM din Brașov ne-a anunțat de pe-acum că va amina darea în folosință a capacităților noi de producție. Motive obiective, spun ei. Noi vom miza pe forțele noastre».

Deloc neglijabile, adăugăm noi. Productivitatea muncii va crește cu 11,3 la sută față de nivelul atins anul trecut și, așa cum afirma secretarul comitetului de partid, cota atinsă este apreciabilă. Măsurile sînt concrete și cu termenele precizate: organizarea în linie a fabricației carcaselor și a reflectoarelor pentru corpuri de iluminat pentru autovehicule; mecanizarea operațiilor privind fabricarea elementelor galvanice; reorganizarea fabricației în hala de prese, mecanizarea lucrărilor cu manoperă preponderentă, eliminarea locurilor înguste, creșterea capacităților de producție; și toate acestea prin acțiuni de autoutilare. Pentru diversificarea fabricației de corpuri de iluminat și fabricarea unor noi tipuri s-a prevăzut realizarea prin autoutilare a unei linii de fabricat dispersoare vacuomate. Această linie, împreună cu o instalație pentru cromarea dură a materialelor, o linie de argintare și o linie pentru eloxare vor contribui nu numai la reducerea considerabilă a prețului de cost, ci și la introducerea unor tehnologii noi în fabrică. Vînd aceleași obiective: reducerea cheltuielilor de producție și creșterea productivității muncii, în acest an vor mai fi date în folosință două agregate cu masă rotativă pentru executarea prin aşchiere a diferitelor borne, organizarea execuției pe bandă a reflectoarelor farurilor auto, o instalație pentru rulat benzi de alamă, două mașini semiautomate pentru găurit simultan ramele corpurilor de iluminat în mină etc.

Acestea și un lung șir de măsuri privind organizarea locurilor de muncă, ridicarea calificării, reducerea cheltuielilor materiale pe unitate de produse, întărirea disciplinei în muncă, eliminarea pierderilor neproductive sînt ceea ce tovarășul Matu numea «forțele noastre». Nu sînt puține.

O inscripție prinsă sub globul felinarului de la intrarea în castelul lui Iancu de Hunedoara atestă că: «În 1884, în orașul Timișoara, pentru prima oară în Europa, iluminatul cu gaz a fost înlocuit cu iluminatul electric». Nouă decenii de lumină industrială. Prima lampă se păstrează ca obiect muzeistic. Ea s-a adus din alte locuri. De atunci orașul a devenit el însuși furnizor de mecanisme de iluminat electric pe pietele lumii. «Calea luminilor» așa denumi eu acest drum de nouă decenii și, poate, timișorenii receptivi la apelative și diminutive vor adăuga pe frontispiciul cu toponimice al orașului și pe acela de oraș al luminilor.

Nicolae CRISTACHE

DIN PRIMELE ZILE ALE ANULUI— MĂSURI EFICIENTE

Anul de producție 1973 a început la Fabrica «Stela» pe 30 noiembrie 1972. Până aici, plasându-ne în contextul marii întreceri socialiste, am putea spune că această realizare pentru îndeplinirea cincinalului în 4 ani și jumătate pare chiar firească. Numai că odată un an de producție terminat, trebuie să începă desfășurarea celui alt, cu problemele lui specifice și în toată dimensiunea sa. Cum era și firesc, colectivul Fabricii «Stela» a pregătit cu aceeași hărnicie și minuțiozitate cu care a soluționat problemele zilnice ale anului trecut, și răspunsurile concrete la întrebările anului '73. Fără un hiat, fără delimitări, efortul început și marcat de primii doi ani ai acestui cincinal se continuă firesc, în acord cu ritmul mereu crescând al întregii țări pentru a realiza o cât mai bună eficiență economică.

Preocuparea pentru o mai bună utilizare a utilajelor, devansarea punerilor în funcțiune, ca și atenția acordată calității au dus la îndeplinirea planului la toți indicatorii. Dar această creștere cantitativă — valoarea planului realizat anul acesta se ridică la peste 19% față de prevederile inițiale — nu a avut loc în dauna calității. Astfel că, dacă pentru noi, publicul larg, marca fabricii este cunoscută și apreciată, la fel și nu mai puțin se petrece fenomenul pentru cumpărătorii de pe piața externă. Căci

dacă anul trecut planul de export nu fusese asigurat până în ianuarie 1972, situația pentru 1973 este cu totul alta: planul pentru export a fost contractat în proporție de 94%! Și dacă avem în vedere că în comparație cu cel din anul anterior este mărit cu 59%, fără îndoială că aceste cifre ne pot da o idee despre creșterea prestigiului produselor românești pe piața externă.

— Avem în vedere o continuă lărgire a gamei de produse cerute de beneficiarul intern și extern, ne precizează Mihai Gheorghiu, directorul general al Grupului industrial de săpun și detergenți. Prin aceasta înțelegem nu o simplă diversificare, ci realizarea de noi produse cu caracteristici superioare. Astfel, vom înlocui treptat săpunul de rufe de 60% cu cel de 72% acizi grași, un produs superior din punct de vedere estetic și utilitar, realizat prin adaptarea unor tehnologii moderne. De asemenea, vom mai scoate câteva sortimente noi de săpun de toaletă, pastă de dinți, detergenți cu spumare reglată pentru mașinile de spălat, spumante pentru baie. Tot din anul 1973 Fabrica «Apollo» din Galați va produce un detergent superior, cu putere de spălare mai mare și cu biodegradabilitate de 100%.

Deci în anul 1973 vom aștepta produse noi, mai bune și, fără îndoială, mai frumoase. Căci este important

să nu se producă orice și oricum. Continua căutare de a realiza noi produse necesare pieței se leagă de hotărârea colectivului de a oferi pe anul 1973 un plan nominalizat în întregime. Dar ca Fabrica «Stela» (și nu mai puțin celelalte 7 unități aparținând grupului industrial mai sus-amintit) să-și poată onora promisiunea au fost gândite — și sperăm că vor putea fi duse la bun sfârșit — și măsurile organizatorice de rigoare. Astfel, pentru realizarea investițiilor s-au contractat utilaje și lucrările de construcții montaj, pentru ca anul acesta punerile în funcțiune să aibă loc la termen. Ca urmare, la sfârșitul celui de-al treilea an al cincinalului capacitatea de producție a grupului va crește cu circa 20%. Nici problema aprovizionării tehnico-materiale nu a fost neglijată. Numai că poate ar fi în sfârșit timpul să se producă o simplificare în metodologia de întocmire și de obținere a necesarului planificat. În repetate rânduri, conducerea superioară de partid a indicat utilitatea asigurării unei aprovizionări tehnico-materiale ritmice, degrevată de circuitul inutil al hârtiilor.

Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în lucrările recentei plenare din noiembrie, pentru elaborarea planului pe anul 1973 o atenție deosebită s-a acordat corelării sarcinilor de producție cu resursele materiale. Și aceasta pentru a se asigura aprovizionarea ritmică a producției cu materii prime, materiale și semifabricate. Deoarece anul 1973 este anul de importanță majoră al actualului cincinal, și nimic din ceea ce este necesar bunului mers al producției nu trebuie neglijat. Și dacă ar fi să revenim la realitatea oferită de Fabrica «Stela», putem spune că în acest an se realizează peste 21,9 la sută din producția întregului cincinal.

Rodica POP

Deși tânăr, colectivul Fabricii de aluminiă din Oradea a ținut pasul în realizările sale cu ritmul anual mediu de creștere a producției, printr-o reducere a normelor specifice de consum și prin atenția deosebită acordată creării unui colectiv de muncitori harnici și competenți.

1972 UN AN AL RODNICIEI ȘI PROGRESULUI MULTILATERAL, AL ABNEGAȚIEI ȘI FERMITĂȚII COMUNISTE

...La ușă mi-a bătut un copil cu miros de zăpadă.
Are în mână o creangă de brad împodobită cu flori
de hirtie, în glas clopoței și în priviri toate stelele adu-
nate de pe cer pentru a împodobi pomul de iarnă.

«Să trăiți să înfloriți
Ca merii, ca perii
În mijlocul verii...»

...Am lăsat în urma noastră un an spre care ne vom
întoarce cu gândul încă multă vreme de acum înainte.
Un an căruia partidul, conducerea sa, întregul nostru
popor i-au dat o încărcătură de esențe care îl și pro-
iectează de pe acum distinct în istoria României
socialiste. Și am intrat într-un alt an de la care începe
numărătoarea celor decisivi pentru a ne ridica țara,
și odată cu ea a ne ridica cu toții, din rîndul celor «în
curs de dezvoltare», și a ne așeza, statornic și definitiv,
laolaltă cu țările ce se numesc astăzi «dezvoltate
economic». Și vom realiza aceasta, noi, generațiile
active care trăim astăzi.

«...Tare ca piatra...
Iute ca săgeata...»

Am pornit bărbătește la o treabă prin esența ei băr-
bătească. E o muncă superioară, în care destinul
fiecărui și devenirea sa se împletesc cu destinul și
devenirea țării. Cu toții, indiferent de naționalitate,
indiferent de sex sau vîrstă, pornim în această cursă
cu șanse egale, biruința finală fiind a tuturor. Ni se
cere tuturor și fiecăruia în parte efort, pentru că nimic
nu se poate realiza fără efort. Dar nu numai, și nu în
primul rînd efort fizic. În procesul întregii noastre
producții de bunuri materiale și spirituale este obiec-
tiv necesar să încorporăm o cantitate mai mare de
inteligență umană. Este ceea ce dă dimensiuni cali-
tativ noi anului în care am intrat, ca și celor care vor
veni, obligîndu-ne să ne reconsiderăm în bună măsură
felul în care ne privim propria noastră activitate.

Nu, acum nu mai visăm pur și simplu ce va fi în
anul 1990. Acum calculăm. Fiecare an, fiecare lună
capătă, în ceea ce va însemna ea pentru economia
țării, contur pe planșe. Știm exact ce avem de făcut, de
realizat — de pildă în anul în care am pășit — și avem
țaria de a ne spune nouă că se poate mai mult. Și
asta, pentru că astăzi sîntem mai puternici.

«...Tare ca fierul, iute ca oțelul...»

Sîntem mai puternici pentru că am luat hotărîrea
de nestrămutat de a nu renunța la ritmurile noastre
înalte de dezvoltare a economiei naționale, pentru că
știm, simțim în fiecare zi, că tot ceea ce facem, tot
ceea ce construim se întoarce spre binele și bunăstarea
noastră a tuturor. Sîntem mai puternici pentru că și
partidul care ne conduce este mai puternic. Și se
cuvine ca lui, conducătorului, să-i închinăm în această
clipă de cumpănă a anului, primul pahar. Pentru că
acest prim pahar se închină întotdeauna pentru cei
mai dragi dintre cei mai dragi.

«La anu' și la mulți ani!»

Petru ISPAS

planul de operații depășit cu un milion tone

Îndeplinind sarcinile de plan pe anul 1972 cu aproape o
lună de zile înainte de termen, colectivele de muncă de la
D.N.M. «Navrom» Constanța au avut posibilitatea să
treacă la îndeplinirea sarcinilor de plan pe anul 1973.
Printr-o mai bună organizare a muncii, prin folosirea la
maximum a capacității utilajelor, muncitorii docheri,
mecanizatorii și marinarii constănțeni, menținînd același
ritm la operațiile de încărcare și descărcare a navelor
aflate sub pavilion românesc și străin, raportează depăși-
rea planului de operații cu circa un milion tone (fotogra-
fia dreapta sus).

au trecut pragul noului an

Prin efortul colectiv al inginerilor, tehnicienilor și
muncitorilor de la Uzinele «Republica», planul pe întreaga
uzină, la producția marfă vîndută și încasată, a fost îndepli-
nit la 15.XII. Astfel, pînă la sfîrșitul anului calendaristic
1972 au mai fost realizate suplimentar produse în valoare
de 60 milioane lei, plus mărfuri de export în valoare de 4
milioane lei valută și încă 3 600 tone țevă de diferite
dimensiuni. Fotografia noastră vi-l prezintă pe laminatorul
șef Ion Badea, șef de echipă la laminorul de 3 toli, care a
pășit pragul anului 1973 în primele zile ale lunii decembrie.

1973 O NOUĂ ETAPĂ PE DRUMUL ASCENDENT AL SOCIALISMULUI ȘI COMUNISMULUI

pentru siderurgiștii gălățeni, anul 1973 a început

Întrucât 1973 va trebui să fie anul cheie al cincinalului, al realizării lui înainte de termen, acțiunea de pregătire atentă și într-un spirit de înaltă răspundere a producției viitoare, prin asigurarea tuturor factorilor care conduc la aceasta, a dat harnicelor colective de muncitori de la Combinatul siderurgic-Galați posibilitatea de a trece de îndată la producția anului 1973.

După cum ne-a informat tov. Sîmpetru Ion, secretarul comitetului de partid al combinatului, pregătirile au început imediat ce s-au cunoscut cifrele de producție pe 1973, prin stabilirea unor planuri de măsuri politice și tehnico-organizatorice care să reunească și să dirijeze activitatea din cadrul combinatului propriu-zis cât și cea din

cadrul întreprinderii electrocentrale și a Trustului de construcții montaje siderurgice Galați.

Realizarea planului de aprovizionare tehnico-materială, creșterea indicelui de folosire a mașinilor (care în 1973 va fi de 85%), folosirea mai judicioasă a spațiilor productive, reducerea printr-o mai bună raționalizare a consumurilor de metal, îmbunătățirea calității produselor, creșterea productivității, lărgirea gamei sortimentale a produselor (pînă acum s-au realizat deja peste 200 de mărci de oțeluri, dar acest număr este în creștere)—iată numai câteva dintre punctele planului de măsuri întocmit de siderurgiștii gălățeni.

a început producția pe 1973

Realizîndu-și planul pe 1972 în ziua de 30 noiembrie, Filatura românească de bumbac din București a mai produs pînă la sfîrșitul acestui an încă 179 tone de fire. Dacă această cantitate ar fi folosită numai la țesutul de materiale de cămăși bărbătești, ea ar ajunge pentru confecționarea a circa 600 000 de cămăși.

Pe baza succeselor obținute în acest an s-a pregătit din timp planul de producție pentru anul 1973, an hotărîtor pentru realizarea cincinalului înainte de termen. Spicim doar câteva dintre prevederile programului de măsuri tehnico-organizatorice. Astfel, prin mărirea cu 0,3% a vitezelor mașinilor de filat cu inele, se va obține o creștere a producției cu 28 tone fire. În efortul de creștere a productivității muncii se vor scurta timpurile de schimbare a levatelor și se va îmbunătăți cu 0,27% coeficientul timpului util de funcționare a mașinilor obținîndu-se prin aceasta o producție suplimentară de 25 tone fire. Valorificarea superioară a deșeurilor va duce la o economie de 682 000 lei.

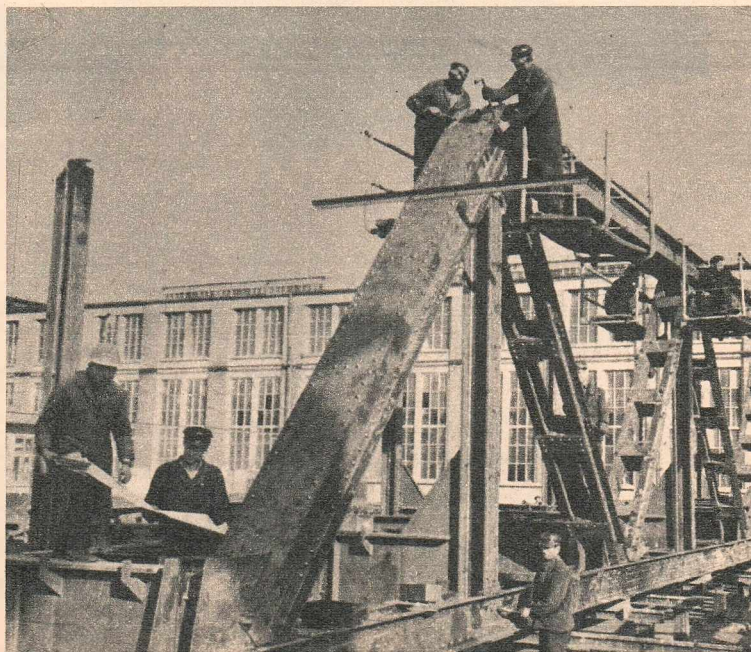
La F.R.B. planul pe 1973 este lansat, s-au încheiat toate contractele cu beneficiarii și sarcinile de plan au fost repartizate pe secții și ateliere.

Iată în fotografie câteva dintre harnicele muncitoare care de o lună produc fire în contul anului 1973: brigadiera Maria Cotoară, filatoarele Elvira Grigore și Marieta Dragomir și bobinatoarea Dumitra Soldan.

gata pentru noi succese

Întreprinderea de poduri metalice și prefabricate din beton-Pitești, unitate de bază a industriei argeșene, produce pentru întreaga țară, cât și pentru export, poduri metalice și din prefabricate din beton. În fiecare lună, în fiecare trimestru, colectivul acestei unități a raportat îndeplinirea și depășirea planului la toți indicatorii tehnici și economici. Ca urmare a unor intense preocupări, planul pe anul 1972 a fost realizat cu 17 zile mai devreme, în cinstea celei de-a 25-a aniversări a republicii realizîndu-se suplimentar o mare cantitate de produse. Dat fiind rezultatele bune obținute pînă acum, colectivul întreprinderii, angajat în acțiunea de a realiza sarcinile actualului cincinal înainte de termen, acordă mare atenție pregătirii producției anului 1973. Punînd în valoare toate rezervele interne de care dispune unitatea, sarcinile de plan pe 1973 vor crește cu 16 la sută față de 1972, cel mai important spor obținîndu-se la utilajele tehnologice, unde producția se va dubla. La ora actuală se poate afirma că întreaga producție este pregătită în toate compartimentele și sînt deci create condițiile ca indicatorii cantitativi și calitativi să fie realizați la prevederile lor maxime.

teze și paranteze

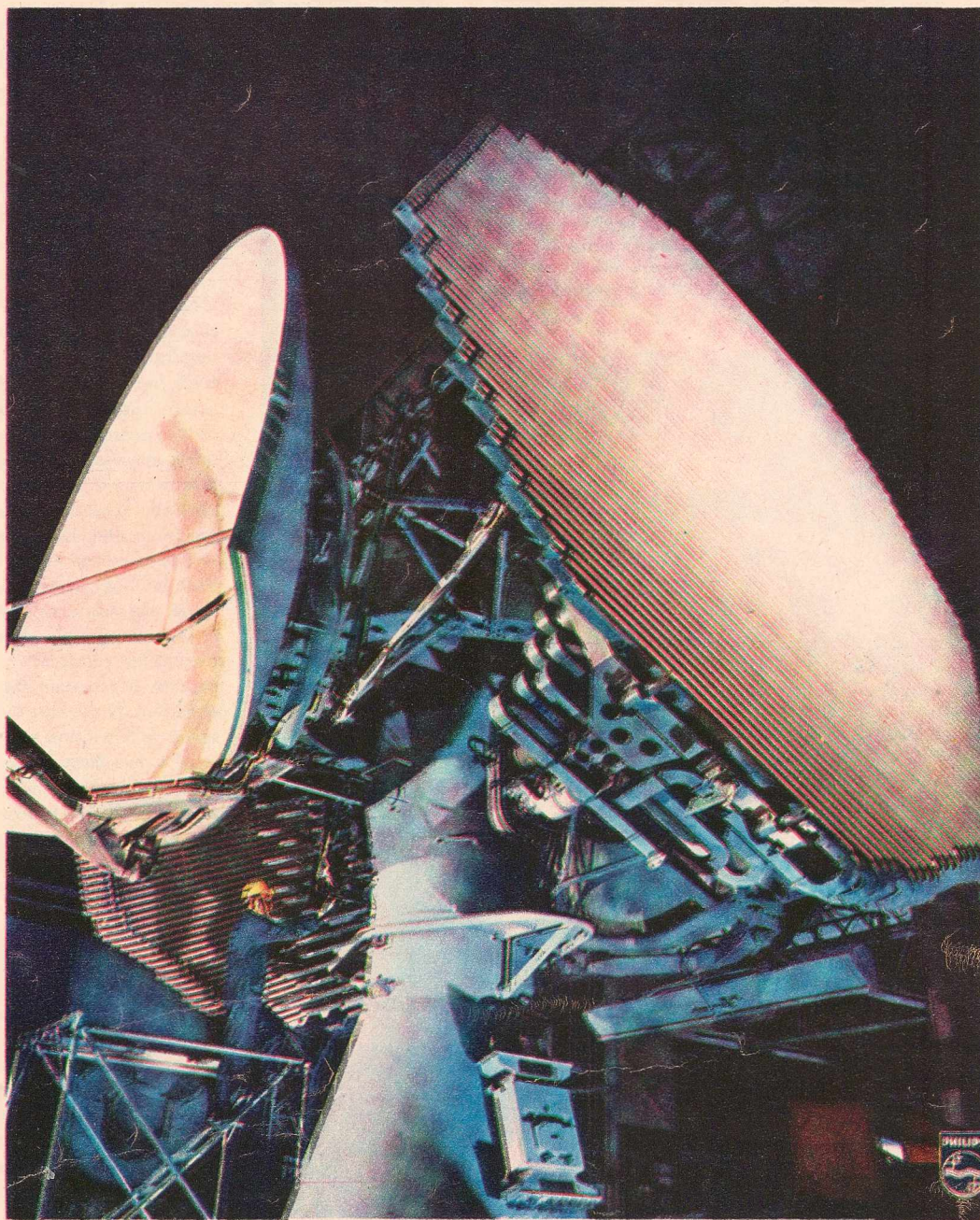
de Aurel BARANGA

tabletă festivă

Ne vom întîlni, foarte curînd, cu o cunoștință veche: Anul nou, singura întîlnire pe care n-o ratează nimeni, singura întîlnire la care sîntem toți punctuali și la care ne prezentăm într-o stare de spirit entuziasă, deși știm foarte bine că s-a mai consumat un fapt: a mai zburat un an dintr-un calendar ireversibil. Dar la întîlnirea asta de la miezul nopții sînt excluse îndoșările, nostalgiile și, astăzi, mai mult ca oricînd, poate, în trecut, regretele. Anul care a trecut a fost cumsecade cu noi, cel pe care îl așteptăm fîgăduiește să fie bun. N-are rost să încerc o schiță de bilanț, mai ales că socotelile și le-a făcut fiecare: a fost un an de realizări fructuoase în toate domeniile și la nivelul tuturor îndeletnicirilor, ne așteaptă un an în care credem din toată inima, fiindcă vine la sfîrșitul unui pîtrar de veac în care am investit toate puterile noastre de muncă și de speranță. M-am dezobișnuit de mult să mai fac comparații și confruntări, evit să pronunț sentințe. Totuși să compare oricine sfîrșitul de decembrie al anului 1947 cu acest sfîrșit de decembrie de azi, spre o mai bună și deplină înțelegere a istoriei. Iată, am în față o fotografie de mare elocvență: mase de oameni ieșiți în stradă la azulul știrii: abdicarea regelui. Fotografia e cum nu se poate mai grăitoare, fiindcă împletește două realități pe care cine le-a trăit nu le poate uita: chipuri omenesti sleite de lipsuri și nevoi, dar iluminate de o nesfîrșită nădejde. Speranța începerii unui nou curs al istoriei, cu repercusiuni directe și imediate în viața fiecăruia dintre noi. Iar această speranță, profundă și tenace, înscrisă în fiecare conștiință, n-a fost dezmințită. Între Anul nou 1948 și Anul nou 1973 nu se află doar douăzeci și cinci de ani, fie și spornici, se întinde o epocă de o nesfîrșită măreție, epocă în care, după expresia lui Nicolae Bălcescu, ne-am dobîndit, în sfîrșit, și la capătul unui calvar de lupte, «majoratul politic».

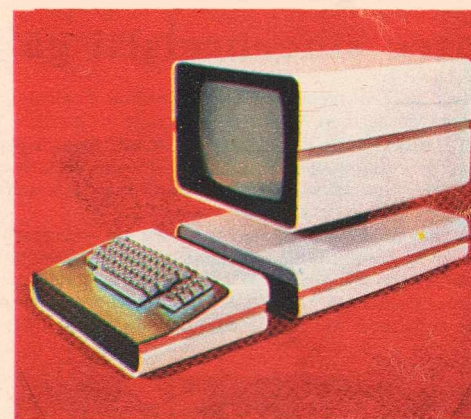
Trăim într-o țară liberă, independentă și suverană, așa cum visa exilatul de la Palermo. Ne construim existența în conformitate exclusivă cu aspirațiile și visele noastre. Nu ne temem și n-avem de dat socoteală decît propriilor noastre conștiințe. Înălțăm pe toate piscurile construcției pașnice drapelele demnității omenesti.

Te salut An nou 1973, cel dintîi din al doilea pîtrar al republicii, și ridic în cinstea ta paharul bucuriilor și al fericirilor noastre comune, neștirbite și eterne.

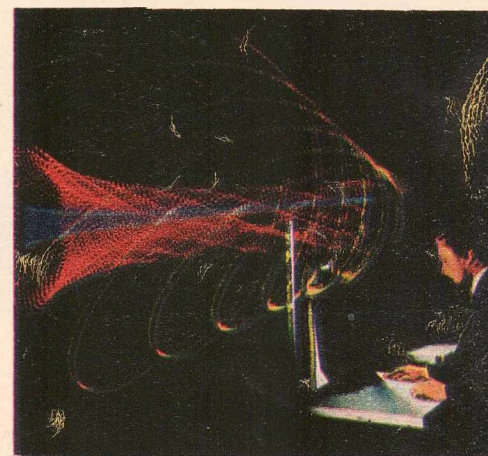
„PRIVIND“ SPRE MARELE UNIVERS

Radarul 3D, construit de firma Philips, are o particularitate care încântă pe specialiști: este conceput ca «terminal» al unui calculator electronic. Rezultatele observațiilor sînt direct transmise computerului pentru prelucrare. Cum s-ar spune, datele se servesc pe tavă fizicianului.

DIALOG

Vizualizorul numeric de tip SPERAC, de construcție franceză, permite un dialog viu cu un calculator electronic. Era cît pe ce să spunem «de la om la om». Silueta elegantă și coloritul discret fac ca prezența calculatorului în mijlocul nostru să fie nu numai necesară din punct de vedere tehnic, dar și plăcută.

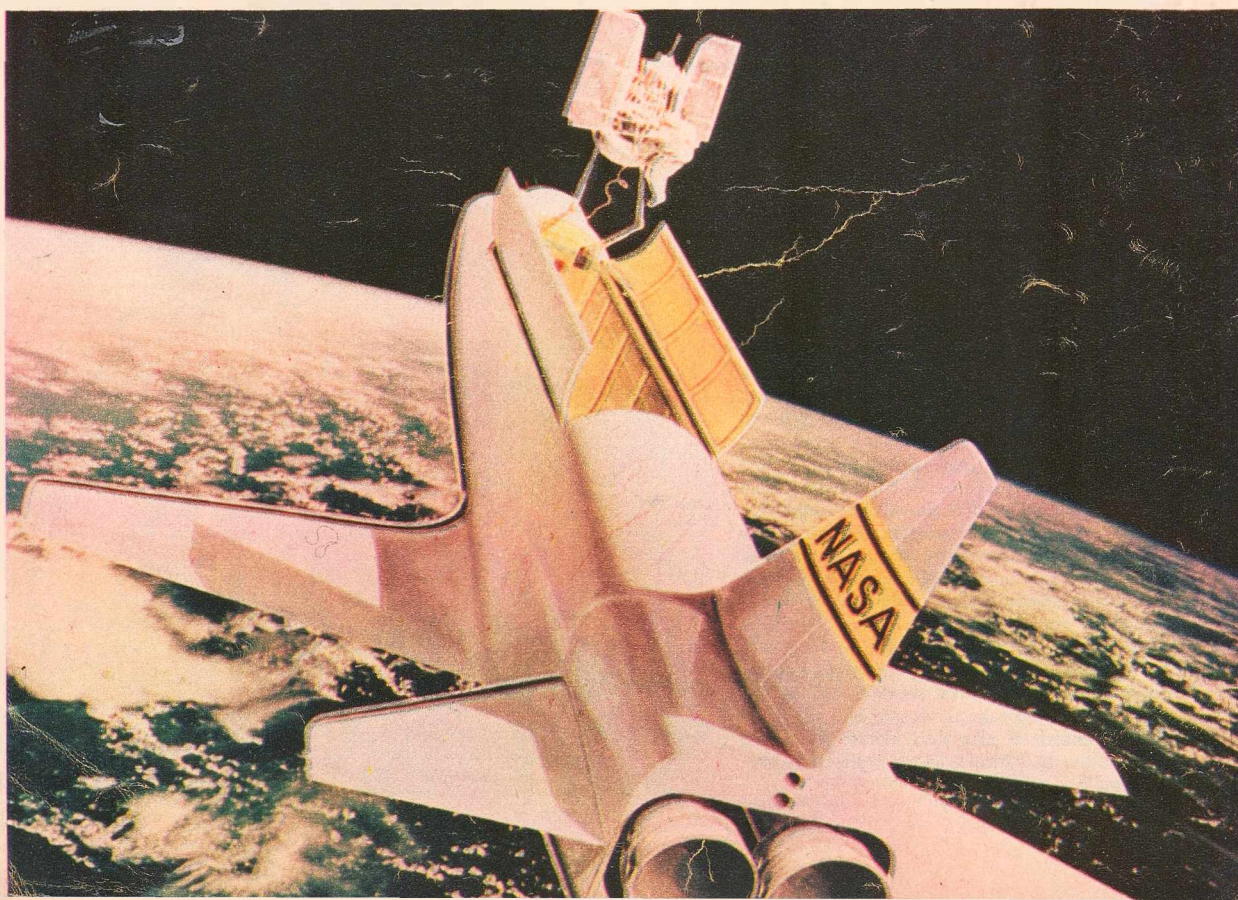

GRAFICĂ... ELECTRONICĂ

Acest desen, executat de un calculator electronic programat de fizicianul John Mott-Smith din Cambridge, statul Massachusetts, S.U.A., nu este o simplă distracție. «Este o activitate care — după cum declară specialistul american — servește unui scop tehnic. Învățăm astfel mai bine să comunicăm cu mașinile noastre electronice...».

PANĂ DE... CAUCIUC

Este un fel de a vorbi, căci cauciucul nu este prea des folosit pe magistralele cosmosului. Și totuși este vorba de o «banală» pană la un satelit meteorologic. Tehnicienii transportați de pe pămînt cu un «taxi cosmic» repară avaria. Accidentul a avut loc... peste cîțiva ani. Deși imaginea este, deocamdată, doar un desen, ea va deveni realitate. Specialiștii N.A.S.A. lucrează intens la punerea la punct a unor microrachete destinate să acorde asistență tehnică în cosmos.

FERESTRE SPRE VIITORUL ȘTIINȚEI

Omul zilelor noastre resimte nevoia inexorabilă de a scruta viitorul pentru a-și trasa drumul pe care trebuie să-l urmeze, căci este știut că «viitorul se clădește pe temeliiile prezentului, că ziua de mâine își trage izvoarele din ziua de azi» (Nicolae Ceaușescu). Iată de ce a fost creată știința viitorului care, investigând mai toate activitățile umane, încearcă să definească și viitorul științei.

Va reuși oare omul deceniilor următoare să înfrângă cu mai mult succes forțele potrivnice pe care natura i le pune în cale? Iată întrebarea fundamentală la care încearcă să răspundă toți cei care se silesc să înțeleagă cum și cu ce preț lumea acestui pământ va reuși să trăiască mai bine.

Și dacă va reuși, aceasta se va datora acțiunii tuturor forțelor decisive ale istoriei, între care știința se situează astăzi la loc de frunte. De aceea, nu puține sînt personalitățile de toate formațiile, instituțiile specializate care fac astăzi eforturi pentru a desprinde din tabloul încă nebulos, pe care omul și-l face despre propriul său viitor, marile reușite ale științei.

O interesantă imagine ne-a oferit-o un grup de cercetători români — în frunte cu Gr. Diaconescu — la recenta Conferință mondială de cercetare a viitorului. Ei au vorbit despre interacția omului ca ființă biologică și socială cu diferite medii, și între ele medii naturale pentru care el nu este adaptat biologic: mediul extraterestru, acvatic etc. Tot în acest an, savantul german originar din România, Hermann Oberth, pionier al zborurilor cosmice, a afirmat: «Cred că cercetările pentru stabilirea contactului cu inteligențe extraterestre vor fi încununate de succes».

«La sfîrșitul acestui secol, sateliții artificiali de telecomunicații vor fi suficient de dezvoltati pentru a permite fiecărui pămîntean să vorbească cu oricare alt locuitor al planetei». Această afirmație a fost făcută de Arthur C. Clarke, reputat viitorolog american.

Încercînd să enumere din coordonatele esențiale ale progresului științific pe cele considerate sigure, în temeiul unor rezultate deja existente, instituții specializate în previziunea științifică au numit, — nu fără să ne emoționeze — între altele, realizarea energiei termonucleare controlate, sinteza unor noi materiale cu însușiri superioare, crearea, în eprubetă, a unor forme primitive de viață, primele realizări de «chirurgie» genetică, interacția directă ordinator-creier, creșterea unor animale inteligente capabile să îndeplinească sarcini simple, folosirea telepatiei în comunicații și altele, și altele.

Pentru a atinge obiective de asemenea anvergură, știința trebuie să parcurgă un anumit drum, să urmeze — cum se spune — anumite direcții de cercetare.

Pe calea unor interviuri luate la trei personalități ale vieții noastre științifice am încercat să aducem în lumină direcții majore de «atac» în trei dintre disciplinele care și-au pus hotărît, fiecare în chipul ei propriu, amprenta asupra destinului omenirii: electronica, chimia, virusologia.

Avem, în acest larg tur de orizont, mîndria de a constata că în marile sinteze care se petrec acum în știința lumii, cercetarea românească — angajată ferm în edificarea unei societăți avansate, societatea socialistă multilateral dezvoltată — aduce și are încă de adus contribuții importante la patrimoniul universal.

«Realizarea obiectivelor pe care ni le-am propus în acest cincinal — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în anul 1972 la Conferința Națională a partidului — impune o preocupare deosebită pentru dezvoltarea cercetării științifice».

Intensificîndu-se, diversificîndu-se, orientîndu-se ferm către obiectivele cu adevărat majore, investigația creatoare pregătește, la noi ca și în alte țări, răspunsuri care vor înriuri viața comunității umane, îi vor înlesni mersul ascendent către o civilizație superioară, către o lume mai bună și mai frumoasă.

Adrian COSTA

Prof. dr. ing. VASILE CĂTUNEANU

decanul Facultății de electronică și telecomunicații a Institutului politehnic din București

ELECTRONICA, ȘTIINȚĂ-PILOT

Principalele direcții «de atac»: perfecționarea tehnologiei, o mai mare siguranță în funcționare, microminiaturizare... Cercetarea în domeniul electronicii, strîns legată de nevoile de creștere a economiei naționale... Pentru viitorii noștri specialiști — un nou mod de a gândi.

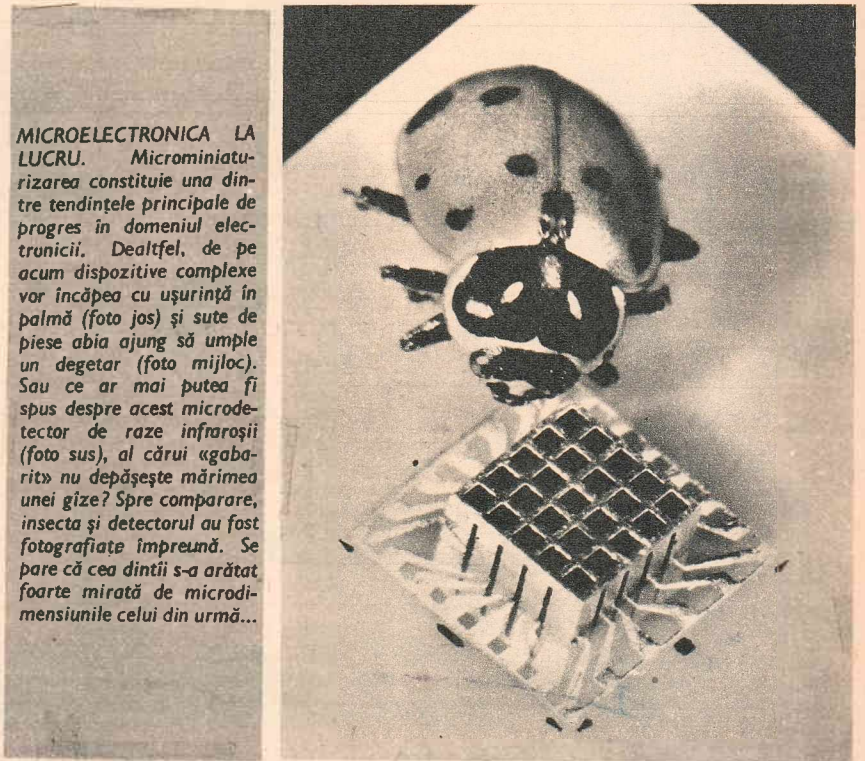
Marile descoperiri în domeniul electronicii care s-au răsfrînt în chip fericit în comunicațiile prin radio și televiziune, în tehnica de calcul, în măsurarea, controlul și conducerea proceselor de producție, în laser și în totalitatea realizărilor înglobate în noțiunea de electronică industrială sînt atît de importante și, istoricește, atît de recente, încît nu cred că în următoarele decenii vor interveni alte elemente mai spectaculoase. Aceasta nu înseamnă că electronica va stagna. Dimpotrivă, ea va progresa foarte mult tocmai pornind de la bazele care i-au fost create în aceste ultime două decenii.

În ansamblu, electronica, în postura de știință și ramură a industriei, va continua să

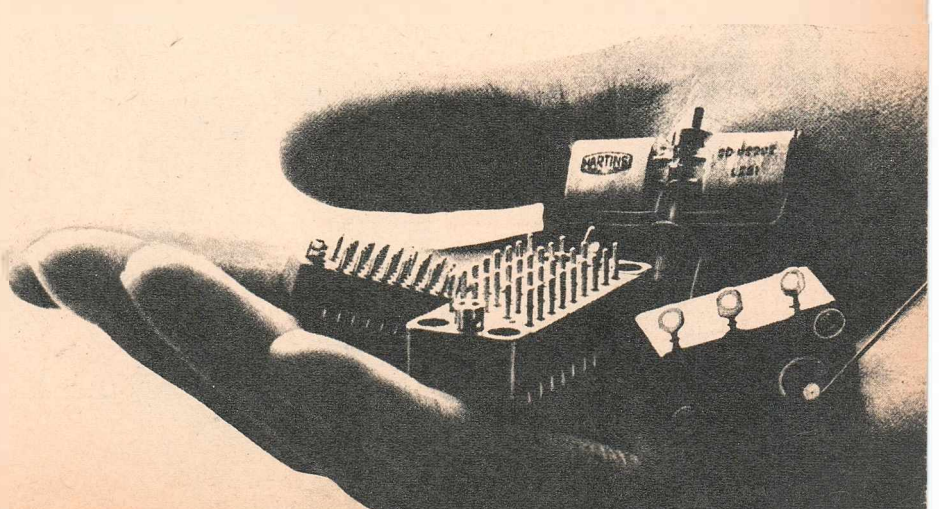
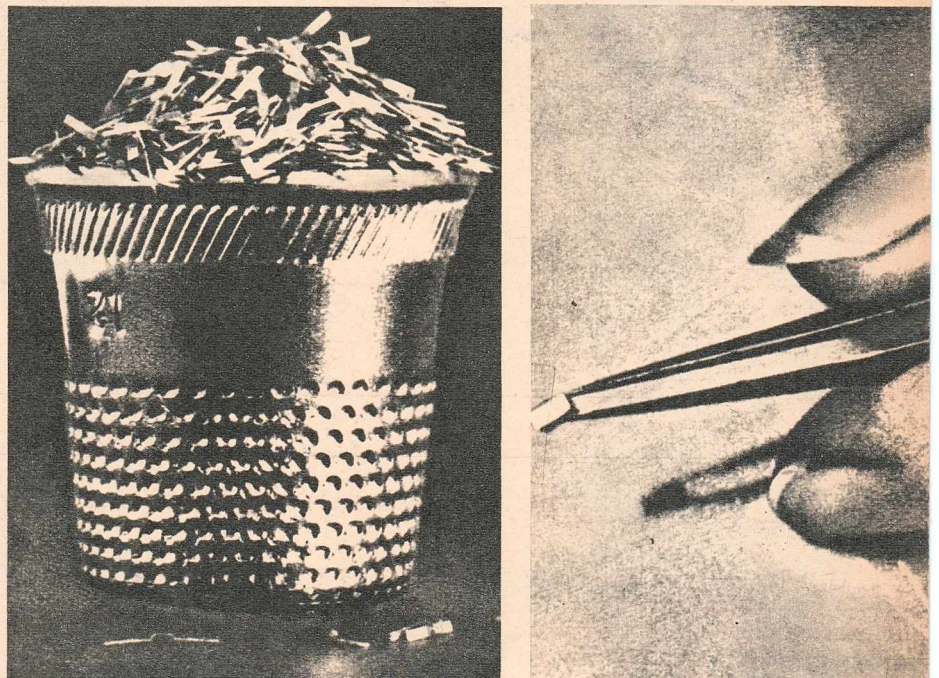
ocupe într-un mod și mai accentuat încă locul de indicator principal al puterii economice a unei țări, înlocuind în acest sens, simbolic, producția de oțel și pe cea de energie electrică. În știință, ea va deveni, în chip hotărît, știință-pilot, înlocuind în parte — lucru pe care a și început să-l facă — mecanica din această poziție.

Cercetările vor continua în trei mari direcții: perfecționarea tehnologiei, siguranța în funcționare și microminiaturizarea.

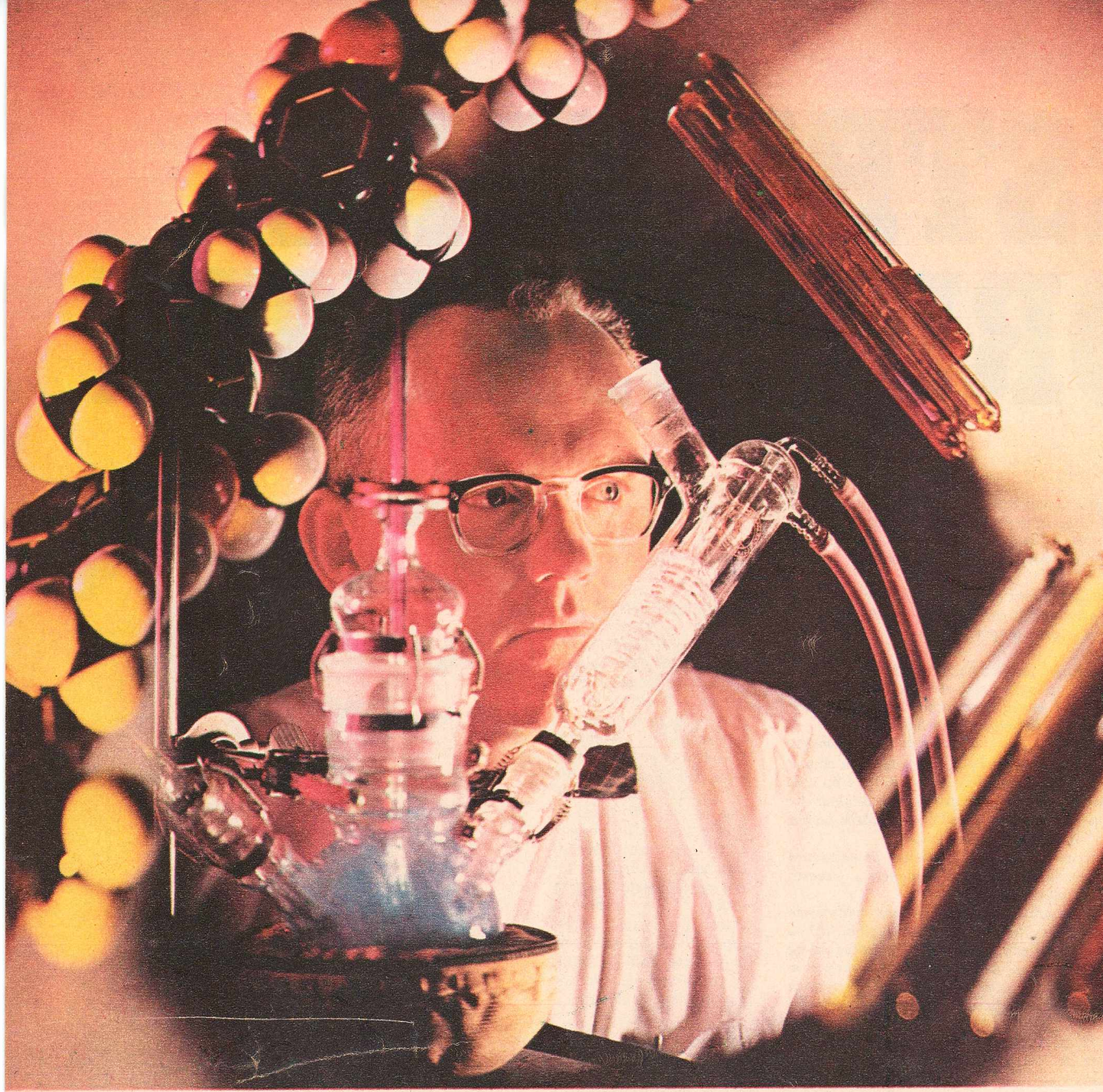
Tehnologia electronică nu se va mai mulțumi nici cu circuitele integrate — deși acum ele reprezintă o realizare «de vîrf»

MICROELECTRONICA LA LUCRU. Microminiaturizarea constituie una dintre tendințele principale de progres în domeniul electronicii. Dealtfel, de pe acum dispozitive complexe vor încăpea cu ușurință în palmă (foto jos) și sute de piese abia ajung să umple un degetar (foto mijloc). Sau ce ar mai putea fi spus despre acest microdetector de raze infraroșii (foto sus), al cărui «gabarit» nu depășește mărimea unei gîze? Spre comparație, insecta și detectorul au fost fotografiate împreună. Se pare că cea dintîi s-a arătat foarte mirată de micromensiunile celui din urmă...

(Continuare în pag. 13)

LA ÎNTRECERE CU NATURA. Prin noile tipuri de materiale pe care le creează după dorință—ne-a declarat prof. dr. Alexandru Balaban— chimia va schimba mult viața de toate zilele. «Stofe realizate prin împisire în loc de țesere, materiale rezistente dar ușoare, metale amorfe (răcite brusc la o stare sticloasă), materiale supraconductoare la temperaturi mai ridicate decât cele cunoscute azi, care vor revoluționa comunicațiile, sînt doar cîteva aplicații ce se întrevăd în viitorul previzibil».

În fotografia din stînga sus, un nou sistem de polimerizare descoperit de Alan Hay, de la compania «General Electric», va permite fabricarea de substanțe plastice extrem de rezistente.

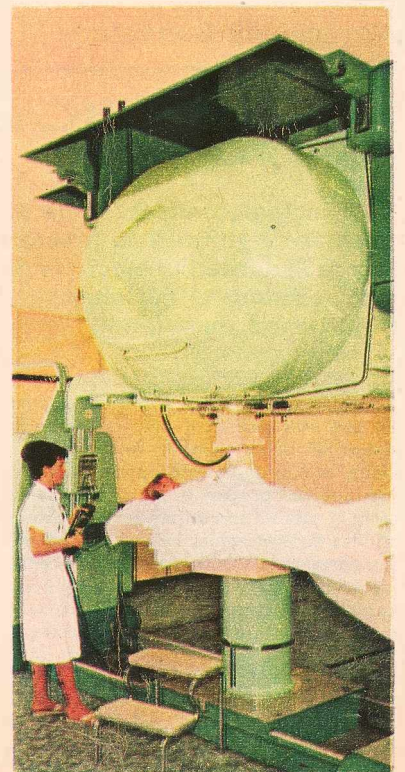
NU ESTE UN «SCAFANDRU COSMIC». Chimioterapia va cunoaște în viitorii ani o dezvoltare extraordinară. Despre finețea pe care o reclamă și o presupune fabricarea anumitor medicamente, vorbește și această halucinantă fotografie. «Scafandru cosmic» manipulează de fapt ingrediente care trebuie ferite—in timpul fabricației—de orice contact cu mediul exterior (fotografia din stînga jos).

PE FRONTUL ANTICANCER. Recent, la un mare spital din Londra, Royal Marsden, a avut loc un ceai cu totul ieșit din comun. Invitați: copii bolnavi de leucemie care fuseseră internați în acea instituție și care, după un tratament intensiv și complex (nu este vorba de nici un medicament minune!), au fost declarați vindecați și trimiși acasă. După un timp, ei au revăzut spitalul în calitate de invitați la un «five o'clock tea» curat britanic.

...Este o informație cu iz senzational dar care nu are nimic de-a face cu exagerările atribuite uneori gazetarilor. Ea figurează într-un articol scris de un savant englez de autoritate mondială, Sir David Smithers, și publicat în digestul britanic «Spectrum» (British Science News, nr. 95/1972), de asemenea reputat pentru probitatea sa științifică. În articolul «Cancerul azi», apărut în sus-menționata revistă, Sir David Smithers subliniază că o știre ca cea a lui de la «Royal Marsden» ar fi fost de neconceput acum cîteva ani, dar azi ea este realitate.

Firește, și în cazul acestor vindecări nu sînt cu totul excluse «reșetele» într-un viitor oarecare, dar rezultate bune există și sînt încurajatoare în combaterea acestui flagel care este leucemia. Fotografia din pag. 13 prezintă o tulburătoare imagine, obținută la microscopul în relief Stereoscan, a unei celule leucemice, înconjurată de celule sanguine sănătoase.

Fotografia color de jos înfățișează o piesă a «artileriei grele» anticancerose: un «tun» de raze penetrante.

— ci va crea, pe baza unor noi cercetări de fizică a solidului, elemente funcționale omogene, cum sînt, de pildă, cristalele, extrem de minuscule și care să includă, în însăși structura lor, tot ceea ce este necesar unui dispozitiv electronic ca să funcționeze. Aceasta necesită studiul aprofundat al proprietăților diverselor materiale cunoscute, ceea ce ar putea duce la descoperirea sau crearea unor materiale noi care să corespundă necesităților.

Elementele amintite vor avea o siguranță în funcționare (termenul specializat este fiabilitate) incomparabilă cu cele mai bune performanțe de astăzi, cînd problema esențială a oricărui dispozitiv o constituie nu atît circuitele în sine, cît conexiunile pe care ele le conțin. *Noile elemente nu vor avea conexiuni!*

Pentru viitor, electronica pregătește, de asemenea, trecerea integrală a ordinarilor la cea de-a «patra generație», înzestrată cu circuite integrate. Ele au de pe acum performanțe net superioare care le fac apte să devină elemente active, «creatoare» în serviciul omului.

Printre formulele principale noi care se pregătesc ar trebui semnalată, spre exemplu, asocierea calculatoarelor cu televiziunea. Aceasta va da posibilitatea — deja demonstrată cu prilejul unor experiențe cosmice — de a folosi pe scară largă «traducerea» imaginilor în semnale electromagnetice, care pot fi cu ușurință transmise la distanță, înmagazinate ori «retraduse» în imagini fotografice sau de televiziune.

Se pune, de asemenea, problema asocierii calculatoarelor cu laserul, asociere din care vor rezulta «memorii» de foarte mare capacitate și cu posibilitatea unei extrageri practic instantanee a datelor.

Pentru generațiile imediat următoare, cel mai important este, cred, ceea ce se va realiza prin *ameliorarea* continuă a rezultatelor obținute pînă acum și prin *extinderea* la maximum a utilizării electronicii în toate compartimentele activității omenești.

Perspectivile cercetărilor românești sînt determinate de faptul că industria noastră este chemată — așa cum o subliniază documentele de partid — să treacă hotărît la modernizarea producției, la introducerea tehnicii noi, la automatizare, la folosirea largă a mijloacelor electronice de comandă — singura cale de creștere masivă a produc-

tivității muncii. Încă în acest deceniu electronică va deveni și ea o ramură de bază într-o puternică industrie românească, situată la nivelul tehnicii și al științei celei mai moderne.

De pe acum își desfășoară activitatea la noi o industrie electronică în curs de diversificare, întemeiată în mare măsură pe cercetarea științifică românească.

Această cercetare își va îndrepta eforturile pe direcțiile generale caracteristice dezvoltării mondiale, ținînd însă seama de necesitățile concrete ale progresului economic și social al țării noastre. Astfel, în cadrul general al preocupărilor pentru mărirea fiabilității și miniaturizare, cercetările proprii urmează să se axeze pe realizarea de componente (rezistențe, condensatoare, dispozitive electronice etc.) avînd în vedere necesitățile pe planul aparatului de larg consum (radioreceptoare, televizoare etc.), ca și cerințele în domeniul aparatelor profesionale (adică cele de măsură, control, comenzi automate etc.) cu caracteristici și performanțe corespunzătoare.

O a doua direcție privește aparatele electronice care se fabrică în țara noastră, și anume creșterea performanțelor lor.

Instalațiile electronice complexe, cum sînt sistemele de comunicație, calculatoarele, instalațiile informaționale pentru industrie vor concentra cea mai mare parte a eforturilor de cercetare în domeniul electronicii, pe măsura extinderii considerabile pe care urmează să o ia informatica aplicată la nevoile de creștere a economiei naționale.

E de la sine înțeles că atingerea unor obiective de o asemenea importanță nu poate fi înfăptuită fără o minuțioasă pregătire a substanței umane.

În facultatea noastră de electronică și telecomunicații a și fost creată o secție pe care noi o numim de avangardă, în care se studiază cele mai noi componente electronice, se aprofundează microelectronica și, ceea ce e mai important, se formează un mod de gîndire științific corespunzător dezvoltării prezviabile a electronicii. Este un mod de a gîndi potrivit căruia viitorul specialist trebuie oricînd să fie pregătit pentru a accepta să-și lase deoparte toate cunoștințele pe care le-a acumulat și să-și însușească altele, *fundamental noi*. Poate că în aceasta rezidă marea «secret» al marilor cuceriri viitoare ale științei.

FERESTRE SPRE VIITORUL ȘTIINȚEI

producătoare de energie electrică și a centralelor solare va asigura omenirii energia necesară, *transportul auto sau cel aerian va fi efectuat folosind drept combustibil hidrogenul sau hidrazina* (actualmente combustibil pentru rachete), care au și avantajul că nu pun probleme de poluare, dar cer multă energie pentru producerea lor. În viitor se va realiza obținerea hidrogenului nu prin arderea parțială a metanului, ci din apă. El ar urma să fie folosit pentru producerea controlată a energiei termionucleare.

Pilele de combustie, cu care sînt actualmente echipați sateliții artificiali, pentru că reprezintă forma cea mai compactă posibilă a unei surse de energie (cu excepția bateriilor solare), vor fi cele care vor pune în mișcare vehiculele viitorului și o vor face fără a crea probleme de poluare.

Hrana omenirii se va baza din ce în ce mai mult pe chimie, înainte de toate în sensul utilizării intensive a solurilor fertile sau mai puțin fertile. Îngrășămintele chimice, ierbicidele, antidăunătorii, proteinele de semisinteză, furajarea chimică, ameliorarea solurilor, împiedicarea evaporării apei din bazinele de irigație, iată doar unele dintre mururile în care chimia va contribui la hrana celor șase miliarde de oameni ai anului 2000. Actualmente sinteza amoniacului pentru îngrășămintele se realizează la temperaturi și presiuni ridicate, din azot și hidrogen, dar sînt în curs de experimentare procedee ce vor fi, poate, industriale în anul 2000, pentru a realiza aceeași reacție catalizată omogen, în soluție de complecși organometalici în condiții mult mai ușor de realizat.

Prin dezvoltarea viitoare a chimiei ca știință a sintezelor se conturează din ce în ce mai mult *tendința de a imita celula vie*, care folosește pentru complicatele ei reacții condiții mult mai «blînde» grație unor catalizatori extraordinari de activi și specifici: enzimele. *Folosirea industrială a enzimelor* (fie libere, fie ancorate pe un suport solid pentru a le face mai ușor manipulabile) va revoluționa multe procese chimice care azi se execută în condiții foarte dificile.

Chimia se întîlnește cu materia vie și pe un alt plan — acela al medicinei. În viitor se vor face *înlocuiri de organe cu materiale sintetice* la scară din ce în ce mai mare, industria medicamentelor va contribui la eradicarea majorității bolilor infecțioase și la reducerea masivă a afecțiunilor circulatorii, psihosomatice și a efectelor îmbătrînirii. Cele mai mari speranțe le generează însă cercetările privind *anticorpilor*. Dacă succesele chimioterapiei au fost însemnate, dacă

antibioticele au dus la vindecarea unor boli altădată fatale, cum vor sta lucrurile atunci cînd vom cunoaște și vom putea folosi chimic mijloacele de apărare pe care, deocamdată, numai organismele superioare știu să le fabrice: anticorpilor?

Știința chimică românească este orientată, potrivit sarcinilor stabilite de Congresul al X-lea al P.C.R., către intensificarea cercetărilor privind elaborarea de noi produse pentru care dispunem de materii prime, realizarea de înlocuitori ai metalului și lemnului, de fire și fibre textile sintetice, de noi catalizatori, coloranți, materiale anticorrosive și electroizolante. De asemenea, se vor amplifica cercetările privind prelucrarea complexă a hidrocarburilor.

Semnificativ pentru dezvoltarea cercetărilor chimice este *perspectiva chimiei fizice*, unul dintre domeniile importante ale chimiei, cu multiple implicații practice. Ea își va îndrepta eforturile către detectarea posibilităților de realizare a produselor chimice prin aplicarea legilor termodinamicii, către stabilirea condițiilor optime de desfășurare a acestor procese prin utilizarea legilor și relațiilor cinetice, către studierea mecanismului lor intim de desfășurare. De asemenea, se va stăruie în cercetările consacrate *radiochimiei*, — un domeniu de mare viitor pentru știință și industrie — *fizico-chimiei polimerilor și elastomerilor*.

În mod concret, pe planul aplicațiilor practice, toate aceste cercetări își propun să ofere soluții de perfecționare și dezvoltare industriei chimice și a petrolului, industriei metalurgice și a construcțiilor de mașini, precum și industriei materialelor de construcții.

Aș vrea să fac o mențiune specială cu privire la modul în care chimia românească se încadrează în tendința, atît de pronunțată pe plan mondial, de aprofundare a cercetărilor în domeniul *catalizatorilor*, de care depinde în mare măsură progresul industriilor chimică și petrochimică.

Cercetările românești pe acest important plan privesc prepararea catalizatorilor, studiul condițiilor optime pentru exploatarea lor, elaborarea, în acest scop, a unor tehnologii originale, precum și studiul așa-numitelor sisteme catalitice — compuși complecși deosebit de importanți.

Folosind judicios forțele mari de care dispune, chimia românească va continua în ritm și mai susținut să creeze un puternic suport științific și tehnic industriei și agriculturii, sănătății și altor domenii de activitate, în tot mai bună concordanță cu nevoile generale ale progresului întregii țări.

Prof. dr. ALEXANDRU BALABAN

membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România

CHIMIA DE MÎINE: MAGIA MOLECULELOR EXECUTATE LA COMANDĂ

Chimiștii ne promet noi tipuri de materiale care vor schimba mult viața de toate zilele, pile de combustie pentru vehiculele viitorului, folosirea industrială a unui «patent al naturii»: enzimele... Știința chimică românească puternic angajată pe linia unei tot mai eficiente valorificări a bogățiilor naturale ale țării... Domenii de mare perspectivă: chimia fizică, radiochimia, cataliza...

Chimia s-a dovedit capabilă să influențeze puternic existența societății omenești. Pentru a o demonstra, nu e nevoie să mai recurgem la exemplele pe care le oferă istoria. Este de ajuns să privim în jurul nostru pentru a vedea cum chimia este pe cale de a deveni — potrivit definiției lui John Bernal — o știință a moleculelor executate la comandă. Este, în aceste cuvinte, o subtilă imagine a chimiei ca mare forță de sinteză. Ea a căpătat posibilitatea — pe care abia de-acum încolo urmează să o folosească pe deplin — de a depăși produsele naturale sub aspectul calității și al prețului. Prin noile tipuri de materiale pe care le creează după dorință, ea va schimba mult viața de toate zilele. Stofe realizate prin împislire în loc de țesere, materiale rezistente dar ușoare, metale amorfe (răcite brusc la o stare sticloasă), materiale supraconductoare la temperaturi mai ridicate decît cele cunoscute azi, care vor revoluționa transporturile și comunicațiile, sînt doar cîteva aplicații ce se întrevăd în viitorul previzibil. Aceasta înseamnă că, în viitor, activitatea laboratoarelor se va împleti într-un proces complex cu cea consacrată exploatarea resurselor na-

turale și cu cea a industriei pentru a crea substanțe și materiale noi care să fie cît mai mult pe măsura necesităților în evoluție ale omului.

Problema resurselor naturale pentru chimie se pune în chip prioritar.

În prezent, puține țări mai folosesc lemnul pentru încălzire, dar petrolul, cărbunele și metanul sînt încă în cea mai mare parte arse, adică transformate în bioxid de carbon și extrăgînd din ele doar energia.

Actualmente, energia electrică, termică și mecanică este bazată în relativ mică măsură pe energia hidro (care nu poate crește decît puțin, dar are avantajul că se regenerează și că nu comportă decît investiția inițială), pe energia nucleară sau solară (care se vor dezvolta mult în viitor, fiind cele mai raționale); în schimb se bazează în cea mai mare parte pe arderea *irreversibilă* a stocurilor de carbon fosil, care ar putea chiar azi să fie transformate mai degrabă în *îmbrăcăminte, îngrășămintele, medicamente sau alimente și furaje*. Mileniul viitor (și nici trei decenii nu ne despart de el!) va aduce utilizarea prin chimizare totală a acestor stocuri.

Cînd generalizarea reactoarelor nucleare

FERESTRE SPRE VIITORUL ȘTIINȚEI

Prof. doctor docent NICOLAE CAJAL
membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România,
directorul Institutului de virusologie «Ștefan S. Nicolau»

«SECOLUL DE AUR» AL VIRUSOLOGIEI

În perspectivă, imunizarea față de un mare număr de boli virale... Eforturi susținute pentru aflarea mijloacelor de prevenire și tratare a cancerului de origine virotică... «Marile speranțe» legate de interferon... Cercetarea științifică medicală românească îndreptată spre rezolvarea problemelor majore ale ocrotirii sănătății poporului nostru.

Sănătatea omenirii depinde — acest lucru nu mai trebuie demonstrat — și de succesul luptei împotriva virusurilor, agenți cauzali a peste 75% din bolile infecțioase. E ușor de înțeles de ce această luptă polarizează eforturi științifice și mijloace materiale din ce în ce mai mari, deși încă insuficiente.

Ca știință, virusologia reprezintă pentru științele medicale ceea ce fizica nucleară reprezintă pentru fizica clasică. Nu este locul să stăruim asupra acestei paralele, totuși trebuie spus că cunoașterea microcosmosului în care acționează virusurile a impus și va impune mijloace și metode principial noi de investigație și, nu rareori, poziții conceptuale inedite.

Și pentru că cei 70 de ani care au trecut de la apariția virusologiei ca disciplină constituită, independentă reprezintă un răstimp istoric scurt, în care ritmul descoperirilor se accelerează, se afirmă cu îndreptățire că secolul de aur al virusologiei abia a început. În acest «secol» — care nu e obligatoriu să dureze chiar o sută de ani! — știința va ajunge să controleze ferm starea de sănătate a omului pe planul infecțiilor și al imunității virale.

Prin obținerea de noi vaccinuri antivirale sau prin perfecționarea celor existente, asemenea boli cum sînt poliomielita, turbarea, variola, pojarul, gripa, encefalitele, rubeola, febra galbenă, oreionul și altele urmează să devină simple amintiri. Sînt convins că prin desăvîrșirea cercetărilor de genetică virală sau prin alte metode vom reuși să obținem concomitent imunizarea față de un mare număr de boli virale, fie prin vaccinuri complexe, fie prin virusuri cu antigenicitate complexă — obținute prin metode genetice — cu acțiune de declanșare a mecanismelor de apărare specifice ale organismului.

În același timp, ținînd seama de marele număr de îmbolnăviri virale respiratorii diferite pentru care nu se pot prevedea tot atîtea vaccinuri, sînt convins că substanțe declanșatoare de interferon endogen — o interesantă combinație biologică ce apare în organismul omului și al animalelor, cu acțiune antivirală — sau substanțe chimice profilactice vor veni repede să îmbogățească armele antivirale.

Sînt sigur, de asemenea, că progresele chimioterapiei antivirale vor permite ca în anul 2000 nu numai să prevenim, dar să și vindecăm, să tratăm specific unele viroze. (Aceasta nu înseamnă că mi-am schimbat punctul de vedere prin care pun permanent pe prim plan profilaxia.)

În sfîrșit, sînt sigur că în anul 2000 virusurile vor apărea și într-o nouă postură, uimitoare, aceea de instrumente biologice. Ele vor fi folosite, de pildă, ca vehicule, ca elemente transportoare de gene chemate să intervină pentru rezolvarea anumitor corecții genetice sau pentru grefări de diferite proprietăți și caractere.

În acest ansamblu de preocupări pentru viitorul apropiat se situează și eforturile pentru cunoașterea deplină a mecanismului prin care anumite virusuri sau chiar

fragmente de virusuri provoacă anumite forme ale bolii canceroase.

Trebuie să spun că eforturile care urmează a fi făcute în această direcție vor trebui să fie mai intense, colaborarea dintre diferiții specialiști fiind indispensabilă.

În primul rînd, pentru că în spatele denumirii de cancer se ascunde un mare număr de forme clinice, fiecare cu caracteristica ei, iar mecanismul îmbolnăvirii, așa cum a fost definit, poate să nu fie unic.

Este adevărat că tehnica actuală nu a permis încă izolarea din totalitatea cazurilor de tumori animale, și în special din cancerulele umane, a unor virusuri ori a fragmentelor de virusuri. Aceasta este una dintre sarcinile virusologilor pentru perioada următoare. Însă, evident, problema găsirii agentului cauzal într-o tumoare, mai ales umană, nu este o simplă problemă de izolare și identificare a unui virus, cu atît mai mult cu cît uneori se constată că virusul izolat dintr-o tumoare poate să nu... aibă nici o vină, aflîndu-se acolo doar «în trecere». Din această cauză, așa cum nu se poate susține, în mod absolut, pentru moment, că toate virusurile au însușirea de a produce tumori, nu se poate exclude originea virotică a unor tumori pentru simplul motiv că agentul viral nu a fost izolat.

Este însă cert că la originea transformării canceroase virusurile sau infravirusurile — astfel a denumit savantul român Ștefan S. Nicolau unele fragmente de virusuri — au un rol primordial. Anii următori vor confirma cu siguranță acest punct de vedere.

Aflarea mijloacelor de prevenire și tratare a cancerului, considerat de noi ca cert de origine virotică, va impune deci eforturi științifice susținute. Există premise să se creeze un produs eficient pentru blocarea acțiunii unor enzime care mijloacesc opera malefică a unor virusuri oncogene asupra celulei. În același timp, mari speranțe se îndreaptă, și în această direcție, spre interferon. Evident, oamenii de știință nu renunță nici la perspectiva creării unor vaccinuri, dar despre acestea este, poate, prematur să vorbim.

În ceea ce privește cercetarea științifică medicală românească — pe care o coordonează Academia de științe medicale — ea se îndreaptă tot mai hotărît spre rezolvarea problemelor majore ale ocrotirii sănătății poporului nostru. Dat fiind că problemele de sănătate prezintă în fiecare țară și unele aspecte particulare, medicina românească este chemată să rezolve și aceste probleme. Ea are deplina capacitate s-o facă, aducînd în felul acesta o prețioasă contribuție la patrimoniul științific mondial.

Tematica cercetării noastre medicale se încadrează, cu particularitățile ei date, în problematica științei medicale din țările dezvoltate.

Un domeniu larg de preocupări îl constituie cercetările privind relațiile om-mediului, menite să ducă, în primul rînd, la elaborarea unor măsuri de profilaxie a acelor boli, în determinismul cărora factorii de mediu joacă un rol important. În acest sens este de subliniat orientarea către folosirea unor

metode, tehnici și rezultate ale altor științe — precum matematica, fizica, chimia și altele — pentru a lămuri esența proceselor patologice. Atenția cercetătorilor este astfel concentrată tot mai mult spre domeniile care reprezintă linia cea mai înaintată a biologiei moderne — genetica și imunologia abordate la nivel molecular. În esență, aceasta reprezintă preocuparea de a cunoaște implicațiile posibile și probabile ale biologiei moleculare, ale structurii și funcțiilor acizilor nucleici asupra dezvoltării viitoare a medicinei.

Și, după cum am arătat, virusologia se situează, la rîndul ei, în centrul acestor preocupări care constituie, poate, terenul cel mai promițător al cercetărilor sale.

Aș vrea să ilustrez această afirmație prin câteva dintre direcțiile cercetării Institutului de virusologie «Ștefan S. Nicolau». Astfel, pe planul cunoașterii mecanismului de formare a unor tumori de origine virotică, școala românească are o prioritate,

prin teoria elaborată în ultimul deceniu de regretatul savant Ștefan S. Nicolau cu privire la originea infravirală a cancerului, teorie confirmată din ce în ce mai mult și potrivit căreia cancerul poate fi provocat nu numai de virusuri, ci și de părți ale virusurilor, și anume de acizii lor nucleici. Elevii savantului român fac în continuare mari eforturi pe această linie de cercetare.

De asemenea, virusologii români își concentrează atenția către obiective de mare subtilitate științifică, cum ar fi, de pildă, demonstrarea posibilității ca unele virusuri banale să sufere modificări în mod spontan, eventual prin hibridare, cu agenți tumorigeni, căpătînd astfel unele proprietăți oncogene.

Pe de altă parte, ei urmăresc crearea unor complecși în structura cărora să intre acizii nucleici virali și anumite sisteme disperse — complecși care ar putea să servească la realizarea unor imunizări antivirale, poate chiar împotriva unor cancere de origine

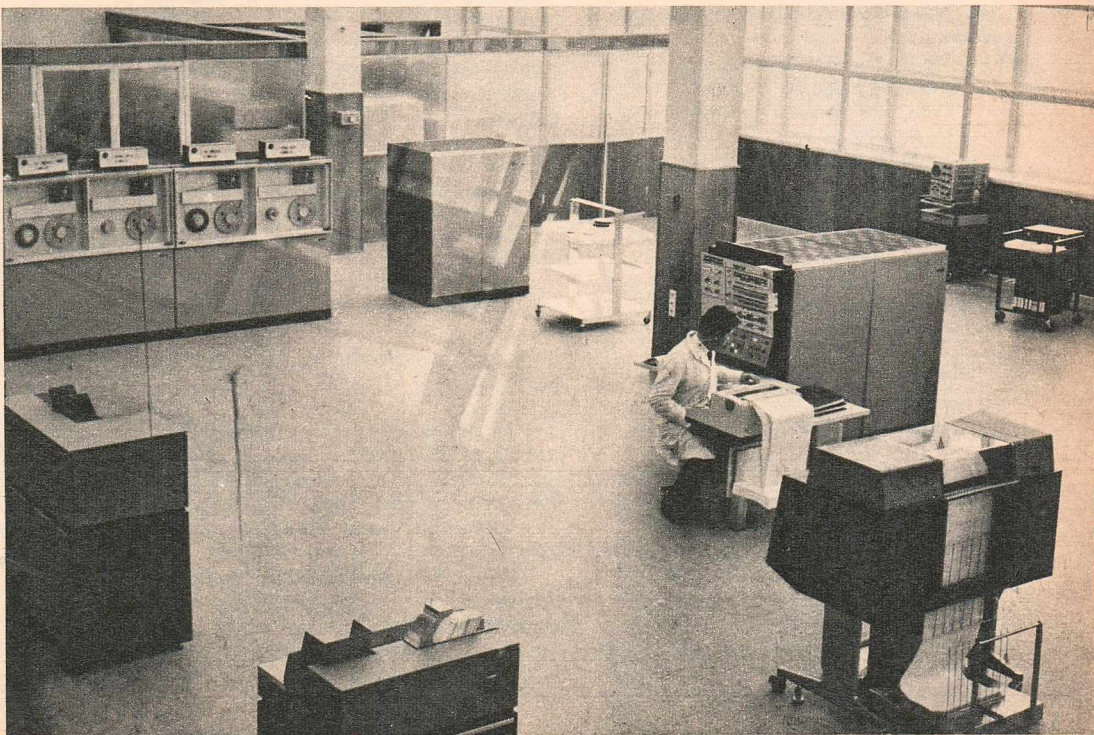
... și un rezumativ în
de denumiri geografice
... și elemente geografice.
... și avea un sistem practic
... și suruburi, ceea ce va
... și asigurarea fiabilității planșelor.
... în faza de început a elaborării acestei lucrări de mari proporții au
... fiind necesare o serie de operații preliminare de mare importanță.

HARTA, O REALITATE DINAMICĂ

Una dintre primele sarcini însemnate a fost realizarea unor hărți baze de lucru, unitare, exacte, actuale, care să fie puse la dispoziția autorilor diferitelor hărți tematice ale atlasului. Sarcina a fost îndeplinită în bune condiții în cadrul Institutului de geografie al Academiei R.S. România.

Această hartă geografică nouă era absolut necesară, deoarece

Informatica
aplicată
la nevoile
de dezvoltare
a economiei
românești
— iată o direcție
prioritară de cercetare.
În fotografie:
sala calculatului,
«inima informațională»
de la CEPECA.

... oferă imaginea reliefului ca și cum or fi privit
... și care omniașeză începând să se familiarizeze,
... observându-l și-or afla ast de aproape încât să
... și de relief.

... portanță a fost stabilirea topografiilor din cuprinsul
... cuprinsul țărilor învecinate. În acest sens s-au
... de denumiri care desemnează localități, râuri,

... locuri, virfuri și anități de relief, în vederea unificării tuturor denu-
... mirilor care apar în volum.

Tipărirea planșelor se făcea eşalonat în perioadele 1972—1973, iar la
... stabilirea ordinii de imprimare s-a luat în seamă de gradul de stabilitate
... a hărților, dându-se prioritate celor cu un grad mai mare de stabilitate
... (cu precădere celor care tratează fenomene de geografie fizică).
Hărțile care privesc problemele de populație, de geografie a industriei
... și agriculturii, vor fi elaborate și imprimate spre sfârșitul perioadei
... și vor cuprinde date recente corespunzătoare etapei respective.
Difuzarea planșelor atlasului se va efectua în loturi anuale, primul
... lot fiind însoțit de copertă.

Prin elaborarea Atlasului geografic național al R.S.R., activitatea
... geografică din țara noastră se înscrie pe linia indicațiilor Uniunii
... Geografice Internaționale, care prevede elaborarea de atlase naționale,
... și a recomandărilor Conferinței generale UNESCO din 1962, în ve-
... derea evaluării globale a resurselor naturale și umane de pe planeta
... noastră.

— Aș propune pentru început un dialog cu actrița de film Mihaela Mihai.

— «Bariera», cel de-al doilea film din scurta mea carieră cinematografică, mi-a oferit prilejul de a juca un rol dificil, complex. Și cu cât rolul este mai greu, cu atât plăcerea este mai mare, pentru că ai posibilitatea să crezi (cam pretențios cuvântul ăsta pentru început de activitate, dar...).

— Te-ar fi tentat un rol mic, dar în care să poți cânta?

— Nu!

— Am aflat că ai realizat un film color pentru televiziunea belgiană.

— Da, încă din mai am terminat filmările la Bruxelles, iar pelicula va fi prezentată în cadrul programelor de Anul nou. Hai să-ți povestesc și despre excursia mea prin Europa.

— Cu mașina?

— Bineînțeles; a fost o călătorie de documentare prin Italia, Franța, Elveția, R.F.G., Austria și Ungaria. Am văzut multe muzee și locuri istorice.

— Numai atât, dar Mihaela cîntăreața n-a protestat?

— Era în vacanță. M-a înduișat totuși și am fost nevoită să o duc pe la câteva spectacole.

— Ce ai mai lucrat în ultima vreme?

— Show-ul TV pe care l-ai văzut probabil acum câteva săptămîni după programul bunului meu prieten Mannix.

— Proiecte de viitor?

— Nu se știe ca pămîntul.

— Lucrezi foarte organizat, deci.

— Am câteva propuneri încă neperfectate, că doar lucrăm cu ARIA.

— Apropo, știi ca portarul de la «Electrecord» nu te mai cunoaște?

— Sint convinsă, nu l-am mai vizitat de doi ani.

— Poate anul acesta ne oferi totuși un disc.

— Numai dacă «Electrecordul» (minus portarul) se obligă să-mi editeze discul în maximum trei luni de la înregistrare.

— Văd eu că nu vrei să ne dai discul. Bine, atunci spune repede o dorință pentru '73.

— Să — mi — se — ofere — un — rol — de — film — cît — mai — greu — și — cît — mai — pretențios. Un rol în care să simt că trăiesc acum, în timpul meu, în țara mea, un rol în care să simt palpitul viu al actualității.

— Anul acesta a fost, se pare, fructuos pentru formația «Sfinx».

— Parțial. Am avut șansa să colaborăm cu Teatrul «Bulandra» în cadrul spectacolului de «Muzică și poezie». Mai mult chiar, conducerea teatrului ne-a oferit posibilitatea de a avea un recital al nostru, lucru destul de rar întâlnit pînă acum.

— Unic chiar.

— Și ține cont, am primit girul unui teatru de prestigiu care nu are nimic comun cu această muzică.

— Și alte satisfacții, de data aceasta personale?

— Am semnat împreună cu Dorin Liviu Zaharia muzica filmului «Nunta de piatră», am experimentat cu succes formula de formație fără baterie, am învățat să cînt la muzicuță grație maestrului Cornel Ionescu. Tot anul acesta ne-a adus o prietenie scumpă, aceea a actorului Florian Pittiș, care ne-a ajutat în unele momente dificile.

— Ați avut deci și insuccese.

— Mici. Cel mai neplăcut cred ca este apariția nepermis de tîrzie a discului formației.

— În ce stadiu crezi că se află muzica pop românească?

— Găsesc că muzica pop românească se află în declin.

— ?!

— ...pentru că formațiile, bune sau rele, au rămas puține la număr.

— De ce?

— O cauză ar fi aceea că din rîndul tinerilor creatori nu s-a ridicat nici unul în stare să egaleze nivelul atins în domeniul altor arte tinere. Mai sînt însă și alte cauze obiective.

— «Sfinxul» a marcat anul acesta o ascensiune evidentă, cum o veți continua?

— Prin apariții rare în public, prin mai multe emisiuni de radio și televiziune, unde vom prezenta, tot în formula de trei, lucrări orientate spre o muzică pop cultă (un pop de cameră dacă vreți), amputînd pe cît posibil elementul comercial.

— Ai avut un an al șlagărelor, Mihai Constantinescu. Publicul te cunoaște bine acum, te iubește chiar. Cum îți explici?

— Poate pentru că tot ce fac este dedicat cu strictețe publicului; poate pentru că doresc prea mult ca melodiile mele să fie directe și apropiate lui; poate pentru că vreau să fiu sincer. Să știi, chestiunea e verificată, numai cu sinceritate poți cîștiga marele public. Cînd oamenii te simt că ești fals, șansele de a le ajunge la inimă sînt mici. Mă bucur că vechea mea dorință «cîntecele mele să fie ale tuturor» s-a îndeplinit, și-mi place să constat că nu numai melodiile mele sînt cunoscute, dar și ceea ce voiam să exprim în ele: dragostea de frumos, de oameni, dragostea de pămîntul pe care ne-am născut, atașamentul față de contemporaneitate. Un cîntăreț de muzică ușoară, fie el și foarte tînr, nu poate trăi navigînd doar pe apa sentimentelor ușoare.

— Ce piese noi vei mai dedica prietenului tău, publicul.

— În afara celor pe care le-am prezentat în ultimul recital TV (Un zîmbet, o floare, Statuia, Ceasul), am destule melodii cărora le lipsește deocamdată textul.

— Ai nevoie de un textier?

— Oh, nu, îmi vine greu să cînt un text străin pe o melodie pe care am scris-o din propria-mi simțire.

— Cum suporti calitatea de vedetă?

— Nu-mi place cuvîntul ăsta decît poate ca termen de conversație. Este greu să devii... ei, fie cum zici tu, «vedetă», dar este mult mai greu să-ți menții această condiție. Trebuie să dai mereu ceva nou publicului, pentru că el te cunoaște și tu ești al lui.

— Vreo întîmplare deosebită, anul acesta?

— Una fantastică: am descoperit copiii în joaca lor cu muzica. Iată, la Constanța m-am trezit pe scenă cu o fetiță de cinci ani (îți spun și cum o cheamă: Crînguța Pădure) care mi-a spus scurt: «vreau să cînt și eu». Ei bine, a cîntat «Păpușa» fără greșală și cu o dezinvoltură demnă de vîrsta nevinovăției. Lucruri asemănătoare mi s-au întîmplat și la Tecuci, la Iași.

— Ți-ai asigurat deci publicul de mine!

— Îmi pare rău, dragă Aurelian Andreescu, că nu am avut timp să caut în fototeca redacției o fotografie a ta făcută de Elena Ghera cu vreo 8-9 ani în urmă, când ai venit pentru prima dată în vizită la «Flacăra». Ar fi fost poate un îndemn pentru aduceri a-minte, bilanțuri sentimentale peste ani, dacă tot ne-am hotărât să scriem de vorbă în aceste ultime zile ale lui '72.

— Te neapăram să adămi acelui detrușor o coleră de sentimente?

— Nu ai oare drept să nu pot uita — și nu sînt singura — că în această vară, la Concursul de la Cotroceni, a omisat acei momente aprinși în care, după ce ai câștigat «Un flutur pe o pasăre» — în vîntul acordării premiilor — publicul te-a aplaudat frenetic în sfîrșit de cîntec și TV-a rezistat, și-au dat lacrimile...

— Aici vrei să aluzi, deci... Da, nu mi-am mai putut stăpîni, deși a sînt cu toată sinceritatea, nu mi s-a putut ține de acord de acest fel și nici nu sînt omul cărui să se întîmple astfel de gesturi. Dar tentația cîmpului în care am trăit în acele zile și-a spus cuvîntul. Și a mai fost apoi muzical, reacțiile lui extraordinare, totuși la horticizare. Dacă ai intrat acolo a fost cea mai mare bucurie a mea în arta mea, și așa este o clipă pe gînduri. Numai că sînt epuizat. Eu am simțit mai mult ca oricînd atît de mult. Este drept că și piesa lui Florin Dăgăbuză este formidabilă. Cred că de acolo — și de un altul, Mi-a plăcut atît de mult, încît cred că o cîntam și la via. Unde mai pui că mi s-a îngrijit și și sînta puțin înalt. Dar ai ști că în un festival, cum este cel de la Cotroceni, atît de timp și ve fi organizat așa cum e fost, nu vei deosebi să mai participi. Căci trebuie să notarasca oasta care este condiția cîntărețului invitat la un astfel de concurs.

— Cu cele rele și cele bune la un loc, așa-zisa «Mamaia» din acest an a însemnat însă pentru tine confirmarea răspicată a unui adevăr: «publicului tău», considerat oarecum mai pretentios, i se adaugă mereu noi categorii. Dintre maldărele de scrisori sosite la redacție pentru a-ți sprijini, ca să zic așa, candidatura, unele sînt de-a dreptul emoționante. Aleg numai una, semnată de Nina Preda din Rîmnicu Sărat: «În anul 1963 am ascultat și admirat un tînr cîntăreț pe care l-am îndrăgit atît de mult, încît unele mici insuccese nu m-au făcut să-l îndepărtez din inima mea și tot timpul am avut certitudinea că la un moment dat, mai devreme sau mai tîrziu, acest cîntăreț va fi recunoscut drept un interpret de mare valoare. Este Aurelian Andreescu».

— O coincidență, simbolică dacă vrei, face să mă despart de ascultătorii mei în noaptea de Anul nou, cu puțin înainte de ora 12, pentru a ne reintîlni imediat după primele bătăi ale lui '73. Se înțelege, este vorba de aparițiile pe micul ecran. Fiindcă tot a venit vorba despre TV și despre anul ce ne așteaptă, ei bine, una dintre dorințele la care țin cu înverșunare este ca show-ul TV să iasă așa cum vreau eu.

— Cum adică?

— Adică să nu fie doar «hai să cîntăm».

— Presupun că nu ai încheiat capitolul dorințelor.

— Visez ca acei compozitori care fîgăduiesc piese anume pentru un interpret să se țină de cuvînt, să nu mai aud răspunsul «eh, dacă nu ai fost în București, am dat-o altuia». Cum vine asta? Mai năzuiesc, și țin cu dinții la asta, să nu-mi dezamăgesc ascultătorii, mai vechi sau mai noi, pe care, se știe, i-am cucerit nu tocmai ușor, ci printr-o muncă încordată, fiind mereu de partea ideii că muzica ușoară poate și trebuie să militeze pentru sentimente majore.

— Cum se simte actorul Cornel Constantin, cînd pentru a doua oară, la un sfîrșit de an, reporterul se adresează cîntărețului Cornel Constantin?

— Întimplarea nu mă supără. Am însă uneori senzația că trădez actoria de dragul cîntecului, deși dacă mă gîndesc că am început paralel și teatrul, și muzica, nu știu despre ce fel de trădare poate fi vorba. Mai degrabă cred că realitatea este aceasta: teatrul a pierdut, să zicem, un oarecare teren pentru un moment. Aștept un rău, nu mai vorbesc de un rol într-un film, dar asta nu depinde de mine. Important este că le doresc.

— Vrei mai vedea. Deocamdată '72 a fost anul cîntărețului.

— N-ai putea spune că nu a fost un an bun. Plusul de experiență pe care l-am cîpătat este considerabil. Mă gîndesc la participarea mea la ediția Mamaia '72, unde am interpretat patru melodii și am susținut un microrecital, la Festivalul «Orfeu de aur», la Festivalul oștășesc — care mi-a prilejuit prima colaborare cu Temistocle Popa. În legătură cu această manifestare care a fost Festivalul oștășesc, țin să subliniez în mod deosebit virtuțile artistice și civice ale cîntecelor patriotice prezentate, calitățile melodice și frumusețea versurilor. Multe puteau să concureze foarte bine la Mamaia, ar fi adus un spor de substanțialitate tematicii. Nu uit nici dese turnee prin țară. Cred că am bătut cam jumătate din orașele noastre, ambiția mea este să le colind pe toate. Cel mai puțin cunosc Moldova.

— Tocmai Moldova? Dumneata care ai debutat la Iași...

— Cu cîțiva dintre colegii de la Iași mă voi întîlni în show-ul TV pe care-l prezădesc. I-am rugat să-mi fie parteneri în scenele de teatru, pentru că în acest recital vreau să dau cîștig de cauză și actorului. Voi interpreta două scene din «Ce înseamnă să fii onest» și din «Bolnavul inchipuit», piese în care am jucat la Iași. Poate am să și recit ceva. Cum discuția a alunecat către proiectele apropiate, v-aș mai informa că sper să închei anul cu musical-ul «Făt-Frumos» de H. Mălineanu și H. Negrin, unde nu mă voi ocupa doar cu cîntatul.

— Spuneai adineauri, poate din exagerată modestie, că ai dobîndit un plus de experiență. Afirmarea rămîne desigur valabilă pentru profesionalismul duminic, dar cred că un cîștig deloc de neglijat rămîne simpatia crescîndă în rîndurile ascultătorilor, ascensiunea spre vîrfurile popularității. Iți cunoști admiratorii? Am impresia că ești preferatul tinerelor fete.

— Este adevărat, «de vină» sînt cîntecul pe care le interpretez, cele mai multe sînt piese lirice prin excelență. Îmi pare rău că nu pot răspunde tuturor scrisorilor pe care le primesc. Sper că anul viitor voi reuși să-mi gospodăresc mai bine activitatea. În 1972 nu am lucrat chiar așa cum aș fi vrut eu, adică liniștit, metodic. După doi ani și jumătate de navetă, revenirea în București m-a cam buimăcit.

— Te numeri printre cîntăreții cu un repertoriu foarte bogat la ora actuală, cred că acea însiruire de compozitori preferați pe care o comunicai la sfîrșitul anului trecut trebuie extinsă serios.

— În afară de Alexandru Mandy, Camelia Dăscălescu, Aurel Giroveanu, anul acesta s-au gîndit la mine Valențiu Grigorescu, a cărui «Noapte de catifea» a devenit repede șlagăr, Edmond Deda, Gelu Solomonescu, Mișu Iancu.

— Te întreb și pe dumneata ceea ce i-am întreb și pe alți colegi: nu refuzi niciodată un cîntec?

— Nu știu să găsesc o formulă de a spune «nu». Și apoi eu cred în continuare în compozitori.

— Cîți ani ai trecut de cînd și-ai prezentat în public primele cîntecuri? Cît de departe sîntem de «A nimănui sînt», «Ceasul»? Te îndemn la această rememorare intrucît încercînd să stabilesc eu un bilanț al activității tale din acest an am impresia că '72 a fost anul compozitoare-interprete Margareta Pîslaru. «Timpul» a deținut primul loc în topul televiziunii vreo 3 luni.

— Sînt cîntecii mei buni de cînd am îndrăznit să ies în lume cu cîntecul meu. Am mai spus-o și altă dată, nu scriu din orăz, nici pentru că aș asculta de vreau imperativ al modei, ci pur și simplu din nevoia de a spune pe nume unele sentimente, unele emoții. Desigur, mi-am dorit că aceste mesaje lirice — să le spunem așa, dacă-mi — să nu treacă indiferente pe lângă cei cărora mă cunosc, dar nu m-am așteptat ca «Timpul» să devină șlagăr, este greu să prevezi destinul unui cîntec.

— Ai ascultat emisiunea «Zece melodii preferate» de ieri seară?

— Nu, de ce?

— Ion Țiriac a inclus «Timpul» printre piesele sale îndrăgite. Ce să mai vorbim! Spune-mi, și-ai propus cumva ca anul acesta să te consacrî în mod special cîntecelor tale? Nu prea-ai fost auxiliat interpretînd bucăți noi ale compozitorilor care colaborezi de obicei.

— Nici nu mi-a trecut prin cap să refuz cîntecul altora, dar nu știu din ce motive compozitorii m-au cam ocolit în '72.

— Poate că au vrut să lase timp liber de acțiune compozitoare Margareta Pîslaru.

— Aștept în continuare creațiile lor, de altfel cu unii m-am așteptat. Pentru începutul lui '73 am în pregătire două piese de George Găgăru și Lucianu Projea.

— Iar dintre ale tale?

— «Bunicii mei», «Alergător de cursă lungă» și «Turneul».

— Primul și ultimul titlu ne spun direct și «despre ce e vorba», dar «alergătorii de cursă lungă» cine sînt?

— Noi toți.

— Văd că turneele au început să devină și o sursă de inspirație. Ce a însemnat pentru tine recenta călătorie prin țările nordice, împreună cu Ansamblul U.T.C.?

— Bucuria de a duce cîntecul nostru popular, frumusețea folclorului românesc în mijlocul unor oameni al căror entuziasm nu-l pot descrie. Eram frînți de oboseală, am străbătut 24 de ore din Danemarca, Suedia, Finlanda și Norvegia într-o lună de zile, dar odată ajunși pe scenă nu puteam rezista insistențelor, de a repeta melodiile. Cred că pentru publicul acesta, nici pe departe lipsit de căldură, orice întîlnire cu muzica noastră populară, cu mesajul poporului nostru, înseamnă o întîlnire de zile mari. Dealtfel, oamenii cu care ne-am întîlnit doreau să afle nu numai vești despre arta noastră, ci despre viața de zi cu zi, despre muncă, bucuriile și realizările noastre. Am fost solicitați pentru două filme TV, la Helsinki (alb-negru) și Stockholm (color). Pentru mine, turneul a mai însemnat ceva, rotunjirea unei statistici personale: numărul țărilor străbătute s-a ridicat la 28.

— Ai văzut vreo bobină din filmele Elisabetei Bostan, cu care ai lucrat în acest an?

— Nu, nu știu la ora aceasta cum arată, finalmente, pe ecran educatoarea, zina și prințesa furnicilor, dar am încredere în regi-zoare, în pasiunea și migala cu care a lucrat. «Veronica» și «Veronica se întoarce» se confundă cu o bună parte din activitatea mea pe acest an, în afară de asta ele înseamnă reluarea colaborării mele cu cinematografia.

— Cum vei apărea în programul de Anul nou?

— «Cîntînd în ploaie», la Timișoara.

După mai multe încercări eșuate de a o găsi, reușim să o surprindem pe Dina Drăgan într-unul dintre interviurile noastre de modă din București.

— Tot negru, Dina Drăgan? Nu-ți schimbă deloc culoarea asta sumbră?

— Orice altă culoare mă incomodează, nu pot cînta și-apoi negrul îmi oferă un refugiu cromatic, mă ascunde cînd sînt supărată.

— Și ai ales asemenea ocazii?

— Mai mereu, și asta pentru că nu pot să studiez decît cinci ore din cele douăzeci și patru ale zilei.

— Frumos motiv de supărare.

— Știi, aș vrea să apar cu această rochie (executată de maestra Bucur) la concertul pe care noi, elevele profesoarei Orăscu, îl vom da pentru Aura Urziceanu în București.

— De fapt te-am căutat pentru a afla ce bucurii ai avut anul acesta.

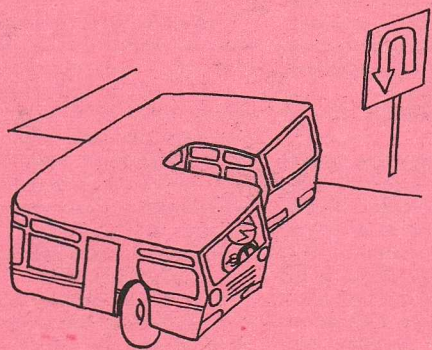
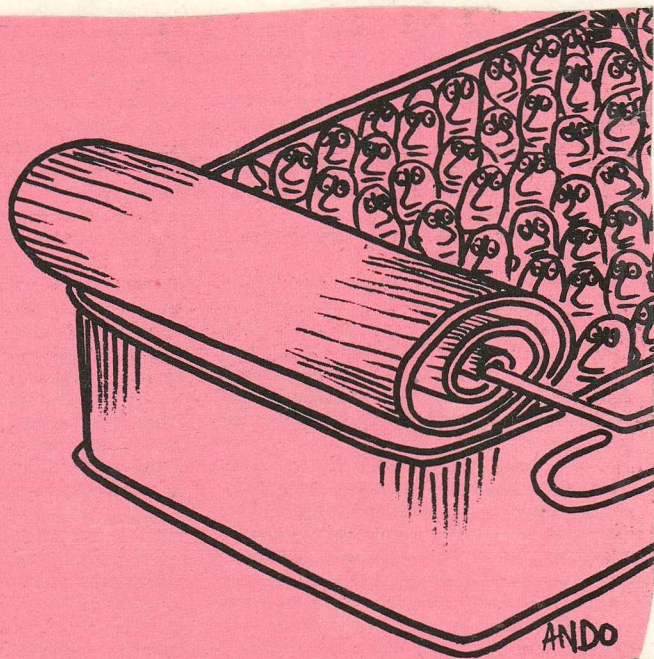
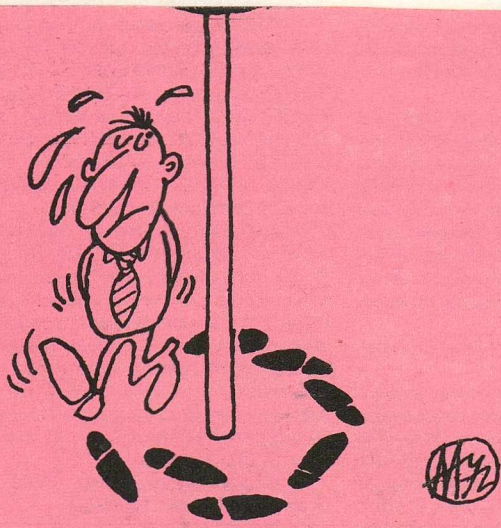
— '72 mi-a oferit o micuță cupă intercontinentală la Knokke, trofeu care mi-a adus mari satisfacții dar și motive de supărare.

— Am impresia că nu-ți prea plac ziariștii.

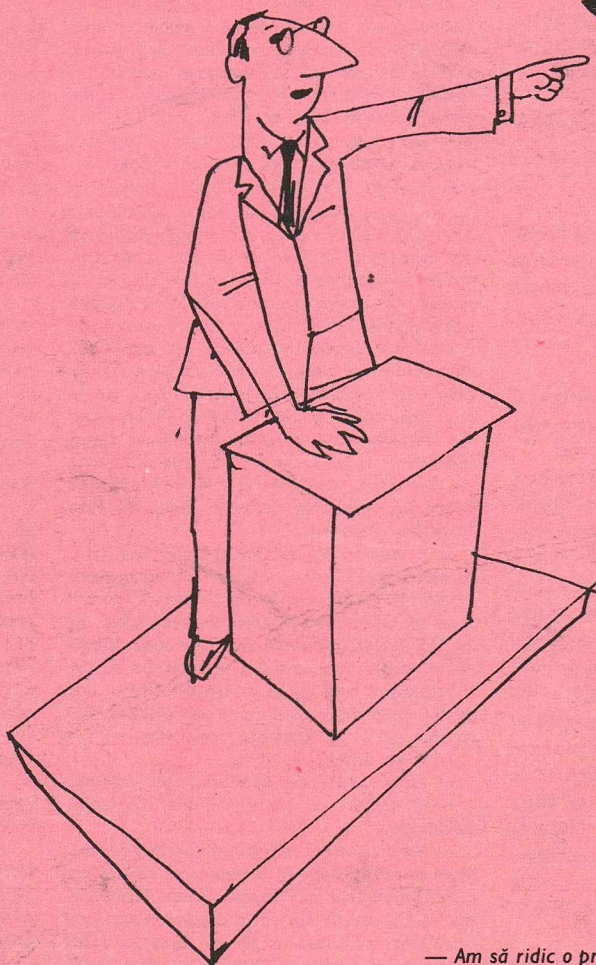
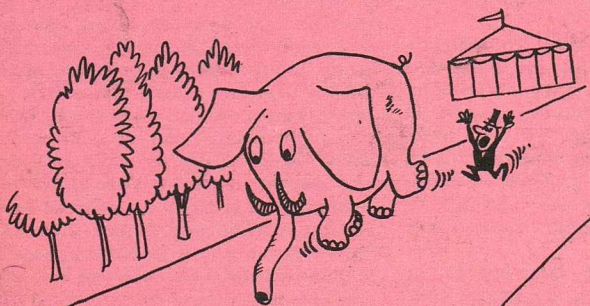
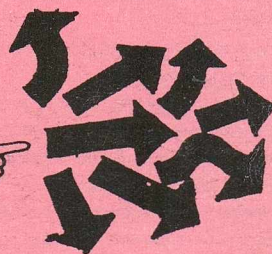
— Ba da, însă cei obiectivi (deci nu neapărat cei care mă laudă) și mai ales competenți. Îmi place să fiu apreciată la reala mea valoare și asta pentru că pun totul într-un cîntec; eu nu cînt pentru a-mi etala niște calități, ci pentru că aceasta este forma ideală de a mă exprima pe mine însămi. Și nu numai pe mine însămi. Pentru că îmi doresc — și caut — ca în cîntecul pe care le interpretez oamenii să se găsească cu tot ce fac și năzuiesc, ca prin aceste cîntecuri să le înfrumusețez viața, să se bucure din plin de ea. Un cîntec se poate învăța în cinci minute, dar cînd îl înveți în cîteva săptămîni, el ia forma unei adevărate creații. Iată rațiunea pentru care eu refuz să-mi compun un repertoriu pe bandă rulantă.

— ...Și la anu'?

— Recent am primit o invitație din partea casei de discuri «Trilogy» din New York pentru a face cîteva imprimări. În rest, ca și pînă acum: turnee, spectacole, înregistrări și multă muncă.

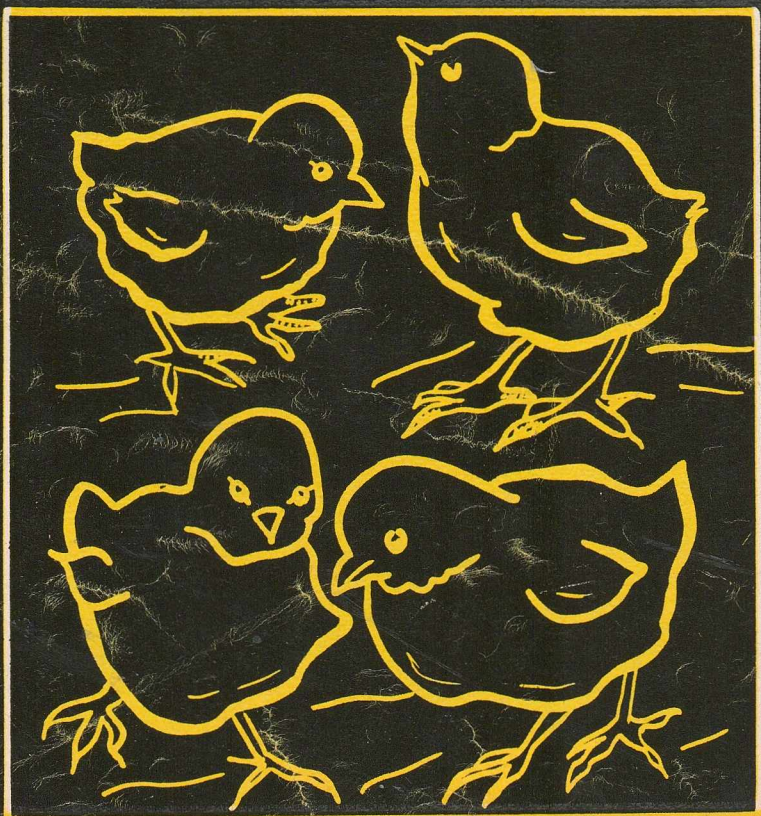

V. OLAC

— Am să ridic o problemă în acest sens.

gospodine, nu uitați!

Cu minim de efort și maximă economie de timp puteți prepara o masă gustoasă și variată cumpărând pui tăiați și preambalați de la toate unitățile și raioanele din București, care desfac carne și preparate din carne. Gustos, dietetic. Multiple posibilități de preparare.

vă prezentăm azi: FRUMOASELE NECUNOSCUTE

de Sanda FAUR — Fotografii de Elena GHERA

Chipurile din fotografiile alăturate vă sînt cunoscute, nu mă îndoiesc. Le-ați văzut pe zeci de pagini de revistă. V-au zîmbit din vitrine. V-au privit de pe copertele lucioase ale magazinelor de modă. Sînt femeile cel mai mult fotografiate. Cel mai atent măsurate din priviri. Și totuși, cel mai puțin cunoscute. Anonime ca și profesiunea pe care o practică: manechin de modă. O prejudecată poate, o nejustificată rezervă, o falsă alăturare a acestei meserii de noțiunea de frivolitate, ne-a făcut să ignorăm identitatea acestor profesioniste ale frumuseții feminine și ale frumosului vestimentar. Numele nu le e niciodată publicat: ca într-o vitregă conspirație a tăcerii. Ne-am gîndit că am repara întrucîtva această mică nedreptate — și am răspunde unei legitime curiozități a cititorilor — publicînd dialogurile de mai jos, pe care le-am avut cu cîteva dintre cele mai bune prezentatoare de modă ale Centrului de creație al UCECOM.

Maria
PETRESCU:

«Nu manechinul, ci rochia trebuie să se vadă bine»

— Puteți scrie liniștit despre mine că sînt printre manechinele cu cea mai îndelungată activitate din țară: am participat, în 1955, la primele noastre prezentări de modă...

— Îți înțeleg și liniștea, și orgoliul, Maria Petrescu: în modă, ca și în sport, «veteranii» sînt totdeauna tineri, iar dumneata îți porți vîrsta cu atîta splendoare, încît realmente calendarul nu are nici un cuvînt de spus. Dar cum îți explici longevitatea aceasta atît de rîvnită de noi toți — a tineretii și a frumuseții dumitale?

— Eu nu sînt deloc ceea ce se numește o frumoasă. Am doar proporții. Și poate expresivitate: condiții esențiale — totuși — ale meseriei noastre. Care pretinde nu manechinului, ci produsului prezentat să se vadă bine, să fie atrăgător, ispititor. Și totodată îți cere să convingi persoana care te privește că poate arăta la fel de bine îmbrăcînd rochia adusă de tine pe podium; că linia modei pe care vrei să o lansezi o poate avantaja.

— Asta e o mică minciună a meseriei, dragă Maria Petrescu, o știi bine: femeile cu proporții ideale rămîn pe podium, celelalte trebuie să ajungă la unele compromisuri — cu linia lor sau linia modei, n-au încotro.

— Problema proporțiilor e destul de relativă, deși s-ar părea că noi, manechinele, trebuie să corespundem unor tipare de fier, să intrăm perfect — de la umeri la glezne — în niște matrite. E adevărat, «se poartă», în întreaga lume, manechinul foarte înalt: eu ating, cu cei 1,70 m ai mei, limita de jos. Dar noi, aici, de pildă, avem în medie între 6 și 10 kg mai mult decît manechinele franceze sau italiene.

— E incredibil să aveți 10 kg în plus la suplețea voastră! Dar, mă rog, în Occident prezentatoarele de modă fac oficiul de portmantou rafinat, ce e drept. Și poate acela de element de șoc: Twigy sau Veruška, manechine care aveau circa 25-30 kg sub greutatea normală, au lansat tipul de femeie

sofisticată, famelică, stranie, contorsionată, care avea prea puțin comun — să nu ne înșelăm — cu tipul de femeie obișnuită, de acasă sau de pe stradă.

— Noi însă prezentăm modă pentru aceste femei normale, obișnuite, noi prezentăm la contractări produse ale fabricilor noastre de confecții și sîntem obligate să păstrăm niște proporții normale. Mai ales că ținem foarte mult să inriurim, să formăm gustul, să stabilim o legătură reală între creatori și public.

— Și ce înseamnă, ce presupune această meserie, în afară de calitățile de care-mi vorbeai, în afară de grație și stil?

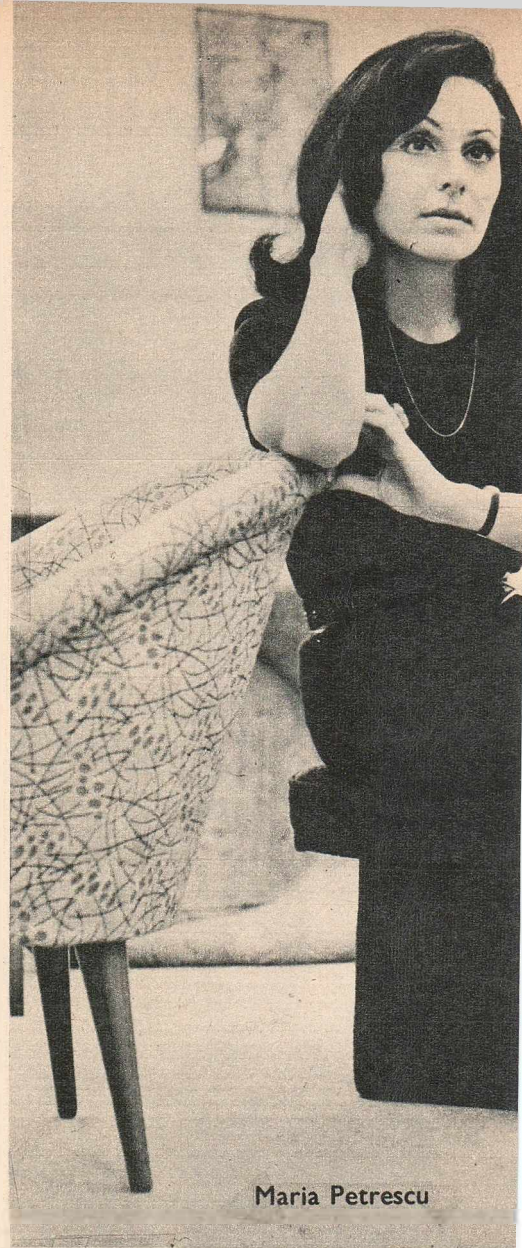
— Presupune știința de a aștepta și răbda: știți ce înseamnă să probezi rochii ore întregi pe zi? Și să te plimbi pe podium alte ore întregi? Am socotit odată că o singură rochie pe care o lansezi îți consumă — cu probele și prezentările — aproximativ 50 de ore din viață. Iar la o singură paradă de modă alergi pe podium, stați să stabilim exact: un podium are circa 30 de metri, îl faci dus și întors — cu revenirile respective — la fiecare rochie, deci cam 80-100 de metri în total. Înmulțiți cu 15 — numărul produselor pe care le prezentăm fiecare manechin în parte — și veți vedea ce kilometraj facem. Și nu pentru a ne întreține silueta!

— Poate-mi răspunzi acum la prima mea întrebare: ce ai făcut totuși pentru a-ți păstra linia și tineretea?

— Sincer? Nimic. Nimic special. Nici măcar restricții la mîncare. Cred că totul vine dintr-o bună dotare fizică. Și dintr-un echilibru interior: am o familie armonioasă, un soț exemplar, un copil reușit. Iar eu am fost, de felul meu, o fire modestă: n-am cerut niciodată vieții mai mult decît mi-a putut da.

— Și nu-ți dorești chiar niciodată ceva greu realizabil?

— O, ba da: de pildă, o școală pentru manechinele de modă în care să pot instrui — am făcut și niște studii speciale în acest sens — pe viitoarele noastre prezentatoare.

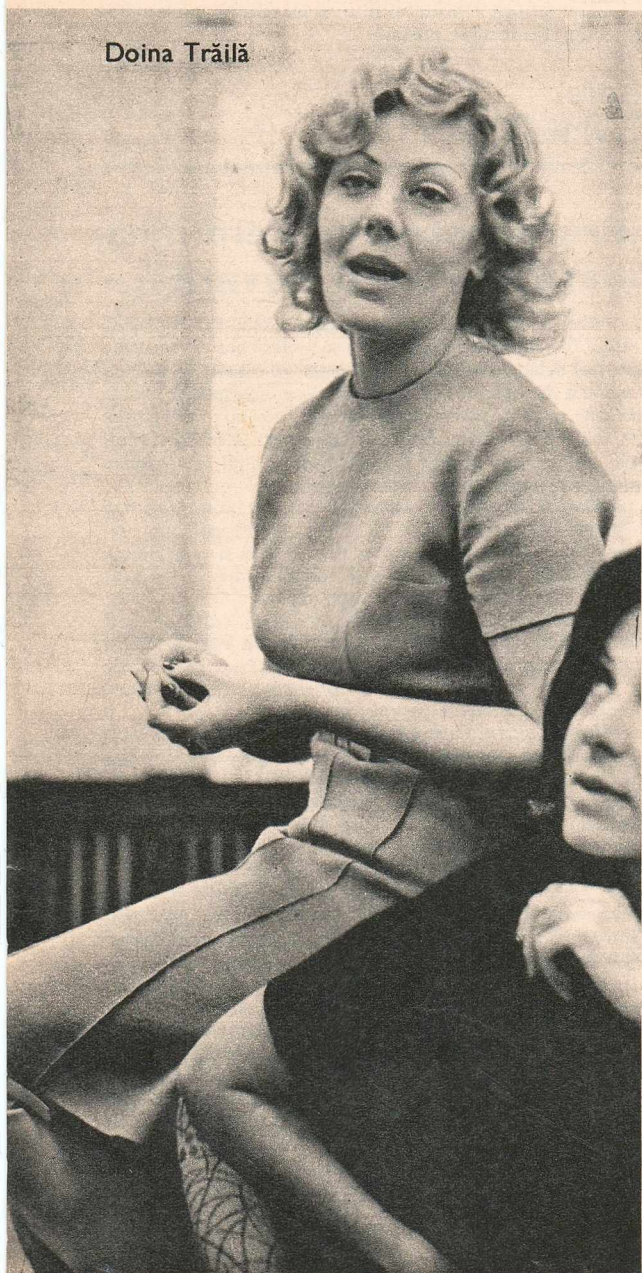
Maria Petrescu

Ioana Weber

Rodica Feher

Doina Trăilă

Mioara Nichita

Anca Tomescu

vă prezentăm azi:

FRUMOASELE NECUNOSUTE

Rodica FEHER:

«Un manechin nu trebuie distribuit într-un singur fel de roluri»

— Dacă nu mă înșel, dumneata, Rodica Feher, ai prezentat mai întâi coafuri. De tot felul. De toate modele. Îți vad chipul pe copertele revistelor de mulți ani...

— Aveți o memorie bună, poate prea bună așa zice, cu voia dv... Eram proiectantă într-un institut când am fost solicitată să mă coafez și să pozez: cum s-ar spune, am fost trasă de păr spre meserie. Eram pe atunci șatenă, aveam plete lungi: mi le-au tuns, m-au vopsit blondă și mi-au făcut tot felul de buclioare oribile în creștet.

— Nimic nu se demodează mai repede și mai dureros ca moda însăși, și parcă mai ales cea a coafurilor, nu-i așa? E oare preferabilă meseria de manechin?

— Fără doar și poate. Știi ce înseamnă să prezinți moda în coafură? Să-ți schimbi culoarea la două săptămâni, să te tunzi la trei (într-o parte mai lung, în alta—mai scurt), să stai la cască până și se înfierbîntă creierii, iar când ieși de la coafor să te zărești într-o vitrină și să nu te recunoști? Cu rochiile, e mai plăcut: le îmbraci, le schimbi, sînt frumoase, te vezi și tu frumoasă — ce femeie poate rezista la o asemenea tentație?

— Cîte dintre rochiile pe care le-ai prezentat—și-mi spuneai, parcă, că ai atins cifra de 1 000—ți-au plăcut?

— Ca să fiu diplomată și să nu trezesc animozități, ar trebui să răspund: toate! Dar adevărul e că mie îmi place să prezint toate stilurile, toate genurile, că mă simt la fel de dezinvoltă și într-un costum de sport, și într-o rochie de seară. Cred că un manechin de modă, ca și un actor de film, nu trebuie «distribuit» într-un singur fel de roluri, de veșminte. Cu cît e mai largă paleta sa de exprimare, cu atît își face meseria mai bine, mai complet.

— Văzută din afară, de pe revistele cu hîrtie cretată, meseria voastră pare o vrajă continuă, un vis fără sfîrșit. Foarte multe fete tinere—mai mult sau mai puțin lucide—și-o doresc și vă invidiază pentru ea.

— Ca să le potolească invidia le-aș spune că profesiunea noastră e departe de a fi o permanentă sărbătoare veselă, că nu e nici foarte bine plătită și că rochiile pe care le prezentăm intră rar — și contra preț substanțial — în garderoba noastră. Dar asta nu înseamnă că eu nu-mi iubesc mult meseria, fie și cu riscul de a ieși la pensie cu categoria de muncitor necalificat, cum se întîmplă acum...

— Și care e ziua unei prezentatoare?

— Întrebați-mă mai bine cum arată ziua mea, o cunosc cel mai bine. Scularea la șase fără un sfert: mă trezește urlînd de foame fiul meu, în vîrstă de cinci ani, foarte mîncăcios și foarte amator de dulciuri, ca și mama lui, dealtfel. După ce îl pregătesc și-l duc la grădiniță, oră de gimnastică. Oră la coafor. Și patru ore de probă. Sau de așteptare. După-amiază, din nou soțul și copilul. Cînd nu plecăm la prezentări—in țară sau în străinătate. Nu-i ușor, dar e plăcut, mai ales că la toate prezentările din Europa, manechinele din România au avut un deosebit succes.

Ioana
WEBER:

«Nu e totuși ceea ce se cheamă o meserie de viitor»

— Pe dumneata, Ioana Weber, te recunosc cu greu de la o prezentare la alta, de la o poză la alta: îți schimbi mereu înfățișarea, machiajul, coafurile...

— Perucile, ca să spunem adevărului pe nume...

— Numai mersul dumitale rămîne totdeauna același: același de 7 ani de cînd te știu prezentînd moda.

— Mișcarea vine de la anii de balet. «Schimbarea la față» — din convingere, din principiu: consider că un manechin e obligat să se adapteze fiecărei mode, să-i respecte dicțatul, să o împingă spre public. Dealtfel, cred că nu se poate lansa o modă vestimentară fără a-i oferi întregul context necesar, de la felul cum îți pensezi sprîncenele la nuanța rujului de buze. Pentru fiecare costum pe care îl aduc pe podium eu mă străduiesc să creez o mișcare, o expresie, un fel de a păși, un per-

sonaj așa spune. Deși ideea de manechin implică azi, în unele țări, doar rolul de umeras, excluzînd astfel ființa vie, personalitatea ei. Din fericire, acesta nu este stilul nostru. Noi nu ținem să fascinem prin ciudățenie, să șocăm prin urîtenie, ci să oferim o modă pentru femei normale, adevărate. Drept care, ne putem și noi permite să fim femei normale și adevărate. Am văzut, la Roma, în cabină, pe cînd se îmbrăcau, cîteva manechine cunoscute: erau absolut scheletice, niște oscioare însăilate și ținute cu de-a sila înăuntru unei epiderme delicate.

— Poate mă ajuți să înțeleg un lucru care continuă să rămînă un mister pentru mine: avem manechine frumoase și rasate—v-am văzut și v-am urmărit pe toate îndeaproape, de mult; am ajuns să avem și creatori talentați, și produse rafinate. Cum se explică atunci că în revistele noastre de modă persistă încă un aer provincial, ușor demodat, că înseși manechinele au în poze un soi de mișcări și poziții nefirești, înțepenite?

— Nouă ni se spune—și cred că există un adevăr aici—că în tipografie fotografia pierde 30% din precizia nuanțelor, din finețea și expresia ei. Dar cred că multe se datorează și felului în care sîntem fotografiate: în mare goană, de la o rochie elegantă, rapid, la una sport, fără să ni se lase timp să intrăm în atmosferă, în pielea personajului, să ne creăm expresia, atitudinea, să ne schimbăm machiajul ori pieptănătura. Și mai cred că poza de modă e prea regizată: stai așa, stai altfel, nu mișca, zîmbește încă două clipe cu același zîmbet, ține mina întinsă încă un minut etc., etc. Poate că există încă greutăți tehnice,—și noi trebuie să le înțelegem—dar pînă cînd nu ne vom putea mișca total libere în fața aparatului, pînă cînd nu vom putea face instantanee adevărate, vom arăta așa în poze, rigide, forțate, nenaturale.

— Cîta vreme crezi că se poate practica meseria de manechin?

— Mulți ani, — dacă o începi de tînră — dar nu foarte mulți. Nu e ceea ce se cheamă o meserie de viitor. Cred că fiecare dintre noi trebuie să se gîndească și să se pregătească între timp și pentru altceva. Ideal este—dacă ai și ceva talent — să te faci creator sau măcar desenator de modă: să nu se piardă totuși în vînt experiența dobîndită de-a lungul unor ani.

Doina
TRĂILĂ:

«Mai aproape de realitate...»

— Cu dumneata, Doina Trăilă, orice interlocuție civilă se simte mai la îndemînă și răsufală mai ușurată: manechinul care prezintă numărul 50 e parcă mai aproape de noi, murmururile de rînd. Care e totuși, pe podium, condiția prezentatoarei «genului plin»?

— Exact aceea pe care ați menționat-o: e mai aproape de realitate. E cea care, în practică, prezintă modelele ce coboară cel mai frecvent de pe podium în stradă. Modelele cele mai copiate. Și nu o dată dintre cele mai reușite, chiar dacă nu cele mai extravagante. Puteți crede în spusele mele: eu am urcat încet-încet, în cei 12 ani de cînd sînt manechin, pe scara măsurilor, de la numărul 44 pînă la actualul 50.

— Cu drame interioare?

— Deloc. Pentru că m-am împlinit—ca să nu folosesc termenul hulit de îngrășat—in mod proporțional și armonios. Pentru că mi se pare că, la cei 32 de ani ai mei, formele ceva mai rotunde sînt mai feminine. Pentru că pot prezenta lucruri frumoase care interesează pe majoritatea femeilor.

— Crezi că o asemenea siluetă se poate adapta ușor la cerințele, la capriciile și sinusoidalele modei?

— Fără îndoială, dar e nevoie de mai mult spirit de discernămint și de mai multă măsură. Trebuie ocolite cutezantele și excesele, dar în egală măsură, culorile și croielile bătrînioase, care apasă și îngreuiază silueta. Prejudecata că numai griurile, marourile și negrul avantajează o femeie opulentă a fost din fericire de mult sbulberată. Se pot purta nuanțele pastelate, și bejurile auriu, și culorile luminoase. Cu o condiție: rochia să fie tăiată bine, să cadă bine, să aibă un model avantajos.

— Si ce crezi că îmbracă cel mai frumos o femeie plină?

— Parcă tot tăioarele și deux-pièces-urile. Și rochiile, dacă sînt drepte, netăiate în talie și dacă ocolesc pliurile și evazeurile prea ample.

— Voi transcrie întocmai tot ce mi-ai spus, deși le-am repetat și eu de nenumărate ori. Dar faptul că dumneata îți porți cu atîta fală (și succes!) genul, va da curaj, cred, tuturor purtătoarelor măsurii 50...

Mioara
NICHITA:

«Nu semăn deloc cu mine înșămi...»

— Așadar, dumneata, Mioara Nichita, ești cea mai înaltă, cea mai subțire și cea mai tînră dintre manechinele noastre?

— Cea mai înaltă, da, și e o performanță care îmi ajunge: acești 1,75 m au fost sursa continuă de nefericire și complexe în adolescența mea, cauză probabilă a căderii mele la intrarea în Institutul de teatru și, se pare, explicația angajării mele ca manechin. Cea mai tînră însă nu: am 24 de ani și—cum vedeți—prezint modă pentru «femeia-la-30-de-ani».

— Este tipul cel mai «în vînt» la ora actuală, după ce a căzut în dizgrație stilul față tînră—atîta vreme obsesia a creatorilor de modă. Da, cu chipul dumitale de acتریță din filmele cinematecii poți prezenta perfect moda aceasta inspirată atît de brutal din revistele anilor '30-'40.

— Numai că eu nu am nimic comun pe dinăuntru cu acest tip feminin. În teatru aș fi vrut să joc roluri de ingenuă: Ofelii, Desdemone... Timiditatea mă paralizază adesea. Nu sînt în stare nici măcar de o mișcare ceva mai vie pe podium, deși am făcut șapte ani de balet. Uneori nu sînt capabilă nici să zîmbesc...

— Asta nu strică genului dumitale: îi subliniază sobrietatea și distincția. Dar spune-mi totuși, ajută fotografiilor de modă, ești fotogenică?

— Nu prea: depinde în primul rînd de fotograf. Adevărul e că eu nu trebuie să fiu analizată cu de-amănuntul, pe porțiuni, pe detalii, nu rezist prea tare în fața canoanelor prestabilite ale frumuseții clasice. Nici chiar ale celei moderne. Iar dacă un fotograf îmi cere să înțepenesc cîteva minute cu un zîmbet pe buze și într-o poziție forțată, în care rochiei să nu i se cîltimească nici o cută, zîmbetul mi se acrește iar poziția mea devine curată înțepeneală.

— Asta să fie cauza pentru care fotografiile noastre de modă arată uneori atît de lipsite de șic, de elegantă?

— Nu mă întrebați pe mine: sînt prea nouă în meserie și risc apoi să arăt tragic în viitoarele poze. Dar dacă vreți totuși să fac o declarație-șoc, care riscă să-mi atragă antipatia foarte multor femei, o fac cu curaj. Nu de alta, dar ca să nu ne asumăm noi, manechinele cu siluete zvelte, mai multe merite decît avem: ei bine, mîncînc enorm. Cîte 5-6 felii de piine la o masă. Mîncăruri cu sos. Prăjituri fără socoteală. Ciocolată—poate să aibă și alune...

— Oprește-te, Mioara Nichita: să nu stîrnim minia zeilor și invidia consorelor noastre.

Anca
TOMESCU:

«Frumusețea feminină poate deveni o povară...»

— Cred că primul lucru pe care ar trebui să vi-l spun — dacă vreți să fiu total sinceră cu dv. — e că profesiunea de manechin nu a fost deloc marele vis al vieții mele; că o consider și acum o meserie de tranziție; că nu mi-am dorit niciodată să schimb toaletele și să mă plimb sub reflectoare (deși nu asta e partea cea mai dezagreabilă, firește, ci probele); și că sper—deși iată, sînt trei ani de cînd prezint modă—să-mi pot continua studiile de literatură și limbi străine...

— Dar de ce atîta ingratitudine, atîta nemulțumire față de profesiunea care nu te-a trădat, Anca Tomescu? Dumneata ești nu numai mezină manechinelor, dar și unul dintre tipurile cele mai moderne, mai spiritualizate, și faci totdeauna succes cînd apari pe podium.

— Modernă? Poate. Pentru că sînt foarte înaltă și foarte slabă: 1,74 m și 54 kg. Pentru că sînt foarte îngustă la bust și acum se poartă femeile uscate și fără sîni. Pentru că pe mine se pot pune lucrurile cele mai sofisticate, toate cloșurile, fronseurile și croielile complicate.

— Prea multă modestie strică, crede-mă. Chiar consideri că frumusețea feminină este un lucru de ignorat, că nu este un mare argument, o condiție a fericirii?

— Ba cred că este, dacă nu o condiție, cel puțin un mare atu. Dar frumusețea poate deveni o povară sau chiar o sursă de ratare feminină dacă nu este căptușită—cît de cît—cu un dram de istețime. Cu bun-simț. Cu simțul măsurii. Trebuie să știi să nu pretinzi chiar totul de la viață, iar femeile frumoase cred adesea că li se cuvine totul. Cred că e mult mai important pentru o femeie să fie plăcută, vie, spirituală, să aibă farmec, decît să fie în posesia unei perfecțiuni fizice anoste.

— Ești foarte înțeleaptă pentru cei 22 de ani ai dumitale, Anca Tomescu, și nu-ți mai dau replica—descurajantă!—că și prea multă minte strică... Mai ales la o femeie frumoasă.

— Voiam să mai spun că și frumusețea are sinusoidale ei dramatice. De fapt, eu am mai fost manechin la viața mea: între 6 și 12 ani. Dar la pubertate m-am îngrășat foarte tare, devenisem atunci o lungană solidă care putea face sport de performanță—și am și făcut volei—dar nu mai era în măsură să prezinte modă. Am căpătat astfel de foarte tînră sentimentul relativității în materie de frumusețe feminină și de menținere a ei. Am înțeles de atunci că nu poți să-ți faci din frumusețe o bază pentru o profesiune de suflu lung. De aceea, prefer literatura. Prefer să studiez limbile. Ele nu te pot trăda într-adevăr niciodată...

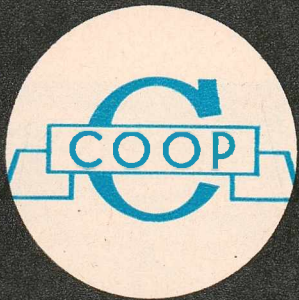
...ȘI IARNA PUTEȚI FI OASPEȚII UNITĂȚILOR TURISTICE ALE COOPERĂȚIEI DE CONSUM

Doriți să petreceți zile de adevărată recreere, departe de zgomotul citadin, dar beneficiind de toate avantajele confortului modern?

Și în sezonul rece, în locuri deosebit de pitorești, hanurile cooperăției de consum vă asigură condiții ideale pentru un popas reconfortant: camere luminoase și elegante, încălzire centrală, restaurante cu o mare varietate de preparate gustoase și băuturi selecționate.

Pentru iubitorii de liniște și aer curat

Pentru iubitorii de excursii montane iată câteva adrese:

- COMPLEXUL TURISTIC SLĂNIC PRAHOVA, la 45 km de Ploiești
- HANUL BRAN de lângă cetatea Bran (jud. Brașov)
- HANUL VALEA URSULUI, lângă Pitești
- HANUL RUCĂR pe D.N. 73 Pitești-Brașov, la km 76 (jud. Argeș)
- HANUL COVASNA — în stațiunea Covasna
- HANUL URSUL NEGRU-SOVATA, în stațiunea Sovata din jud. Mureș
- HANUL BUCURA-HAȚEG, în județul Hunedoara, pe D.N. 66, km 30
- HANUL GEOAGIU-BĂI, în stațiunea balneară cu același nume din jud. Hunedoara
- HANUL PIATRA CRAIULUI — județul Bihor
- HANUL AGAPIA — județul Neamț, lângă renumita mănăstire
- MOTELUL ILIȘEȘTI, la 23 km de Suceava
- HANUL FĂGET, pe D.N. 68 A, km 97, jud. Timiș
- HANUL HOREZU, în județul Vâlcea.

Toate aceste unități turistice ale cooperăției de consum vă oferă o ospitalitate desăvârșită. VIZITAȚI-LE și vă veți convinge!

«SE POATE SPUNE CĂ ASTĂZI TRĂIM MOMENTE DE CARE DE-
PINDE LOCUL PE CARE ÎL VA AVEA ROMÂNIA SOCIALISTĂ ÎN
MAREA FAMILIE A ȚĂRILOR SOCIALISTE, A TUTUROR NAȚIUNILOR
LUMII».

NICOLAE CEAUȘESCU

REPUBLICII, DE ZIUA EI

Țara întreagă a întâmpinat jubileul republicii într-o atmosferă de efervescentă creație, de cutezanță, de mobilizare a tuturor energiilor pentru ridicarea patriei la cele mai înalte cote ale civilizației și progresului multilateral. Mobilizați de vastul program elaborat de Conferința Națională a partidului și de istoricele hotărâri ale recentei Plenare a Co-

mitetului Central, într-o permanentă întrecere cu timpul și într-o continuă reevaluare a forțelor proprii — întregul nostru popor a închinat Zilei republicii un an al victoriilor și hărniciei, al abnegației și fermității comuniste.

pentru bunăstarea și fericirea fiecăruia

Creșterea venitului național a permis realizarea în acest an a unor importante acțiuni pentru îmbunătățirea condițiilor de viață ale oamenilor muncii de la orașe și sate. Veniturile bănești ale populației obținute din sectorul socialist sînt în acest an cu peste 17 la sută mai mari decît în 1970. Concomitent, volumul desfacerii de mărfuri prin comerțul socialist a crescut cu peste 16 la sută față de 1970.

anul celor 4 milioane și jumătate de elevi și studenți

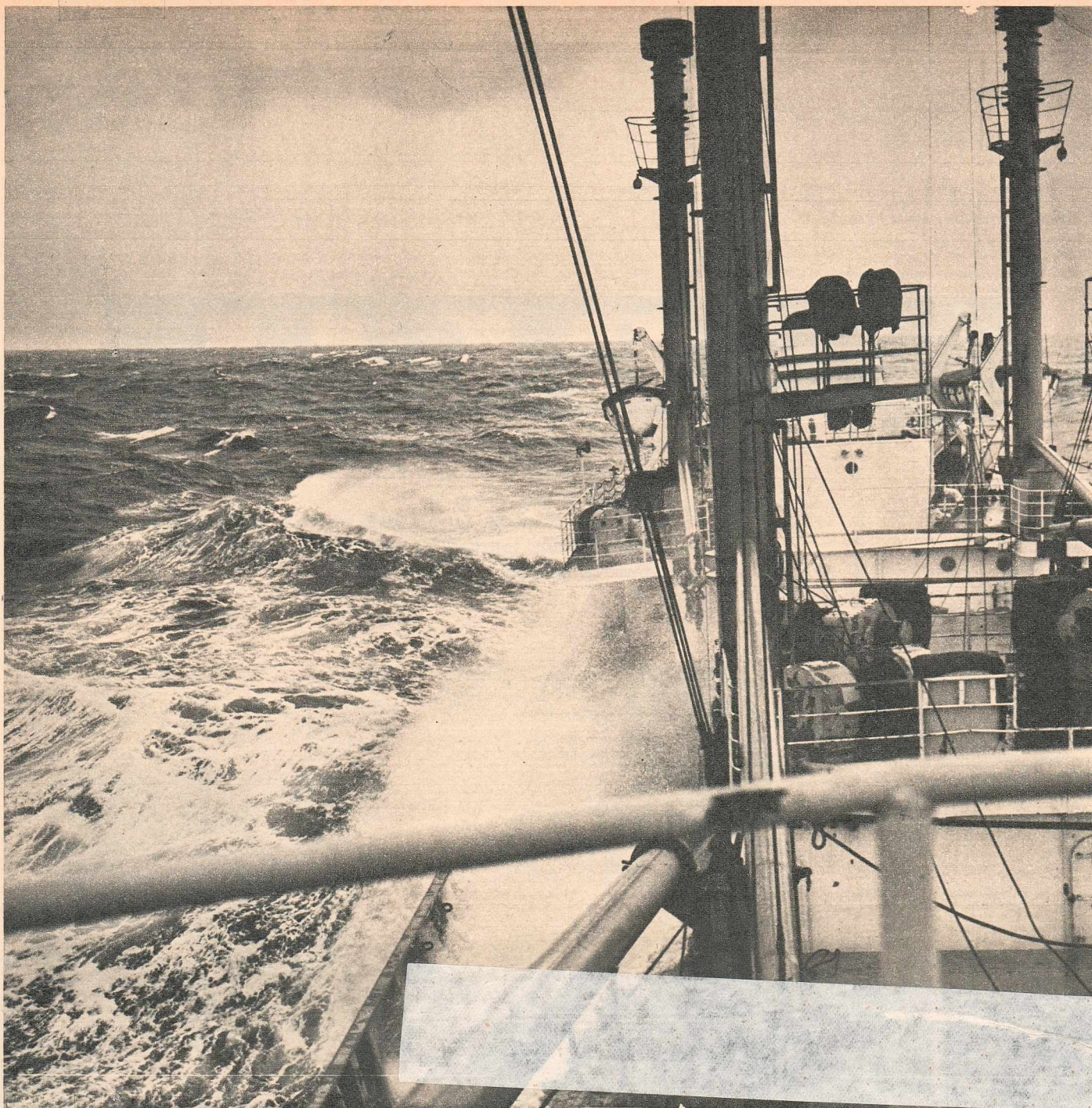
Învățămîntul general obligatoriu cuprinde în prezent peste 2 800 000 de elevi; aproape întregul tineret de vîrstă școlară este cuprins într-o formă de învățămînt de minimum zece ani.

În 1972, 144 000 studenți au pășit pe porțile celor 47 instituții de învățămînt superior. Numărul studenților din acest an este de 5,4 ori mai mare decît în 1938, ceea ce înseamnă că revin aproape 70 de studenți la 10 000 de locuitori, față de 17 în anul de învățămînt 1938/1939.

pe toate meridianele globului: „fabricat în românia“

Succesele remarcabile obținute de economia noastră în ultimul timp sînt demonstrate și de caracterul competitiv al produselor. Pe baza progreselor înregistrate în economie, în creșterea producției industriale și agricole, volumul exportului a sporit în anii 1971 și 1972 într-un ritm mediu de 15,5 la sută. În acest an s-au lărgit și diversificat considerabil relațiile noastre economice externe, au fost inițiate o serie de acțiuni de cooperare economică și tehnico-științifică.

în întrecere cu timpul

Expresiile «producții record», «realizări de seamă», «premieră industrială» au intrat de mult în patrimoniul limbajului cotidian. Angajați într-o permanentă competiție cu timpul și într-o continuă luptă de autodepășire, constructorii socialismului au demonstrat uriașa lor capacitate creatoare, crezul și voința lor unică de a înfăptui cîincinalul înainte de termen. Realizările dobîndite în 1972 demonstrează convingător atît realismul angajamentelor sporite cît și justetea și fundamentarea științifică a amplului program elaborat de partid. Sute de colective de oameni ai muncii au trecut pragul anu-

lui 1973 cu mult înainte de vreme. Numeroase județe au raportat îndeplinirea sarcinilor de plan înainte de termen. Din datele preliminare pe care le deținem la încheierea ediției se poate afirma că:

- Venitul național crește anul acesta cu 9,8 la sută față de anul precedent.

- Producția globală industrială sporește cu 12 la sută.

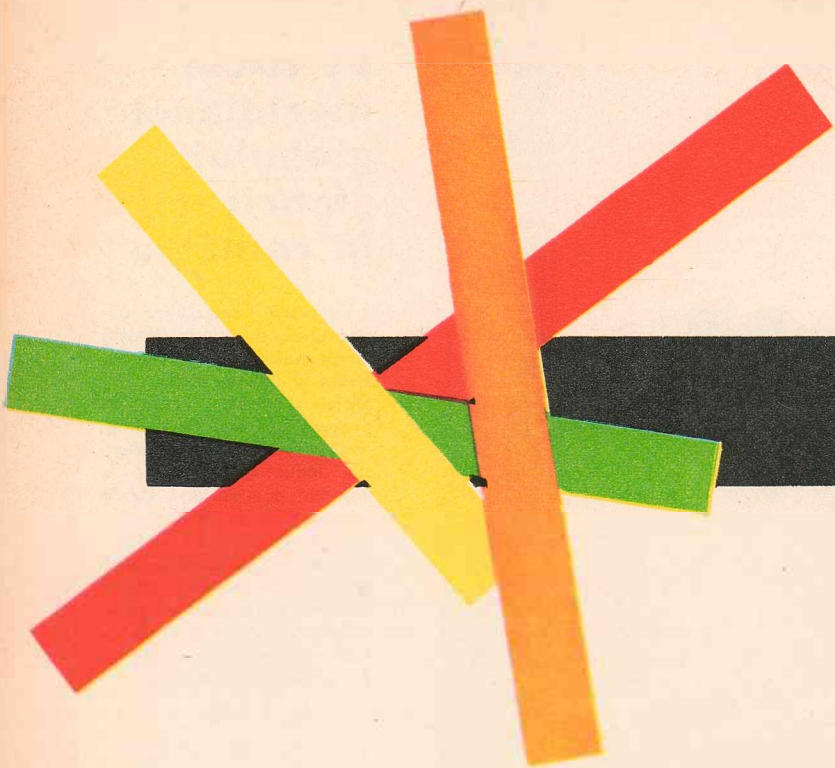
- Au fost obținute importante cantități peste plan la produsele de bază: oțel aliat, motoare electrice, tractoare, autoturisme, coloranți, cauciuc sintetic, încălțăminte, confecții.

an record pentru producția de cereale

Datorită muncii pline de abnegație a lucrătorilor de pe ogoare, anul 1972, ca și cel dinaintea sa, se înscrie ca an de vîrf în istoria agriculturii românești. În ultimii doi ani, recoltele de cereale au fost cele mai mari din istoria țării: 14,5 milioane tone în 1971 și aproape 16 milioane tone în 1972. Cea

mai elocventă dovadă a hărniciei țărănimii noastre cooperatiste și a mecanizatorilor. Lor li s-a adăugat și sprijinul primit din partea industriei chimice, care a livrat anul acesta cu circa 10 la sută mai multe îngrășăminte chimice decît în 1970.

C.E.I.L.

SUCEAVA, CALEA UNIRII NR. 30, TELEFON: 1 18 84

Fabrica Fălticeni produce P.A.L. înobilat prin spăcluire, emailare și texturare.

Din P.A.L. înobilat se realizează mobilier modern, superior calitativ, mult solicitat pe piața internă și externă.

Dintre produsele realizate notăm:

SUFRAGERIA GABRIELA

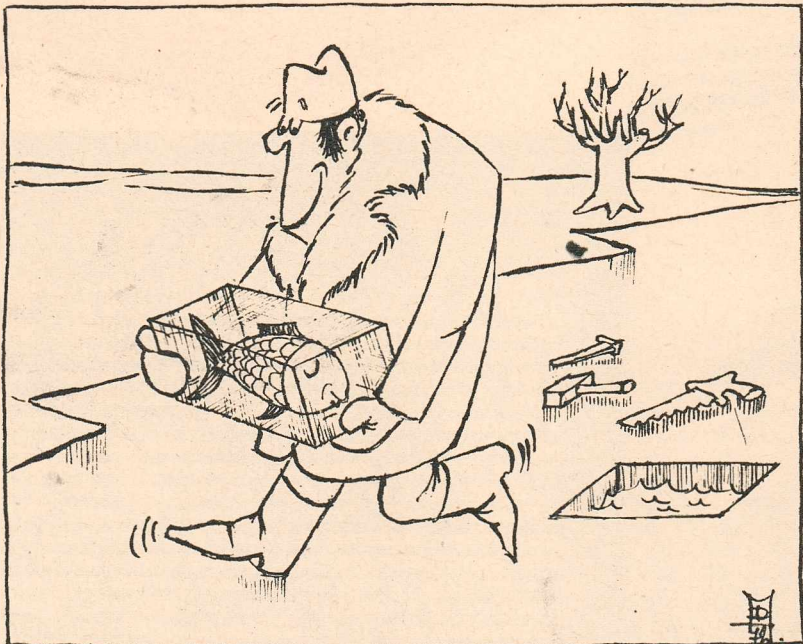
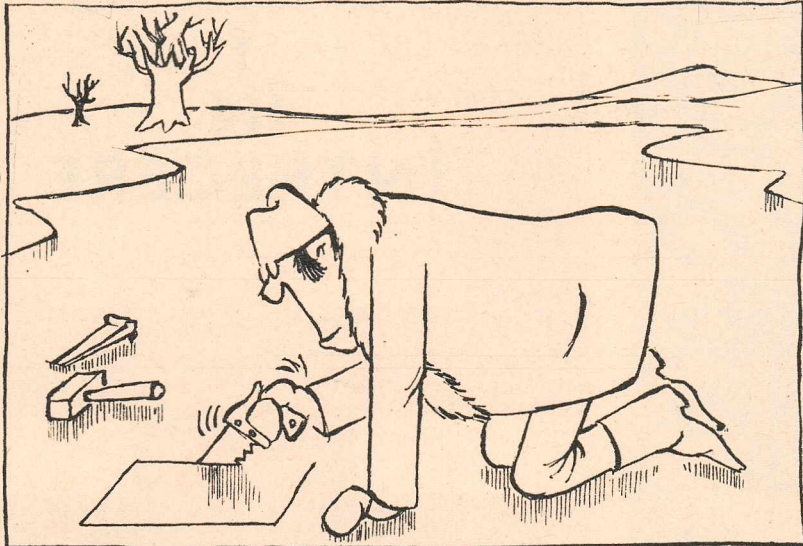
BIBLIOTECA CREANGĂ

CUIER

umor

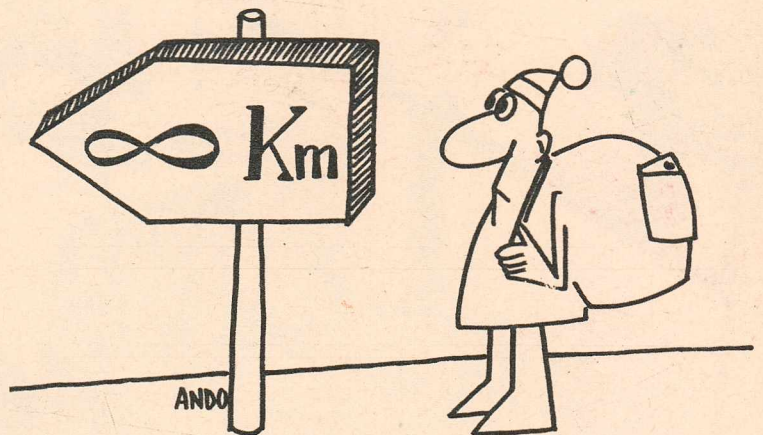
Anton DRAGOȘ

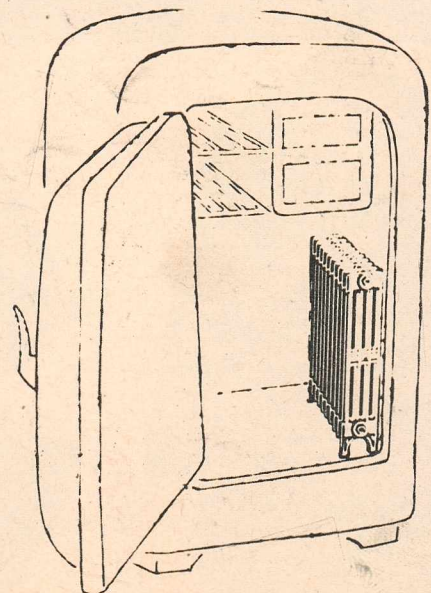
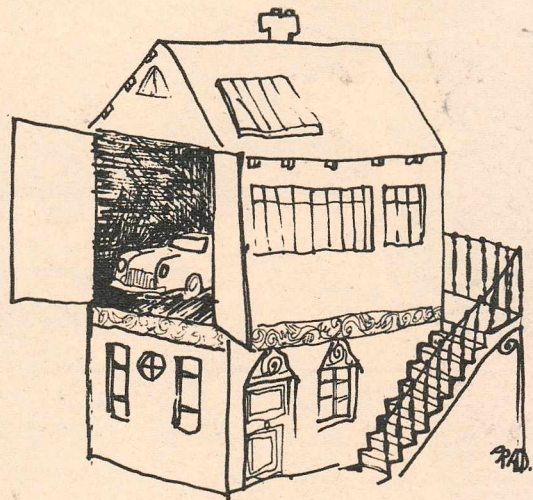
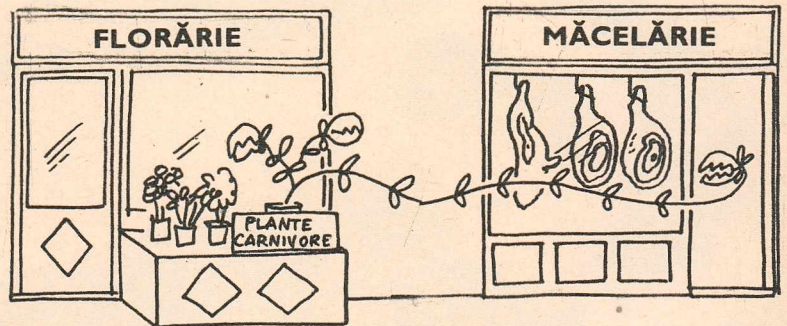
M. OPROIU

ANDO

DE PESTE HOTARE

PE LOCUL I ÎN ÎNTRECERE

Pentru bărbați, băieți și fete, pijamalele produse de **FABRICA DE CONFECȚII-BACĂU** oferă garanția unor articole de calitate, în care modelul și culoarea, acordate armonios, confirmă ingeniozitatea creatorilor.

De asemenea, costumele uniformă — pentru elevii tuturor ciclurilor — realizate aici se bucură de o calitate a execuției unanim apreciată. Și acestor confecții, destinate elevilor, ca și celorlalte costume și paltoane cu caracter de uniformă, destinate lucrătorilor diverselor ramuri de producție, li se acordă, în continuare, o atenție sporită.

Specificând că: «Primul trimestru al anului 1973 va fi marcat prin lansarea, în premieră, a altor două noi articole: pantaloni supraelastici pentru copii și adulți și costume din stofă tip lină pentru toate grupele de adolescenți, fapt care va diversifica gama sortimentală a produselor noastre destinate fondului pieței și beneficiarilor externi», tovarășul ing. Pascal Berdila, șeful serviciului creație al **FABRICII DE CONFECȚII-BACĂU**, schița, în fapt, noi «tipare» aflate în perspectiva colectivului unității.

FABRICA DE CONFECȚII-BACĂU s-a clasat în anul care a trecut pe locul I în întrecerea socialistă pe municipiu.

 PUBLICITATE

de Ioan GRIGORESCU

*nisa,
strada
panait istrati*

Un pas, încă un pas, Mediterana a rămas în spate, Alpii se ghicesc undeva, înainte, spărgînd genune albastre într-un cer de sticlă, strada e scurtă și în ușoară pantă, numai asfalt, copiii și case cochete, cu flori de veșnică primăvară, apoi mă întorc, Alpii respiră urieșeste, nevăzuți dar simțiți undeva spre nord, marea e în față, ascunsă de alte străzi, dar pieptul ei bombat se vede în depărtare, și pașii sînt puțini, vreo patru sute în sus, vreo patru sute în jos, pendulînd între două răsăriții de unde se naște o identitate: «Rue Panait Istrati». Am în memorie un instantaneu surprins pe placa fotografică pe Promenade des Anglais în iarna lui 1920. Panait, lingă trepidul unui aparat de fotograf ambulant, în picioare, citînd «Humanité». Poartă pălărie de fetru gri, o haină cuviincioasă, pantaloni bufanți și ghete cu jambiere. Jos, pe asfalt, geanta cu ustensilele de dezvoltat, iar în jurul aparatului de lemn — acea lădiță cu burduf și mînecețe negre — sînt prinse în evantai cîteva fotografii făcute de el unor clienți care își continuă plimbarea pînă la uscarea fixativului pe cartonașele ude.

Numai peste cîteva zile acest om cu o aparență atît de calmă, vagabond de geniu rătăcitor nepotolit între porțile Orientului și scările de serviciu ale Occidentului, avea să-și apuce briciul de prășelele de os și să-și apese într-o mișcare scurtă dar hotărîtă pe beregată. Era gestul renunțării, care dacă ar fi reușit pînă la ultima și funesta lui consecință această stradă din Nisa ar fi purtat astăzi alt nume și identitatea încă nenăscută a unuia, dintre cei mai mari scriitori europeni dintre cele două războaie mondiale s-ar fi pierdut într-o groapă comună pentru morții săraci și anonimi îngropați pe spezele primăriei.

Disperarea a avut însă tipătul îndelung și ascuțit, pe cît a fost de bont și de neîndeminatic tăișul briciului. Cu cîteva luni în urmă, hotărînd să se facă scriitor după ce cunoscuse prin Josué Johonda, într-un sanatoriu din Leysin, opera lui Romain Rolland, îi trimisese autorului «Inimii vrăjite» o lungă scrisoare și un pachet de manuscrise care însă se întoarse nedescăcut la expeditor, cu mențiunea poștei: «Adresantul plecat fără adresă». Scrisese totul într-un îndelungat moment de exaltare, cînd pentru a învăța limba în care intenționa să dea viață Churei Churalina. Unchiului Anghel, lui Codin și Adrian Zografi se apucase să copieze pe bucăți mari de hîrtie dicționarul româno-francez cu care își tapițase pereții și tavanul scundeii sale camere din Nisa. La fel făcuse cîndva cu dicționarul lui Șăineanu, de care nu s-a despărțit niciodată, căutînd să-l învețe pe de rost. Acum, lama unui brici tocit îi învăța agonia similitudinea cuvîntului «moarte» în cele două limbi care îi deveniseră instrument de gîndire. Zadarnic. Unul dintre prietenii lui Istrati, cunoscut pe numele de Basik, aflînd din rubrica de fapte diverse din «Nice-matin» despre tentativa de sinucidere a fotografului ambulant, a venit să-l caute în orașul de pe țărmul Mediteranei și, găsînd în camera muribundului coletul poștal nedescăcut destinat lui Romain Rolland, l-a expedit din nou celui căruia îi fusese adresat. Pe patul spitalului unde își revenea la viață, Istrati a primit o scrisoare de la singurul om în care își pusese toate speranțele: era o înflăcărată chemare la viață, la împlinirea unei opere și la plenitudinea unui destin din care scadența finală trebuia cît mai îndelung aminată. Unsprezece ani i-au trebuit pentru o operă ce nu va cunoaște moartea.

Cobor pe strada Panait Istrati din Nisa, către un crepuscul la fel de învăpăiat ca setea de viață din ultima lui carte «Mediterana: Apus de soare».

se stinge viața falniciei venetii?

de Virgil DĂNCIULESCU

se stinge viața falnicei veneții?

Unde apele mării pătrund perfid pe sub porți, se preling prin ganguri, își fac drum și se strecoară în micile curți interioare. Urmările? Incăperile amenințate de la nivelul lagunei sînt abandonate.

Întrebarea nu-i nouă. Și-au pus-o romanticii și i-au răspuns. Eminescu cînd scria, după poetul german Cerri, vestitul său sonet, se integra aceleiași afectuoase melancolii cu care, de la Byron și Musset pînă mai aproape de vremea noastră, la D' Annunzio ori Thomas Mann, toți romanticii s-au apropiat de orașul crepuscular. «Desperarea acestei frumuseți în drum spre moarte» — cum o numea Barrès — a născut o literatură; în viziunea dannunziană Veneția e simbolul maturii și tristei frumuseți copleșite de culori, de sunet și mirisme care-n triumful descoperirii de sine dorește măcar s-amîne — dacă nu-și poate birui — sfîrșitul; pentru Thomas Mann, superba-i truculență naște forța unui catharsis în stare să convertească în cel mai crud adevăr falsele imagini ale iubirii; în lunga narațiune proustiană devine, asemeni unui somptuos cavou, oaza de pace în care se adăpostesc, liniștite și calme, amintirile intelectului chinuit de căutări.

Aceeași întrebare, pusă acum nu dintr-un joc al fan-teziei ci din date dure ale realității, nu mai vizează, romantic, asfințitul unei epoci revoluate ci însuși sfîrșitul făpturii fizice a Veneției. Apele mării, la ceasurile fluxului, — *acqua alta*, cum o numesc venețienii — inundă piața San Marco; gondolele abandonate se leagănă violentate de valuri; scările de marmură albă ale vechilor palate au treptele acoperite; la intrările mai joase ale caselor unde apele pătrund perfid pe sub porți, se preling prin ganguri, își fac drum și se strecoară în micile curți interioare. Urmările se văd. În piața inundată, unde porumbeii zboară, edilii, pregătiți pentru «acqua alta», aștern degrabă, spre a-i feri pe turiști de neplăcute surprize, podețe de scînduri anume făcute și păstrate în stive pentru asemenea împrejurări; în casele amenințate sînt abandonate încăperile de la nivelul lagunei bărcile cu motor — «motoscafi» — și vapoarele își reduc viteza pentru a împiedica — cit se poate împiedica — nașterea valurilor care rod, încet și sigur, îmbătrîni-tele ziduri...

«Se cufundă Veneția!» — e răspunsul și strigătul

de alarmă care străbate azi lumea. După o mie de ani, temeliile cedează și orașul se lasă lin în mare.

«Nu, Veneția nu se cufundă, Veneția se inundă!» — clamează răspunsul în replică. Alte cauze, dar același sfîrșit.

Se stinge oare viața Veneției?

După toată agitația creată, — deloc artificial — după toate măsurile luate, cu rezervele de rigoare, de guvernul italian, după dimensiunile creditelor acordate, — e vorba de 250 de miliarde de lire — după acțiunile întreprinse în diferite țări ale lumii, — colecte, proiecte etc. — se pare că alarma nu-i deloc falsă. Veneția e amenințată. Această realitate e obsedantă chiar și atunci cînd privești — sau vrei să privești degajat Veneția — cu ochi de turist. Drumul spre cauze devine de două ori obligatoriu — o dată pentru că vrei să înțelegi cum s-a schimbat marea din prieten în vrăjmașul Veneției și a doua oară pentru că vrei să știi dacă acțiunile de salvare de care tot auzi sînt îndreptate asupra adevăratelor cauze ale primejdiei, deci dacă, prin ele sau datorită lor, Veneția va supraviețui. Tulburătoarele întrebări ies la lumină însă atunci cînd sufletul ți-e plin de frumusețe, cînd îți spui, și vrei să te convingi, că frumusețea nu va pieri pentru că nu trebuie — în numele omului, a tot ceea ce este el în stare să facă, nu trebuie să piară. Atunci, în clipa cînd te bucuri de atîta frumusețe, de atîta forță creatoare cită poate să-ți arate — între cer și ape — geniul omenesc, ajungi să te simți cumva stînjinit. Te simți vinovat de lipsa discreției cu care ascuți, ca la căpățul unui bolnav care-și ignoră maladia, disputa medicilor asupra diagnosticului. Și frumusețea unică a Veneției capătă tragismul unei măști care ascunde, sub splendoarea ei inegalabilă, semnul sfîrșitului.

Se stinge oare viața Veneției?

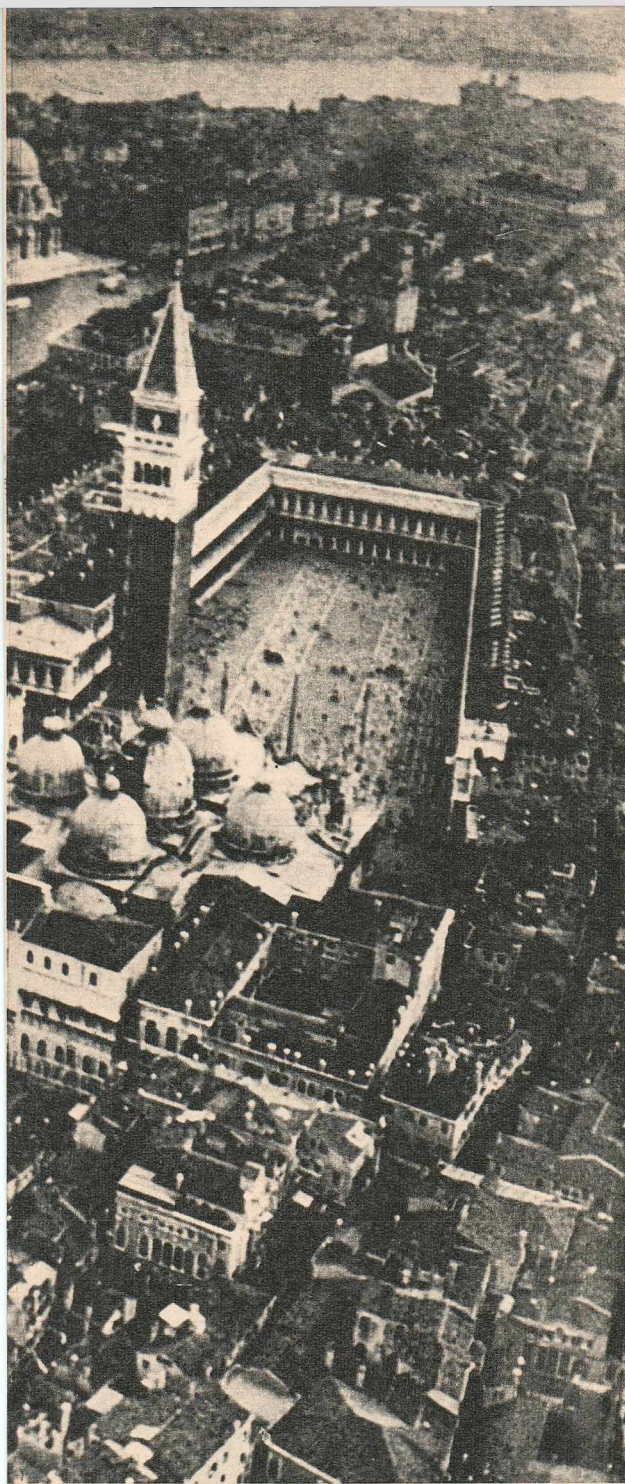
Oameni foarte serioși par a rosti cu multă îngrijorare întrebarea. O rostesc împreună cu altă întrebare care exprimă contradicția cea mai acută a Veneției, indisolubil legată de cauzele primejdiei, de sensul însuși al acțiunii de salvare: orașul este și se va păstra ca centru monumental trăind exclusiv de pe urma turismului ori se va integra în viața modernă — citește industrială — a Italiei și a lumii?

Orice răspuns s-ar da, nici unul nu poate ocoli și nu poate avea alt punct de plecare decît relația Veneției cu marea. Veneția, se știe, s-a născut din mare; a voit a fi și-a fost regină biruitoare peste mare; din mare și-a întemeiat puterea, gloria și măreția. Sărbătoarea de demult, cea mai mare sărbătoare a orașului era, în ziua de înălțare, cununia dogelui cu marea. Atunci, peste liniștea apelor sunau cu glas mare toate clopotele bisericilor. Sonul lor însoțea de la San Marc în larg, spre Murano și mai departe spre Torcello, unde întîi și-ntîi s-a întemeiat Veneția, un strălucit cortegiu împodobit cu purpură și aur — alaiul de nunță al dogelui. Mire al mării, moștenitor a tot ceea ce Veneția dovedea lumii, — inteligentă în afaceri, tenacitate în luptă, nesăbuită ambiție și nețărmurită dragoste de patrie — dogele arunca solemn în valuri verigheta. Prim taina cununiei, lega Veneția de mare. Alaiul se întorcea solemn și, odată ajuns în oraș, descătușa petrecerea...

Imaginile ne-au rămas; le privim cînd urmărim uimiți picturile înrămate în aur care împodobesc plafoanele și peretii palatului ducal, istoria Veneției văzută de artiștii ei ca un lung elogiu adus măreției, bogăției și dreptății orașului. Veneția e zeitate cinstită în cer și în Olimp; dogii ei sînt victorioși nu numai în bătălii, dar și în marile dispute ale minții. Veneția e însoțită de virtuțile personajelor biblice. Veneția e triumfătoare și atotputernică; ea oferă spada învingătorului și pașnica ramură de măsline. O unică idee — însăși rațiunea de-a fi a acestui compendiu împlinit de cei mai vestiți pictori venețieni — străbate secole de-a rîndul prefigurarea istorică: ideea divinizării patriei. Și-n acest cîntec orgolios înălțat de Veneția gotică, de Veneția Renașterii, de Veneția barocă se rostește într-o autentică explozie de frumos un laitmotiv: Veneția regină a mării.

Marea a însemnat pentru Veneția ceea ce erau zidurile de piatră ale cetăților pentru alte orașe: a însemnat apărarea. Apărarea împotriva oricărui vrăjmaș. Și vrăjmaș era uscatul, căruia Veneția îi întorcea, sfidătoare, spațele. Porțile ei se deschideau larg spre mare. Și marea a însemnat pentru Veneția bogăție, schimb de idei, desfășurarea relațiilor politice, diplomatice, îndemnul spre stăpînirea necuprinsului.

Dar în volbura vremilor Veneția a început să se des-

În clipa cînd te bucuri de atîta frumusețe, de atîta forță creatoare cîtă poate să-ți arate — între cer și ape — geniul omenesc, îți pui tulburătoare întrebare: se stinge cu adevărat viața falniciei Veneției?

partă treptat de mare. Timpurile moderne i-au consfințit divorțul, precum altădată, dogele, cununia.

Odată cu dezvoltarea industriei, a mijloacelor moderne de comunicație, cu pătrunderea în viața cotidiană a trenului și a automobilului, noi structuri operează mutații în conștiința venețianului: marea, din element vital, începe a fi considerată — conștient sau nu — frînă în dezvoltarea orașului. În mintea venețianului care a încetat să mai fie cetățeanul «cetății de pe ape», a venețianului care nu mai cunoaște domnia Veneției peste mări, hotarul natural al orașului îi apare ca un stînjener corset. De-aici dorința de expansiune spre pămîntul ferm, dorința unor legături la nivelul mijloacelor de transport contemporane. Orașul nu saltă dincolo de ziduri ca vechile orașe cetate, și durează pod peste ape. Sensul vieții orașului se schimbă fără a sesiza că astfel se schimbă însăși esența, rațiunea de-a fi a Veneției. Cînd Veneția insulară se leagă cu marginile uscatului prin podul feroviar din 1848, apoi prin podul automobilistic. În 1930, orașul își consfințește definitiv intrările și ieșirile sale tot așa cum, în urmă cu un mileniu, considera esența vieții și rațiunea însăși a existenței sale marea; acum întoarce spatele mării privind spre uscat. Funcționalitatea echilibrată și organică a orașului s-a tulburat. Veneția s-a îndepărtat de sensul major al existenței sale și vrînd nevrînd, în căutarea altuia, a rămas o splendidă măturie istorică.

Acest destin este obiectul unei ample și complexe discuții care pune în lumină contradicțiile majore ale orașului, ridicate acum la o tensiune dramatică. Pentru a se angaja pe drumul dezvoltării moderne, Veneția a trebuit, ca orice oraș al lumii, să plătească: primul tribut a fost abandonarea mării; al doilea a fost întoarcerea cu fața spre uscat; al treilea este cel de-acum: acordul cu dezvoltarea uscatului — cu marea sa industrie. Și acest al treilea tribut este și începutul sfîrșitului. Forțe economice prea puternice încearcă să ascundă cauzele ireparabilului care s-a produs; dar adevărul

își croiește drum: Veneția nu se cufundă, ci se inundă.

Sfîrșitul a început odată cu divorțul de mare. A continuat apoi cu noua cununie pentru care n-avea nici vocație, nici vigoare.

Dacă picturile secolelor trecute pe care le privești în palatul ducal apoteozau Veneția, cetatea biruitoare peste ape, expoziții moderne, cu grafice, cu fotografii și desene îți vorbesc, cu un limbaj lipsit de frumusețe dar dramatic prin puterea de convingere, despre Veneția care trebuie să trăiască. Între exaltarea celor dintii și uscăciunea celui contemporan e cuprinsă toată drama. Dacă Florența s-a putut dezvolta armonios din nucleul cetății medievale, Veneția, odată apusă gloria cetății, a rămas neputincioasă pe uscat ca albatrosul baudeleirian, prăbușit din înălțimi pe puntea corăbiei. Golit de suflet, orașul a rămas un strălucit, superb, unic în lume decor pe-o scenă unde nimeni nu mai vine — nu mai poate veni să joace un rol pe măsură. Turiști sosesc peste an, milioane, privesc și pleacă. Actori au mai rămas gondolierii și ghizii improvizați. O firmă pe-o casă desemnînd o profesie — medic, bunăoară — pare o ciudățenie. Și alte indeletniciri devin bizare. De pildă, chinul constructorilor care au de mînit materialele cu care restaurează vechile palate. Sînt grinzi pe care le pot transporta doar cu lungi și complicate manevre. Între chipul exterior și viața interioară a Veneției distanțele par de neatîns. Frumusețea păstrată din vremi de odinioară ascultă greu sau deloc poruncile vieții de azi. Orașul pare uneori ireal pînă la artificialitate. Un splendid nufăr dezrădăcinat plutind peste ape.

Și totuși venețienii se întreabă, și-o lume întreagă se întreabă: se stinge oare viața Veneției?

Dar de care viață e vorba?

De fala pe care au plîns-o romanticii? E stinsă de mult. Ceea ce s-a păstrat de-atunci dă orașului frumusețea de vis.

De viața orașului modern care se voiește a fi altceva decît un mare muzeu invadat de turiști și care trăiește exclusiv de pe urma turismului? Da, viața Veneției contemporane, a Veneției care vrea să trăiască în lumea modernă e în joc. Căci orașul, cu toată frumusețea pe care i-au lăsat-o veacurile, s-a dovedit prea slab în înfruntarea cu lumea modernă. Și prea fragil.

Fundațiile sale sînt trainice. În ciuda a tot ce se spune, se pare că temelile sale nu se cufundă. Pămîntul nu coboară. Podurile vechi ale orașului (Rialto, Paglia, Guglia) au și azi, după cinci sau chiar zece veacuri de cînd există, aceeași neschimbată înălțime deasupra apelor. O confirmă arhivele orașului și vechile planuri. De-ar fi adevărat ceea ce se spune despre cufundarea lentă a pămîntului, aceste punți ar fi trebuit să fie demult sub ape. La fel și vechile palate, puțurile cu apă de băut, vechile conducte. Adevărata amenințare a Veneției este — spun partizanii tezei inundații — «iresponsabilitatea responsabililor».

Iată argumentele furnizate de un tînăr hidrolog entuziast și competent care a avut răbdarea să mă călăuzească, astă-toamnă, într-o expoziție cu schițe, desene și fotografii, deschisă în palatul Sceriman, merită să-i convingă pe toți cei ce iubesc Veneția «cît de falsă», «cît de eronată» este premisa oficială de la care pornește «acțiunea de salvare».

Veneția este astăzi expusă primejdiei de-a fi inundată. Apele vor crește doi metri, dacă nu și mai mult. Riscul amenință să se transforme în catastrofă. Cauzele nu-s fenomenele naturale așa cum apreciază partizanii tezei «cufundării», ci acțiuni nesăbuite care au modificat în diferite etape, și prin lucrări succesive, regimul lagunar. Ca exemplu macroscopic ni se arată proiectul, aprobarea și execuția «Canalului petrolului» în forma sa tehnică și-n realizarea sa actuală — a treia lucrare care a contribuit la dereglarea hidrolică prin dragări și prin tăierea unuia dintre pragurile naturale care reglementau pătrunderea și ieșirea apelor mării în timpul mareelor.

O explicație e poate necesară — și în primul rînd, în privința mareelor. Creșterea apelor — «acqua alta» — depinde de trei factori: mișcarea apelor mării, trecerea lor în lagună și expansiunea lor în bazinul lagunar. A modifica unul dintre acești factori înseamnă ruperea echilibrului și, prin aceasta, modificarea potențialității fluxului. Or, amintitele lucrări, făcute în scopul dezvoltării zonelor industriale de pe țarm, au lărgit și adîncit deschiderile portului, au închis altele, au micșorat volumul hidrolic al bazinului lagunar. Prin aceasta au favorizat propagarea cu mai multă forță a apelor în timpul mareelor și deci creșterea lor excesivă în momentele maxime.

Explicația, simplă și convingătoare, are de înfruntat, din păcate, forța miliardelor investite de zeci de consorții industriale care, nepăsătoare, și-au urmat interesele, nesocotind, ca în atîtea alte și alte împrejurări, echilibrul ecologic, dezlănțuind nestăpînite forțele poluante. Va interveni oare cineva pentru a determina restabilirea echilibrului distrus? Întrebarea, de-o gravitate extremă, definește în fapt punctul de plecare al planului de salvare a Veneției. Salvare însemnînd, în primul rînd, salvarea echilibrului natural al lagunei, al celui echilibru pe care l-au cunoscut și l-au ales ca factor benefic cei care, în secolul al IX-lea, pornind de pe insule, din Torcello, din Eraclea sau din Malamocco au întemeiat la «Rivus Altus» (podul Rialto de azi) centrul așezării ce avea să devină, spre faima lor și-a geniului uman, Veneția.

Ce va fi Veneția de mîine — e marea răspundere a contemporanilor. O răspundere care începe cu salvarea orașului de pe ape înainte ca un vis de frumusețe să se transforme în coșmar.

obiectivitate

de Henri WALD

Adevărurile noastre sînt «obiective», dar nu «obiective-tuale». Ele nu sînt obiecte, ci cunoștințe subiective despre obiecte. Însă contribuția creatoare a subiectului la cunoașterea obiectului nu anulează obiectivitatea adevărilor, ci dimpotrivă, o întemeiază. Respingerea obiectivității lui nu înseamnă acceptarea subiectivismului.

Norbert Wiener spunea că «natura nu se lasă descifrată fără rezistență, însă ea nu pune o mare ingeniozitate pentru a împiedica orice comunicare între lumea exterioară și noi». Dar rezistența naturii obligă omul la un mare efort de ingeniozitate pentru a stabili o comunicare permanentă între el și lumea exterioară. Deși este mai mult indiferent decît ostil, obiectul silește subiectul la o inițiativă neîncetată de cunoaștere și de stăpînire.

Inventînd unealta și vorbirea, oamenii izbutesc să depășească adaptarea naturală la mișcarea fenomenelor și să înceapă adaptarea culturală a mișcării fenomenelor potrivit intențiilor umane. Omul își cucerește libertatea de a transforma lumea numai dacă se supune necesității ei. Unealta și vorbirea i-au permis omului să țină lucrurile la o oarecare distanță și să pornească, astfel, inventînd explicații din ce în ce mai profunde, pe drumul anevoios care duce la descoperirea unor esențe din ce în ce mai adînci.

Ceea ce i-a uimit întotdeauna pe gînditorii nedialecticieni este faptul incontestabil că lumea aceasta poate fi înțeleasă și dominată. «Se poate spune — scria Albert Einstein — că eternul mister al lumii este comprehensibilitatea ei».

Faptul că lumea este comprehensibilă apare însă ca un «miracol» numai dacă se pierde din vedere că subiectul este un obiect care capătă încetul cu încetul conștiință de sine. Există nu numai un «metabolism biologic» între organism și mediu, ci și un «metabolism gnoseologic» între subiect și obiect. Adevărul științific este modalitatea omenească de a cunoaște legile lumii. Între subiect și obiect nu există numai o opoziție, ci și o unitate, obiectul trecînd în subiect în decursul unui proces continuu de întreprîndere. Mai sînt totuși teoreticieni care contestă omului posibilitatea de a cunoaște omenește ceea ce este independent de om. Opoziția dintre om și natură li se pare mai reală decît unitatea lor.

Dacă între subiect și obiect nu se poate găsi nici o legătură, atunci orice «obiect» este, în mod firesc, o creație a subiectului. Adevărul se reduce, în consecință, la una dintre nenumăratele posibilități de coerență logică sau de eficiență experimentală. «Este clar — afirmă K. Tatar-kiewicz — că nu se poate spune despre un model că este adevărat (se poate numai constata că e corect construit din punctul de vedere al exigențelor metodologice, prealabil admise; dacă este vorba de un sistem, se poate spune, în plus, că a fost verificat experimental în împrejurări date)».

Desigur că în realitate nu există nici forme logice și nici adevăruri științifice. Acestea sînt construcții omenesci cu ajutorul cărora oamenii devin în stare să descopere lumea așa cum este ea, independent de omenire. Nimeni nu se mai îndoiește în zilele noastre că «fiecare din ideile noastre abstracte este, într-un anumit sens, antropomorfă». Însă «antropomorfă» înseamnă «sub formă omenească». Cu alte vorbe, omenească este «forma» prin care obiectul este reflectat de subiect; dar această «formă» nu e numai «antropomorfă», ci și «izomorfă», cu esențialul din realitate. Formele cognitive pe care le creează gîndirea omenească reflectă lumea așa cum este ea și nu așa cum apare ea diferitelor ființe. Negrul, de pildă, este o culoare numai din punct de vedere psihologic; din punct de vedere fiziologic, negrul nu este altceva decît un minimum de excitație, iar din punct de vedere fizic, o lipsă de iritație. Negînd dialectic sensibilitatea, rațiunea nu mai reflectă «lucruri», ci «proprietați» și «raporturi» esențiale din realitate. Einstein exagerează cînd susține că «întreaga știință nu este nimic altceva decît epurarea gîndirii zilnice». De fapt, «epurarea» vizează nu însăși gîndirea, ci numai sensibilitatea — senzații și emoții — care deși contribuie la cristalizarea formelor logice ale cunoașterii, le și tulbură într-o măsură mai mare sau mai mică. Rațiunea nu înlătură subiectivitatea, ci dimpotrivă, folosește invențiile subiectului pentru a ajunge la descoperirea lumii așa cum este ea. Formele reflectării raționale, fiind ele însele subiective, fac abstracție nu de subiectivitate, ci de ogîndirile senzoriale ale fenomenelor. Obiectivitatea nu se reduce la un acord intersubiectiv, după cum crede și Einstein, care subliniază mereu independența logică a conceptului față de experiența sensibilă. După el, raportul dintre experiența sensibilă și gîndirea logică «nu este asemănător celui alia dintre supă și carne, ci dintre numărul de la vestiar și pardesiu». Cu alte vorbe, teoria nu izvorăște din practica socială, ci este o convenție socială, iar funcția ei nu este deci cognitivă, ci doar organizatorică. Societatea nu este însă decît mediul necesar în care și prin care subiectul individual își formează cunoștințele sale, dar aceste cunoștințe reflectă însuși obiectul. Însă omogenitatea dintre natură și om nu anulează lupta dintre om și natură, nu poate suspenda duelul continuu pe care îl desfășoară omul cu natura. Și acest duel nu este altceva decît practica, adică procesul neîncetat prin care omul se apropie de natură și o domină, căci subiectul nu este numai ogînda obiectului, ci și făuritor de obiecte. Omul cunoaște realitatea pentru a stăpîni, pentru a o pune în slujba dezvoltării sale.

AUTOTURISME ROMÂNEȘTI

TOATE ACESTE P

DACIA

PE ADRESA DV.

Producția românească de autoturisme se află în plin avânt. De pe banda de montaj a Uzinei de autoturisme-Pitești iese la fiecare 5 minute o elegantă limuzină DACIA 1300. Zilnic se montează aici câte 120 de asemenea autoturisme, ale căror caracteristici și calități sint din ce în ce mai cunoscute și mai apreciate pe piața mondială.

Aspectul elegant, puterea de tracțiune a mașinilor fabricate la Pitești au făcut ca marca «Dacia» a U.A.P. să se remarcă la târgurile internaționale de la Paris, Pekin, Moscova, Leipzig etc. Numeroasele atestări de înaltă calitate obținute cu aceste prilejuri le-au consacrat pe scară mondială, iar laurii renumelui căpătați se traduc în creșterea de 10 ori față de anul trecut a solicitărilor la export.

Autoturismele piteștene sint cerute astăzi în Finlanda, Canada, R.S. Cehoslovacă, Algeria și alte țări. Ele recomandă cu cinste peste hotare inteligența tehnică a tinerului colectiv al UZINEI DE AUTOTURISME-PITEȘTI, consecvența cu care produsele sale urcă spre indici calitativi din ce în ce mai înalți.

Uzina mai produce piese de schimb, cutii viteză Estafette, punți față și spate Estafette, bujii, produse din materiale sinterisate, pistoane, bolțuri pentru pistoane, segmenti, supape, pompe de gresat auto, compresoare auto.

PRODUSE PITEȘTENE SE EXPORTĂ PRIN:

Dirrecția de export-import a Grupului de uzine de autoturisme
PITEȘTI COLIBAȘI

Telefon: (976) 1 48 00, 1 48 01. Telex: 018234.

Telegrame la Biroul comercial: București — ROMÂNIA, str. Lipsicani nr 19

Telefon: 15 86 20, 15 05 92. Telex: 395-396.

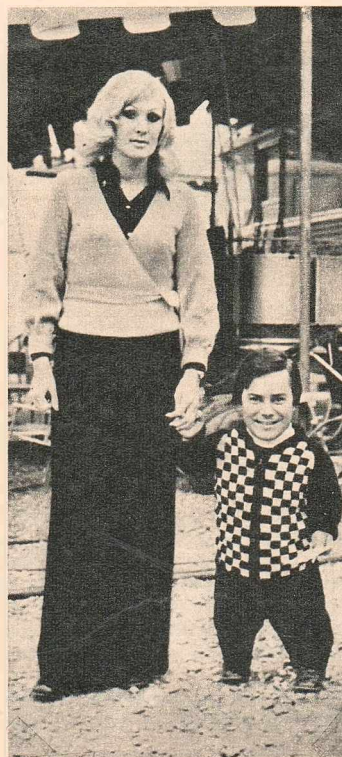

ÎN LUMEA FANTASMAGORIILOR LUI DISNEY

Iată un colț de junglă din Disney World. Aici nu numai stîncile, cascadele și vegetația sînt artificiale ci chiar și elefanții, care vi se par d-voastră afit de vioi în joaca lor cu apa, sînt confecționați din material plastic. Iluzii în producție industrială.

GABARIT DEPĂȘIT

Iată un amănunt trecut, cu vederea în cursul interminabilelor tratative dintre Anglia și Piața comună: gabaritul autocamioanelor comunitare în raport cu dimensiunile drumurilor publice din unele localități britanice. Acest gigant de 40 de tone, de pildă, fotografiat pe o uliță a satului North Walsham din Norfolk, este considerat de guvernul englez ca «total inacceptabil».

VACANȚĂ LA ROMA

La Roma s-au cunoscut, în zilele lor de vacanță: Inge Schlacht din Linz, Austria, 32 de ani, 1,75 m înălțime, dansatoare în ansamblul de patinaj «Wiener Eisrevue», și Ettore Panipucci, clown la Moira Orfei Circus din Italia. S-au plăcut, s-au căsătorit. De ce? Ca să demonstreze încă o dată că în materie de dragoste orice «de ce» este de prisos.

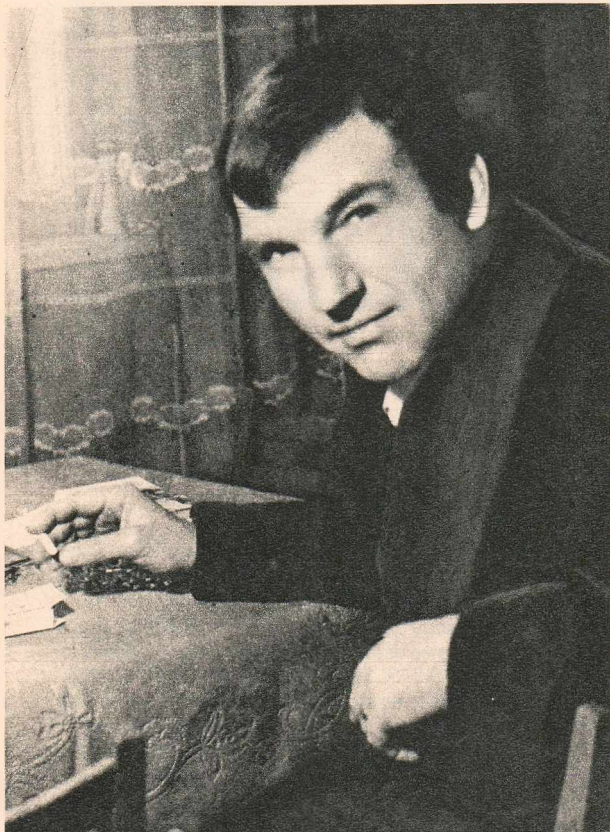
Pentru a putea insera un număr mult mai mare de adrese la această rubrică, vom folosi prescurtări pentru anumite teme foarte solicitate. Astfel, teme diverse = D, automobilism = A, cinema = C, enigmistică = E; filatelie = Ft, literatură = L; limbi străine = Lb; muzică = M; prietenie = P; sport = S; teatru = Te; tehnică = Th; viața tineretului = T; schimb de foto actori = Fa; schimb de ilustrate = V.

Doresc să corespundă următorii cititori:

Talpalaru Alexandru, 24 ani, tehnician, Iași, str. Nicolae Bălcescu nr. 11: P, V; Mardare Maria, 17 ani, elevă, Brăila, cart. Hipodrom, bl. B2, sc. II, et. IV, ap. 30: D; Calustian Ion, Constanta, str. Fr. Engels nr. 4, et. II: P, V; Ciobănică Elena, 19 ani, elevă, București, sect. 6, str. Paltinilor nr. 31: D, V; Lutavici Mariana, 19 ani, Piatra-Neamț, cart. Dărmănești, bl. B 15, sc. B, et. 1, ap. 27: M, P, Fa, V; Chișotă Ion, 26 ani, electro-mecanic, com. Cătune, sat Steic, of. p. Motru, jud. Gorj: D, V; Ilie Maricica, 16 ani, elevă, Bacău, Cornișea I, bl. 12, sc. A, et. II, ap. 10: pictură, V; Pușcașu Vasile, 17 ani, elev, com. Birsănești, jud. Bacău: D, V; Pirvu Iulian, 18 ani, lăcătuș, com. Fumurenii, jud. Vilcea: istorie, M, P, S, V; Ioniță Gabriela, 17 ani, elevă, Chișineu-Criș, str. Gării nr. 25, jud. Arad: pictură, turism, C, L, M, V; Boșog Zenobica, 30 ani, muzeograf, com. Vinju-Mare, jud. Mehedinți: etnografie, folclor, P, V; Bleen Jak, 20 ani, Craiova, Calea București, bl. B4, sc. 2, ap. 2: știință, P, S, V; Moraru Cornel, 19 ani, excavatorist, I.C.H. Someș, of. p. Beliș, jud. Cluj: V; Stanciu Lăcrămioara, 20 ani, elevă, Huși, str. N.N. Cișman nr. 18, jud. Vaslui: L, P, V; Jianu Ana, elevă, București, sect. 5, Șos. Viilor nr. 101, bl. 1, sc. 2, et. II, ap. 44: L, M, Fa, V; Croitoru Ștefania, 20 ani, Băilești, str. Libertății nr. 70, jud. Dolj: D, V; Ivanov Mariana, 19 ani, elevă, Botosani, str. Petru Rareș nr. 21: D; Remus Dan, 23 ani, Făgăraș, str. 13 Decembrie, bl. 14, sc. A, et. IV, ap. 17: numismatică, P, V; Cistelean Iulian, 21 ani, București-Chitila, sect. 8, str. Castanilor nr. 16: D; Ștefănoaie Mariana, 20 ani, Pitești, bd. R.S.R. nr. 56: știință, T, V; Savu Rodica, 25 ani, prof., com. Vișina Noci, jud. Olt: pictură, artă populară, L, M, P; Teslovan Ileana, 17 ani, elevă, Brăila, str. Mihai Bravu nr. 302: P, V; Dorobanțu Mitică, 19 ani, strungar, Timișoara, str. Trubadur nr. 18, bl. A, sc. 2, et. III, ap. 5: P, T, Fa, V; Negrea Ionel, 18 ani, elev, Brăila, str. Hipodrom nr. 144: L, Lb, P, S; Tamași Viorica, 22 ani, asist. medicală, Tg. Mureș, str. Margaretelor, bl. 47 A, ap. 33: P; Popescu Valerian, 16 ani, elev, com. Cringuri, sat Pietrozi-Deal, jud. Dimbovița: L, S, Fa, V; Moise Dan, 24 ani, stud., București, sect. 7, Calea Giulești nr. 105, sc. A, et. VII, ap. 30: Ft, E, L, Lb, M, P, S, Fa, V; Dumitrache Valeria, 18 ani, elevă, București, sect. 7, Calea Giulești nr. 85: P, Fa, V; Pușcașu Doina, 19 ani, elevă, Botoșani 1, căsuța postală nr. 25: V; Tudor Constantin, 20 ani, stud., București, sect. 5, post-restant, of. p. 53: C, P, V; Vigheci Carmen, Codlea, str. Trandafirilor nr. 8, jud. Brașov: L, P, V; Bujdei Estera, 17 ani, frezor, Timișoara, str. Vinei-Sandra nr. 147: P; Preda Iulian, 19 ani, elev, Moreni, str. Petrolului nr. 15, bl. C, sc. C, ap. 41, jud. Dimbovița: M, P; Grosu Aurel, Brăila, str. Galați, bl. 9, sc. 2, et. II, ap. 29: D, V; Tiberiu Faustina-Sofia, 16 ani, elevă, Tecuci, str. Ciocîrliei nr. 100, cart. N. Bălcescu: D; Pavel Nela, 21 ani, învățătoare, com. Poiana Cristei, jud. Vrancea: medicină, L, P, T; Bota Liliana, 16 ani, elevă, Buzău, Aleea Castanilor nr. 2, bl. 5, sc. D, ap. 58: Lb, M, P, Fa, V; Șimon Ion, 24 ani, șofer, com. Birda, bl. 1, ap. 8, jud. Timiș: C, S, Fa, V; Kurtseit Sukuran, elevă, Medgidia, str. Avram Iancu nr. 9: P, Fa, V; Buzatu Patricia, 20 ani, contabilă, com. Topalu, jud. Constanța: P, V; Arhip Valerian, elev, com. Costișa, jud. Neamț: chimie, P, S, T, V; Nanu Florin, 24 ani, ing., Buzău, str. Stadionului, bl. 100, ap. 13: E; Frinaru Dumitru, 17 ani, elev, Reșița, Aleea Galați, bl. 2, sc. I, et. III, ap. 15: D, V; Nevoe Ravica, 20 ani, și Nevoe Elisabeta, 22 ani, com. Borca, str. Borcut nr. 12, jud. Neamț: D, V; Dinescu Dana, 20 ani, București, sect. 7, str. Tîncani nr. 12, bl. Z23, ap. 50: D, V; Istratze Viorica, 23 ani, Iași, str. Bularga nr. 16, căm. T.M.V., et. III, cam. 89: D, V; Ignat Ionel, 19 ani, operator chimist, Iași, str. Mizil nr. 8, cămin tineret, et. IV, cam. 114: C, P, S, V; Chiper Ana, 30 ani, asist. medicală, Iași, str. Anastasie Panu nr. 20: D, V; Irimescu Dănuț, Craiova, Aleea Il Caracal nr. 3: Fa, V; Șoltuz Doru, 22 ani, maistru, Roman, str. Smirodava bl. D1, ap. 22: P, S, V; Berceanu Veronica, 19 ani, elevă, Galați, str. Mihai Bravu nr. 48: D, V; Manea Giuliano, 18 ani, elev, com. Stoenesti, jud. Olt: filozofie, L, Lb, M, S; Mustățea Aura, 16 ani, Craiova, str. 1 Mai nr. 85: Lb, V; Grebănuș Ioana, 23 ani, prof., com. Miclești, sat Chircești, jud. Vaslui: L, T; Ispas Alexandru, 25 ani, tehnician, București, sect. 4, str. Plutei nr. 2, bl. 33 B, sc. C, ap. 131: turism, M, V; Cojocaru Ion, 22 ani, stud., com. Topolovățul Mare nr. 152, jud. Timiș: D; Onofriesei Costel, 25 ani, tehnician, și Dumitrescu Emil, 24 ani, București, sect. 7, str. Finului nr. 3, of. p. 16: D, Fa, V; Pricop Traian, 22 ani, stud., Iași, complex stud. T. Vladimirescu, căm. T 11, cam 414: A, C, P, Fa, V; Boiangiu Reghina, 18 ani, elevă, com. Teregova, str. Colonia I.F., jud. Caraș-Severin: M, S; Stănescu Alexandru, maistru, com. Potcoava, sat Sinești, jud. Olt: P, V; Andronic Rodica, 18 ani, elevă, com. Borca, jud. Neamț: C, Lb, M, P, V; Paraschiv Marin, 19 ani, electrician, București, sect. 6, cart. Ferentari, str. Radu Constantin, bl. Z 25, sc. D, et. IV, ap. 78: D, Fa, V; Tilișoș Lia, 21 ani, Podu-Turcului, str. Dănceni nr. 114, jud. Bacău: C, M, P, V; Nistoroaea Nelu, 20 ani, elev, com. Vinători, sat Marea Neamț, jud. Neamț: L, P, V; Cîrcu Lenuța, Galați, str. Muzicii nr. 13: D, V; Celea Elena, 17 ani, elevă, București, sect. 5, str. Ghimpași nr. 23, bl. 2, sc. 8, et. V, ap. 248: D, Fa; Crasniac Vasile, 17 ani, elev, Caransebeș, str. Văliaceni nr. 28: M, P, Th; Veleșcu Niculina, 19 ani, elevă, Botoșani, str. Anastasie Panu nr. 11: D, V; Cotos Florina, Borșa, str. Negulescu nr. 70, jud. Maramureș: geografie, P, Fa, V; Florea Miluța, 25 ani, asist. medical, Piatra-Neamț, str. M. Kogălniceanu, bl. J2, sc. E, ap. 65: Lb, P, T, V; Berbec Mariana și Berbec Toader, Iași, str. N. Gane nr. 26: D, V; Popa Lenuța, 22 ani, Rm. Săraț, str. Zorilor nr. 49 A: P, Fa, V; Radu Costel, Slatina, str. Caloianca nr. 11: P, S, V; Bogdan Matei, 19 ani, lăcătuș, com. Tilvești.

anul lor

3 interviuri realizate de Magda MIHĂILESCU și Tita BOTEZ

Ilarion CIOBANU

— La puțin timp după premiera «Pădurii pierdute» te-am întâlnit cam abătut, Ilarion Ciobanu; îmi spuneai atunci că nu se arată nici un film nou la orizont, și iată că acum nu mai prididești cu treburile, cu premierele și post-sincroanele, abia ți-ai făcut o oră liberă pentru această întâlnire.

— Uite așa s-a hotărât într-o bună zi, să fie distribuit în suita de filme polițiste realizate după scenariile lui Titus Popovici și Petre Sălcudeanu: «Cu mâinile curate», «Conspirația» și «Fuga». Trei filme înseamnă activitate, nu glumă, o activitate fără de care aș fi fost un om mort.

— Orice ai zice, să apari pe ecran în două filme, să ai gata încă două, nu este puțin lucru. Deși, dacă ne gândim bine, cam acesta ar trebui să fie ritmul normal de lucru al unei vedete. Oricum, pînă la urmă, '72 nu a fost rău cu tine.

— Și, «coloc peste pupăză», m-am mai și înșurat. Sigur că n-a fost un an rău. Mai pune la socoteală și casa asta frumoasă și liniștită. Și încă ceva. Eu zic că este o bucurie faptul că niște persoane, conducători de reviste, mi-au publicat câteva povestiri, «Tomis», «Argeș», «Cinema». Este o bucurie mică, adică nu, de ce mică? Este minunat să poți comunica cu oamenii.

— Mă înșel eu sau mi se pare că într-o vreme scriai poezii?

— Ei, lasă...

— Te mai gîndești la eroul tău din «Pădurea pierdută»?

— Continuă să-mi placă, nu știu dacă destinul lui a fost dus pînă la capăt, dar să nu mă întrebi cum ar fi trebuit să fie.

— Cum va arăta Mihai Roman în următoarele două filme, în «Conspirația» și «Fuga»?

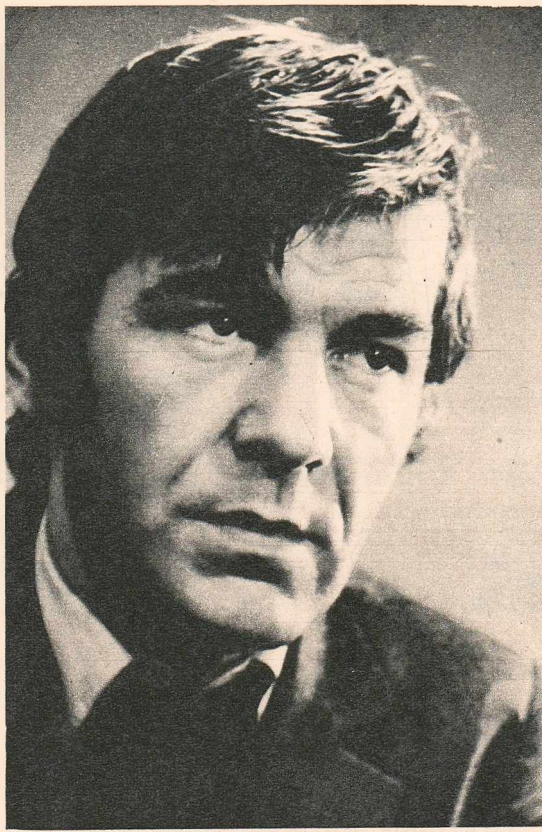
— În «Mâinile curate» era un ucenic în profesia de polițist. În seriile următoare personalitatea lui se împlinește și, în afară de asta, există o mai mare participare la viața lui, la bucuriile și amărăciunile sale. Este un erou comunist care, sint convins, se va întipări în conștiința spectatorilor, mesajul lui uman și politic îi conferă acest drept.

— Toată lumea ți-a remarcat abilitatea cu care ai mînuit pistolul pe ecran. Cum ai dobîndit-o?

— Am fost de câteva ori la poligonul de trageri.

— Ce se întrezărește în 1973?

— Vom trăi și vom vedea.

Cornel COMAN

— Câți ani ai, Cornel Coman?

— 36, nu sînt înșurat, nu am copii.

— Plusul de informații este binevenit, — deși se pare că indiscreția mea te-a supărat — dar trebuie să recunoști că spectatorii care te simpatizează nu știu prea multe despre tine. N-ai fost eroul nici unuia dintre acele reportaje intitulate «Actorii la ei acasă» (sau cam așa ceva), nu ți-a fost admirată fotografia cel puțin trimestrial pe copertele revistelor, nu tu televiziune — toată ziua bună-zia.

— Găsește că este normal să nu fi suscitât prea mult interesul, adevăratul meu debut ca actor de film s-a petrecut acum un an în «Serata».

— Un debut cam tardiv, deși ai mai jucat în vreo zece filme...

— ...ce trec la capitolul «colaborări».

— Spre deosebire de alți autori, regizoarea Malvina Urșianu te-a văzut într-un rol, nu într-o colaborare, într-un rol substanțial dintr-un autentic film politic. Iar filmul ți-a adus mai mult succes (binemeritat zic!) decît teatrul. Crezi că ești mai bun actor de film decît de teatru?

— Sînt actor pur și simplu, nu un actor de «explozie» însă. Și dacă am făcut un lucru bun în film, asta se datorește meseriei pe care o fac în teatru. Ceea ce numești succes se explică mai degrabă prin condiția în sine a filmului. Oamenii se duc mai repede la cinema, oricum, mai mult decît la teatru. Și, evident, devii mai cunoscut, reții mai ușor atenția după un film decît după zece roluri în teatru. Desigur, esențial a fost că am avut norocul să debutez într-un film bun, într-un rol solid construit.

— S-a vorbit despre tine ca despre o apariție, să zicem, modernă, ca despre un actor cu personalitate, căruia «îi ies» scene memorabile. Dealtfel simpatia publicului a fost instantanee, deși nu faci nici un efort spre a-ți atrage publicitatea. Știi că la ancheta «Flacării» ai primit foarte multe scrisori prin care spectatorii te desemnează drept unul dintre actorii lor preferați pe anul 1972.

— Mă bucur, deși nu mă așteptam.

— Deci, pentru publicul tău și pentru cel pe care cred că-l vei mai cîștiga, cum ai defini anul 1972, ce a însemnat el pentru tine?

— Între anul de debut și anii viitori — un an de acumulare, un an în care i-am întâlnit pe Lucian Bratu și Margareta Pogonat în «Drum în penumbră», și am reîntîlnit-o pe Malvina Urșianu în filmul căreia, «Trecătoarele iubiri», filmez alături de Silvia Popovici, George Motoi și Gina Patrîchi.

— Un an de acumulare înseamnă o mare promisiune.

Margareta POGONAT

— Știu că laudele și complimentele te stînjesc, dar nu am încotro, trebuie să-ți reamintesc, că anul acesta croniclele la filmul «Drum în penumbră» s-au întrecut în superlativ la adresa izbînzii dumitale actricești. Monica lui Petru Popescu și Lucian Bratu a justificat, mai bine-zis a împlinit presentimentul care plutește de mai multă vreme în aer, acela că ai fi cea mai bună actriță a noastră de film.

— Cum adică cea mai bună?

— Așa cum auzi, așa cum îi place lumii să spună, simplu, direct, fără explicații. Cum primește interpretul în cauză aceste semne de totală adeziune din partea publicului? Se poate intui locul exact al unui personaj în destinul profesional al unui actor?

— Sincer de tot, fără modestii disimulate cu cochetărie, trebuie să spun că atunci cînd m-am despărțit de Monica aveam conștiința că lăsasem în urmă un lucru făcut serios, cu pasiune și sudoare, că eroina mea, datorită calităților de om adevărat cu care au înzestrat-o autorii, nu va putea fi uitată imediat după ieșirea de la spectacol, dar nu am sperat, nu am sperat niciodată că totul se va termina cu atîtea cuvinte frumoase. Continui să mă gîndesc la ele cu sfială, într-un fel chiar mă stînjesc. Nu știu cum vor fi luate cele ce spun eu acum, nu sînt însă convinsă că realizarea mea a fost una excepțională. Am văzut filmul de atîtea ori, știu cu ochii închiși fiecare mișcare, multe mi le-aș dori altfel acum. Dar eroina nu putea să nu placă, există atîta frumusețe umană, adevăr, cinste, simplitate și demnitate strînse acolo. Publicul a simțit autenticitatea și am verificat asta de-o lungul tuturor întîlnirilor noastre cu spectatorii din Cluj, Reșița, Petroșani, Hațeg, Ploiești, Brașov.

Mi-a fost teamă de atitudinea celor tineri, mă întrebam ce vor putea înțelege băieții și fetele de douăzeci de ani din neînșteț și frămîntările unor oameni de patruzeci? Studenții de la Cluj m-au uimit de-a dreptul prin judecata lor extrem de profundă și printr-o anume curiozitate față de un posibil destin al personajelor. Vai, cît am vorbit despre această Monică! Aproape nedrept de mult dacă ne gîndim la «Zestrea», filmul Letiței Popa, adică la activitatea mea propriu-zisă pe platouri din acest an.

— Din studiourile televiziunii spectacolul de mare succes «Zestrea» a trecut imediat pe «marile platouri», cu toate armele și bagajele. Cum ți s-a părut această experiență?

— Puțin curiosă la început, dar foarte profitabilă pentru un actor.

— Spectatorii care ar dori să te vadă mai des pe scenă se întrebă, cu un soi de invidie la adresa teatrului din Ploiești, dacă nu ai de gînd să te muți la București?

— Să fim realiști. Eu sînt o actriță din familia căreia fiecare teatru are două-trei, și încă foarte bune. Ce să fac în București, să joc Vulpea roșcată la Teatrul «Creangă»?

— Bine, sîntem realiști. Noroc că Ploieștiul este aproape de București.

anurilor

6 interviuri realizate de Sanda FAUR — Fotografii de S. STEINER

Mircea ALBULESCU

— Sper că n-ai nimic împotriva dacă te provoc la această scurtă convorbire cu o frază pe care am mai scris-o cândva aproximativ la fel: anul acesta, lui Mircea Albulescu i s-a oferit în sfârșit prilejul de a ne convinge de «Puterea» și «Adevărul» talentului său.

— Anul '72, ca și '71, '70, ca și ultimii 25 de ani, de când mama mi-a legat cravata de git și m-a împins în lume (dar nu-mi aduc bine aminte dacă a făcut-o sau nu pe ușa principală), a fost un an ciinesc, de frământare, de luptă încrâncenată, de speranță și iar de luptă. Dacă a fost ceva care să-l deosebească, aceasta se datorează nu mie, ci spectatorilor.

— Eu aș zice să fi început, mai diplomat, cu regizorii. Cu regizorul care ți-a dat rolul și ocazia de a-ți sufla minicile și a ne arăta ce ești în stare: într-un film politic de asemenea forță. Cu scenaristul: un erou comunist de anvergura, nuanțele, subtilitatea și dramatismul lui Pavel Stoian, un erou care să sintetizeze și să evoce o întreagă epocă, nu ne este oferit de filmul românesc chiar în toate zilele. Dumneata te-ai aflat față în față cu un titan și, n-am ce spune, i-ai ținut admirabil piept.

— Înțeleg că vrei să vorbim de toamna lui '70: atunci m-a abordat Manole Marcus pentru rolul lui Pavel Stoian. '72 a fost anul examenului cel mare, anul spectatorilor, cum am mai zis. Iar rostul fiecărui examen este, cum se știe, să iei după aceea munca de la capăt, cu pretenții și mai mari din partea examinerilor.

— Am priceput și am notat: Albulescu rîvnește la un nou an ciinesc, de frământare, de luptă încrâncenată; adică la un nou mare. Poate chiar din nou la rolul unui erou comunist. Poate din nou la un film politic, genul de artă care preocupă la ora aceasta conștiințele dintre cele mai lucide și angajate ale lumii.

— Nu doresc aceasta numai pentru mine. '72 a fost anul în care s-a dovedit că problemele critice ale cinematografului românesc stau în spatele aparatului de filmat și nu în fața lui. '72 e un an foarte important pentru că actorii—și dă-mi voie să enumăr câțiva dintre ei: pe Besoiu, Amza Pellea, Margareta Pogonat, Cornel Coman, Cotescu, Lazăr Vrabie—au pus mina pe putere, aducând și în film unul dintre atuurile care au făcut ca teatrul românesc să fie recunoscut ca o forță în întreaga lume: arta actorului. Este anul care a dat o măsură ce nu va putea fi ignorată și care creează responsabilități grave. Un asemenea grup valoros de actori—cum nu au multe cinematografului—obligă imens. Mai ales pentru că actorul e, fatalmente, un element perisabil: trebuie folosit bine azi, aici, acum. Factorul timp operează, cum se știe, ireversibil în viața unui actor.

— În viața oricui, Mircea Albulescu, consolează-te.

Lazăr VRABIE

— Anul acesta, stimate Lazăr Vrabie, ai reintrat cu forță în filmul românesc: prin ușile pe care ți le-au deschis larg «Puterea» și «Adevărul». Ne-ai făcut pe toți să regretăm niște ani care au trecut cam degeaba.

— Te referi la absența mea din cinematografie, cred, pentru că cu teatrul am avut relații mai strinse și mai continue, chiar dacă nu de prea mare strălucire. Da, am lipsit din film din 1966, de la «Castelani». Într-un articol al lui Titus Popovici apărut în revista «Cinema», și în care făcea o strălucită analiză a problemelor cinematografului noastre, autorul întreba și el — citez, firește, din memorie: «Cine răspunde de faptul că Lazăr Vrabie nu a mai avut, de la «Valurile Dunării» pînă la «Puterea» și «Adevărul», un rol pe măsura forțelor lui?» Eu aș răspunde că, din nefericire, nu răspunde nimeni. Și că din fericire răspundem noi toți. Adică și eu. Anul '71, în care am lucrat la filmul lui Titus Popovici și Manole Marcus, a compensat pentru mine, ca actor, anii de tăcere. De așteptare. De așteptare plină de răbdare și încredere: mai ales în Titus Popovici.

— De ce anume în Titus Popovici?

— Cunoșteam ideile lui Titus pentru acest film, am cunoscut prima variantă a scenariului,—scrisă cu trei ani înaintea ultimei — i-am urmărit căutările, frământările și exigențele lui imense, explicabile de vreme ce filmul încerca o sinteză dialectică a dezvoltării societății noastre din ultimele decenii. Știam că scrie rolul colonelului Olariu pentru mine și l-am așteptat, cum îți spuneam, cu neclintită încredere și răbdare. — Iar așteptările s-au împlinit în '71. Dar ce a însemnat pentru dumneata anul pe care îl încheiem acum?

— Anul '72 a fost cel în care «Puterea» și «Adevărul» a ajuns în fața publicului: deci anul culegerii roadelor. Dar și anul artistic în care am semănat: regizorii au reînceput să mă vadă, să mă solicite. Primii au fost din nou, firește, scenaristul Titus Popovici și regizorul Manole Marcus, care mi-au încredințat în «Conspirația» (din serialul început cu filmul «Cu miinile curate») un așa-zis rol mic, care cred că va fi mare pe peliculă. Teoria după care nu există roluri mari sau mici nu mă convinge deloc, dar consider totuși că valoarea nu e dată de întinderea partiturii ci de modul—pregnant, puternic ori dimpativ, insignifiant—în care e scrisă.

— După câte știam, ai totuși și un rol de «mare întindere»: astă-vară ai filmat parcă în deltă, în «Ostrovul lupilor».

— Da, e un film pentru copii, un scenariu realizat după romanul lui Petre Luscoș de Geta Tarnovski și în regia lui Gh. Nagy. Sint de astă dată maior de miliție.

— Se pare că dumneata ai vocația hainei militare: și în «Puterea» și «Adevărul», și în filmul de televiziune «Haina de piele», iar acum și în «Ostrovul...».

— Ca să te convingi cât sint de dispus să-mi contrazic destulul artistic,—deși știi bine că nu sint rolurile sub actor, ci actorul sub roluri!—te anunț că-l voi interpreta pe Ipsilanti în foarte interesanta piesă a lui Mihnea Gheorghiu, «Zodia taurului».

Florin PIERSIC

— Anul 1972? Stai să mă gîndesc cum a fost... Parcă la fel cu toți ceilalți... Adică prins pînă peste cap. Adică gonind cu sufletul la gură între Buftea, teatru și televiziune. Adică dormind uneori patru ore pe noapte. Sau nedormind deloc: cine poate așipi într-o mașină care gonește ca tu să ajungi la 7 dimineața la filmări și în alta ca să sosești la 7 seara la teatru?! Un an în care am murit adesea de oboseală și am fost fericit că mor de oboseală și că joc, într-o singură duminică, și în «Coana Chirița», și în «Oameni și șoareci», și în «Dulcea posare a tinereții»: adică piese una și una... Ah, să nu uit, era să mor chiar și de-a binelea: într-o scenă din filmul lui Mircea Drăgan—in care am un rolșor, un marinăr străin (dar nu mi-a scris oare, în studenție, profesoara mea Dina Cocea pe o poză: «Dragă Piersic, în rolurile mici se cunoaște actorul mare»), un rol care l-am făcut cu mare plăcere și nu numai pentru că l-am lucrat cu Drăgan—intr-o scenă din acest film era să mă asfixiez pe un vapor cuprins de flăcări...

— Ai scăpat, slavă Domnului, viu și nevătămat, cum se vede. Ca să-l poți crea în grai ardelenesc, ca la mama acasă, pe acest Tit-Liviu Henția—personaj colorat-amuzant și tragic totodată, din piesa lui Everac «Un fluture pe lampă»; ca să-ți poți continua repetițiile cu Esrig la «Furtuna» de Shakespeare...

— Și îți inchipui cu câtă voluptate: n-am mai lucrat cu Esrig din timpul studenției noastre comune, de la «Vicleniile lui Scapin». Am scăpat ca să pot interpreta la timp, și cu toată forța pe care o merită un asemenea erou cu aură de legendă, pe Tudor Vladimirescu din «Zodia taurului» de Mihnea Gheorghiu, pe care-l repetăm acum cu mare interes sub îndrumarea regizorului Mihai Berechet; și ca să pot da viață, pe micul ecran, unui personaj captivant (din piesa italiană «A cui e vina?»), Gino, un șomer neajutorat și cu sufletul plin de revoltă, un pur din familia de spirit a prințului Mișkin.

— Sper că nu te-ai mulțumit anul acesta să ne sperii, în materie de film, cu pseudoasfixierea dumitale. Ori cu «Aventurile la Marea Neagră»...

— M-am străduit să urc în grad, liniștește-te. Dacă în «Tunelul» am fost simplu soldat iar în «Aventuri...» căpitan de contrainformație, te anunț că am reușit să ajung în «Parașutiștii» locotenent-colonel, tot cu ajutorul regizorului Dinu Cocea. Care mă urmărește în permanență cu un ochi plin de atenție și grijă.

— Și care-ți pregătește, desigur, un viitor rol de general...

— Nu am ambiții ierarhice atât de mari. «Parașutiștii» va fi un film de investigație psihologică, un rol alcătuit din tăceri, din priviri grele, din stări de spirit bine stăpînite. Ambițiile mele nu sint, repet, de natură... ierarhică, ele se îndreaptă în altă direcție. Mi-aș dori ca eroii pe care-i interpretez să fie adevărați, puternici, umani, să fie realmente de azi, de aici, de la noi, să emane forță și încredere în viață. Mi-aș dori ca filmele și piesele în care joc să placă, să emoționeze, să plece omul din sală cu sufletul mai bun și cu cugetul mai pur, cu mai multă poftă de muncă, da, da, de muncă și de viață.

— Frumos tot ce-mi declari, Florin Piersic. Dar spune-mi, te rog, ce nu ți-a plăcut în '72?

— Faptul că l-am pierdut, definitiv, pe Ciprian Porumbescu. Asta nu înseamnă că nu-i doresc din toată inima lui Vitanid să-i iasă bine filmul.

— Dar dumitale ce-ți dorești pentru noul an?

— Să-mi meargă bine. Am eu presimțirea că acest an '73, în care împlinesc 37 de ani,—decî în care cifrele se joacă în mod fast, sper, pentru mine—va fi anul meu cel mai bun.

Marcela RUSU

— Ce-a însemnat anul acesta pentru dumneata, tovarășă Marcela Rusu? Întrebarea e formulată, îți dai seama, pentru nevoile interviului, pentru că eu, și nu numai eu, știm foarte bine ce lovituri artistice ai dat în acest an...

— *Aș putea să-ți răspund: consider că a fost cel mai important an al carierei mele artistice. Și nu aș greși. Dar aș prefera să încep altfel: a fost un an în care am jucat seară de seară, iar duminica câte două spectacole. A fost un an în care la nici unul dintre spectacolele în care am jucat nu a existat un scaun neocupat în sală. Mă întreb ce-și poate dori mai mult un actor...*

— Roluri care să merite a fi jucate seară de seară. Și succese pe măsura lor.

— *Cu riscul de a părea lipsită de modestie, trebuie să spun că le-am avut: și pe unele, și pe celelalte. Nu uita că în stagiunea trecută m-am întâlnit cu unul dintre cele mai importante roluri ale dramaturgiei universale, «Mutter Courage» al lui Brecht, și că mulți au zîmbit la început, nedumeriți, sceptici, speriați chiar, la ideea acestei distribuiri. Eu i-am înțeles: rolul a fost jucat pînă acum întotdeauna de actrițe mari, dar toate bine trecute de o anumită vîrstă, iar înfățișarea mea nu trimitea pe nimeni cu gîndul la această mamă a trei copii, căreia îi mor toți trei pe drumurile tragice ale războaielor secolului 17, iar ea trebuie să comunice toate aceste întâmplări sfișietoare cîntînd... Rolul e o osîndă pentru un actor, nu te lasă o clipă să respiri, să-l uiți, să ieși din pielea personajului; dar îți dă satisfacții imense. Publicul simte și îți recunoaște dăruirea, și e oare puțin lucru să faci un spectacol Brecht la care să se îmbulzească tineretul, la care să găsești cu greu un bilet?*

— Și după serile de consumantă dramă brechtiană trebuia să treci, cu dezinvoltură, la serile de suculentă comedie satirică...

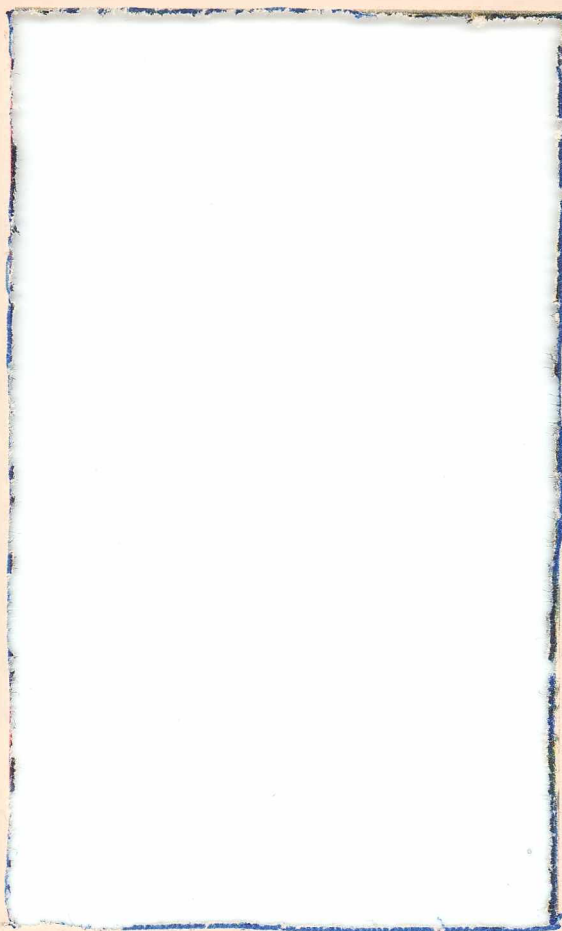
— *Tocmai acest lucru voiam să ți-l spun: al doilea eveniment al anului artistic a fost, pentru mine, comedia lui Aurel Baranga, «Interesul general», în care rolul e savuros și în care jocul este o adevărată destindere, o bucurie, dublată în permanență de un ris interior. Și în direcția dramei, și în cea a comediei, am circulat deci pe teritoriile unei dramaturgii angajate, militante, cu reale adîncimi ideologice și cu eficiență formativă.*

— Și anul se încheie, dacă nu mă înșel, cu o altă premieră a lui Aurel Baranga, la Teatrul «Ion Văsilescu».

— *Cu reluarea unui mai vechi succes, «Fii cuminte, Cristofor!»*, în care voi avea însă un alt partener, talentatul meu coleg Dem. Rădulescu, care folosește de astă dată—veți vedea—alte mijloace decît cele cunoscute dar, vă asigur, cu egală eficiență și cu egal farmec scenic.

— Ce îți dorești, ce să-ți dorim pentru noul an?

— *Sănătate. Să-mi pot duce și anul acesta munca cu aceeași forță și prezență scenică.*

Vasilica TASTAMAN

— Dumneata ne-ai rezervat anul acesta marea surpriză—sau, mă rog, ai oferit-o celor care nu se așteptau la ea, iar eu nu mă număr printre aceștia. Ai demonstrat, în «După cădere» de Arthur Miller, că Vasilica Tastaman nu e numai o actriță de comedie, fie ea și plină de nerv scenic, de haz și de cuceritoare naturalețe. Ci și o actriță a marilor partituri dramatice, cu adînci rezonanțe sociale. Ai demonstrat—cu un singur spectacol, de fapt cu un singur act dintr-un spectacol—că poți face infinit mai mult ca pînă acum, că poți atinge marile vibrații tragice.

— Pentru că eu știu să aștept: cu răbdare. Pentru că știu să înfrunt prejudecățile și modul rigid al oamenilor de a mă vedea: cu optimism. Pentru că știu să trec (cu seninătate!) peste ani—pot fi chiar șase!—în care să nu joc decît fleacuri. Pentru că aștept, cu încredere, să mi se ceară: nu știu să bat, nu am bătut în viața mea la ușa unui director pentru a cere un rol.

— Nu sînt convinsă că e tactica artistică cea mai fericită: anii trec totuși și ce se poate face astăzi pe scenă nu poate fi deloc lăsat pe mline! Dar iată că pînă la urmă ți s-a cerut să joci acest mare rol.

— *Din păcate, nu pe scena teatrului meu, Teatrul de comedie, și spun lucrul acesta cu amărăciune: aici aștept zadarnic de ani de zile să arăt ce pot, să mi se încredințeze o partitură mai importantă... Ideea de a juca în piesa lui Miller a fost a lui Ion Marinescu, iar curajul de a-mi încredința rolul, al conducerii Teatrului mic. Lor trebuie să le mulțumesc.*

— Iar ei, dumitale... Să vorbim însă acum de anul dumitale cinematografic: și aici pregătești vreo mare lovitură?

— *Nu-mi dau seama. E, în orice caz, un an foarte plin. Trei filme, trei roluri de mare întindere și extrem de deosebite între ele, care mă solicită fiecare în altă direcție. În «Păcală»—filmul lui Geo Saizescu—sînt nevasta pădurarului Mihăilescu Brăila, dar mă iubește grozav însuși Păcală...*

— Care e Papaiani, firește...

— *Sigur că da. În «Dragostea începe vineri», o comedie a lui Virgil Calotescu, în care îi am de parteneri și pe Liviu Ciulei, și pe Virgil Ogășanu, sînt o candidată la «Stea fără nume» care nu izbutește să treacă, sărăcuța, la o treia etapă și tot filmul plînge, suferă și cîntă. Iar în «Veronica» Elisabetei Bostan sînt Vulpea, da, am o mască de vulpe, mișcări feline și sînt o cochetă cu umbreluță și reviste de modă în mînă, și trec prin vreo două fabule celebre, și cînt tot timpul, cu vocea mea adevărată... Rolul e grozav, îmi place cel mai tare din ce-am făcut pe ecran.*

— Deci pășim cu încredere în '73?

— Pășim...

Mariana MIHUȚ

— Presupun că despărțirea n-a fost ușoară, Mariana Mihuț... N-a fost însă nici trădătoare, pentru că, vorba cunoscută: trădare-trădare, dar am știut-o și noi, spectatorii, și am consimțit cu toții, ca să zic așa.

— *N-a fost ușoară, e adevărat: mi-a fost bine la Teatrul Giulești, acolo am învățat să joc și am și jucat mult în cei șapte ani. Dar gîndește-te: să fii angajată într-o trupă prestigioasă cum e cea a Teatrului «Bulandra», să te afli dintr-odată în mijlocul atîtor actori de primă mînă și să joci alături de ei, spune-mi, cine ar fi putut rezista la o asemenea înaltă tentație? Da, anul acesta înseamnă pentru mine în primul rînd pasul făcut pe scena Teatrului «Bulandra».*

— Pas făcut cu dreptul, nu poți să mă contrazici. Parcă trei premiere din prima stagiune, dacă nu mă înșel?

— *Două: «Mincinosul» de Goldoni și «Valentin și Valentina» de Roșcin. Și în ambele m-am reîntîlnit cu Florian Pittiș, un partener cu care se colaborează perfect, cu care mă simt admirabil pe scenă.*

— El—juvenil, înflăcărat și plin de vioiciune comică; dumneata—ingenuă plină de alinturi și candori fragede.

— *Dac-ai ști cît de puternic îmi displace categorisirea aceasta, cît de tare mă îndispune. Chiar cînd e formulată cu atîta bunăvoință, cum o faci dumneata. Abia aștept să am 40 de ani și să trec la compoziție, să dovedesc că pot să fac și altceva.*

— Din fericire, mai ai mult de așteptat pînă atunci. Iar noi, sincer vorbind, n-avem neapărat nevoie de alte dovezi: te credem pe cuvînt. Dar, te rog frumos, Mariana Mihuț, să nu uiți din bilanțul acestui an musical-ul «Bună seara, domnule Wilde», de pe scena Teatrului «Nottara»... — *Cum o să-l uit! L-am jucat cu imensă plăcere. Deși n-am nici voce, nici studii de balet, iar pe scenă a trebuit și să cînt, și să dansez. Mi-a plăcut de mine, zău, că am avut îndrăzneală să atac un gen nou, pe o scenă nouă, cu parteneri noi.*

— Te asigur că dacă nu ai fi reușit nu te-ar mai fi încîntat atît de puternic cutezanțele: ale celor ce te-au distribuit, ale dumitale... În film, pași la fel de importanți?

— *Din păcate, aici nu mă pot lăuda c-am realizat mare lucru: doar nevasta lui Cotescu, perceptorul din «Păcală». Dar aș vrea să-ți spun că tot ce am muncit în acest an—ca și în mulți din cei care au trecut—a fost, undeva, în adînc, căpțușit de nemulțumirea surdă că n-am făcut tot ce puteam face, că rămîn de prea multe ori la suprafața mea, că nu mă cheltui încă în întregime, că nu fac atîta cît aș dori. În piese bogate, cutezătoare, puternice, angajate. Și dacă m-ai întreba ce mi-aș dori pentru '73—e momentul, parcă, al unei asemenea întrebări—ți-aș spune: vreau să joc mult, să joc bine. Vreau să nu am timp liber și să mă plîng intruna că sînt obosită. Vreau să te conving și pe dumneata că sînt și altceva decît o ingenuă rotofeie plină de candori...*

— Bine, Mariana Mihuț, s-a făcut: eu sînt gata să te văd pînă și în rolul unei Mata Hari... Îmi și pregătesc aplauzele, dacă asta îți dă curaj.

Primele tramvaie cu cai.

VINE TRAMVAIUL — DEJUGATUL INTERZIS

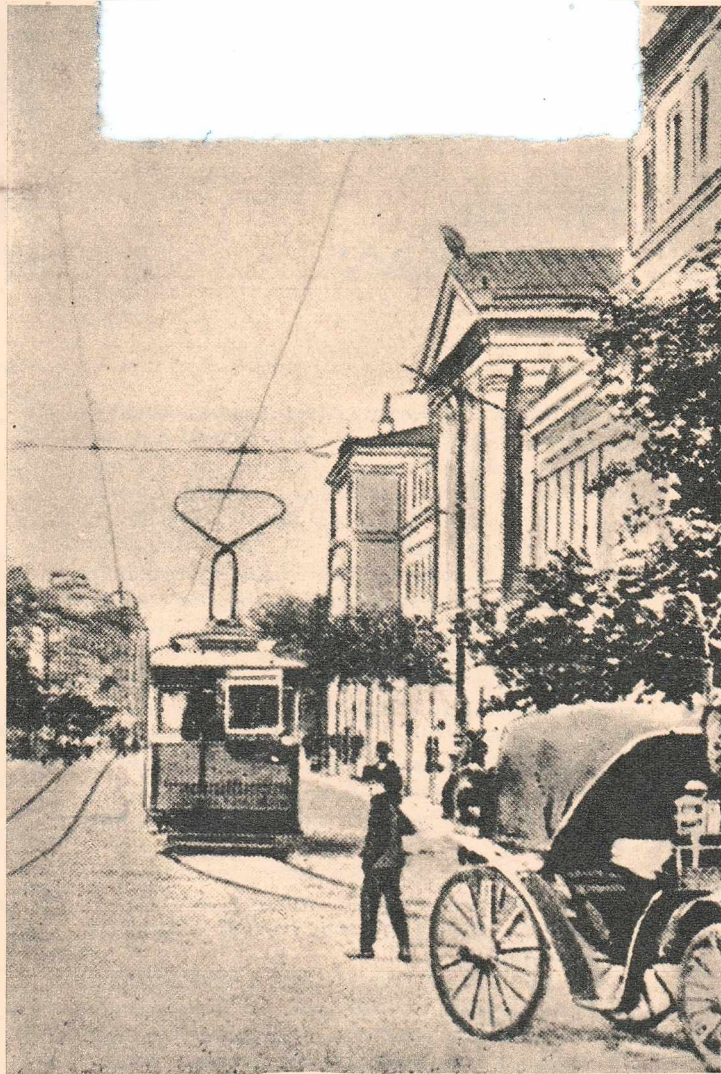
Bătrînul tramvai bucureștean împlinește o sută de ani. Se cuvine să-l întâmpinăm cu flori. Să uităm, măcar zilele acestea, blestemele cu care-l așteptăm adesea în stații și să-i urăm cu sinceritate: «La mulți ani!» și «La mai mare!», adică să-l vedem pe toate liniile numai sub forma celor șase garnituri lansate de curînd: silențios, articulat cu trei compartimente, capabil să facă chiar și o sută de kilometri pe oră și să ducă cite 276 de călători.

Principalele etape de progres prin care a trecut bravul tramvai au fost următoarele: În vara anului 1871, primăria Capitalei a încheiat un contract cu dumealul, Mervée Slade, «pentru facerea lucrărilor trebuitoare înființării drumului de fier american, de-î zice tramvai». Contractul cerea ca «trăsuri- rite ce vor circula pe drumul de fier să aibă arcuri, să fie luminate noaptea, să stea închise cu sticlă pe timpul iernii și să fie trase de unul sau de doi cai». La 28 decembrie 1872 s-a dat în exploatare prima linie, pe traseul: Podul Tîrgului din Afară (Moșilor) — Podul Tîrgoviștei (Griviței), deci de la Sf. Gheorghe la Gara de Nord. Circulaul pe aceasta linie șapte vagoane «cuprinzătoare de cite zece locuri fiecare». Ce eveniment! Cîtă emoție pe bucureșteni! Mai ales că înaintea inaugurării ziarele au publicat un anunț de mare spaimă, lipit sub formă de afiș și pe garduri! «Pentru că în curînd se pune în mișcare tramvaiul, se face cunoscut tuturor că de pe acum dejugatul boilor pe linii este cu desăvîrșire oprit, că din contră, se pot întîmpla nenorociri... și chiar oamenii să se abată din calea tramvaiului cînd acesta merge pe șine...».

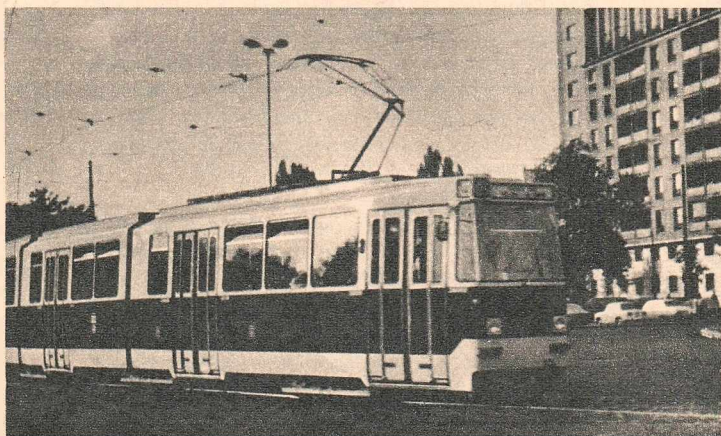
La 9 decembrie 1894 și-a făcut apariția primul tramvai electric — pe linia Obor-Cotroceni. La data aceea, tramvaiul cu cai prezenta cu mîndrie bucureștenilor următorul bilanț: 1 302 vagoane în circulație; 345 cai de ham; 285 203 călători transportați anual. Tramvaiul electric a înlocuit treptat pe cel cu cai, dar schimbul n-a mers prea ușor. În 1928 mai erau în București 6 km linii neelectrificate (6 000 000 de călători anual), față de 58 km linii electrificate (95 000 000 de călători).

În 1925 s-au construit prima dată în țara tramvaie.

La începutul anului 1944 circulau în București 841 de vagoane de tramvai, pe 143 km de linii. Astăzi avem 300 km de linii. Tramvaiele, troleibuzele și autobuzele care circulă în prezent în Capitală (circa 4000 de vehicule) transportă peste un miliard de călători pe an.

Primul tramvai electric.

Silențiosul, rapidul și articulatul tramvai tip 1972 (trei vagoane cuplate, 276 de locuri).

cititori căt-re cititori

(Urmare din pag. 34)

jud. Gorj: L. P. S. Fa. V; *Mikianix Robert*, 20 ani, elev, com. Mănăstirea Neamț, jud. Neamț; L. M. P. S. T. Fa. V; *Kellerman Iuliana*, 20 ani, coafeză, și *Kellerman Any*, 18 ani, elevă, Vișeu de Sus, str. Tîbulesului nr. 10, jud. Maramureș; D. V; *Ștefănescu Mariana*, 19 ani, elevă, București, sect. 5, Berceni-Sud, str. Someșul Cald nr. 4, bl. O2, sc. 2, ap. 61; D. Fa. V; *Bogdan Nicolae*, 18 ani, elev, Sibiu, str. Tîglarilor, bl. B6, sc. A, et. II, ap. 10; M. P. T; *Ghinea Ion George*, 21 ani, stud., com. Godeni, sat. Cotești nr. 243, jud. Argeș; artă fotografică, A. L. M. V; *Creangă Mariana*, 17 ani, elevă, București, sect. IV, bd. Ion Șulea nr. 59-67, bl. H4, sc. III, et. IX, ap. 135; D; *Ghibănescu Paul*, 19 ani, laș, str. Stejar nr. 58, bl. T1, sc. A, et. IV, ap. 17; D. Fa. V; *Petrin Iadranca*, 17 ani, elevă, Reșița, bd. 23 August, bl. 22, ap. 3; Lb. M. P. V; *Rășchitar Marilena*, 17 ani, elevă, lași, str. Valea Lupului nr. 48; M. S. V; *Urse Stanca*, 20 ani, S.M.A. Padina, jud. Buzău; geologie, V; *Tirlea Maria*, 20 ani, învățătoare, com. Sig. sat Tusa nr. 243, jud. Sălaj; D. Fa. V; *Kiss Rosemary*, 16 ani, elevă, Cluj, str. Petofi nr. 44-46; Lb. P. T. V; *Haiduc Valentin*, Dej, str. N. Iorga nr. 5, jud. Cluj; P; *Buia Neli*, 20 ani, contabilă, Craiova, str. 13 Septembrie nr. 23; C. L. P. V; *Cosma Mariana*, 18 ani, elevă, com. Fildu de Jos nr. 99, jud. Sălaj; M. P. T. V; *Grebă Eugenia*, 18 ani, elevă, com. Var nr. 22, jud. Sălaj; M. P. T. V; *Iorgu Georgeta*, 25 ani, prof., Constanța, str. Ion Adam nr. 26, of. p. 9; matematică, P. V; *Voica Elena*, elevă, com. Tătărăni, sat. Griboiu, jud. Dimbovița; P. V; *Giura Emilia*, 16 ani, elevă, București, sect. 3, str. Cugir nr. 12; S. V; *Ștefan Florian*, Giurgiu, șos. Alexandriei, bl. A3, et. III, ap. 14; D; *Ionescu Cătălina*, 19 ani, elevă, Constanța, str. Mărăști nr. 26; D; *Drăgan Ciprian*, Tg. Ocna, str. Măgura nr. 25, jud. Bacău; V; *Mușac Constantin*, lași, str. Dr. Savini nr. 8, bl. H4, sc. A, et. II, ap. 1, micro III Tătărăși; V; *Epuras Marin*, 18 ani, elev, Brăila, str. Vidin nr. 256; D; *Bădărău Elena*, 20 ani, și *Chiriac Mariana*, 20 ani, profesoare, com. Pungești, jud. Vaslui; P. S. V; *Mihăes Francesca*, 22 ani, lași, str. Republicii nr. 30, sc. C, et. II, ap. 2; D. Fa. V; *Fiș Gheorghe*, 18 ani, com. Săvișin, sat. Căprioara, jud. Arad; P. S; *Florescu Mariana*, 18 ani, elevă, Brănești, str. Republicii nr. 461, jud. Dimbovița; P. V; *Deleliu Daniela*, 18 ani, Foșani, str. Lupeni, bl. B2, sc. I, et. III, ap. 20; V; *Mateescu Lucia Liliana*, 24 ani, desenator tehnic, Pitești, str. Brădet nr. 22; P. Th. V; *Ponate Mioara*, 18 ani, elevă, Tecuci, str. Puțului nr. 6 bis; P. V; *Motan Ionel*, 21 ani, Giurgiu, bd. C.F.R. nr. 59; D. V; *Tastaman Vasilica*, 18 ani, Foșani, str. Pandurilor nr. 143; V; *Marian Marian*, 22 ani, stud., Brașov, căm. stud. 4, complex Memorandumului; D; *Voicu Laurențiu*, 16 ani, elev, București, sect. 6, str. Jiriau nr. 15 A; D. V; *Boca Virgil*, 18 ani, Brăila, str. Oituz nr. 14; P. V; *Danici Ionel*, 18 ani, Brăila, str. Albeii nr. 1; P. V; *Săbiuță Viarica*, 20 ani, funcționară, com. Fintinele, jud. Suceava; D; *Fănuță Ani*, 18 ani, Foșani, str. Birsei, bl. H6, sc. 2, et. IV, ap. 45; Fa. V; *Șușu Ana*, stud., Galați, str. Parcului nr. 4, căm. stud. nr. 1; D. V; *Durlea Mariana*, 17 ani, elevă, Tîrgoviște, Aleea Trandafirilor, bl. P2, sc. A, et. IV, ap. 18; P. V; *Lungu Gheorghe*, electrician, com. Marginea, str. Geromică nr. 520, jud. Suceava; P. T. V; *Bădiță George*, 19 ani, elev, Mangalia-Sud, str. Rozelor nr. 2, bl. B, et. IV, ap. 25; Fa. V; *Cristea George Eduard*, 20 ani, pictor-grafician, Cluj, str. Hateg, bl. lamă G, sc. 1, et. I, ap. 6; M. P. T; *Cernat C. Maria*, 19 ani, elevă, com. Măgurești, sat Valea Arinilor, jud. Bacău; D. Fa. V; *Costea Marin*, 24 ani, contabil, Slatina, str. Streharești nr. 88; C. M. V; *Petrilă Anda*, 17 ani, elevă, lași, șos. Galata nr. 5 bis; P. Fa. V; *Ștefu Mirela*, 19 ani, *Stăte Cerasela*, 20 ani, și *Flora Dănița*, 20 ani, Foșani, str. Mare a Unirii nr. 333; P. Fa. V; *Munteanu Mariana*, 24 ani, București, sect. 7, str. Chilia Veche nr. 5, cart. Drumul Taberei, bl. TD 17, sc. 1, et. IV, ap. 25; C. L; *Dragomir Tincuța*, elevă, Galați, micro 17, bl. B5, sc. 3, ap. 52; M. S. Fa. V; *Simionescu Aurelia*, 30 ani, București, sect. 4, str. Traian nr. 102; P. V; *Sava Lucia*, 16 ani, elevă, Buzău, str. Dorobanți nr. 98; D. Fa. V; *Turda Radu Dumitru*, Satu Mare, str. Uzinei nr. 21, bl. A, ap. 47; P. S. V; *Stan Tatiana*, 19 ani, elevă, București, Cal. Șerban Vodă nr. 280, sect. 5, of. 28; M. P. V; *Ignat Sorin*, 20 ani, planificator, Brașov, str. Săcelelor nr. 24; D. V; *Pasmagiu Nuți*, 16 ani, elevă, Buzău, str. Săbanelor nr. 8; Ft. P. Fa. V; *Magda Magdalena*, 16 ani, elevă, Tg. Ocna, str. Măgura nr. 27, jud. Bacău; V; *Pogea Liviu*, Sibiu, str. M. Sebastian nr. 13; M. P. V; *Mohaci Didu*, 19 ani, Sibiu, Calea Dumbrăvii nr. 45; M. P. V; *Condrea Ligia*, 19 ani, elevă, com. Turcoaia, jud. Tulcea; D. Fa. V; *Ursu Mariana*, muncitoare, lași, Șos. Tușora nr. 16, bl. D1, sc. B, et. I, ap. 7; P. V. *Tarcău Elena*, 50 ani, învățătoare, Ploiești, str. Partizani nr. 26; logică, psihologie; *Andrei Elena*, 20 ani, vînzătoare, com. Vișani, jud. Brăila; P. Fa; *Calistru Mioara*, 17 ani, elevă, Fălcieni, str. I. Dragoslav nr. 22; C. Lb. M. T. Fa; *Paraschiv Chivuța*, 19 ani, elevă, Boldesti-Scăeni, str. Perilor nr. 9, jud. Prahova; P; *Crintea Neculai*, 25 ani, oțelar, Brăila, str. Militară nr. 9; etică, matematică, E. Lb. P; *Glăvan Nicuța*, 20 ani, educatoare, Galați, Tîglinea II, str. Constructorilor, bl. E1, sc. II, et. III, ap. 35; D; *Turcu Sabina*, 20 ani, operatoare, Buzău, str. Crinului nr. 4; T. V; *Ilioi Gheorghe*, 18 ani, Lugoj, str. St.O. Iosif, nr. 4, bl. A, sc. C, et. III, ap. 16; D. V; *Băltoi Doina*, 17 ani, elevă, Fălcieni, str. 6 Martie nr. 30; D. V.

E Nr. 1 (917)

CUPON
DE PARTICIPARE
«CITITORI CĂTRE CITITORI»

COTIDIAN

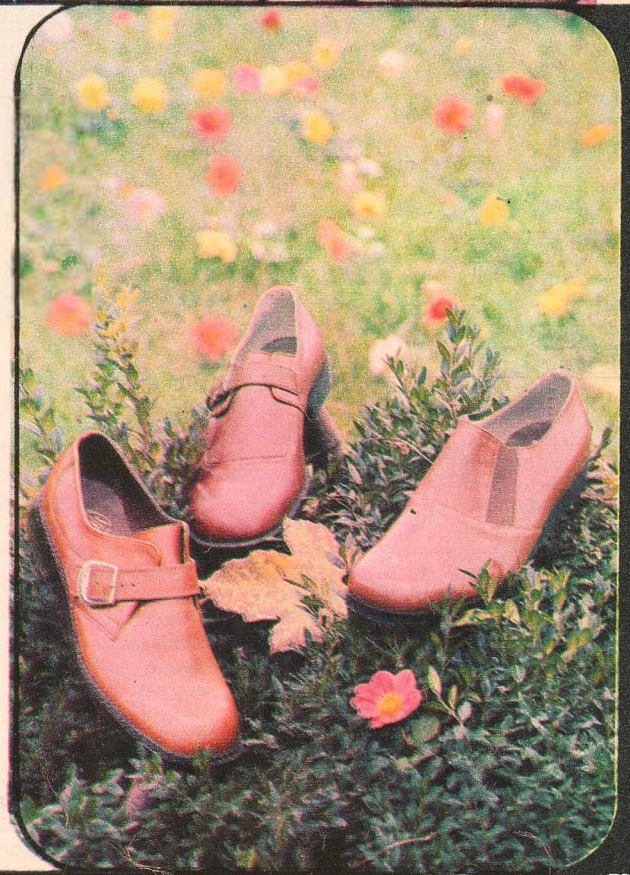
«COTIDIAN» este marca de fabrică și în același timp cartea de vizită a Fabricii de pielărie și încălțăminte «PARTIZANUL»-Bacău, care dispune de două tăbăcării moderne de prelucrare a pieilor și o secție de încălțăminte de pe benzile căreia ies modernii, rezistenții și eleganții pantofi pentru bărbați și adolescenți, ghete și bocanci, sandale și încălțăminte tip «Baby», papucii pentru gimnastică și cizmele de protecție — din piele și înlocuitori (pvc pe suport textil), cu talpă din cauciuc și de bovine.

«Fibrotexul» — realizarea de ultimă oră a fabricii — reprezintă un înlocuitor al călpii pe bază de fibre celulozice, obținut în una dintre secțiile intrate recent în funcțiune, prima de acest gen din țară și printre puținele din Europa.

Problema înlocuitorilor de talpă în industria încălțăminte este aici rezolvată cu seriozitate, fapt care a făcut ca două firme din R.F.G. și Austria, pe lângă comenzile pentru pantofi din piele, să se intereseze special de acest nou produs.

«COTIDIAN» înseamnă corelarea fericită a patru elemente — materie primă de calitate, creații ingenioase, automatizare și conștiințiozitate profesională, factori indispensabili realizării unor produse de calitate.

«În orice pereche de pantofi, cumpărătorul trebuie să vadă, în primul rând, munca de creație a 100 de oameni. E de ajuns ca unul singur dintre aceștia să nu se racordeze la intențiile celorlalți, ca rebutul să fie asigurat. Or, noi ne străduim zilnic să facem să dispară acest cuvânt din limbajul nostru» — e de părere inginerul Dan Pricop, directorul fabricii «PARTIZANUL»

POLITIA ÎN PERSOANĂ...

— UN SCANDAL AL CĂRUI ECOU A RĂSUNAT MULT DINCOLO DE LYON —

Ar fi putut rămâne o banală afacere de proxenetism, ca multe altele întâlnite în coloanele «faptelor diverse» ale presei occidentale. Dar iată că ceea ce s-a dezvăluit la Lyon, în luna august, ține afișul presei franceze de atunci încoace, indignând, «înfierbîntînd spiritele», revoltînd opinia publică — și nu numai în acest al doilea oraș, ca mărime, al Franței. Pentru că, prin implicațiile sale a devenit un veritabil scandal.

...Șuieratul unui glonț a precedat furtuna care avea să se abată asupra clădirii sobre din Rue de Vauban, zdruncinînd din temelii prestigiul instituției al cărui sediu se află aci și care pînă atunci inspirase respect. Într-un bar deocheat din Neville-sur-Ain — Fetich's Club — un tînăr traficant de țigări, Robert Hehlen, este împușcat de frații Sorba, care-l transportă apoi pînă la ușa serviciului de chirurgie din Bourg-en-Bresse, abandonîndu-l acolo. Jandarmii își încep ancheta, dar după ce află numele făptașilor — care le sînt dealfel cunoscuți ca doi proxeneți notorii — încep să fie jenați de intervenția prea puțin delicată a comisarului Javilliey de la Siguranța din Lyon, care încearcă să impună adoptarea ipotezei unui accident. Mai mult chiar, Javilliey face să dispară arma cu care s-a tras. Ceccaldi, judecătorul de instrucție de la Bourg-en-Bresse căruia i-a fost supus cazul, descoperă însă că Javilliey și-a petrecut vacanțele în două rînduri la Hyères, într-o vilă aparținînd proprietarei lui «Fetich's Club», Mme Dulac. Și că, dealfel, acest «club» nu este decît o «sucursală» dintr-un vast lanț de case de toleranță. Lucrurile se precipită însă, după ce judecătorul Ceccaldi, implicat la rîndu-i într-o «afacere» cu iz politic, este înlocuit cu judecătorul Simon, din Dijon. Iritată de imixtiune, magistratura din Lyon intervine, retrăgînd comisarului Javilliey dreptul de a ancheta și procedînd la o cercetare minuțioasă a tuturor documentelor de la sediul poliției lyonize de pe Rue de Vauban. Iar tînărul judecător lyonez Hanoteau, care preia «ștafeta» de la judecătorul Simon, constată că frații Sorba sînt cointeresați în afacerile deloc curate ale «hotelului» Escurries du Roy din Lyon, care nu e altceva decît un stabiliment de lux. Sînt arestați proprietarii acestuia, ca și comisarul Javilliey. Și astfel, în plină vacanță, la începutul lui august, explodează «bomba» pe care ziarele au intitulat-o cu litere mari, pe mai multe coloane, «scandaloasa afacere de proxenetism de la Lyon». Scandaloasă nu doar pentru că scoate la iveală amploarea desfrîului în acest oraș, ci mai ales pentru că avea să releve că imoralitatea făcea casă bună tocmai cu cei pusi s-o reprime — cu alte cuvinte, cu însăși... poliția în persoană. Și chiar cu unele personalități politice.

Arestările, ancheta, au făcut să se rostogolească o adevărată avalanșă de nume și fapte. S-a dezvăluit astfel că un polițist ieșit la pensie, Pierre Isnard — fost subșef al brigăzii de moravuri — și un altul, în funcție, din cadrul aceleiași brigăzi, Jean Simonnin, aveau o «colaborare extraprofesională» la exploatarea unui stabiliment și organizaseră chiar un veritabil racket al hotelurilor, creînd printr-un intermediar, un anume Colombani, o agenție (unde lucra un alt fost polițist, Pinelli), care acapara la prețuri convenabile hotelurile închise de... poliție pentru treburi nu prea curate, redeschizîndu-le apoi fără grija de a mai interveni poliția. «Am găsit nostim faptul — arăta nu fără ironie patroana unui astfel de stabiliment, în cadrul procesului polițistilor-proxeneți — că cei care mi-au închis casa se interesează apoi atît de ea...». Cum și-au putut desfășura ei nestingheriți aceste activități «în care sordidul se amestecă cu mîrșavul»? — cum le definește presa franceză. Pentru că însuși mai marele lor, comisarul principal Louis Tonnot — fost șef al brigăzii de moravuri între iulie 1964 și ianuarie 1969, apoi subșef

Cînd a fost arestat, la 16 noiembrie, comisarul principal Tonnot (iată-l adus la Palatul de Justiție din Lyon) a exclamat: «Nu-mi rămîne decît să mă omor». Cum rămîne cu răspunsul flegmatic dat cu luni în urmă comisarului Grossi: «Ei bine, eu mă descurc în viață»?..

al Siguranței urbane pînă în decembrie 1971, cînd a preluat responsabilitatea districtului de poliție Koubaix — avea aceleași «slăbiciuni». «Noi știam că 15 hoteluri se aflau sub protecția d-lui Tonnot — a relevat la procesul celor trei polițiști amintiți, un fost subordonat al comisarului Tonnot, ofițerul Perrin — între care Escurries du Roy, de asemenea protejat de dl. Charret. Dealfel, domnii Charret și Tonnot își telefonau foarte des și chiar eu însumi îi răspundeam d-lui Charret cînd dl. Tonnot lipsea». Dar cine este acest domn Charret? Nimeni altul decît Edouard Charret, deputat U.D.R.-ist (partidul guvernamental) pentru circumscripția lyoneză Croix-Rousse, și ale cărui legături cu lumea mai puțin bună din Lyon nu erau atît de discrete... Să fie oare aceasta cauza pentru care scandalul de la Lyon a răbufnit cu atîta greutate? Căci încă în ianuarie 1972 comisarul Bernard Grossi, — astăzi supranumit Saint Just — intrigat de prosperitatea superiorului său Tonnot (ce-și cumpărase un apartament de 270 000 franci la Ecully, în apropiere de Lyon, și o reședință de vacanță la Frêjus), ca și de răspunsul acestuia: «Ei bine, eu mă descurc în viață», a început să desfășoare o anchetă pe cont propriu. A fost sfătuit să «rămînă liniștit», dar în martie a sesizat procurorul general Davenas care, la rîndu-i, s-a adresat comisarului central. Două luni mai tîrziu răspunsul cădea ca o lovitură de măciucă: «Ancheta e negativă. Nu vă mai amestecați...».

Desigur, scandalul odată declanșat și vilva stîrnită, au trebuit luate și măsuri. Un inspector general a fost însărcinat să întreprindă o anchetă asupra activităților poliției din Lyon, Ministerul de Interne a hotărît reorganizarea acesteia în patru secțiuni teri-

fi fost descoperite altfel. Cel puțin acesta este dezagreabilul sentiment pe care-l încearcă funcționarii poliției din Lyon». Procesul lui Isnard, Simonnin și Pinelli s-a soldat cu condamnarea — nu deosebit de severă — a acestora. În ce-l privește pe comisarul Tonnot, acesta, suspendat, e drept, la 24 august, a fost arestat abia la 16 noiembrie și adus în aceste zile în fața justiției; lui i se mai impută între altele și sustragerea unor documente din dosarul lui Paul Touvier (fost șef al poliției fasciste din Lyon în perioada ocupației și condamnat în două

Tînărul judecător Hanoteau, care s-a ambiționat să spargă «abcesul lyonez».

Multe hoteluri deocheate au trebuit să-și schimbe proprietarii și, cel puțin pentru moment..., «profilul».

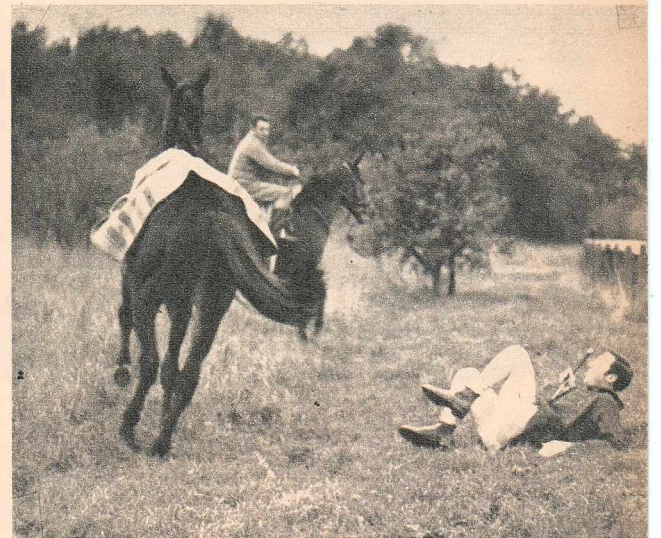
Cînd însăși poliția le proteja...

toriale ca și desființarea «brigăzii de moravuri», precum și «primenirea» personalului prin aducerea de polițiști din alte locuri și mutarea celor din Lyon. Spre surprinderea multora, între cei mutați s-a aflat însă și «Saint Just», care nici măcar n-a fost avansat cum se așteptau colegii săi. «În noile sale funcții — scrie «Le Figaro» — dl. Grossi se va ocupa mai mult de menținerea ordinii decît de anchete judiciare, contrar vocației sale. S-a vrut să se dea un exemplu — continuă ziarul — și să se descurajeze pe viitor denunțarea faptelor delictuoase care n-ar

rînduri la moarte după eliberare) care, pare-se, a putut astfel obține grațierea din partea președintelui republicii.

...«Scandalul din Lyon» a ajuns la capătul lui — s-ar putea spune. Și totuși ecurile lui se mai fac încă puternic auzite — fapt dealfel reflectat de întreaga presă franceză. Căci, pornind de la acest caz, opinia publică își pune o întrebare — așa cum arată săptămînalul «Paris Match» — foarte apropiată de cea pe care și-o puneau legislatorii romani: «Quis custodiem custodiet?» Deci — cine-i supraveghează pe polițiștii francezi?..

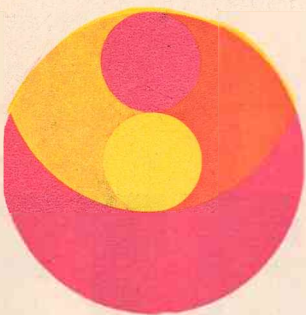
I. CIOARĂ

CALII

Greu să mai spui ceva esențial despre ei după ce acel școlar francez a luat-o înaintea tuturor, găsind că la întrebarea «ce este un cal» există un singur răspuns: «Un cal este un animal cu care se fac westernurile». Concluzia răspicată, ieșită din gura unui copil care știe că visul tuturor cailor, sălbatici sau nesălbatici, este să joace într-un western. Să nu se supere jockeyii, antrenorii, crescătorii, sporterii, să nu se supere pe copii și pe cei care cred în ei. Chiar așa, visînd tot timpul, caili își fac datoria. Nici un cal din lume nu va rata o cursă de dragul zilei în care îl va cunoaște pe John Ford. Nici un cal din lume nu-și doboară călărețul pentru că gîndurile i-ar zbura la Paul Newman. Morala lor este credința. Altele sînt cauzele pentru care aparatul de fotografiat surprinde adeseori astfel de scene superbe în care zburătorul se eliberează pentru o clipă de povara omului.

Libretul de economii nu este numai forma cea mai simplă și mai concretă a economiei, ci și actul care ajută la deprinderea cu toate celelalte forme ale ei. Este, în același timp, actul care ajută și la formarea caracterului.

Unitățile C.E.C. proprii și mandatate efectuează pentru populație operațiuni pe librete de economii, conturi curente personale, operațiuni de creditare a construcției de locuințe etc. Dacă aveți nevoie de unele amănunte în legătură cu aceste operațiuni sau cu instrumentele de economisire și avantajele păstrării banilor la C.E.C., oricare unitate a Casei de Economii și Consemnațiuni va fi bucuroasă să vă furnizeze datele de care aveți nevoie expediindu-vă, în mod gratuit, la adresa pe care o veți indica în cuponul de mai jos materialul documentar necesar.

CUPON

Către,

Unitatea C.E.C. din localitatea

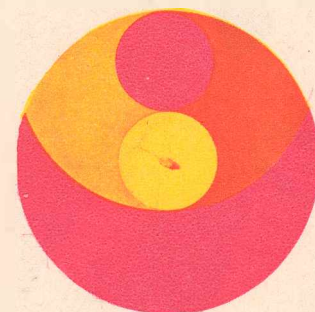
judetul

Expediați material documentar privind

.

la adresa

(numele, strada, numărul, localitatea, judetul etc.)

MIHAI BENIUC:

arderii

Lirica lui Mihai Beniuc — de temperament, de atitudine, de ton — atinge, nu de puține ori, atitudini de mare poezie. Savoarea versurilor sale și totodată fiorul lor suprem sînt date de acea caracteristică superbă beniuciană, de felul dîrz, ce exclude capitularea, de a privi viața și oamenii, de hotărîrea de a nu se da bătut și de a merge, în orice împrejurare, pe un drum propriu: «Fug de drum nădăjduind să schimb/Telul ce mi-l dăruiește veacul/Oferindu-mi simplu să mă plimb./Dar eu vreau să merg de-a berbeleacul». Postură pe care Mihai Beniuc și-o păstrează (nu exclusiv, desigur) și într-un volum ca cel de față, dominat de tema extincției: chiar în moarte poetul se repede ca un lup (*De ce te-am ocolit...*). Viața de dincolo (în care nu crede) nu îl va modifica temperamental: poetul rămîne impetuos în moarte, voluntar și exploziv în mormînt. În clasa tăcută a mortilor el e predestinat a fi un «indisciplinat». Poezia caracteristică în acest sens e *Mi-au spus...*; somnul de veci devine aici o clipă de superficială *ațipire*; poetul rămîne primejdios (pentru dușmanii săi) chiar și în mormînt; din sepulcrul crește o vegetație enormă în care pulsează sevele trupului îngropat; în cele din urmă, mormîntul, în care poetul se frămîntă și se consumă, ia foc printr-un «hogeac de veșnicie»: «Mi-au spus: Învie dacă poți din morții!//Și lacăte și-au pus și străji la porți.//Iar pe mormîntu-n care-am ațipit/Nălțară o movilă de granit.//Vin galben, roșu-n cupe mari de aur, — /Cînta din guri, vreo șapte, un balaur.//Grăpa un crai cu degetele-n barbă — /Dar din mormînt porni să crească iarbă.//Crescură ierburi, arbori și păduri/Pe șes, pe ziduri, pe la cotituri.//Oricînd, oricine de-ncerca s-ajungă/ Pierea-nclîcit în vilvora din junglă.//Căci se iscase focul, nu se știe/ Din ce pierdut hogeac de veșnicie».

Tema sfîrșitului inevitabil nu conduce însă la o refractară închidere în sine; dimpotrivă, ea condiționează într-un chip foarte specific lui Mihai Beniuc tema patriei, potențază sentimentul de comuniune etnică. Poetul se apleacă asupra rădăcinilor sale, prospectează viitorul. Perdeaua timpului se desface cu o mișcare lină și, am spune, magică; apar străbunii: «Străbunii! Văd cum dirji în șa de lemn/Încalecă cu moartea-nscrisă-n ghioagă/ Și către stea privind așteaptă semn/ Să plece-acolo, unde-o să se-aleagă!», stîncă vibrează de rezonanțe străvechi: «Aici de-mi pun urechea pe o stîncă/Răzbat la mine voci din vremea-adîncă», sînt evocații marii eroi (Iancu, Tudor, Horia) «ce mi-ți făceau să salte-n joc Istoria». Patria, căreia autorul ar dori să-i consacre «cuvîntul vers», cel mai frumos: «Mereu îmi pare, de-o viață-noace./Că pentru tine cuvîntul vers/Nu izbutesc cum trebuie a-l face —/De-aceea tot am scris și tot am șters», este în poezia lui Mihai Beniuc o permanență. Nici moartea nu ne poate extrage dintr-un cadru specific. Lumea de dincolo e de fapt «aceeași» lume: «Din Miorița m-am deprins anume/Că și murind avem aceeași lume». Cu un gest tipic, poetul sfidează moartea, opunîndu-i zidul viu al celor ce rămîn în urma sa: «Eu unu-s doar, și ce-i de n-o să fiu? Rămîne-ntreg poporul ăsta viu./Cu morții săi, cu viii care vin./Sub cerul său de-i negru ori senin//Aici să-mi piară urma printre frați/La poalele bătrînilor Carpați», proclamă cu orgoliu dreptul său de a rămîne pînă la capăt un slujitor umil și devotat al poporului căruia îi aparține: «Mulțam, viață, că-mi dăduși din toate/Hambarele-ți în suferinți bogate./Pe pirul tău cercai altoi de griu./Trudii, ca balta să se facă riu/Iar cînd era pămîntul prea uscat./Cu lacrimi și cu sînge l-am udat./Să crească-n loc de buruiană floare/Și plantă-n loc de boz, folositoare./Nu ți-am lucrat în parte nici a doua/Și nici a treia, bine știi, deci noua/Recoltă-ntregime-ți aparține./Ți-o ia te rog — nu te-ngrijii de mine.//Cu pălăria-n mîna nu voi sta/Să-arunce trecătorii-n ea ceva;/Și dacă ai de dres, de reparat./Mai dă-mi, cit încă n-am plecat.//Iar în răgazuri lasă-mă să cînt./Așa-n surdina și mai bătrînește./Ca frunza-n codru toamna cînd pâlcește./Să nu mă simt prea singur pe pămînt».

de Liviu TIMBUS

întrebări fără răspunsuri

Ne-a plăcut foarte mult reportajul lui Vartan Arachelian (joi, 21 decembrie) consacrat unor tineri bucureșteni intrați de curînd în marea familie a făuritorilor de bunuri materiale. O relatare directă, zgîrcită în comentarii dar bogată în exemple, o investigație sinceră, omenească, în lumea celor care, de bunăvoie sau de rușine, la îndemnul celor vîrstnici sau pur și simplu purtați de valurile hazardului, au sosit să lucreze în unitățile industriale ale Capitalei.

Interlocutorii noștri ne-au vorbit deschis, ca de la om la om, fără să se intimideze de prezența reporterului și de incendiul reflectoarelor. Tînăra de la «Confecții» a recunoscut de la bun început că doarește să urmeze o facultate și deci va rămîne în fabrică pînă în pragul examenului de admitere. O altă colegă de generație ne-a mărturisit că și-a ales o meserie «nefeminină» deoarece îi place să lucreze între bărbați... iar un tînăr, presat de întrebările reporterului a refuzat pur și simplu să-și deruleze de-a-ndatelea firul vieții, deoarece prezența lui în cîmpul muncii este suficientă și grăitoare chiar și pentru concluziile unui redactor TV.

Asta e viața și... e bine că e așa. E bine — meditează spectatorul — că sute de tineri bucureșteni, candidați virtuali ai examenelor de admitere, hoinari și iresponsabili prin anii vîrstei de aur, au declarat divorț leneviei și au hotărît să-și caute un loc sub soare. Un început de drum, cel adevărat, cel dorit de noi toți, dar încă plin de capcanele neprevăzutului, de surprize și decepții. Cîți dintre tinerii noștri ajunși absolut la întîmplare într-o meserie sau alta — zoriți de la spate, sfătuiți să lucreze și cam atît — vor izbuti să pună semnul egalității între opțiune și profesiunea recomandată? Pentru cîți dintre aceștia Oficiul de repartizare a forței de muncă reprezintă cel mai bun sfetnic, astăzi cînd meseriile se diversifică de la o zi la alta, iar stricta specializare reclamă opțiuni clare și aptitudini foarte precis delimitate? Și încă ceva: cum este posibil ca pentru una și aceeași profesiune (în cazul de față muncitoare la o fabrică de confecții) să fie îndrumați atît posesorii unei diplome de bacalaureat cît și absolvenții școlilor de cultură generală?

Iată cîteva întrebări la care autorul acestui izbutit reportaj ne-a rămas pînă la urmă dator. Le așteptăm în continuare din partea dumisale, rugîndu-l să-i invite în fața microfonului pe cei chemați să facă lumină în această situație ambiguă, capabilă de a aduce grave prejudicii activității de selecționare și promovare a tinerelor cadre.

Cu un an de zile în urmă felicitam emisiunea de varietăți și spectacole cu public pentru excelentul program din seara de Anul nou.

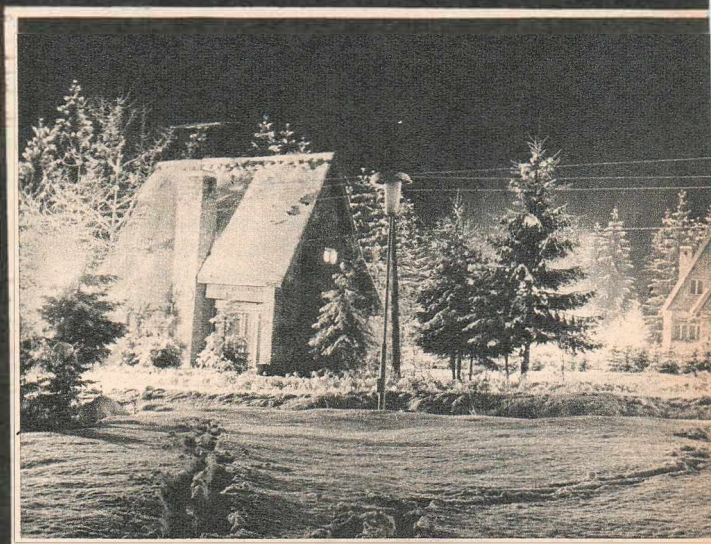
Selecționarea riguroasă a textelor, remarcam cu acel prilej, meticulozitatea regizorală ne-au demonstrat că umorul gîndit cu gravitate e singurul în stare să ne facă să rîdem cu lacrimi, că numai gimnastica minții și efortul creator e în stare să măture minutele de așteptare interpusse între două poante răsuflete, că în afară de calambururi și jocuri de cuvinte geneza risului cunoaște mijloace mult mai nuanțate.

Mîine seară, un nou program de zile mari. Îl așteptăm cu nerăbdare deoarece am aflat că-i vom avea din nou la noi acasă pe cei mai hărăziți actori de comedie și, sîntem siguri, în compania unor texte pe măsura așteptărilor.

Sperăm de asemenea (am spus-o și data trecută!) că multășteptatul program al redacției de varietăți și spectacole cu public nu va goli pînă la fund sacul poantelor umoristice, așa cum din păcate s-a întîmplat în cursul anului 1972, cînd spectacolele de satiră și umor au onorat extrem de rar micul ecran spre regretul unui public larg, atît de avid de «unde vesele» și de emisiunea revuistică a sfîrșitului de săptămînă.

Rezultatul pe luna
NOIEMBRIE
al concursului nostru

cea mai frumoasă FOTOGRAFIE

Acest impresionant peisaj hibernal realizat pe meleagurile Lotrului de unul dintre oamenii șantierului, Roland W. Zink, apărut sub legenda «Voineșita» în «Flacăra» nr. 48, numărul de concurs 133, a întrunit majoritatea obținerilor cititorilor în etapa lunii noiembrie. Pe locurile următoare s-au clasat în ordine fotografiile «Așteptare», un frumos portret realizat de Ștefan Körössi din Constanța (nr. de concurs 136), și «Zi de țîrg» de Gheorghe Dîjmărescu — Craiova (nr. de concurs 135).

Publicăm numele cititorilor care au indicat fotografia cîștigătoare: BAD ELENA — Voineasa; BARBAT TRAIAN — Odorhei; BENDAS DANA — București; BULIGA ROZALIA — București; COVACIU ELISABETA — comuna Cetan-Cluj; CRISTEA NICOLAE — Caracal; DIACON IONEL — București; FLIEGER GÜNTER — Sibiu; GELEP DAN NICU — Craiova; GICOVEANU EUGEN — Voineasa; GUBICI NICA BOGDAN — Amara, Ialomița; HIHN ELENA — Sibiu; LOPĂTARU MARIA — Voineasa; MICLE SILVIU — Sighet; OLMÜTZER BRIGITTE — Sibiu; OPREA PUȘA — Sibiu; PETRESCU NICOLAE — Cîmpulung Muscel; RUSSU ALEXANDRU — Brașov; ROZOREA ALEXANDRU — Sibiu; ROTH URSULA — Sibiu; SCHNEIDER REINHOLD — Sibiu; ȘERBAN TANTA — Voineasa; TUDOR VASILE — Voineasa; TAȘCĂ IOAN — București.

Prin tragere la sorți a cîștigat un abonament la revista «Flacăra» pe trei luni HIHN ELENA din Sibiu, str. Turnului nr. 21.

CLASAMENTUL LA ZI

- I. SILVIU MICLE — Sighet 7 puncte
- II. ELISABETA CHEREȘDI — Luduș
NICOLAE — CRISTEA — Caracal
ALEXANDRU RUSSU — Brașov } 6 puncte
- III. PETRU ORMEIȘAN — Brașov 4 puncte

ECRAN '73

La începutul unui an nou este legitimă curiozitatea spectatorilor de a afla, fie și «pe scurt», câte ceva din viitoarele centre de interes ale repertoriului cinematografic pe 1973. Drept care ne-am adresat tovarășului VALERIAN STAN, directorul Direcției import-export din Centrala România-film, cu rugămintea de a schița liniile generale ale viitoarei stagiuni.

Ceea ce vom vedea pe ecranele lui '73 este o continuare de principiu a politicii repertoriale din anul ce se încheie. Dar nu aș vrea să sărim imediat la ce va fi, fără să reamintim că, după părerea noastră, și nu numai a noastră, repertoriul lui 1972 a inclus o serie apreciabilă de creații reprezentative din cinematografiile majore ale lumii. Îmbunătățirea calitativă nu s-a realizat deci prin evitarea peliculelor insignifiante, ci prin importul de opere marcante. Ar fi de ajuns să trecem în revistă *Cazul Mattei* (premiat la Cannes), *Mesagerul* (de asemenea distins la Cannes), *Cornul de capră*, câștigător la Karlovy Vary, *Incidentul*, *Mărturisirile unui comisar de poliție făcute procurorului republicii*, *Viață de familie*, *Poveste de dragoste* al lui Szabo, *A venit un soldat de pe front*. Sint filme de valoare artistică recunoscută, bogate în idei, ale căror implicații politice, etico-educative, au găsit ecou în public. După cum știți, nu am neglijat nici sectorul de divertisment, grija noastră fiind aceea de a nu coborî nici aici ștacheta. *Trafic*, *Marea dragoste*, *Creierul*, *Marea hoinăreală*, *Agentul nr. 1*, *Mary Poppins*, *Adio, domnule Chips* stau măturie.

Pentru anul care ne așteaptă, eforturile noastre se îndreaptă spre continua creștere valorică a repertoriului, către structurarea lui ca o pirghie importantă a complexului proces de educație ideologică și politică, așa cum a fost el definit de tezele din iulie 1972 și de lucrările Plenarei din 3—5 noiembrie a aceluiași an. Intenționăm să prezentăm în anul 1973 cam 170—175 de premiere în care sint incluse și filmele românești. Dintre realizările cinematografiilor socialiste vor fi prezentate pe ecranele noastre seriile a IV-a și a V-a din vasta epopee *Eliberarea* realizată de Iuri Ozerov, ultimul film al atât de apreciatului Stanislav Rostotki *Aici zările sint liniștite*, *Căldura minilor tale* de Suliko Ygenti, premiat la San Sebastian, capodopera lui Tarkovski *Rubliov* în care condiția umană a artistului își găsește o expresie de reală densitate filozofică; spectatorii vor mai face cunoștință cu *Structura cristalului*, primul lung-metraj al lui K. Zannusi, cineast de primă mărime în filmul polonez de astăzi. Mai menționez un pamphlet necrutător la adresa ignoranței, filmul cubanez *Zilele apei* ori filmul cehoslovac *Trenuri pentru stația Cerul* al lui Karel Kachyna. Desigur, am desprins doar câteva titluri, unele filme sint în curs de achiziționare, în total vor fi prezentate circa 90 de realizări din țările socialiste europene și asiatice.

În ceea ce privește producția occidentală, să începem cu ceea ce este mai apropiat în timp: chiar în prima luna a anului va fi proiectat filmul-monument *Pe aripile vântului*. Cred că aici comentariile sint de prisos. Împreună cu *Albă-ca-Zăpada și cei șapte pitici* și *Cartea junglei* va constitui un punct de vîrf.

Dar direcția principală a orientării noastre în selecția occidentală o reprezintă filmul politic, această zonă substanțială a cinematografului contemporan. *Clasa muncitoare merge în paradisi* al lui Elio Petri, *Atentatul*

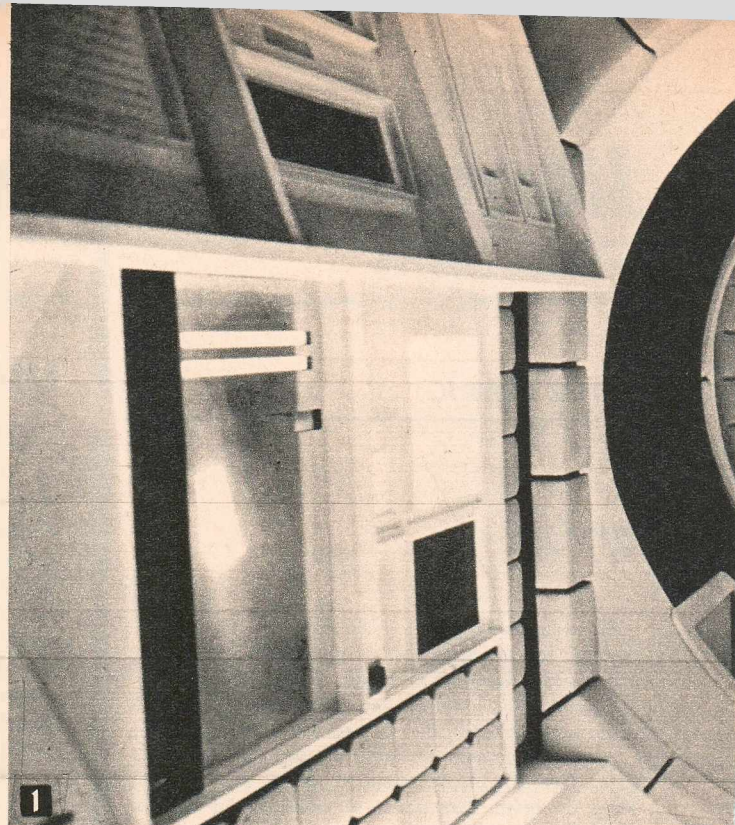
de Yves Boisset, ambele cu Gian Maria Volonté, acest mare actor militant, în rolurile principale, *Poliția multumește*, vor constitui, fără îndoială, evenimente cinematografice. Categoria filmului istoric, gen apreciat, va fi susținută de câteva pelicule de reală și recunoscută calitate artistică. Este vorba, în primul rînd, de *Maria Stuart* — cu Glenda Jackson și Vanessa Redgrave — care a deschis Festivalul filmului britanic, apoi de *Antoniu și Cleopatra* care va prileji o dublă întîlnire cu Charlton Heston, în calitate de regizor și interpret. Pe Heston îl vom mai revedea și ca partener al Sophiei Loren în *Cidul* (regia Anthony Mann), film mai vechi dar merituos.

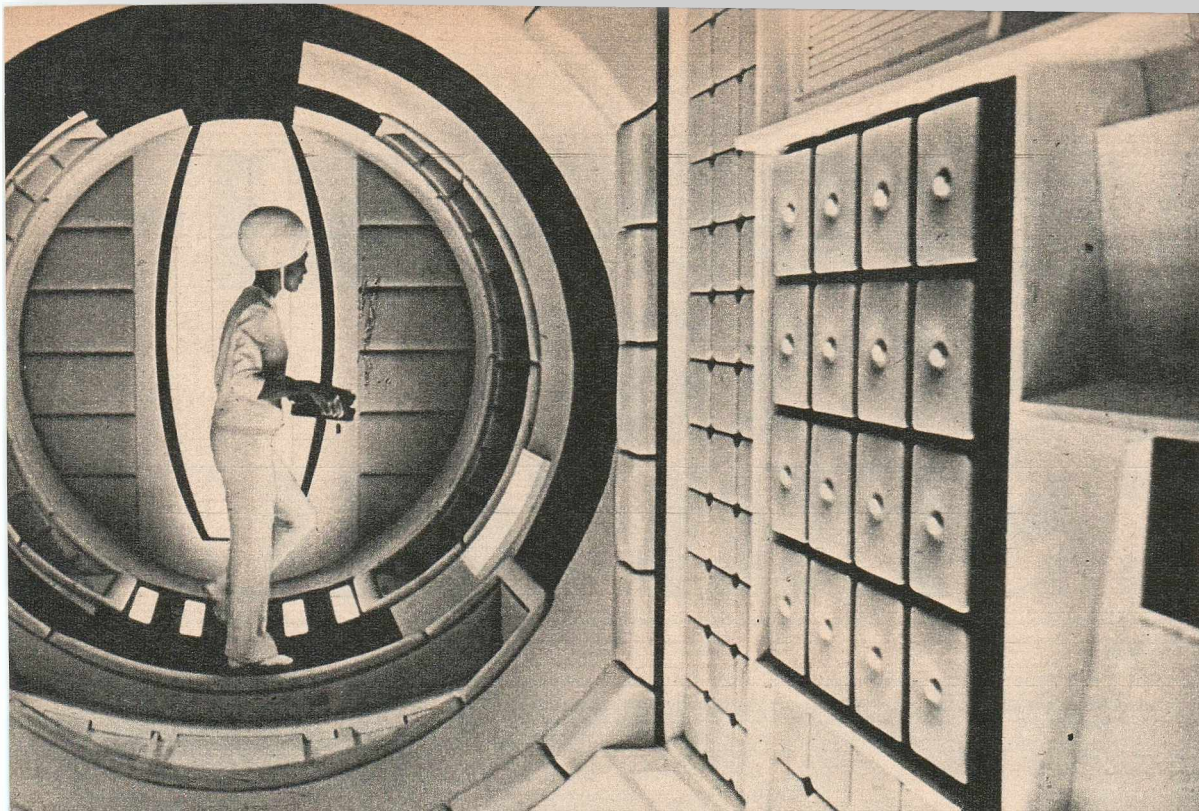
Mai evidenziez dintr-o lungă listă: *Anul carbonarilor* al lui Luigi Magni, nume nou în filmul italian (interpreți — Claudia Cardinale și Nino Manfredi), *Grăbiți apusul soarelui* semnat de Otto Preminger, cu Jane Fonda și Michael Caine, *Fata bătrînă*, cu Annie Girardot și Philippe Noiret, *Războiul lui Murphy*, avîndu-l drept protagonist pe Peter O'Toole, *Doi pe un balansoar*, cu Shirley McLaine și Robert Mitchum. Cîteva filme distractive, de aventuri: *Ce se întîmplă, doctore*, comedie engleză ce lansează un cuplu actoricesc interesant, Barbra Streisand și Ryan O'Neal, *Cowboii* cu John Wayne, *Drumul spre Vest*, cu Kirk Douglas și Robert Mitchum, *Raliul de la Monte Carlo* (regia — Ken Anakin), cu Tony Curtis, Susan Hampshire, Mireille Darc și alte nume răsunătoare, *Cucerirea planetei maimuțelor*, o nouă serie din ciclul știut.

Am păstrat pentru un colț special din aceste pagini programarea filmelor aparținînd unor cineaști de mare reputație, cum ar fi *Clovnii* lui Fellini, *Do-des-ca-den* de Kurosawa, *Odissea spațială 2001* a lui Stanley Kubrick, *Copilul sălbatic* de François Truffaut.

În afară de aceste premiere — cărora li se vor adăuga multe altele — în rețeaua cinematografică vor continua să circule filmele lansate anterior, aproximativ 500-600 de titluri. O mare parte dintre ele vor fi reunite în următoarele trei cicluri pe care le avem în pregătire: 1) Ecranizări celebre; 2) Filme românești și străine premiate la întîlnirile internaționale; 3) Momente cruciale din istoria omenirii. Pentru susținerea acestor cicluri vom folosi tot ce există valoros în depozitul nostru de filme și, în limita posibilităților, le vom îmbogăți cu producții mai vechi, necunoscute spectatorilor noștri sau proiectate cu foarte mulți ani în urmă. Aceste noi forme de difuzare a culturii cinematografice, care cu timpul vor fi sporite în ceea ce privește tematica și modalitățile de realizare, vor contribui, fără îndoială, nu numai la o mai bună orientare în lumea filmului, ci și la strîngerea directă a legăturilor dintre cinematograful și formele de învățămînt școlar și de partid.

- 1 *Odissea spațială 2001*
- 2 *Rubliov*
- 3 *Clovnii*
- 4 *Fata bătrînă*
- 5 *Susan Hampshire*

de la A la Z

de Constantin POPESCU

HITCHCOCK Alfred

Regizor de film anglo-american născut la Londra, la 13 august 1899. Personalitate controversată, adulată și denigrată cu egală ardoare de fanaticii și detractorii săi, A.H. se afirmă, incontestabil, ca unul dintre marii maestri ai cinematografului universal prin arta sa inegalabilă de narator, prin abilitatea sa de a crea o atmosferă și de a doza tensiunea dramatică până la acele culmi de suspense adesea insuportabile, prin originalitatea temelor propuse și felul special în care știe să presare umor peste secvențele cele mai sumbre, mai palpitate, prin calitățile sale de subtil analist al sufletului omenesc. Poet al misterului, al groazei stîrnite mai ales de necunoscut, A.H. a optat de la început pentru acest cinematograf în care genuri net delimitate ca: filmul polițist, drama psihologică de suspense, filmul de spionaj, drama de aventuri își pierd contururile precise pentru a-și găsi noi profiluri, în care vom descoperi un univers unde omul devine adesea jucăria unor forțe obscure, implacabile. Debutază astfel în 1921 la Londra (după un fructuos stagiul în studiourile germane, unde i se va inocula și morbul expresionismului), cu un film polițist: *Number Thirteen*, după care va cultiva cu precădere acest filon al dramei de aventuri cu implicații psihologice și suspense în: *The Lodger* (1926), *The Manxman* (1929), *Blackmail* (Santaj, id.), primul său film vorbitor, *The Man Who Knew Too Much* (Omul misterelor, 1934), *39 de trepte* (1935), *Agentul secret* (1936), *Sabotaj* (id.), *A dispărut o femeie* (1938), *Hanul Jamaica* (1939), și din 1940 în S.U.A. cu: *Rebecca*, *Foreign Correspondent* (id.), *Suspiciune* (1941), *Caloana V-a* (1942), *Bănuiala* (1943), *Lifeboat* (1944), *Fascinație* (1945), *Notorius* (1946), *The Paradine Case* (1947), *The Rope* (1948), *Panică pe scenă* (1950), *Străinii din tren* (1951), *I Confess* (1953), *Dial M for Murder* (1954), *Rear Window* (id.), *Goana după hoț* (1955), *The Trouble with Harry* (1956), *The Wrong Man* (1957), *Vertigo* (1958), *La Nord prin Nord-Vest* (1959), *Psycho* (1960), *Marnie* (1964). Experiențe singulare în cariera sa rămîn comedia *Conflict conjugal* (1941), drama sentimentală *Under Capricorn* (1949) și mai ales *The Birds* (Păsările, 1963), capodoperă insolită în istoria cinematografului. Cineastul dirijează o adevărată rețea de seriale TV, de colecții de romane și nuvele polițiste, de culegeri din piesele de căpetenie ale genului etc., turnînd în ultimii ani doar două filme, la rare intervale: *Torn Curtain* (1966) și *Topaz* (1970).

HITIAEVA Liudmila Ivanovna

Actriță sovietică de teatru și film, născută la 15 august 1930. Absolventă a Conservatorului din Gorki, va juca între 1952 și 1960 la teatrul din același oraș, afirmîndu-se ca o excelentă actriță de dramă. Debutază cu succes în film în *Ecaterina Voronina* (1957), după care cunoaște o consacrare internațională cu rolul Dariai din *Pe Donul liniștit* (1957-1958), interpretare ce-i va aduce un prim premiu pentru compoziție. Temperamentul ei tumultuos, omenescul pe care-l conferă personajelor sale vor fi apreciate și în alte filme: *Kociubei* (1958), *Pămînt deștețenit* (1960-1961) după Șolohov, *Serile la cătunul Dikanka* (1961) după Gogol, *Totul a început pe drum* (id.), *Lunea e zi grea* (1964), *Moscova-Genova* (id.), *Secretarul comitetului regional* (id.), *Bucătăreasa* (1966), *Țiganul* (1967), *Doi ani pe marginea prăpastiei* (id.), *Carantina* (1969) etc. L.H. este din 1965 Artistă emerită a R.S.F.S.R.

HOBSON Valerie

Actriță britanică de film, născută la Larne (Irlanda), în 1917. Studiază la Royal Academy of Dramatic Art la Londra, după ce debutase deja în teatru la 14 ani. Carieră avea să facă însă nu pe scenă, ci în film, unde apare pentru prima oară la 17 ani în *Path of Glory* (1934). Pentru frumusețea ei aristocratică și eleganța-i specific britanică va fi solicitată de studiourile din Hollywood unde va apărea în filme ca: *Bestia din Londra* (1935), *Regele spionilor* (id.), *The Mystery of Edwin Drood* (id.), *Mireasa lui Frankenstein* (id.) etc. Turnează la Londra în *Alarmă în India* (1938), *Zbucium* (1939), *Spy in Black* (id.), *Contrabandă* (1940), *Unpublished Story* (1942), *Adventures of Tartu* (1943). După război se afirmă odată mai mult în rolul Estellei (adultă) din *Marile speranțe* (1946), în *The Years Between* (id.), *Blanche Fury* (1948), *Un blazon solicitat* (1949), *The Interrupted Journey* (id.), *The Card* (1952), *Mr. Ripois* (1954) etc. Actriță cu multă personalitate, a intruchipat o vreme pe ecran, alături de o Madeleine Carroll sau Vivien Leigh, un ideal de frumusețe feminină britanică.

HOFFMAN Dustin

Actor american de film, născut la Los Angeles, la 8 august 1937. Este revelația filmului *The Graduate* (1967) de Mike Nichols, care va primi premiul Oscar, și protagonistul unui alt succes notoriu: *Midnight Cowboy* (1970) de John Schlesinger, și el deținător al premiului Oscar. Talentul prodigios al acestui tânăr cu fizic ingrat, dar cu o rară putere de aprofundare a unor personaje din cele mai contradictorii, trecînd cu o deconcertantă ușurință de la comedia de moravuri la drama de acută analiză psihologică, personalitatea lui cu adevărat originală vor fi evidențiate într-o serie de filme greu de catalogat ca: *John and Mary* (1969), cu Mia Farrow, *Who Is Harry Kellerman and Why Is He Saying Those Terrible Things About Me?* (1970), *Micul an mare* (id.), cu Faye Dunaway, *The Straw Dogs* (1971) de Sam Peckinpah etc.

TESTE,
TESTE,
TESTE

... propuse de Adrian MITU

PARADISURI- PE SCARA DE SERVICIU

de Delia ȘTEFAN

I. ASTA-I ÎNTREBAREA...

- 1) **A corobora** înseamnă
a) a trata cu bor?
b) a suda cu ajutorul unei raze laser?
c) a supune metalele acțiunii de erodare?
- 2) **Duplex** are semnificația
a) copie efectuată la mașina de scris?
b) element cu structură atomică nouă, de origine selenară?
c) sistem de fotografiere cu ajutorul razelor infraroșii?
- 3) **Ecologia** desemnează
a) știința care se ocupă cu studiul sunetelor?
b) arta de a dialoga a școlii ateniene?
c) meșteșugul prelucrării porțelanului?
- 4) **Primul atac al turcilor asupra Moldovei a fost în**
a) anul 1392, sub domnia lui Roman?
b) anul 1420, sub domnia lui Alexandru cel Bun?
c) anul 1443, sub domnia lui Iliăș?
- 5) **Pe care dintre brațele Deltei Dunării se află orașul Măcin:**
a) Chilia?
b) Sulina?
c) Sf. Gheorghe?
- 6) **Cine a fost «căpitanul Tun»** despre care Dugommier avea să spună, nu cu mult înainte de a-l vedea în culmea gloriei: «Dacă am fi ingrați, acest ofițer ar avansa singur».
a) Bonaparte?
b) Wellington?
c) Blücher?
- 7) **Cezar Petrescu a scris un roman-rechizitoriu fa adresa războiului intitulat**
a) Pădurea spinzuraților?
b) Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război?
c) Întunecare?
- 8) **Cine a folosit, pentru prima dată în lume, cinematograful în medicină:**
a) Pasteur?
b) Gh. Marinescu?
c) Charcot?
- 9) **Care dintre cele 3 sculpturi de mai jos aparțin marelui creator român Constantin Brâncuși:**
a) Vitellius?
b) Domnișoara Pogany?
c) Cupa lui Socrate?

II. CARE SÎNT GREȘELILE CE S-AU STRECURAT ÎN TEXTUL DE MAI JOS?

Exploratorii au atins punctul Polul Nord și au fost nevoiți să-și întrerupă călătoria din cauza puternicului vânt de Nord-Vest. A doua zi, odată cu răsăritul soarelui, își continuară drumul pînă în amurg, cînd se văzură din nou obligați să innopteze.

III. EXERCIȚII DE MEMORIE VIZUALĂ

a) Cuvinte comune (păsări)

Aveți la dispoziție 2 minute pentru a memora 40 de păsări și 3 minute pentru a trece pe o foaie de hîrtie cite ați reținut dintre ele. Dacă ați scris 20 de păsări, ați obținut 20 de puncte, ceea ce denotă că aveți o memorie satisfăcătoare; în cazul că ați indicat 25 de păsări, aveți o memorie bună, iar dacă ați atins cifra de 30, memoria dv. este foarte bună. Peste această cifră... foarte bine cu felicitări.

Indicarea uneia sau a mai multor păsări care nu figurează între cele 40 implică o penalizare: se scade din totalul celor reale numărul proporțional de «greșite» (ex.: dacă din 30 păsări indicate numai 26 figurează în lista de mai jos, se aplică o penalizare de 4 puncte, deci se consideră ca indicate corect doar 22 păsări — adică se obțin 22 puncte).

b) Cuvinte proprii (localități din R.S. România)

Aceleași condiții și indicații ca în exercițiul anterior.

c) Cifre

Aceleași condiții și indicații ca în exercițiile a și b. Fiind vorba de o listă cu 32 cifre, se schimbă coeficientul calificativelor în felul următor: 16 cifre = satisfăcător, 20 cifre = bine, 24 cifre = f. bine.

a) LEBĂDĂ, PELICAN, ERETE, GÎSCĂ, MIERLĂ, PUPĂZĂ, RÎNDUNICĂ, GĂINĂ, TUCAN, SCATIU, CURCAN, COLIBRI, STÎRC, PRIVIGHETOARE, EGRETĂ, SITAR, FLAMINGO, BECAȚINĂ, CIOCĂNITOARE, ȘOIM, DROPIE, LIȘIȚĂ, CONDOR, FAZAN, PORUMBEL, BIBILICĂ, CUCUVEA, PRIGORIE, BOTGROS, PITPALAC, PĂUN, IERUNCĂ, STRUȚ, GRAUR, PREPELIȚĂ, CANAR, POTÎRNICHE, IBIS, BUFINIȚĂ, CIOCÎRLIE.

b) REȘIȚĂ, GALAȚI, ORADEA, BÔRSEC, FOCȘANI, IAȘI, CĂLĂRAȘI, CRAIOVA, COTNARI, TULCEA, HUNEDOARA, CALAFAT, GOVORA, MANGALIA, CLUJ, BRĂILA, BOTOȘANI, MEDGIDIA, TIMIȘOARA, CORABIA, SATU MARE, CĂLAN, ARAD, SOVATA, HATEG, BUZĂU, COVASNA, SUCEAVA, ODOBEȘTI, CHITILA, URICANI, RĂDĂUȚI, BEREȘTI, BALȘ, ZALĂU, CARANSEBES, SLATINA, MOINEȘTI, TÎRNĂVENI, REGHIN.

c) 21, 303, 1504, 44, 425, 34, 68, 74, 89, 1062, 203, 1313, 77, 3, 23, 48, 555, 12, 8, 71, 100, 30, 98, 33, 1944, 6, 7089, 58, 13, 1453, 59, 7.

RĂSPUNSURILE, ÎN NUMĂRUL VIITOR

Sint locuri pe pământ a căror simplă evocare te face să visezi. Locuri în care natura și-a propus parcă să se întrecă pe sine în farmec, a îmbrăcat haine de lumină, a adunat și concentrat tot ce poate oferi mai încântător — decoruri de feerie, insule exotice, mări calde, foșnet de palmieri, golfuri superbe, plaje vaste și însorite.

De când imaginile acestor plaje, ale acestor golfuri și palmieri, ale acestor mări cu scipiri de safir și smarald au devenit cadrul atitor filme — de la «Răscoala de pe Bounty» la peliculele cu James Bond — de când au început să prolifereze în culori eclatante în sute și sute de pagini de reviste ilustrate, iar șlagăre de muzică ușoară le cîntă numele și vraja pe toate undele eterului, locurile acestea au fost investite cu aura unor colțuri de eden, refugiu ideal al unor vacanțe ideale.

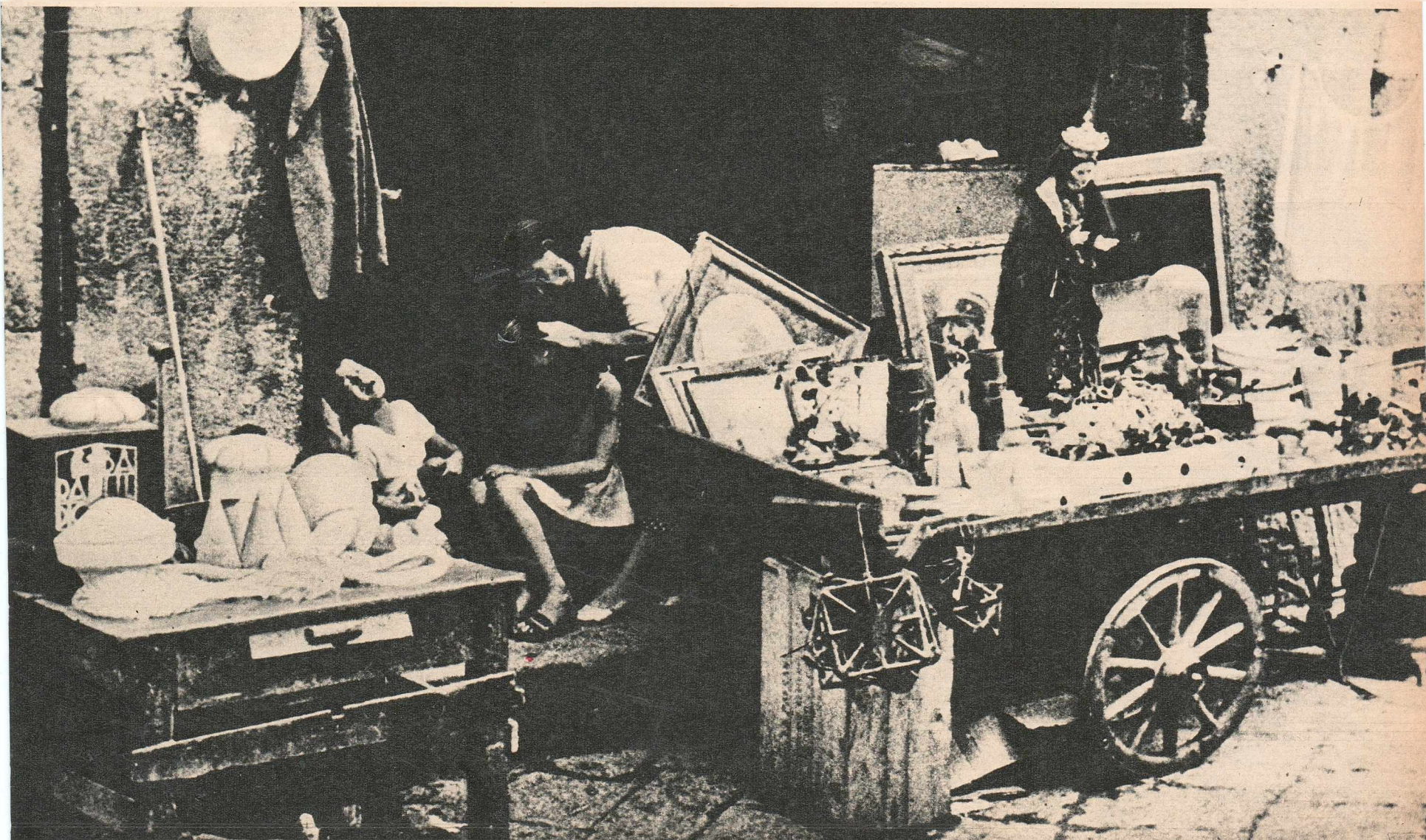
În jurul acestor paradisuri terestre, pe rînd descoperite de exponenții industriei turistice, invadate de hoteluri de lux, cazinouri, cabarete, terenuri de golf, piscine și tot ce și-ar mai putea dori un turist pretențios, s-a țesut an după an întreaga mitologie turistico-cinematografică cunoscută azi. Poduri maritime, poduri aeriene ultrarapide le leagă de cele mai diverse puncte ale globului.

Tentați să definească atracția magnetică pe care o exercită insulele cu parfum exotic, psihologii americani au îmbogățit inventarul manilor cu încă una — «insulomania». «Insulele de vis», cum le numesc prospectele agențiilor turistice, ca și multe alte locuri în jurul cărora s-au creat mituri turistice, au devenit punctul de întâlnire predilect al «insulomaniacilor» fericiți — o lume în care predomină reprezentanții aristocrației banului, vedetele ecranului sau ale muzicii ușoare.

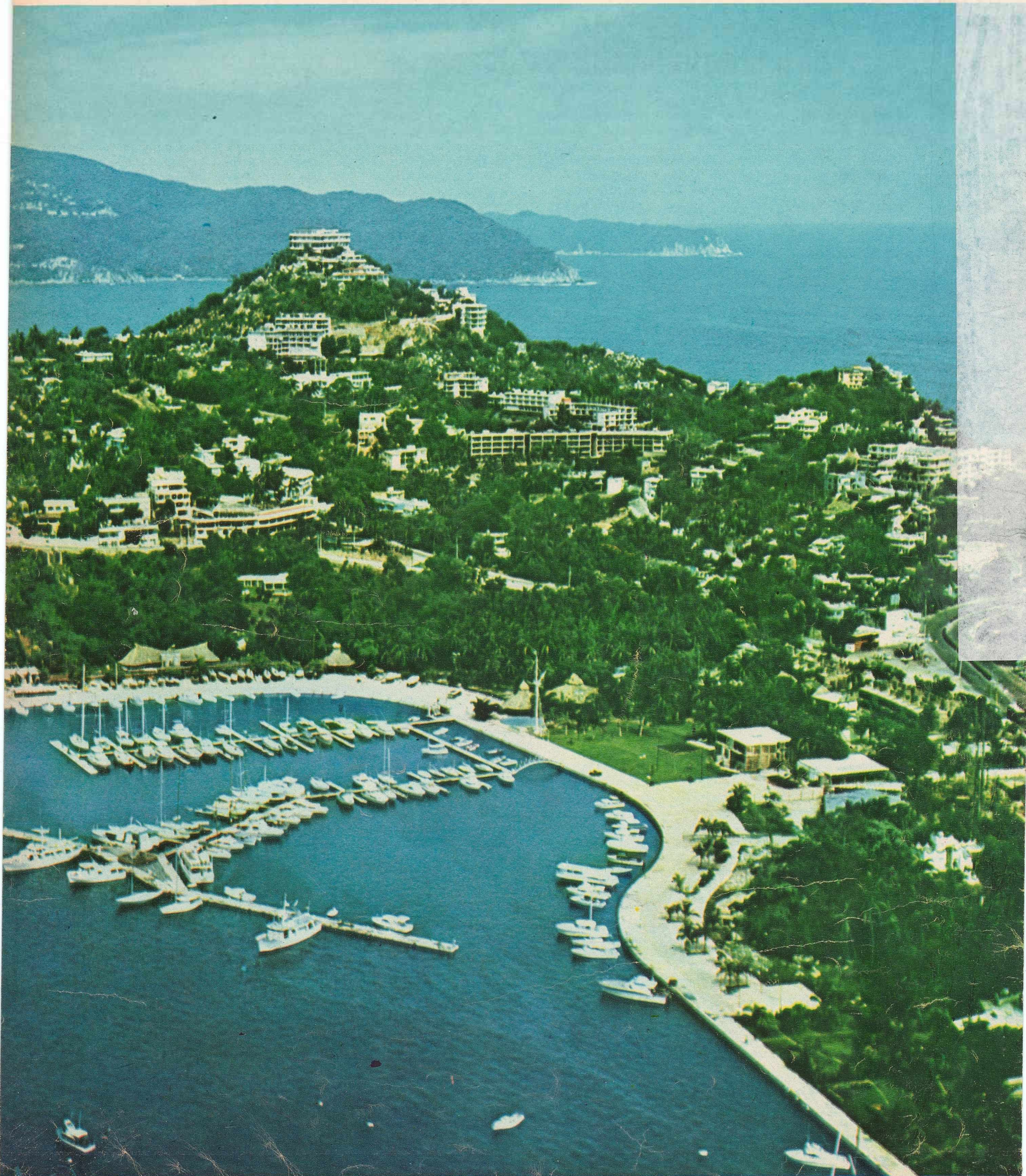
Explozia turistică a adus în colțuri odinioară necunoscute construcții și șosele moderne, forfotă de limuzine, constelații de lumini și, fără îndoială, și oarecare avantaje economice pentru localnicii care și-au putut găsi un loc în angrenajele acestui mecanism. Ieșind însă din conul de strălucire al vieții marilor hoteluri, tabloul își schimbă culorile. Industria turistică nu este un panaceu, paradisurile terestre ascund multe dintre contradicțiile și inechitățile lumii din care vin puținăleși care beneficiază de farmecul și confortul lor. Am intenționat să prezentăm în aceste pagini și ce se întâmplă dincolo de limitele circumscrise de acele imagini stereotipe, de carte poștală ilustrată, atât de generos răspîndite azi prin toate canalele publicitare ale industriei turistice.

NAPOLI — singurul mare business

Pină acum cîțiva ani, proverbul italian care spunea că după ce ai văzut Napoli poți muri liniștit se bucura de o circulație aproape universală. De la un timp, nu se mai aude. S-a stins faima legendarei frumuseți a orașului de la poalele Vezuviului? Nu s-ar putea spune — căci turiștii continuă să vină aici, atrași de amintirile unui trecut de mare tradiție artistică, de culoarea meridională a vechilor străduțe, de panorama colinelor care coboară spre golf. Ceva totuși s-a schimbat. Napoli nu mai este ce a fost acum cîteva decenii, nici măcar acum cîțiva ani. Se vorbește mult în ultimul timp de «invazia cimentului» în Napoli, de «lava de clădiri» care acoperă orașul, desfigurează peisajul, înecă verdeța, pune în pericol — prin suprasolicitaarea unui subsol care nu suportă construcții masive — însăși viața locuitorilor. Specula edilitară este aici singurul mare business într-un context caracteristic sudului Italiei. La Napoli numărul șomerilor a trecut de 100 000. Sute de întreprinderi industriale și comerciale dau faliment în fiecare an, aducînd pe piața muncii noi oameni în căutare de lucru, noi disperăți care iau drumul străinătății. În acel Napoli despre care se spunea odinioară că nu poți muri înainte de a-l vedea, proliferează, odată cu clădirile construite de speculanți, lipsa de mijloace a locuitorilor. Amănunt semnificativ: consumul de produse alimentare înregistrează o curbă continuu descendentă; comerțul de vechituri înflorește.

PARADISURI-PE SCARA DE SERVICIU

BAHAMAS — cei despre care nu se vorbea

Unii nu vin aici decît pentru o noapte — cîteva ore la un bar, la un cazinou, și înapoi cu avionul în S.U.A. Alții — am putea cita printre ei pe Niarchos sau pe Sean Connery care s-a îndrăgostit de aceste locuri în timpul turnării unui «Bond» — și-au instalat aici, pe cele cîteva dintre insulele urbanizate ale arhipelagului din Marea Caraibilor, reședințe secundare. Anul trecut insulele Bahamas au fost vizitate de 1,5 milioane turiști și, după cum se afirmă, sînt pe cale de a deveni cel mai mare club de vacanță al Americii. Ce s-a făcut pe mica Paradise Island — insula paradisului — e citat ca un bun exemplu de ce poate realiza industria turistică: 6 hoteluri de mare lux, un cazinou, cabarete, un teatru, un teren de golf, mai multe piscine, un parc reconstituit după grădinile de la Versailles, o mănăstire gotică franceză demontată de pe locul pe care a fost clădită și remontată aici, printre palmieri. Explozia turistică de pe Bahamas a izbucnit datorită investițiilor făcute de financiarii americani care obișnuiau să poposească aici pentru tranzacții, profitînd de regimul de libertăți fiscale și secretul bancar instituit în această colonie britanică. Insulele — bine amenajate — sînt considerate azi o sucursală a Floridei, și datorită numărului foarte mare de cazinouri, un viitor Las Vegas. Veniturile realizate de stat la jocurile de noroc se cifrează la milioane de dolari, dar oricare localnic care îndrăznește să vîre un cent într-un automat de joc este amendat cu 250 de dolari. Acești localnici, considerați mult timp niște «Vineri» filozofi, care se mulțumesc cu puținul pe care-l au, sînt negri, urmașii sclavilor aduși din Africa. Pînă de curînd nu se știa despre ei aproape nimic. Alegerile din toamna aceasta, cîștigate de Partidul liberal progresist, au adus însă la conducerea semiautonomă a coloniei un guvern format în exclusivitate din reprezentanții populației de culoare. Noul guvern și-a afirmat deschis hotărîrea de a obține în cursul acestui an independența completă de Marea Britanie, și a reușit să obțină din partea Londrei satisfacerea acestui deciderat.

ACAPULCO — kilometri egali cu ani- lumină

Descrierile se întrec în epitete superlative Mekka turiștilor, cea mai modernă stațiune a litoralului pacific al Americii Centrale perla turismului mexican, cel mai minuna golf, cea mai plăcută climă din lume, cele mai luxoase hoteluri și vile, cele mai extravagante baruri. Acapulco, loc vrăjit, plajă de aur, mare blîndă, coline cu decor de palmieri, fundal mirific al unor filme comerciale, punct de întîlnire al milionarilor, al vedetelor de cinema. O cameră de o persoană la unul dintre splendidele hoteluri construite cu largă contribuție americană costă cam cît venitul anual mediu al celor care, înaintea boom-ului turistic, trăiau pe aceste locuri, împinși acum, prin exproprieri și cumpărarea parcelelor lor de pămînt cu sume modice, pe colinele care inconjoară golful, dincolo de perimetrul devorat de tebra speculației edilitare. Foștii stăpîni ai orbitorului Acapulco trăiesc de azi pe mîine din pescuit sau din vînzarea nucilor de cocos. La o distanță de numai cîțiva kilometri, egali cu ani-lumină, de faimosul centru turistic.

TAHITI — contactul cu lumea civilizată

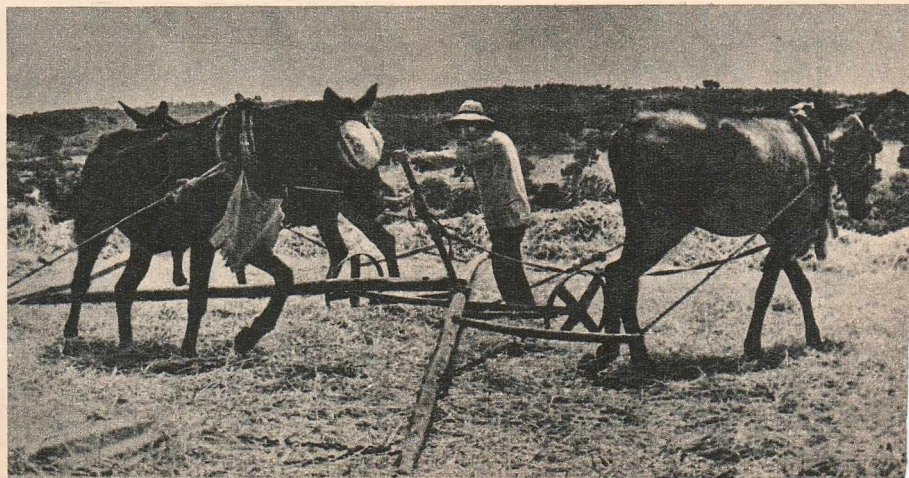
Componentă a Polineziei Franceze, Tahiti, insula care i-a fermecat pe Melville și Loti, refugiu departe de civilizație și sursă de generoasă inspirație a unui Gauguin, face parte din acele arhipelaguri «sclipitoare, nesfârșite, necunoscute» ale Mărilor Sudului. Agențiile de specialitate recomandă călătoria spre Tahiti — scurtată azi ca durată de existența a numeroase legături aeriene — turiștilor «avizați, rafinați». Realitatea este că această recomandare țintește mai curînd să flateze, să relanseze interesul turistic pentru insulele Polineziei Franceze. Grupuri de localnici vin și azi în porturi sau la aeroportul de lângă Papéete să întîmpine vizitatorii cu ghirlande de «tiar» albe și parfumate în jurul gîtului, femeile sînt la fel cu cele ale căror trăsături sînt cunoscute azi în lumea întreagă grație lui Gauguin, peisajul și-a păstrat aproape nealterată frumusețea. Fluxul de turiști, apoi amplasarea pe una dintre insulele arhipelagului a Centrului francez de experimentări nucleare, cei 20 000 de europeni instalați aici în anii din urmă au determinat însă mutații esențiale în viața tahitienilor, care s-au pomenit dizlocați fără tranziție din vechile lor tipare de viață. Contactul cu instituțiile, moravurile și oamenii veniți de dincolo de Ocean, cu ceea ce se cheamă civilizația banului au distrus cultura tradițională, autentică, a acestor locuri. Pe Tahiti au pătruns, odată cu noii veniți, boli necunoscute, criminalitatea a crescut în proporții uriașe, și-a făcut apariția discriminarea rasială, ale cărei victime sînt, bineînțeles, polinezienii. Între populația europeană și cea autohtonă, renumită pentru blîndețea și ospitalitatea ei, se nasc stări de tensiune generate de faptul că polinezienii devin tot mai conștienți de povara grea pe care o reprezintă pentru ei invazia unui mod de viață străin lor și oprîmant.

MALLORCA — pluguri de lemn pe «insula de vis»

Dintre insulele cu parfum exotic — «insule de vis», cum li se spune — Balearele, aproape de coasta spaniolă, aproape de cea franceză, ușor accesibile, sînt un loc de vilegiatură în mare vogă azi. Cea mai căutată dintre insulele arhipelagului este celebra Mallorca, pe care efortul pentru îmbogățirea echipamentului turistic — turismul fiind, cum se știe, una dintre principalele resurse economice ale Spaniei — a înzestrat-o cu peste 1 000 de hoteluri amplasate într-un cadru natural încîntător: golfuri romantice, plaje vaste, grote și cascade, vestigii istorice. Dintre locuitorii Mallorcăi, aceia care lucrează, fie și ca oameni de serviciu, portari, șoferi sau spălători de

vase pe lângă hoteluri și întreprinderile turistice pot fi considerați privilegiați. Mai întîi pentru că un mallorcan greu ar putea aspira la mai mult decît la un post de acest fel, pe urmă, pentru că situația lor este totuși incomparabil mai bună decît a celorlalți locuitori ai insulei. Viața acestora din urmă e în primul rînd legată de agricultură, singura activitate extraturistică a Mallorcăi. Turistul care se aventurează dincolo de perimetrele rezervate lui poate avea surpriza de a vedea oameni trudind din greu cu plugurile de lemn, după un ritual neschimbat de milenii — lucru care i-ar putea spune destul despre felul cum trăiesc cei pentru care Mallorca nu poate fi o «insulă de vis».

ADIO MÜNCHEN, LA REVEDERE LA MONTREAL

de Nick POURLONG

Metropola canadiană, confruntată cu aceleași probleme ca și capitala bavareză, se pregătește pentru Jocurile Olimpice de vară din 1976, încercând să creeze o ambianță de simplitate. Va reuși primarul Jean Drapeau în intențiile sale?

Priviți, vă rugăm, din nou simbolul grafic de mai sus, splendid în simplitatea și puterea sa de sugestie. Cu compasul și câteva linii de legătură, desenatorul a creat, cu o magistrală ingeniozitate, o suită de embleme într-un singur tot; cele cinci inele înălțate ale olimpismului, treptele ierarhiei de pe podiumul de premiere, un *m* — inițiala orașului Montreal, apoi (schematic, figurat) frunza trifoliată de arțar de pe stindardul canadian și ovalul stadionului olimpic! Mai mult nici că se putea, din cinci cercuri și trei arcuri de cerc...

Azi, acest sumar de simboluri trasează și jaloanele articolului nostru, pentru că — potrivit prevederilor cartei olimpice — publicitatea unei Olimpiade nu poate fi începută înainte de încheierea precedentei ediții.

În amurgul zilei de 11 septembrie, când — într-un impresionant tablou final — falanga înfrățită de sportivi din toată lumea și-a luat rămas bun de la cea de-a 20-a ediție a Jocurilor Olimpice de la München, pe tabela electronică apăreau ultimele litere și cifre formate din mii de beculețe. Organizatorii s-au aflat în fața unei alter-

native care impunea tact diplomatic. Pentru a nu jigni nici pe canadienii anglofoni, nici pe cei francofoni, inscripția luminoasă a fost văduvită de tradiționala formulă «goodbye» sau «au revoir», lăsând să se vadă doar anunțul «Montreal 1976». Tunete de urale au salutat discreta invitație la reîntâlnirea cvadrienală. Dincolo de bucuriile sau tristețile participanților, ale spectatorilor sau ale telespectatorilor, toată lumea se lăsa încălzită de o nouă speranță. Dincolo de credința că nimic esențial nu se va schimba, rămânea doar încrederea în perenitatea Jocurilor Olimpice, care-și mută sediul mereu în altă parte a globului, răspinzind idealuri de pace și prietenie prin cel mai sănătos dintre mijloace — întrecerile sportive.

Era Canada abilitată să obțină această nobilă sarcină? Prin tradiție sportivă — nu tocmai. Prin palmares, prin poziția în ierarhia clasamentelor olimpice neoficiale — și mai puțin. Și totuși, în mai 1970, la Amsterdam, cu prilejul sesiunii Comitetului Internațional Olimpic, cei 70 de membri au votat în majoritate pentru Montreal, amintind pentru altă dată favoarea convenită mai curînd orașelor

Moscova și Los Angeles. Ce a determinat atunci alegerea?

Este neîndoișof faptul că Montreal a obținut investitura beneficiind de circumstanța de a fi candidat pentru a 5-a oară (după ce și-a mai încercat șansa pentru edițiile din 1940, 1944, 1956 și 1972). În plus, e vorba de o metropolă bilingvă, folosind tocmai cele două limbi oficiale ale C.I.O., engleza și franceza. Nu în ultimul rînd trebuie luată în considerație împrejurarea că, după München 1972, votanții au optat, în virtutea unei tradiții, pentru alt continent.

Dar la temelia acestei candidaturi reușite stă și un om extrem de întreprinzător, care domnește (cu o majoritate de 97% a electoratului) asupra primăriei din Montreal: Jean Drapeau. Omul acesta cu nume simbolic, cu ochelari și o mustață decentă, are o putere de convingere molipsitoare. El a fost cel care în 1967 a adus expoziția mondială la Montreal, bazîndu-se pe un deviz de cheltuieli de 47 milioane dolari, pentru ca la bilanțul final să constate costuri (în deficit) de aproape 300 de milioane! Și totuși — sau poate tocmai de aceea — Jean Drapeau se lansează într-o nouă aventură economică, nădăjduind de astă dată un succes.

Presă locală nu-l menajează pe primar. «The Gazette» își pune chiar întrebarea dacă orașul are nevoie de o asemenea uriașă întreprindere care implică doar pierderi financiare. Curajosul primar a răspuns că organizarea Jocurilor Olimpice nu va costa cu nici un cent mai mult decît ar fi trebuit să cheltuiască municipalitatea pentru a avea aceleași instalații și fără Olimpiadă! Dacă ar fi să-l credem pe Jean Drapeau, orașul său — care nu are nevoie nici de metro, nici de bulevarde noi — nu va cunoaște explozia de costuri care a înveninat multă vreme atmosfera printre cetățenii Münchenului.

Cu patru ani înaintea Jocurilor, aprecierile asupra efortului financiar sînt încă vagi. Gerry Snyder, directorul financiar al Comitetului de organizare, estimează la 300 de milioane de dolari costurile pentru instalațiile necesare, fără a putea însă garanta că ele nu vor crește — așa cum s-a întimplat și la München — și încă repede. Partea leului din acest consum bănesc va reveni Satului olimpic, care înghite el singur 200 de milioane de dolari. Argumentația electorală a primarului Drapeau se sprijină tocmai pe foloasele ulterioare ale acestui Sat olimpic.

Se știe că 20% din populația de peste 2 milioane și jumătate de locuitori ai acestei metropole canadiene trăiește în sărăcie. Peste 120 000 de oameni din oraș, lipsiți de mijloace de întreținere și în mare parte șomeri, se refugiază în slumsurile periferice, măcinați de subnutriție. Acestor cetățeni nefericiți ai orașului, primarul Jean Drapeau le promite locuințe onorabile după ce Jocurile se vor fi încheiat și cei 12 000 de oaspeți vor fi părăsit clădirile Satului olimpic.

Dincolo însă de locurile de găzduire, rămîne încă problema construcțiilor strict sportive. Cu prilejul unei recente vizite la Montreal, lordul Killanin, noul președinte al Comitetului Internațional Olimpic și înfocat adversar al gigantismului, a încercat să încurajeze pe organizatorii canadieni, arătîndu-se de acord cu tendințele de simplitate, pledînd pentru o atmosferă intimă pe care nu o poate crea decît un complex de stadioane «familiale».

Este însă oare realistă o asemenea speranță la Montreal? Din păcate, în acest domeniu, viitoarea gazdă a Jocurilor Olimpice va fi confruntată cu o problemă care nu s-a ivit pînă acum niciodată în istoria olimpică. Carta C.I.O. pre-

tinde un stadion olimpic în aer liber, deci descoperit. Dar ce să faci cu un stadion deschis, de mari proporții, într-un oraș care e supus anual rigorilor de climă ale unei ierni de multe luni? Nu există decât două soluții: fie prevederea unui acoperiș mobil, fie începerea operațiunii de acoperire a stadionului după 1976. Și încă nu s-au încheiat problemele arhitecților care se ocupă de noul stadion. Complexul acesta sportiv nu va putea deveni rentabil după Jocuri decât în măsura în care va permite desfășurarea, în incinta sa, a meciurilor de baseball sau fotbal american — cele mai populare sporturi în Canada, cu excepția hocheiului pe gheață. Dar tocmai aceste două discipline sportive s-ar pierde în uriașul oval al stadionului, întrucât acțiunile s-ar desfășura prea departe de spectatori. În consecință, arhitecții vor trebui să găsească soluția pentru ca, ulterior, părți din tribună să poată fi mutate mai aproape de incinta de joc.

Asemenea griji stînesc în opinia publică locală reacții sceptice. Cei cu simțul umorului opun alternativa: «Ori construim la Montreal un elefant alb, adică un monument care va înghiți inutil milioane, ori vom fi dotați cu cea de-a noua minune a lumii!» În acest domeniu, a opta minune a lumii este considerată a fi instalația-mamut de la Houston (statul Texas), numită «Astrodome», care poate primi 66 000 de spectatori. Sub cupola uriașă a acestui stadion se pot ține pînă și curse de automobile. Anual intră aci 4 milioane de vizitatori plătitori.

«S-ar putea să fie nevoie de o minune pentru construirea stadionului — declară cu optimism primarul Drapeau și adaugă apoi zîbind: dar în orașul nostru avem oameni care sînt în stare să facă minuni».

În proiectele organizatorilor mai figurează investiții pentru o piscină olimpică și un velodrom. Concursurile de yachting se vor desfășura probabil în orașul Kingston de pe malul lacului Ontario. În rest — și aici trebuie căntată în primul rînd originea calculelor economice ale primarului Drapeau — vor fi exploatate toate instalațiile sportive «familiale» din parcul de amuzament al fostei Expo '67 de pe insulele fluviului Saint Lawrence, numit

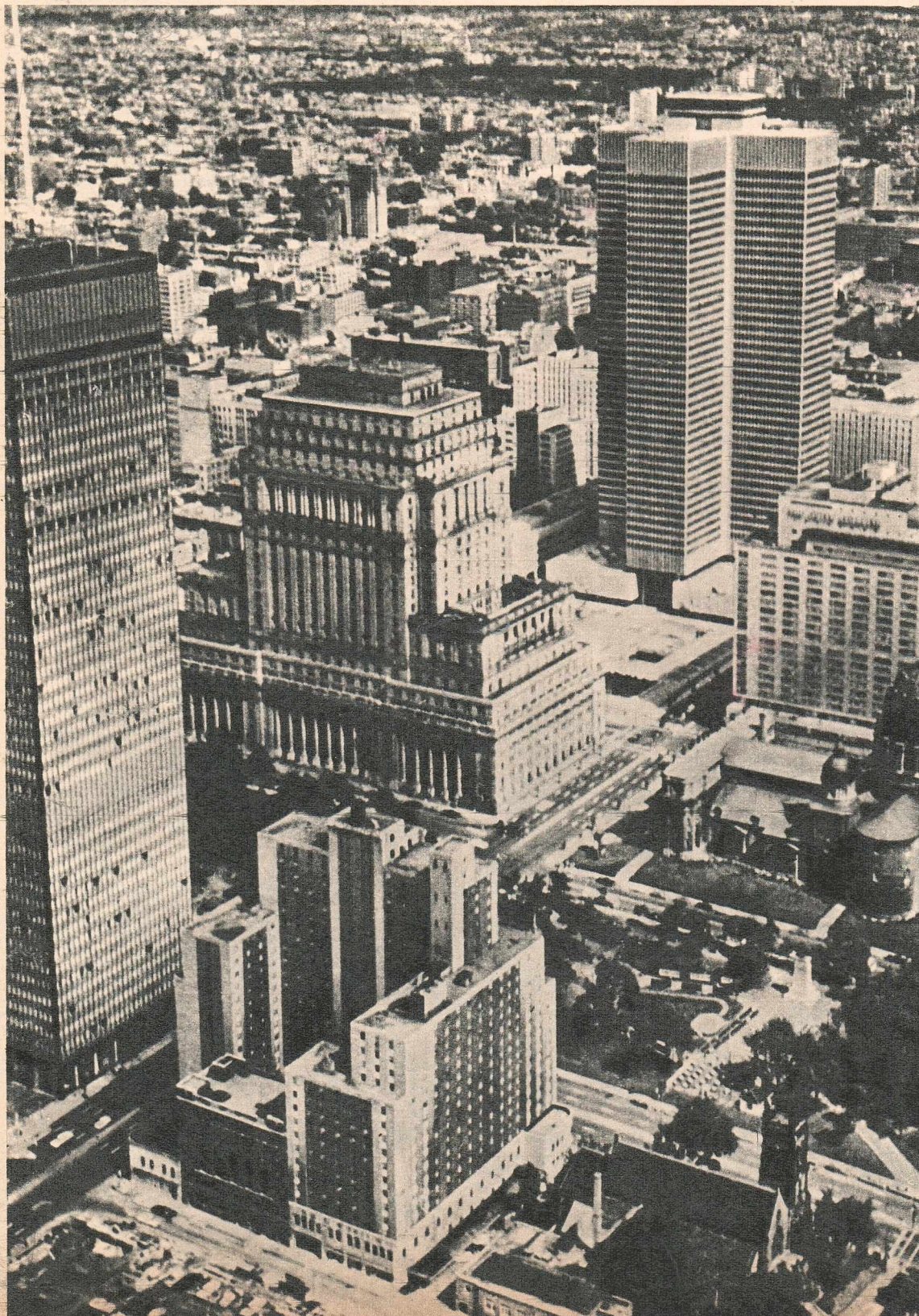
atit de sugestiv și de frumos «Terre des Hommes», după titlul operii lui Antoine de Saint-Exupéry. Aci vor reinvia pavilioanele dezafectate, iar de-a lungul lacurilor și canalelor vor înflori grădinile, restaurantele și magazinele exotice.

Lăsînd organizatorilor canadieni griile preparativelor, totdeauna supuse amendamentelor, am rămas datori cititorilor noștri cu cîteva cuvinte despre viitoarea gazdă a Jocurilor Olimpice de vară din 1976.

Deși nu este capitala Canadei (onoare ce revine orașului Ottawa), Montreal se poate mindri cu titlul de cea mai mare aglomerație urbană a țării dintre două oceane (care poartă pe stema sa inscripția «A Mari Usque Ad Mare» — de la mare la mare, căci întinzîndu-se de la Atlantic pînă la Pacific, Canada este cea de-a doua țară din lume în privința suprafeței ocupate). Dacă facem abstracție de vikîngi, primul european care a pus piciorul aici — spun anglofilii — a fost John Cabot, slujitor al regelui britanic Henric al VII-lea, în 1497, dacă nu cumva — spun francofilii — va fi fost, la 1534, Jacques Cartier, care a botezat dealul din coasta așezării indiene Hochelaga — Mont-Royal. Au trecut de atunci multe valuri ale istoriei peste Montreal și astăzi orașul se poate mindri cu frumusețea poziției sale, a monumentelor și a clădirilor sale moderne.

Un diplomat, ambasadorul Canadei în Camerun, Roger Rousseau, a fost ales drept comisar general al viitoarelor Jocuri. Cu tact, el face bilanțul situației actuale: «Știu că multă lume e speriată de cheltuielile impuse de organizare. Dar sîntem ferm decisi să stăvilim escalada costurilor, pe două considerente. În primul rînd, pentru a nu ipotoca inutil pe contribuabili. În al doilea rînd, pentru că vrem să demonstrăm lumii că, după experiența noastră, Jocurile Olimpice vor fi financiarmente accesibile țărilor în curs de dezvoltare, fie ele din Africa sau din America Latină. Noi vizăm simplitatea și nu strălucirea orbitoare. Dorim ca după cele 15 zile olimpice, Canada, Québecul și Montrealul să devină un «pămînt al sportului», pentru a-l parafraza din nou pe Exupéry».

Montreal, decembrie 1972

gastro-nomică

pui, pui, pui...

De fapt ar trebui să intru direct în subiect. Dar, pentru că ne aflăm în pragul unui eveniment calendaristic pe care o mare parte a mapamondului obișnuiește a-l sărbători îmbuibîndu-se, nu pot să stau deoparte (mai ales cînd am promis o serie de argumente asupra modului de schinguire concreto-suculente a bipedelor cotcodăcitoare).

Pornind de la ideea preconcepută că ceea ce caracterizează pe nefericiții care au făcut imprudența — din naivitate, spirit de sacrificiu, fudulie sau neavînd încotro — să invite musafiri de revelion este lipsa de idei în alea-tuirea meniului, m-am hotărît să încep expunerea cu cîteva sugestii salvatoare.

Prima ar fi salata de pui.

Pentru a prepara o salată de pui, pui într-un castron cam șase linguri de maioneză, mai pui vreo 400 grame carne de pui fiartă și tăiată mărunt, pui și miezul de la 2 țeline frumoase, tăiate în bețioare ca scobitorile, pui și 20 măsline, pui pe urmă o linguriță cu boia dulce, pui sare, pui piper după gust, amesteci totul bine și pui compoziția rezultată pe un platou pe care îl pui la frigider. Înainte de a servi salata de pui, pui deasupra frumușel feliile rezultate din tăierea a 4 ouă fierte tari, pui și 4-5 roșii tăiate în felii sau sferturi și poți să mai pui și felioare de ridichi. Pui la sfîrșit platoul pe masă, apoi pui la fiecare comesean în farfurie, îți pui și dumitale, și tot pui, pui, pui pînă termini salata de pui.

A doua sugestie s-ar putea numi: **pui cinci stele**. Cît îi de grozavă ideea vă las să deduceți după încercarea rețetei. Se iau doi pui mai durdulii. Cam 1.200 kg de fiecare creastă. După curățire, spălare, uscare, se sărează și piperează în interior și exterior. Într-o cratiță se tolesc 60 grame unt sau margarină. Apoi se așază puii, se lasă să se rumenească pe toate părțile. Spre sfîrșit se adaugă 250 grame slănină proaspătă tăiată în cubulețe, și pînă se termină de rumenit puii trebuie să se încheie și rumenitul slăninii. Se aruncă peste puii fierbinți 50 grame coniac cinci stele și se face flambarea. Intre timp se pun 200 grame măsline verzi — ca cele ce s-au găsit săptămîna trecută — într-un vas cu apă rece, care se pune pe foc, pînă fierbe 1-2 minute. Se scurge apa. Se mai iau 100 grame de ciuperci. Se curăță și se spală repede. Se taie în lamele. Se curăță de coajă 10-12 roșii de seră și se taie în bucăți. Măslinile, ciupercile și roșiile astfel pregătite se pun într-o cratiță în care se mai adaugă doi căței de usturoi striviți, piper și foarte puțină sare. Se acoperă și se lasă pe foc să fiarbă, foarte încet, timp de o oră.

La sfîrșit se așază puii pe un platou și ciupercuțele cu măslinile într-o parte. Peste pui și ciupercuțe se varsă zațul rămas cu slănișuța prăjită. De partea cealaltă a platoului se pun cartofi prăjiți. Peste tot conținutul platoului se presară frunzulițe de pătrunjel și mărar tocate mărunt.

O a treia chestie — nu nouă, ci dimpotrivă — este banala dar mult apreciată **ciorbă de potroace**.

Nu prezintă o rețetă inedită, ci numai o reamintesc. Se ia un kilogram de oase care se spală și se opăresc. Apoi fierb după toate regulile, spumîndu-se preț de două ore. Se strecoară zeama și se pune în ea tot cam un kilogram de aripi, pipote, gîturi de pasăre care fierb și ele încă o oră. Se adaugă apoi curățate, spălate și tăiate mărunt 200-250 grame morcovi, tot atîta rădăcină de pătrunjel și ceapă, o țelină. Se fierb separat 100 grame de orez care se adaugă la ciorbă împreună cu un litru jumătate de zeamă de varză. După 10 minute de clocot se mai adaugă 50 grame de untură și un borcan de roșii în bulion, după care se mai dă într-un clocot. Și gata. La servire se presară deasupra, conform tradiției, verdeață tocată mărunt.

După cum prea bine știți — cu toate că nu sînt adept al zemurilor — ciorba de potroace are succes garantat în prima zi a fiecărui nou an, mai ales pe la 4-5 dimineața.

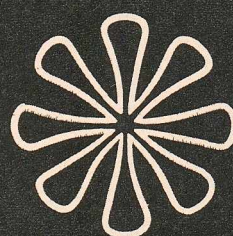
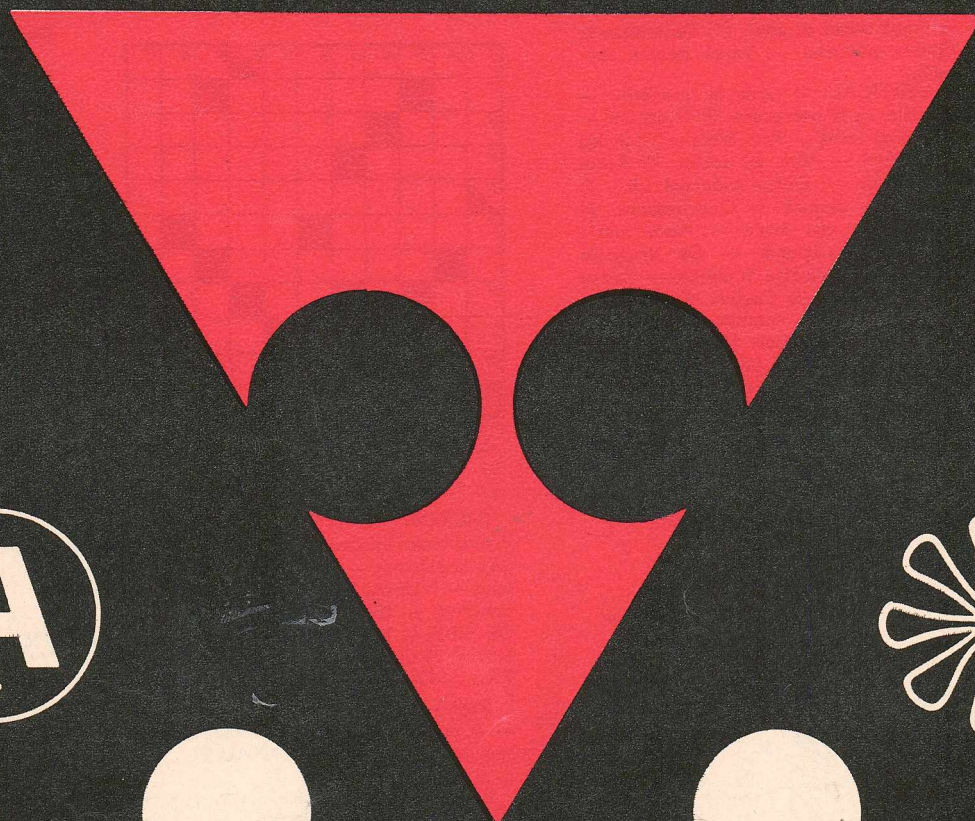
A patra rețetă, idee sugestică sau cum s-o numim, v-o spun data viitoare. Acum sînt foarte grăbit: a început să-mi sfîrșie în cuptor niște material didactic de Crevedia și am uitat să «pui» cabernetul la șambrat.

P. P. NAȘU

..... **GOSPODINE!**

ECONOMIȘI TIMP • SERVICII PROMPTE

CASA DE COMENZI

TELEFON

22 • 49 • 28

CASA DE COMENZI TITAN

Casa de comenzi «TITAN» desface un bogat sortiment de produse alimentare.
La telefonul: 22 49 28 se primesc zilnic (între orele 7 și 20) comenzi de produse alimentare, livrarea
lor făcându-se a doua zi la domiciliu, la ora solicitată de client.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

ahohoho, de ANUL NOU...

vă urează Toma MICHINICI

hărmălaie

Camera ta lasă impresia că a fost recent victima unui naufragiu, totul e surpat, aruncat la întâmplare de cruzimea uraganului distrugător. Igrasia și plictiseala se îmbrățișează cu o sumbră tandrețe. Lingă o claie de rufe, o claie de rude din provincie; alături de un ceainic, o față care încearcă zadarnic să fie misterioasă. Așa părăginită cum e, casa are veleități de han, oricine poate intra la orice oră, se învește în paginile unui ziar și doarme foarte comod. În general, se bea și se țipă. Apoi se bea și se moțăie.

Toți au dorința de a petrece, și haosul mizer din jurul lor le dă o senzație de viață originală. Se face recensământul ultimelor anecdote trase de păr. Se laudă că n-au dormit trei zile și trei nopți. În timp ce morfolesc băutura au mereu planuri petrecărețe. Undeva e un vin grozav. În altă parte se găsește un pește admirabil. La o oarecare distanță îi așteaptă o femeie enigmatică.

De atita moțait împreună au început să se cunoască între ei, au devenit «o bandă veselă». La un moment dat banda se trezește din paturi, ziare și intră în acțiune.

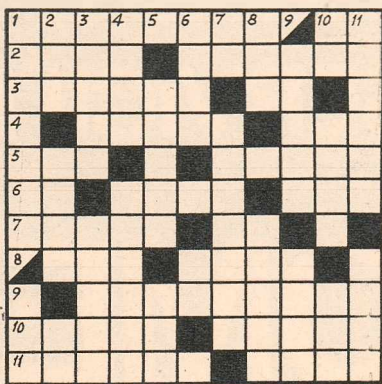
Haidеți la Titii...

Propunerea e primită, în ciuda somnului, cu un mare entuziasm. La Titii se bea bine. Titii are și umor. Titii are și duș. Titii are și muzică. Și haita pleacă să se îmbrățișeze cu altă haită. Din ce bani își cumpără băutura și țigările americane, e o taină de nepătruns. Ei vor să se distreze cu orice preț, pînă cad jos de atita bună dispoziție.

Chiar cînd domnește cea mai pustie plictiseală, ei toți au impresia că s-au distrat. Punînd mîna de la mîna și-au făcut și o filozofie.

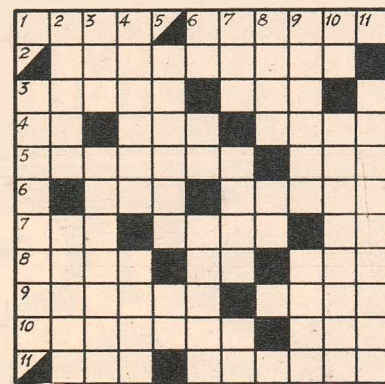
— O viață are omul. Noi vrem să ne trăim viața.

Ei numesc viață această formație besmetică și monotona. Viața s-a scurs de mult din ei, dar ei țin să trăiască din plin ceea ce nu mai au. Vai, săracii și somnoroșii impostori. Nici nu știu cît de mult se trisează.

ORIZONTAL: 1) Mîine anul se-annoiește... — ...se-annoiește... 2) ...plugușorul se pornește... — ...și începe-a colinda... 3)... pe la case... — ... și ... 4) ...-a ura... (inf. lung) — S-ar fi oprit pe munte (leg.). 5) Merge la o țuică — Biciul, înainte de a pocni... 6) Construcție copilărească de iarnă — Mai nimic — Tîe... 7) Catrenul din plăcinta festivă — Dovadă de intimitate. 8) Fel — Sentiment... pe note. 9) Gratulat de Anul nou. 10) Veche datină de sărbători — Se schimbă odată cu anul. 11) Delicatese la tăierea porcului — Varză pentru sarmale.

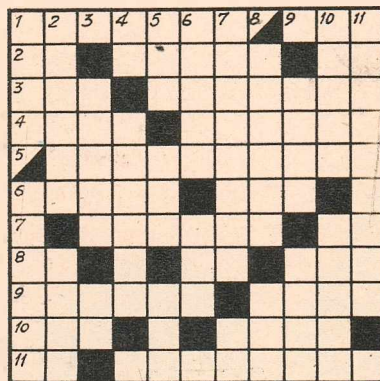
VERTICAL: 1) Iarna la domiciliu — Veselie, ca la petrecere. 2) Mulți ani — Haină de iarnă — Prin troiene! 3) A lua bani (fig.) — Vînt de sezon. 4) Aerul înălțimilor — Decor hibernal (pl.). 5) Sătean de demult — Onomatopee. 6) Prefix... la mai mare — Note mari! 7) Ghiveci național — De dragoste (fem. pl.). 8) Nicolae în familie — Cadru pentru «Iarna» lui Coșbuc. 9)... și cadru pitoresc pentru vacanța de iarnă — Înaintarea sportivilor. 10) Primele litere! — Poartă blană (dim.) — Anul trecut (abr.). 11) Munți de zăpadă — Altă datină populară din sărbătorile de iarnă.

ORIZONTAL: 1) LA... — ... MULȚI ... 2) ... ANI! 3) Sarea și piperul plăcintelor — Prezent la cursuri. 4) Și ...așa mai departe! — Trag la plug — Erou al lui Jules Verne. 5) Tradiție populară în prag de An nou — Port. 6) În holdă! — De tipar sau de autor. 7) Refren în colinde — Se cunoaște la o adică — Egee! 8) A da naștere — Stropit din plin — An! 9) Apreciat vin românesc — A pățit-o! 10) O «jumătate» pentru fiecare invitat — Mulți ani! 11) La mulți ani!... — Debut calendaristic al noului născut.

VERTICAL: 1) O petrecere de... 2 ani! 2) 1 ianuarie 1973! (2 cuv.) — Compus organic. 3) Cusătură — E veselă de Anul nou. 4) Te servește cu plăcere — Zeiță scandinavă. 5) Perechea unuia Trist... an! — Se întoarce! 6) Pene!... — ... și pană — Atribut al anilor urați. 7) Băutură tare — Merge cu sifon — Una, alta! 8) Se aprinde ușor — La noroc! 9) A «aranja» un șurub — Nu crede. 10) Patru la romani — La Mulți ani... 11) La mulți ani!...

Dicționar: ANAR.

ORIZONTAL: 1) SUS PAHARUL! — Proverbiul infometat. 2) 1973 — «URARE» la plăcinte — Reper! 3) Roșu de... băut — NUMAI REALIZĂRI... 4) Muzică concretă — CU PACE... 5) SĂ VĂ FIE DE BINE. 6) VORBE BUNE — Acu' s-a întors! 7) Li se urează SUCCES ÎN VIAȚĂ... — PACE! (fig.). 8) De la început — În frig! — Îndemn cu NOROC. 9) SALVE — A ciocni. 10) Treier! — Ploaia urătorilor. 11) FERICIRE PENTRU EL... — ... ȘI BELȘUG.

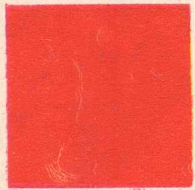
VERTICAL: 1) CIN... — ...CIN. 2) SUS PAHARUL... — ... PENTRU SĂNĂTATE. 3) URARE sentimentală în ceasul al 12-lea! — O spune redacția... 4) În vîrf! — Plantare. 5) Sacul întors... — Obraz subțire — Merge în compania micilor... 6) CU BELȘUG (fem.) — MULȚI ANI (pl.). 7) Se așază primele la masă — Gol-gol! 8) Altă URARE satirică — MEREU ÎNAINTE. 9) Oraș antic în Sicilia — Obișnuit cu URA. 10) Prezis în ani — URA!, VIVAT!, NOROC! etc. 11) CE VĂ DORIȚI!...

Dicționar: ENNA.

Dezlegarea jocului REPUBLICII CÎNTARE apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) BRATU — TULBURE. 2) ROMASCANU — ZAR. 3) AMAR — ARISTIDE. 4) DANGA — ACTE — AM. 5) NEAGU — ARMENI. 6) B — T — RSR — E — X — A. 7) AP — TITUS — APT. 8) COMISEL — ARRAS. 9) OPIS — RAM — VEST. 10) NUC — T — TIMIS — A. 11) SLUJIT — R — NEON. 12) KALAT — CERT — AC. 13) IRINA ODAGESCU.

COOP

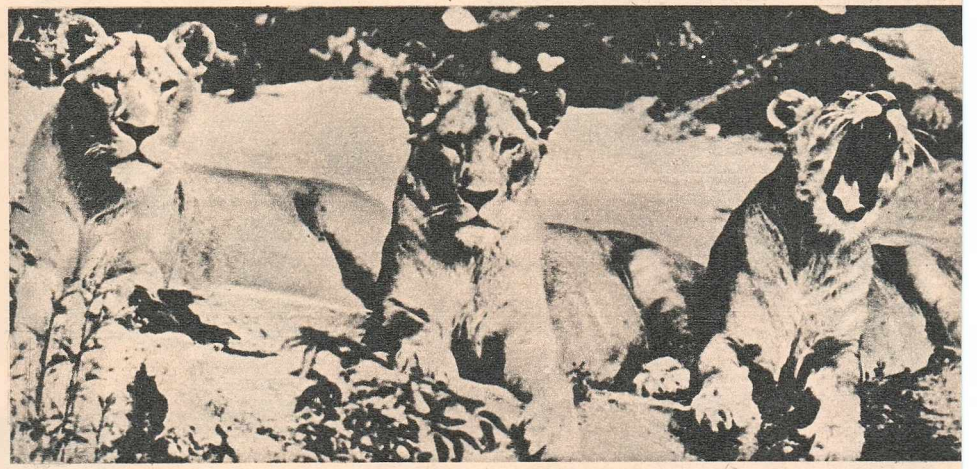
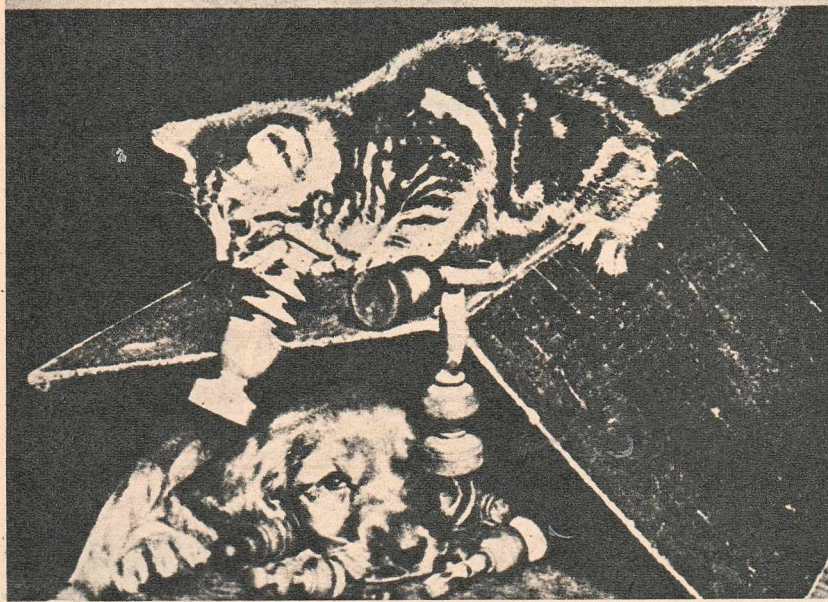
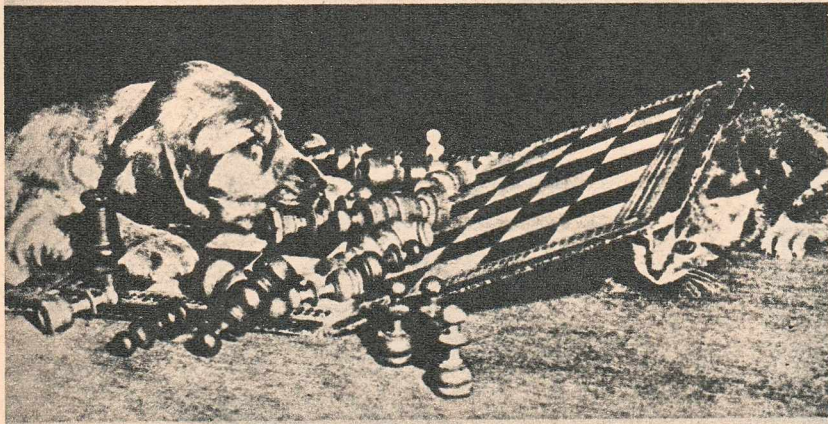
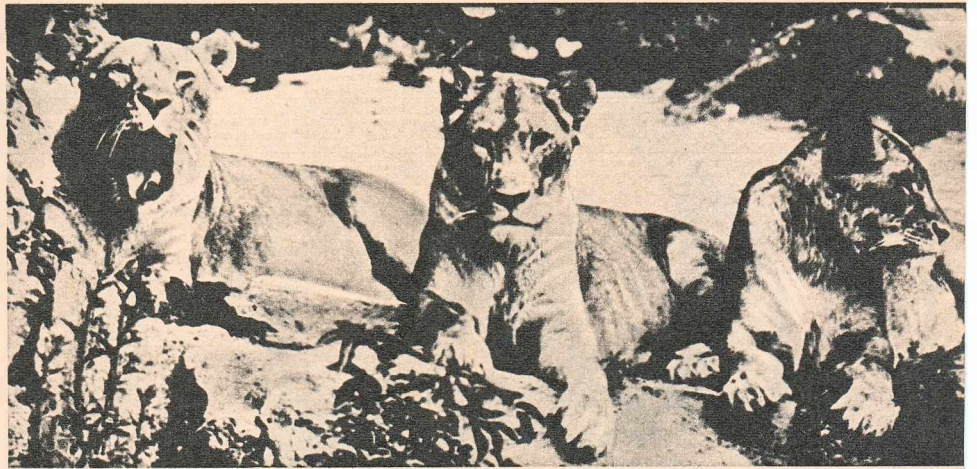

**CENTROCOOP —
CENTRALA
DE PRODUCȚIE,
PRESTĂRI,
APRO —
VIZIONARE ȘI
TRANSPORTURI**

Unitățile de producție-prestări ale cooperăției de consum realizează o gamă largă de bunuri de consum și articole de artizanat din ramurile: lemn, ceramică, sticlă metalizată, cusături, covoare românești, cojoace-pieptar, fier forjat, împletituri răchită, paie.

Toate aceste produse, realizate cu bun-gust și cu multă grijă, sînt deosebit de apreciate atît pe piața internă cît și la export. În BUCUREȘTI și în întreaga ȚARĂ se găsesc de vînzare la magazinele «HERMES» și la alte magazine ale cooperăției de consum.

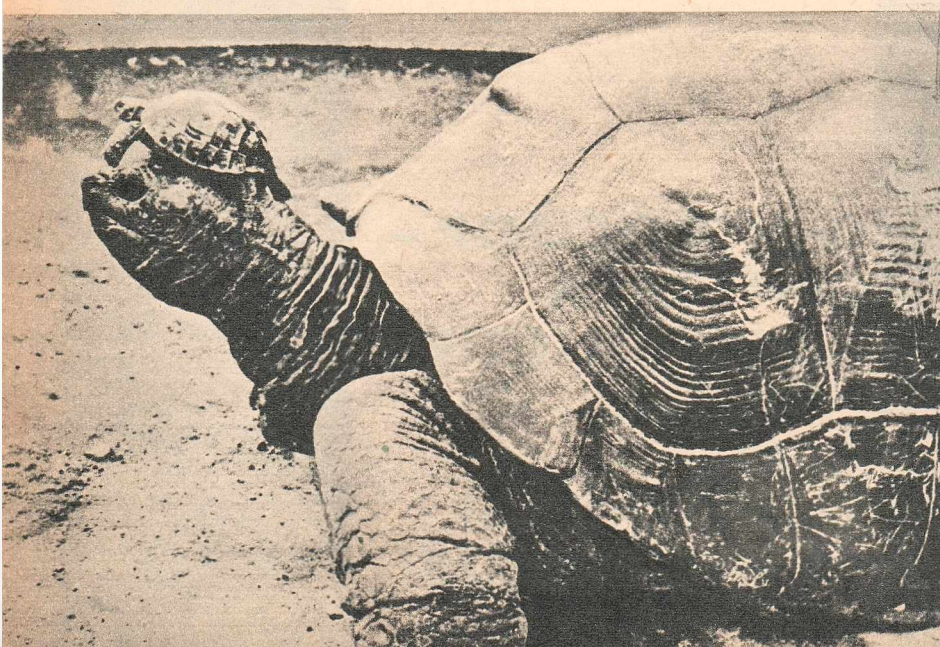
a nu se confundă!

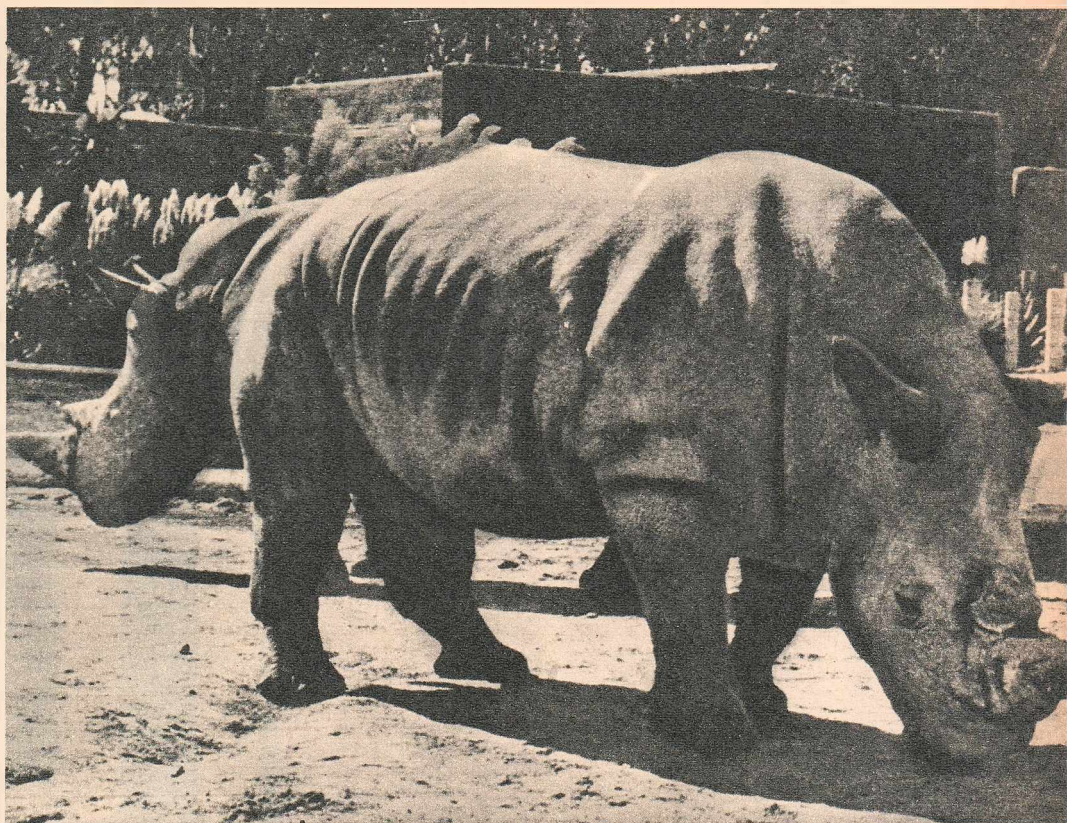

Mat în trei mutări!

Reacție în lanț sau un adevăr de mult cunoscut: căscatul e molipsitor.

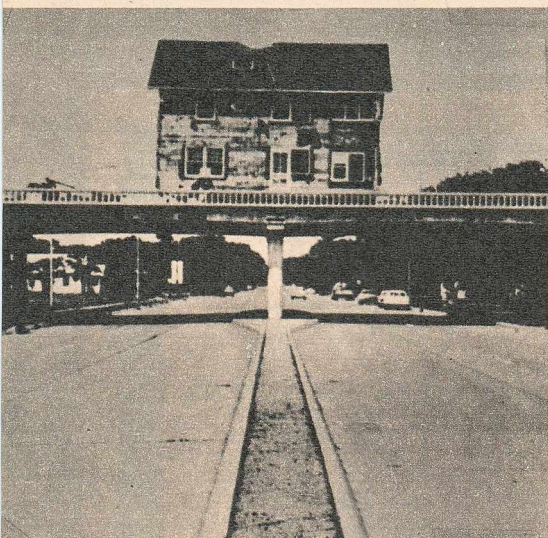
Două exemple de adaptare la situație a unor mame ce nu dispun deloc de... mâini: bulldogul își «remorchează» progeneritura cu ajutorul lesei, în timp ce broasca țestoasă și-a urcat-o pe cap.

«De la cap la coadă, 7 metri! De la coadă la cap...!» Imposibil de folosit vechea formulă de iarmaroc! Rinocerul din fotografie pare a avea două capete și nici o coadă. Pare, numai! Pentru că așa a «văzut» aparatul și mai ales unghiul năstrușnic preferat de un fotoreporter pus pe șotii.

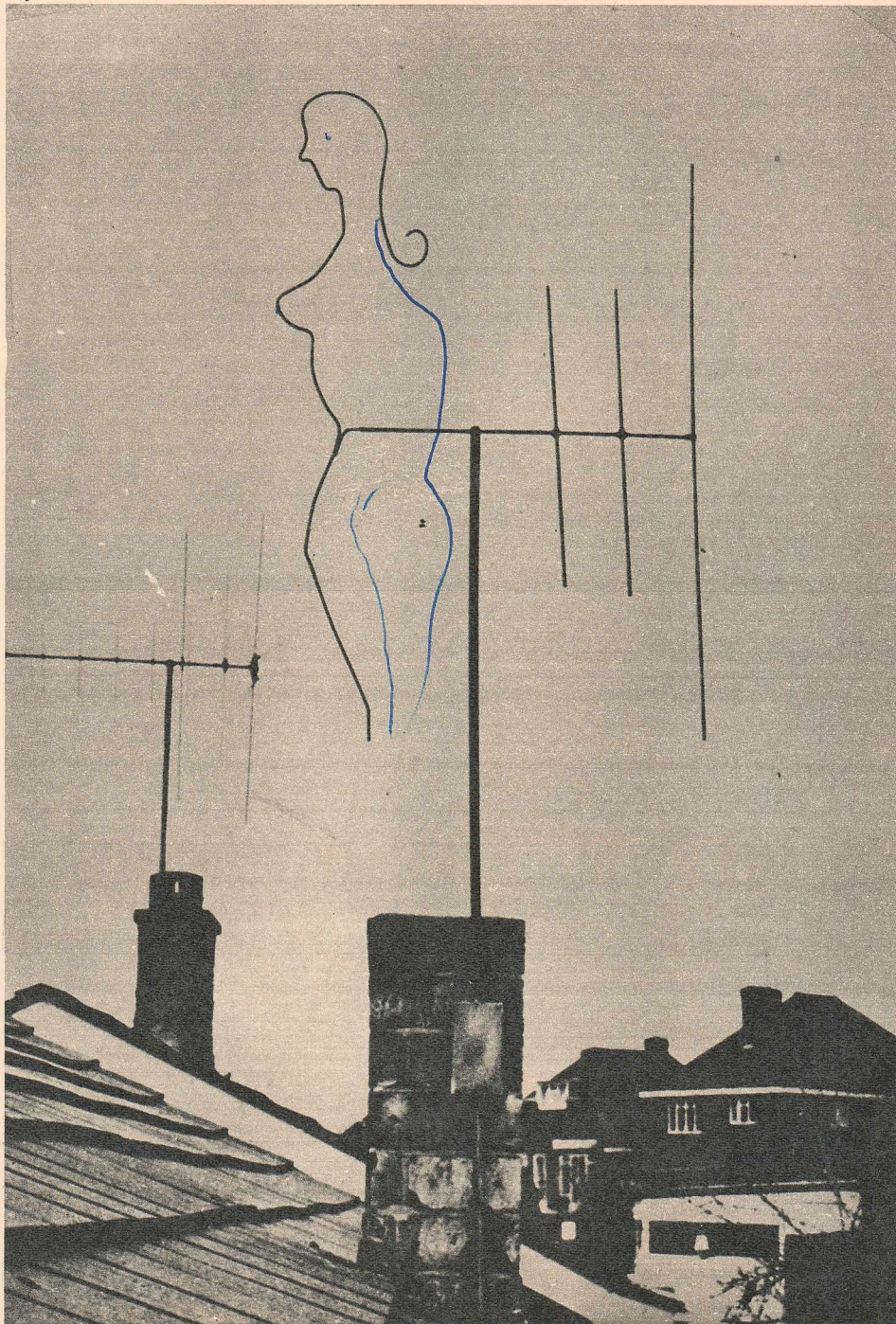
Cînd cel ce a montat antena televizorului e amorezat...

Nu-i un coș special pentru bebeluși, ci unul de hîrtii, adaptat la nevoile momentului unei mame ce n-are mai mult de două mîini!...

◀ Casa de pe pasarelă să fie oare rodul fanteziei prea bogate a unui arhitect? Nu credem. Mai curînd cel al fetei pe care a jucat-o utilizarea teleobiectivului.

Atenție!
Excavatorul mușcă!

Dulce sau picant,
cu frișcă sau înghețată,
cu dulceață, smântină, iaurt sau în cremă de cacao,
întotdeauna cu adaos de substanțe nutritive

CORN FLAKES

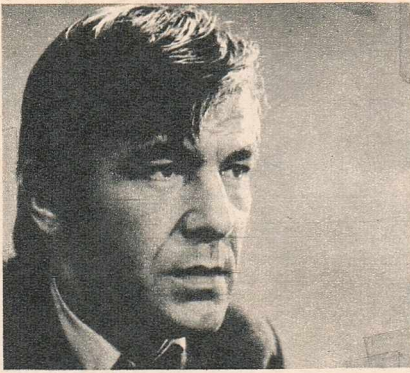
NU STRICAȚI
PLĂCEREA
COPILOR,
EI VOR

CORN
FLAKES

Comenzile se primesc direct
la: COMBINATUL INDUSTRIAL DE MORĂRIT ȘI PA-
NIFICAȚIE - București, Ca-
lea Plevnei nr. 145, sector 7,
telefon: 49 41 00 — 49 37 70.

Cel mai bun actor
român de film

1. CORNEL COMAN

Cea mai bună actriță
româncă de film

1. MARGARETA
POGONAT

2. IRINA GĂRDESCU
3. MARGA BARBU

Cel mai bun actor
străin de film

Cea mai bună actriță
străină de film

1. SOPHIA LOREN

2. ALI MCGRAW
3. JANE FONDA

ANCHETA **F** NOASTRĂ

OPINIA CITITORILOR

2. FLORIN PIERSIC
3. AMZA PELLEA

Cel mai bun film
românesc

1. PUTEREA
ȘI ADEVĂRUL

2. DRUM ÎN PENUMBRĂ
3. FELIX ȘI OTILIA

Cel mai bun actor
străin

Cel mai bun actor
român de teatru

1. GEORGE
CONSTANTIN

2. RADU BELIGAN
3. VICTOR REBENGIUC

2. ION DOLĂNESCU
3. NELU BĂLĂȘOIU

Cea mai bună actriță
româncă de teatru

1. MARIANA MIHUȚ

2. LEOPOLDINA BĂLĂNUTĂ
3. ILINCA TOMOROVEANU

Cel mai bun cântăret
român de muzică ușoară

Cea mai bună cântăreață
româncă de muzică ușoară

1. MARGARETA PÎSLARU

2. DIDA DRĂGAN
3. ANDA CĂLUGĂREANU

Cel mai bun cântăret
de muzică populară

1. BENONE SINULESCU

Cea mai bună cântăreață
de muzică populară

1. IRINA LOGHIN

2. MARIA CIOBANU
Următoarele clasate au întrunit
un număr de voturi cu totul ne semnificativ

Cel mai bun serial
de televiziune al anului

Cel mai bun prezentator
de televiziune

1. SANDA ȚĂRANU

2. CRISTIAN ȚOPESCU
3. MARIANA ZAHARESCU

caragiale pe o scenă pariziană

De un frumos succes se bucură în capitala franceză piesa «O scrisoare pierdută» — «capodoperă a teatrului românesc din secolul al XIX-lea», cum o definește ziarul «Le Figaro» — pusă în scenă la «Teatrul 347» de Marcel Lupovici. În fotografie: actorii Yves Vincent și Nicole Mèrouze, într-un moment din spectacol.

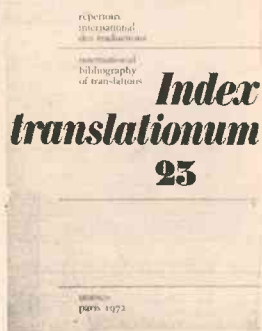
BIRMANIA

la ordinea zilei — știința de carte

În întreaga Birmanie, atât în localitățile rurale cât și în cele urbane, se desfășoară o vastă acțiune de lichidare a analfabetismului — procentul mare de neștiutori de carte care mai există constituind una dintre moștenirile nefaste ale dominației coloniale, ce a luat sfârșit în urmă cu un sfert de veac, la 4 ianuarie 1948. În imagine: ora de curs, într-un sat, pentru cei care, deși au trecut de vârsta școlară, vor să descifreze măcar acum tainele scrisului și cititului

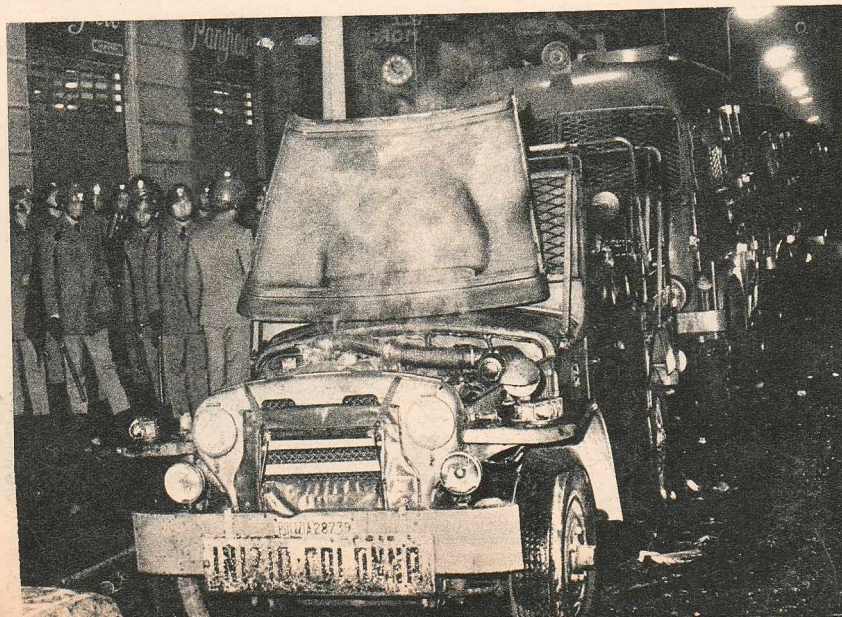
clasicii rămân în actualitate

Ediția 1972 (dar cu date precise privind situația anului 1970) a lui «Index Translationum» — publicație de mare prestigiu internațional, apărută sub egida U.N.E.S.C.O — relevă că numărul traducerilor în lume este în necontenită creștere. Astfel, în anul 1970, în 75 de țări au fost traduse 41 325 titluri față de 38 175 titluri cite au fost traduse în anul 1969, în 65 țări. Pe primul loc pe lista celor mai răspândite lucrări continuă să se afle traducerile din operele lui V.I. Lenin: în 1970 au apărut 448 traduceri, față de 202 cit au fost efectuate în 1969. Urmează în ordine Shakespeare (141 traduceri), Jules Verne (126), Georges Simenon (119), Agatha Christie (95), Dostoievski (78),

Dickens (77), Balzac (75), Mark Twain (71). Este interesant de constatat că marii clasici ai antichității continuă să se bucure de atenția caselor de editură și a cititorilor. Homer și Platon de pildă au fost traduși în 48 versiuni, Cicero în 35, Sofocle și Aristotel în cite 30, fiecare. În ce privește «clasamentul», prin prisma traducerilor laureaților Premiului Nobel pentru literatură, pe primul loc se află Samuel Beckett, cu 53 de traduceri, urmat de Alberto Moravia (50), J.P. Sartre (42), Albert Camus (40). Printre țările în care se înregistrează cel mai mare număr de traduceri se numără U.R.S.S. (3 600 titluri), Spania (2 944), S.U.A. (2 570), Japonia (2 067), Franța (1 918). Cu cele 805 titluri traduse în anul 1970, România se situează pe locul al 15-lea în lume.

ca și cum c.e.e. n-ar avea

la milano, după trei ani

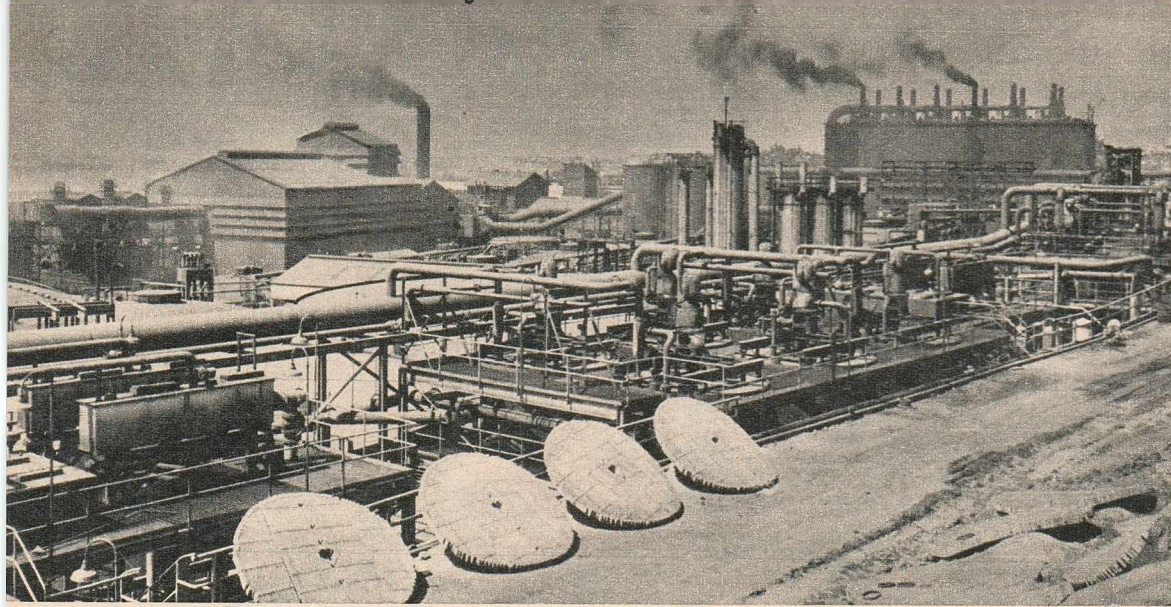
Implinirea a trei ani de la atentatul cu amprentă fascistă săvârșit la Banca agricolă din Milano — soldat cu moartea a 16 persoane și rănirea altor 80 — a prilejuit organizarea, în diferite orașe italiene, a unor viguroase demonstrații în cadrul cărora s-a cerut să se acționeze cu fermitate împotriva elementelor de dreapta, neofasciste. Intervenția poliției la Roma și Milano (în fotografie) a dus la ciocniri cu demonstrații.

parisul mai puțin pitoresc

Un aspect de pe străzile capitalei franceze în timpul grevei celor aproximativ 4 000 de salariați ai întreprinderilor de salubritate. Greviștii revendică îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață și eliminarea discriminărilor la care sînt supuși muncitorii imigranți, care reprezintă un mare procent din totalul celor ce lucrează în acest sector. Pentru a degaja străzile de lăzile și sacii cu reziduuri menajere — care în unele locuri au împiedicat chiar circulația — autoritățile municipale s-au văzut nevoite să recurgă la ajutorul armatei.

Uzina Rene Ramos Latour, care lărgită și modernizată va forma nucleul viitorului mare centru metalurgic din Nicaro.

HAVANA

coloana nichelului

Regiunea Nicaro din nordul provinciei Oriente este astăzi binecunoscută în Cuba nu doar pentru frumusețea incontestabilă a peisajului ei, mai ales, pentru faptul că aici ia naștere cel mai important centru al producției cubane de nichel și oțel. În orașele regiunii au apărut în ultimul timp sute de tineri care poartă pe buzunarele cămășilor niște inițiale: «CJN» — Coloana de tineret a nichelului. Sînt viitorii muncitori calificați, tehnicienii și inginerii care vor construi și dezvolta puternica industrie metalurgică din regiunea Nicaro. Patru ore pe zi învață și alte patru lucrează în uzina Rene Ramos Latour, — fosta Nicaro Nickel Company — întreprindere cu o capacitate de producție de 22.000 tone metrice de nichel pe an.

După părerea experților — a declarat unui corespondent al Agenției Prensa Latina — tinărul director al uzinei, Higinio Manjo, — subsolul acestei regiuni conține peste 16 milioane tone de minereu de nichel — una din cele mai mari rezerve de nichel pe plan mondial. Industria metalurgică existentă nu e pe măsura bogăției zăcămintelor. Cuba are nevoie de uzine de mare capacitate, de forță de muncă calificată, iar nichelul poate deveni una din pietrele unghiulare ale economiei țării. Dealtfel, după victoria revoluției Cuba și-a dezvoltat producția de nichel, care a devenit în prezent — după zahăr — cel mai important articol de export al țării.

În curînd va fi dată în exploatare o a treia mină, pentru a furniza industriei surplusul necesar de materie primă. În fotografie, una dintre cele două exploatari miniere existente aici.

cronica de trei secunde

LUNA...

...Nimic nu mai e halucinant în faptul că drumul dintre Pămînt și Lună a devenit un zbor de rutină, urmărit printre melodii de muzică ușoară și catastrofe aeriene. Doar cite un prost, cite un om mare cu minte de copil, desuet de hipersensibil, educat la școala uimirii — școală cu totul anacronică — se mai întrebă cu vinovată rușine, pentru a nu-i fi deconspirată prostia, cum de nu mai e nimic halucinant în faptul că zborul de la Pămînt la Lună a devenit o operație de rutină a ființelor terestre. Nu, nu vom fi proști, nu vom fi julesvernieni, nu vom fi copii și vom spune ce spune toată lumea inteligentă, știind că și cinică: e foarte bine că am ajuns aici, că zborul de la Pămînt la Lună nu mai emoționează suflarea omenescă. E o dovadă a puterii omenesci, e o măsură a inteligenței umane capabile nu numai să stăpînească natura dar și propriile emoții în fața propriei forțe. Omul e o ființă gigantică, cu capul în cosmos și picioarele într-un lighean cu apă fierbinte (căci bîntuie o gripă sănătoasă...).

Dar trebuie spus — la fel de răspicat, la fel de cinic, la fel de lucid — că omul nu a reușit să umanizeze Luna. Iluzia aceasta trebuie destrămată, acum, cînd se constată că oamenii s-au plictisit de Lună și nimic nu-i mai uimește în privința ei și a zborurilor spre ea. S-a alunizat dar nu s-a umanizat nimic acolo, sus... S-au lăsat aparate, s-au înfipt steaguri, s-a adunat fierărie și metal, s-a cîntat, s-a mîncat, s-a strigat O.K., au rămas urme adînci de cizme în praful selenar, s-au aruncat de sus cutii, carcase, motoare, milioane de dolari, s-au înregistrat cutremurele ei. Fiecare gest al omului pe Lună a fost o izbîndă a geniului biped — dar nici una dintre aceste izbîndi nu a umanizat Luna. Luna a fost transformată în magazie, în laborator,

în șosea, în parc, în teren de golf, în sală pentru conferințe de presă, în studio de televiziune, dar ea nu a devenit a omului. Prin măsurile admirabile care s-au luat pentru securitatea cosmonauților, prin tehnica fantastică, mulțumită științei atotfăcătoare de minuni care neagă minunea, Luna a rămas și — sper — va rămîne străină omului.

Căci uitați-vă bine, priviți cu atenție: nu există mormînt pe Lună. Și acolo unde nu există morminte, nimic nu e omenesc, nimic nu e al omului. În vecii vecilor, adio...

SI DOI BAKI-JUDETE

Si pentru ca s-a stia lucrurile si nu mai e de ban tan ca sa intre in Anul nou povestind povesti, citind cîntec de adormit copii, pentru ca o stia singurina fara de fiecare emotie, fara de orice naivitate, ajungindu-se chiar cu emotia sa fie luata drept lipsa de emotie iar lipsa emotiei sa fie preamărită ca suprema cucerire a sensibilității noastre, pentru că nimeni nu mai crede în minune și vrajă dacă acestea n-au la bază un calcul precis, o cifră exactă, pentru că nici eu totuși nu pot fi altul decît sint și nu mă pot prefăca că nu văd cum vine un An nou, nu-mi pot refuza voluptatea de a îmbătrîni fără să-mi ofer o poveste, o minunăție, o feerie: s-a calculat — și deci se poate zice că se zice — precum că Turnul din Pisa se va apleca din 1972 cu cîte cinci milimetri pe an. Altădată se înclina cu cîte 1 (un) milimetru. N-am nimic împotriva să mi se dea mie acești patru milimetri, în loc de covrigi și nuci — e exact cît îmi trebuie pentru a tivi cu aur minijuța zinei mele.

Radu COSAȘU

agendă

Într-un interviu acordat presei vest-germane și a cărui inițiativă îi aparține, președintele concernului Krupp, BERTHOLD BEITZ, a ținut să dezmințască categoric zvonurile persistente cu privire la existența unei crize a acestui gigant al industriei siderurgice vest-germane. Respectiv zvonuri au apărut ca urmare a demisiei neașteptate a unuia dintre principalii conducători ai concernului, Juergen Krakow, la numai două luni după preluarea funcției.

Înființarea unei comisii aparținînd de Ministerul de Externe al Braziliei, menită să activeze, alături de Consiliul Național pentru Comerț Exterior, în vederea dezvoltării relațiilor comerciale cu țările socialiste, a fost hotărîtă de președintele brazilian EMILIO GARRASTAZU MEDICI — s-a anunțat din Rio de Janeiro. Știrea a fost primită cu interes de cercurile economice din Brazilia.

Cu prilejul întrunirii Consiliului ministerial al Pieței comune lărgite au fost aleși cei 13 membri ai noii Comisii executive a C.E.E. Pentru prima oară, între cei cinci vicepreședinți ai comisiei, aleși pe o perioadă de doi ani, se află și reprezentanți ai noilor țări membre ale Pieței comune, respectiv englezul CHRISTOPHER SOAMES și irlandezul Patrick Hillery. Președintele comisiei este François-Xavier Ortoli (Franța).

GEORGES MARCHAIS, a fost ales secretar general al Partidului Comunist Francez de către cei 118 membri ai Comitetului Central al P.C.F., ales la încheierea lucrărilor celui de-al XX-lea Congres al partidului ce și-a desfășurat recent lucrările la Palatul sporturilor din suburbia pariziană St. Ouen. Cu același prilej, Waldeck Rochet a fost ales președinte de onoare al Partidului Comunist Francez.

Unul dintre pionierii cinematografului american, ADOLF ZUKOR, împlinește la 7 ianuarie 100 de ani. Fondator, în 1912, al studiourilor «Paramount», Zukor este în prezent președintele de onoare al acestei companii cinematografice. Potrivit afirmațiilor lui Zukor, acesta a rămas președinte al Paramount Pictures Company și Zukor este, în ciuda vârstei sale înaintate, «tot atât de tânăr și activ ca în tinerețe».

THOR HEYERDAHL, navigatorul norvegian devenit celebru prin expedițiile întreprinse la bordul navelor «Kon-Tiki», «Rha II» și «Rha III», este preocupat în prezent de o serie de vestigii ale unor vechi civilizații de pe teritoriul Irakului de azi. Obiectul interesului său îl constituie în special regiunea Al Ahwar, ce se întinde pe mai multe mii de kilometri pătrați și este cunoscută ca o interesantă zonă arheologică.

**UN
PALTON
MODERN
ȘI
ELEGANT**

**PE
GUSTUL
DV.**

**VĂ PUTETI ALEGE
DIN BOGATA COLEC-
ȚIE A MODEI ACTUA-
LE CE VĂ STĂ LA DIS-
POZIȚIE ÎN MA-
GAZINELE ȘI RAIOA-
NELE DE CONFECȚII.**

CARTE

Noul an a fost întâmpinat de Editura Univers cu o seamă de apariții dintre cele mai substanțiale. Semnalăm câteva titluri dintr-o susținută și frumoasă activitate editorială:

● În colecția «Eseuri»: **Maxime și reflecții** de Johann Wolfgang Goethe. Prilej pentru cititor de a urmări și pe această cale a aforismului condensat, evoluția gândirii acestei mari personalități a culturii universale. În românește de Gheorghe Ciorogaru. Prefață de Sergiu Sălăjan.

● În aceeași colecție: **Intențiuni** de Oscar Wilde. În românește de Mihai Rădulescu. Prefață de Mihai Miroiu.

● Vasta și complexa biografie **Prometeu sau Viața lui Balzac** de André Maurois, tipărită în excelente condiții grafice. Traducere de Marcel Aderca, întocmitorul și al unei utile cronologii a traducerilor din Balzac în limba română (1852-1972), ce se publică în paginile finale.

● În colecția «Thalia», feeria **Visul** de August Strindberg. Tălmăcire din suedeză de Maria și Petre Banuș.

● În colecția «Poesis»: **Versuri** alese din tulburătoarea lirică a poetului victorian Robert Browning. Traducere de Leon D. Levițchi. Prefață de Ștefan Stoenescu.

● Prima versiune integrală a **Fabulelor** lui Esop. Traducere din limba elină, prefață și note de Traian Diaconescu.

● În colecția **Romanul secolului XX: Primăverile lui Ivan Galeb** de Vladan Desnica (1905-1967), reprezentant de seamă al prozei croate moderne. În românește de Mircea Spiridonovici și Voislava Stoianovici.

● **Imnurile orfice pentru înția oară** în limba română. Traducere de Ion Acsan. Cuvânt înainte de Zoe Dumitrescu-Bușulenga.

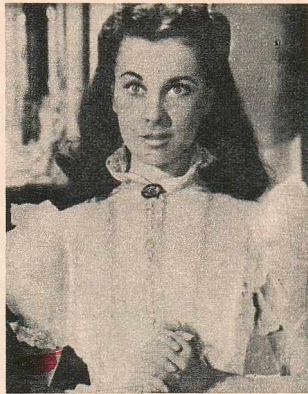
● În colecția **Clasicii literaturii universale** volumul de nuvele al lui Theodor Storm (1817-1888): **Cronica despre Grieshuus**. În românește de Frida Papadache și Laura Dragomirescu. Prefață de Val Panaitescu.

CINEMA

● **Explozia**. Producție 1972 a Studioului cinematografic «București». Câteva motive de a primi cu încredere acest proaspăt film: semnătura scriitorului Ioan Grigorescu pe un scenariu inspirat din actualitate, reîntoarcerea lui Mircea Drăgan pe un teritoriu care îi oferă materie primă adevăratei sale vocații regizorale, o distribuție puternică: Radu Beligan, Gheorghe Dinică, Toma Caragiu, Dem Rădulescu, Jean Constantin, George Motoi, Toma Dimitriu, Colea Răutu, Draga Olteanu, Florin Piersic, Mircea Bașta, Aurel Cioranu. Imaginea — Nicolae Mărgineanu; muzică — Theodor Grigoriu; decoruri — Constantin Simionescu; costume — Horia Popescu.

● **Perla coroanei**. Solidaritatea și demnitatea muncitorească într-un film de o înaltă ținută artistică. Regia — Kazimierz Kutz, regizor polonez a cărui personalitate se impune tot mai mult în ultimii ani. Interpreți — Olgierd Lukaszewicz, Lucja Kowolik, Jan Englert, Franciszek Pieczka, Marian Opania, Tadeusz Soblewicz. Imaginea — Stanislaw Loth.

● **Consemnăm**, în continuarea listei de premii anunțate în numărul trecut, alte filme documentare distinse în cadrul Concursului anual «Omul zilelor noastre — constructor al socialismului»: **Noaptea bărbaților** (Alexandru Boiangiu), **Trei peisaje** (Alexandru Sirbu), **Africa centrală** (Pantelie Tutu-

Vivien Leigh

leasa), **Să treacă vara** (Florica Holban), **La ea te-ai gândit?** (Dumitru Done), **Se plînge la Love Story** (Ion Visu).

● «Zile de vacanță... zile de film» începute odată cu lăsarea vacanței școlare continuă pînă în ziua de 9 ianuarie. Programele concepute și organizate de **Întreprinderea cinematografică a municipiului București** împreună cu **Arhiva națională de filme** sînt judicioase și inspirate, instructive și atractive. Pot profita și cei mari de cicluri precum: **Ecranizări ale literaturii românești** (Moara cu noroc, Răscoala, Felix și Otilia etc.), **Retrospectivă I.L. Caragiale**, **Jules Verne** reditat pe... peliculă, filme distinse cu prestigioase premii internaționale (Unchiul Vanja, Pădurea de mesteceni, Sacco și Vanzetti, Z etc.). Medalion Ilarion Ciobanu.

Florin Piersic

● În ianuarie, pe ecrane — **Pe aripile vîntului**, cu Vivien Leigh, Olivia de Havilland, Clark Gable și Leslie Howard.

PLASTICĂ

● **25 de ani de artă plastică românească**. O amplă retrospectivă de artă plastică dedicată aniversării republicii. Au fost selecționate opere din patrimoniul muzeelor bucureștene aparținînd artiștilor din toate generațiile. Expoziția este o grăitoare mărturie a evoluției artei românești în ultimii 25 de ani, a angajării sale în slujba idealurilor socialiste (Muzeul de artă).

● «**Slăvim republica**». Sub acest titlu, la Galeria mare de artă din Cluj s-a deschis o expoziție care reunește circa 100 de lucrări de grafică milităntă. Expun peste 40 de graficieni.

● La Suceava s-a deschis expoziția anuală de pictură, sculptură și grafică a artiștilor plastici din Moldova de nord dedicată aniversării republicii.

● La Muzeul de artă, o amplă retrospectivă **Gh. Petrașcu** (1872—1949), care marchează aniversarea a 100 de ani de la nașterea pictorului. O operă fecundă care se întinde pe parcursul a mai multor decenii. Creația lui Petrașcu cuprinde peisaje din țară și străinătate, interioare și naturi statice, autoportrete și portrete, nuduri etc. Selecția însumează circa 200 de tablouri.

● **Monumente din Cuba**. 150 de fotografii prezintă creații ale arhitecturii cubaneze din cele mai vechi timpuri și pînă azi.

DISC

● **Gică Petrescu** — trubadur de viață lungă — care cîntă și ne încîntă de nu mai știm cîte decenii, ne dăruiește unul dintre cele mai dense discuri din cariera sa «electrecord»-istă. Prezentat de dramaturgul Aurel Baranga (cu osebărită căldură), acompaniat de orchestrele «Electrecord» (dirijor Al. Imre) și Gerry Podgoreanu (cu frățescă pricepere), îndrăgitul cîntăreț binevoiește să ne ofere un mănunchi de patrusprezece piese de mare popularitate, mai vechi și mai noi. Pomenim doar «București, București» (de Gică Petrescu chiar), «Costică, Costică», «Cît oi mai trăi pe lume» (de Temistocle Popa). Restul se prezintă la același nivel! (Stm-EDE-0753).

● **Nelu Bălăsoiu**, interpret de muzică populară din cei mai... populari, făcînd parte din faimoasa galerie a soliștilor de mare răspîndire (Ioana Radu, Maria Lătărețu, Maria Ciobanu, Ion Dolănescu), realizează un autentic recital (12 piese, aproape patruzeci de minute) cu prilejul recentei sale înregistrări editate de casa noastră de discuri. «Cît oi fi, mamă, plecat», «M-a făcut maica gorjan», «Văzui frunza cît paraua», «Zice lumea că-i ferice», «Te văzui, dragă Mărie», rămîn adînc întipărite în memoria afectivă a ascultătorilor. Acompaniază orchestrele Victor Predescu și Constantin Busuioac (Stm-EPE-0748).

● **Kissfalussy Bălint, Zeitz Gabriella și Bányasz István** reușesc să ne convingă de plăcutele lor calități vocal-interpretative. «Șantaj», «Bossa Nova», «Floare de mac» și «N-aș vrea să fiu un cowboy» sună interesant. Două dintre ele aparțin chiar lui Kissfalussy Bălint, care se dovedește și un dăruit compozitor de muzică ușoară (45-EDC-10 266).

TEATRU

● **O noapte furtunoasă și Conu Leonida față cu reacțiunea** de I.L. Caragiale (Teatrul dramatic de stat-Ploiești): o nouă versiune scenică a celebrelor piese, semnată de actorul (și director al teatrului) Marcel Anghelescu, în care se fac bine simțite sănătoasele tradiții realiste ale interpretării caragialiene. Distribuția — Silviu Lambriș, Maria Lăzăreanu, Ion Moroni, Radu Dumitrescu, Eugenia Laza, Cornel Ciuperescu, Olga Dumitrescu și Silvia Năstase. Scenografia — Gh. Toma și Maria Lăzăreanu — servind întru totul concepția regiei.

● **Regele gol** de Evgheni Svart (Teatrul de stat — Oradea); metaforă scenică împletind lirismul cu violente puseuri satirice, montată de regizorul Al. Colpacci cu evidente intenții de contemporaneizare a aluziilor basmului. O distribuție ce cuprinde mare parte din trupa teatrului și din care cităm pe Eugen Țugulea, Nicolae Barosan, Theo Cojocaru, Nicolae Toma, Dorina Păunescu, Simona Constantinescu, Ion Abrudan și alții. Scenografia — Tatiana Manolescu-Uleu.

● **O familie îndoliată** de B. Nușici (Teatrul de stat-Turda): satiră suculentă, tentînd regia (Const. Leoveanu) să construiască un spectacol de actori și bizuindu-se pe actorii trupei — Const. Miron, George Bossu, Gh. Boiangiu, Mihai Ionescu-Vrănești, Aurel Ștefănescu și alții. Scenografia — Gh. Matei.

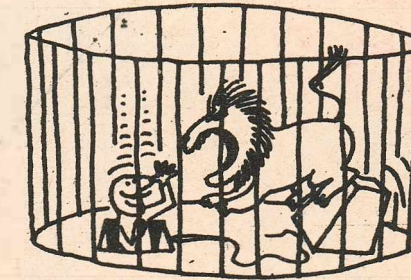
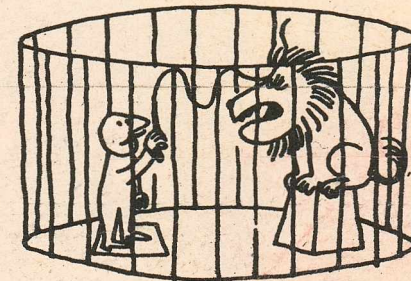
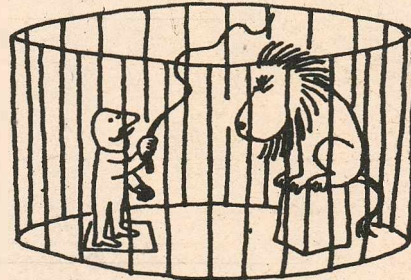
● **Tineretea, bat-o vina** de Eugene O'Neill (Teatrul municipal «Maria Filotti» din Brăila): în ver-

siunea românească și regia Zoei Anghel-Stanca, un spectacol de atmosferă, împingînd poate prea tare textul spre zonele comediei groase, în detrimentul substanței dramatice a personajelor. Cîteva creații bune, una — excelentă, cea a tînărului și talentatului actor Buior Macrin. Reținem numele actorilor Nae Nicolae, Virginia Weber, Ileana Radu, Petre Simionescu.

● **Bob de visc** — excepțional recital de poezie cultă și folclorică (balade ceangărești, cîntate în stilul horitoarelor din Moldova) prezentat și în București de sensibila actriță a Teatrului de stat din Tg. Mureș — Illyés Kinga.

PRONO

I. Cagliari-Napoli	1, x
II. Fiorentina-Ternana	1
III. Juventus-Acalanta	1
IV. Lanerossi-Roma	x, 1
V. Lazio-Bologna	1
VI. Milan-Torino	1, x, 2
VII. Palermo-Inter	x, 2
VIII. Sampdoria-Verona	1
IX. Bari-Genoa	x, 2
X. Catania-Arezzo	1
XI. Como-Catanzaro	1
XII. Mantova-Foggia	x
XIII. Reggina-Brescia	1

FLACĂRA. Redacția: București
Piața Școlii 1, Sectorul 1
Căsuța poștală 4112. Of. 33.
Telefon 17.60.10—int. 1744
TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii»

flacăra **F** **album**

CATHERINE SPAAK, gata pentru revelion.

Ernst